

วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา
Academic Journal Institute of Physical Education

ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2560 Vol.9 No.1 January - April 2017

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
MINISTRY OF TOURISM AND SPORTS

ISSN 1905-291X

สภาพปัญหาแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาทควันโด GH Bank เทควันโดยุวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประจำปี 2559

Problems and Solutions on Taekwondo Competition Management of GH Bank Juvenile and Youth Taekwondo Championship of Thailand 2016

อนชา เพ็ชรทอง, ศิริณา เพ็ชรทอง, ฤทธิชัย ธีรสาร และฐิตยาพร สุระพล
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาทควันโด GH Bank เทควันโดยุวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 และศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันกีฬาทควันโด ของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาทควันโด GH Bank เทควันโดยุวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 86 คน และกลุ่มนักกีฬา จำนวน 2,000 คน รวมทั้งสิ้น 2,086 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มนักกีฬา เป็นนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน ผู้วิจัยใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (R.V. Krejcie; & R.W. Morgan) ที่ประชากร 2,000 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 322 คน โดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview form) และแบบสอบถาม (Questionnaire)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาทควันโด GH Bank เทควันโดยุวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 ด้านการจัดและดำเนินการแข่งขัน การจัดการแข่งขันในครั้งนี้ ไม่พบปัญหา ด้านสนามแข่งและอุปกรณ์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการแข่งขันยังไม่เพียงพอต่อจำนวนนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน เช่น เฮดการ์ดไฟฟ้า ซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอ และการทำงานของเฮดการ์ดไฟฟ้ายังไม่เสถียรต่อการทำงาน (Error) ด้านบุคลากร สภาพและปัญหาของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขันกีฬาทควันโดในครั้งนี้ โดยรวมผู้เข้าร่วมการแข่งขันมีความพึงพอใจมาก ยกเว้นบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็น

ผู้ตัดสินมือใหม่ ที่สมาคมหามาเพิ่มเติมหลังจากการเพิ่มสนามแข่งขัน ซึ่งผู้ตัดสินดังกล่าวยังมีประสบการณ์ การตัดสินน้อย ไม่ควรนำมาตัดสินในรายการใหญ่ ควรหาประสบการณ์การตัดสินจากรายการเล็กๆ ก่อน ด้านประชาสัมพันธ์ ไม่พบปัญหาดังกล่าว

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันกีฬาทะควันโด ของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขัน จาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดและดำเนินการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.22$) ด้าน ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.96$) ด้านสนามแข่งและอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.64$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ คำสำคัญ : สภาพปัญหา, เทควันโด

Abstract

The purpose of this research aimed at 1) studying the problems and solutions on Taekwondo Competition Management of GH Bank Juvenile and Youth Taekwondo Championship of Thailand 2016, and 2) studying the satisfaction on Taekwondo Competition Management of the athletes who participated the GH Bank Juvenile and Youth Taekwondo Championship of Thailand 2016. The population and sample group used for this study included 86 major informants, and 2,000 athletes, total 2,086 persons. 2 sample groups were selected by the researchers divided into: 1) 10 major informants selected by the method of purposive sampling. Athletes who participated in the competition. The researchers estimated the size of sample groups by using the R.V. Krejcie & R.W. Morgan's table of 2,000 populations and got a number of 322 persons by the method of Accidental Sampling. The instruments used were interview form and questionnaire.

The research results are as follows:

1. According to the problems and solutions on the Taekwondo Competition Management of GH Bank Juvenile and Youth Taekwondo Championship of Thailand 2016. Management and Conduction: For this competition, there was no any problem on management. Field and equipment: The equipment used was not sufficient for a number of athletes, such as electronic head guard which they were not sufficient and the errors. Personnel: Regarding the problems of the personnel involved with this Taekwondo competition as overall image, the participants of the competition had satisfaction at a high level, except the new referee who was added after the competing field had to be increased. That referee still had a few experiences and he should not judge the important competition yet but find more experiences from small programs instead. Public relations:

For this competition, there was no any problem on Public relations

2. The satisfaction of the Taekwondo Competition Management of GH Bank
Juvenile, and Youth Taekwondo Championship of Thailand 2016 of 22 samples from 322 persons had the satisfaction of the competition as overall image at a high level ($\bar{X} = 3.84$). When considering in each aspect from little to much, it was found that the management and conduction was $\bar{X} = 4.22$, public relations was $\bar{X} = 3.96$, field and equipment was $\bar{X} = 3.64$, and personnel was $\bar{X} = 3.53$, respectively.

Keywords: problem, Taekwondo

บทนำ

กีฬาเทควันโดเป็นกีฬาต่อสู้ของประเทศเกาหลี ซึ่งมีวิวัฒนาการ ประวัติและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยาวนานเป็นสมบัติอันล้ำค่าของวัฒนธรรมของเกาหลี และเป็นกิจกรรมการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี ผู้เล่นจะได้รับประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันตัว ทำให้สุขภาพแข็งแรง รวมไปถึงช่วยให้วัยยะและระบบต่างๆ ของร่างกายแข็งแรงขึ้นอีกด้วย กีฬาเทควันโดยังมีส่วนช่วยให้เยาวชนของชาติใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อช่วยลดปัญหาเสเพลติดไม้ให้เยาวชนหาเวลาไปมั่วสุมยาเสเพลติด (ธิดารัตน์ ยศไชย. 2547)

ปัจจุบันกีฬาเทควันโดเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลกเป็นอย่างมาก จึงมีการจัดการเรียนการสอน การแข่งขันในรายการต่างๆ อย่างมากมาย กีฬาเทควันโดมีการจัดการแข่งขันหลายรายการตลอดปี เช่น กีฬาเยาวชนแห่งชาติ กีฬาแห่งชาติ กีฬาสถาบันการพลศึกษา กีฬามหาวิทยาลัย กีฬาชิงแชมป์ประเทศไทย เป็นต้น การจัดการแข่งขันในแต่ละรายการส่งผลให้นักกีฬาเทควันโดของไทยมีการพัฒนาฝีมือขึ้นมาจนได้สิทธิ์ไปแข่งขันกีฬาในโอลิมปิก

การจัดการแข่งขัน เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาวงการกีฬาให้นักกีฬามีประสบการณ์การการแข่งขัน สร้างประสบการณ์เรียนรู้จากสนามจริง โดยเอาความรู้ความสามารถจากการฝึกซ้อมมาใช้ในการแข่งขัน นอกจากนี้ยังสามารถสร้างประโยชน์ให้กับนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันได้อีกหลายอย่าง เช่น การสร้างสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงและสมบูรณ์ การพัฒนาคนให้รู้จักการรับสภาพของการแข่งขัน ให้รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย สังคมทุกวันนี้มีการแข่งขันกันอยู่เสมอ ถ้าคนเรามีน้ำใจนักกีฬาแล้ว ก็จะอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข การแข่งขันกีฬาจึงเป็นกิจกรรมที่จะพัฒนาบุคคลในประเทศชาติให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพสามารถนำประเทศชาติไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและสามารถไปแข่งขันกับประเทศอื่นได้ การกีฬาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่มีคุณค่าสูงต่อชีวิตของมนุษย์ นอกจากจะช่วยพัฒนาสุขภาพทางกายแล้วยังพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลอีกด้วย อันประกอบด้วย ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา (นพพร สุวรรณโชติ. 2543)

ดังนั้นในการพัฒนากีฬา เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬา และกีฬาเพื่อการอาชีพ จำเป็นต้อง

ดำเนินการด้วยความพิถีพิถันในทุกขั้นตอน รวมถึงการจัดการแข่งขันกีฬา ทั้งนี้เพื่อสร้างโอกาสให้นักกีฬาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแข่งขันทุกฝ่ายสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นมาตรฐานของสถานที่จัดการแข่งขันและอุปกรณ์กีฬาจึงนับเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการแข่งขันกีฬาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสากลทั่วไป ซึ่งที่ผ่านมาผู้วิจัยได้เล็งเห็นข้อจำกัดและอุปสรรคต่างๆ ในการจัดการแข่งขันกีฬา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด ประกอบกับสมาคมเทควันโดแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การจัดการแข่งขันว่ามีสภาพปัญหาอุปสรรคต่างๆ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด ในการแข่งขันครั้งต่อไปและอีกทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาสภาพปัญหาที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด ในการแข่งขันกีฬาต่างๆ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีที่สามารถนำไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการแข่งขันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประจำปี 2559
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด ของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน

เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ฝ่ายจัดการแข่งขัน ผู้ควบคุมทีม ผู้ฝึกสอนที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประจำปี 2559

2. วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด (close ended questionnaire) สอบถามประชากร คือ นักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ และนำเสนอผลการศึกษาด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) โดยการดำเนินการวิจัยจะมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 86 คน และกลุ่มนักกีฬา จำนวน 2,000 คน รวมทั้งสิ้น 2,086 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย
 - ฝ่ายจัดการแข่งขัน
 - ผู้จัดการทีม
 - ผู้ฝึกสอน

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็น

ไปตามโอกาสทางสถิติ (Non probability sample) ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวนรวม 12 คน โดยมีเกณฑ์เลือก คือ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา เทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559

ประกอบด้วย

1.1 ฝ่ายจัดการแข่งขัน จำนวน 2 คน

1.2 ผู้จัดการทีม จำนวน 4 คน คือ

1.2.1 ภาคกลาง 1 คน

1.2.2 ภาคเหนือ 1 คน

1.2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 คน

1.2.4 ภาคใต้ 1 คน

1.3 ผู้ฝึกสอน จำนวน 4 คน คือ

1.3.1 ภาคกลาง 1 คน

1.3.2 ภาคเหนือ 1 คน

1.3.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 คน

1.3.4 ภาคใต้ 1 คน

2. กลุ่มนักกีฬา เป็นนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 ผู้วิจัยใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (R.V. Krejcie; & R.W. Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) ที่ประชากร 2,000 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 322 คน โดยการใช้เลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยจำแนกวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬา เทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 แบบสัมภาษณ์ (Interview form) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview form) จากแนวคิดทฤษฎีและหลักการ แล้วนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความครอบคลุมและครบถ้วนในประเด็นที่ศึกษา ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความสอดคล้อง แล้วนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มกับประชากรที่ให้ข้อมูล ได้แก่ ฝ่ายจัดการแข่งขัน ผู้จัดการทีม และผู้ฝึกสอน

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด ของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ แล้วนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความครอบคลุมและครบถ้วนในประเด็นที่ศึกษาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความสอดคล้อง แล้วนำไปสอบถามประชากรที่เป็นนักกีฬาเทควันโด ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 โดยโครงสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล เพศ ภาศ และประเภทการแข่งขัน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list question)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักกีฬาที่มีต่อความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 ข้อคำถามประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการจัดและดำเนินการแข่งขัน ด้านสนามแข่งและอุปกรณ์ ด้านบุคลากร ด้านประชาสัมพันธ์ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list question) ซึ่งแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended question) เป็นข้อคำถามแบบเปิดให้นักกีฬาเทควันโดได้เขียนข้อเสนอแนะ แนวทางในการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโดในรูปแบบอื่นๆ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ดำรงงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมข้อมูลหาแนวทางการสร้างเครื่องมือเพื่อหารูปแบบในการสร้างเครื่องมือ
3. สรุบบทเขตในการศึกษาค้นคว้าวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย

4. นำขอบเขตต่างๆ มาสร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์ (Interview form) และแบบสอบถาม (Questionnaire)

5. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ (Interview form) และแบบสอบถามตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (content validity) ให้ครอบคลุมประเด็นของเรื่องที่ทำการศึกษาและนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน และมาปรับปรุงแก้ไข

6. สำหรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (content validity) แล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด .91

7. นำแบบสัมภาษณ์ (Interview form) และแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนุญาตจากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เพื่อขออนุญาตขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบแบบสอบถามหาค่าความเที่ยงตรง

2. ขออนุญาตจากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังคณะกรรมการจัดการแข่งขัน ผู้ฝึกสอน ผู้ควบคุมทีม และนักกีฬาเทควันโดที่เข้าร่วมแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม พร้อมกับ

นัดหมายรับแบบสอบถามกลับคืน

3. ข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับฝ่ายจัดการแข่งขัน ผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนจำนวน 10 คน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 เตรียมความพร้อมของการดำเนินการสัมภาษณ์ และผู้วิจัยจัดบันทึกการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการซักถาม และเปิดประเด็นข้อคำถามที่กำหนดไว้ ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดเยาวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 โดยใช้เครื่องบันทึกเสียง

3.3 เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้ให้การสัมภาษณ์ทุกคน

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปพร้อมทั้งเขียนรายงาน

4. ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ

7. ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ไปวิเคราะห์เพื่อสรุปผล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อนำข้อมูลจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามทั้งหมดมาทำการศึกษา

และวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำผลจากการรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ (Interview form) ทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ของข้อมูล นำมาตีความและสร้างความเข้าใจตรงกันในข้อมูลที่ได้มา ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลกับการตีความของผู้วิจัย เกี่ยวกับความคิดของผู้ให้ข้อมูลว่าสอดคล้องตรงกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งเป็นการตรวจสอบแหล่งที่มาต่างๆ ของข้อมูล ทั้งการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) นอกจากนี้ข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ประกอบการวิจัยและการตีความเรื่องราวต่างๆ ต้องผ่านการตรวจสอบเป็นระยะๆ ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยนำผลจากแบบสอบถามจากการตอบแบบสอบถามของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขัน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ช่วยในการคำนวณและนำเสนอผลการศึกษาด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic)

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สภาพปัญหาแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาทะวันโด GH Bank เทควันโด ยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 จำนวน 10 คน พบว่า สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาทะวันโด GH Bank เทควันโด ยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 จำนวน 4 ด้าน จำแนกรายด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดและดำเนินการแข่งขัน

การจัดการแข่งขันในครั้งนี้ ไม่พบปัญหาด้านการจัดและดำเนินการแข่งขัน ซึ่งฝ่ายจัดการแข่งขันได้ดำเนินการวางแผนการจัดการแข่งขันไว้เป็นอย่างดี โดยรวมผู้เข้าร่วมการแข่งขันมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะระบบการรับสมัครที่ใช้ในการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ให้ผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนได้ใช้และเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการส่งเอกสารได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบคุณสมบัติของนักกีฬาอย่างชัดเจน ตั้งแต่วันเดือนปีเกิดของนักกีฬา หากไม่เป็นไปตามที่สมาคมเทควันโดแห่งประเทศไทยกำหนด นักกีฬาจะถูกตัดสิทธิ์จากการแข่งขัน สถานที่ในการจัดการแข่งขันเดินทางสะดวกเป็นศูนย์กลางสำหรับการเดินทางของผู้เข้าร่วมการแข่งขันในภูมิภาคอื่นๆ

1.2 ด้านสนามแข่งและอุปกรณ์

สภาพและปัญหาของสนามแข่งขันในครั้งนี้ ฝ่ายจัดการแข่งขันใช้สนามเทควันโดจำนวน

14 สนาม โดยจัดการแข่งขัน ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ซึ่งมีความพร้อมและเพียงพอต่อนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันมากถึง 2,000 คน จากนักกีฬาทั่วประเทศ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินการจัดการแข่งขันครบถ้วน สำหรับปัญหาที่มีความถี่มาก ภายหลังจากผู้วิจัยได้การสัมภาษณ์ ผู้จัดการทีม และผู้ฝึกสอนที่เข้าร่วมการแข่งขัน คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการแข่งขันยังไม่เพียงพอต่อจำนวนนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน เช่น เฮดการ์ดไฟฟ้า ซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอ และการทำงานของเฮดการ์ดไฟฟ้ายังไม่เสถียรต่อการทำงาน (Error) จึงทำให้การแข่งขันมีการทักท้วงหลายครั้ง ส่งผลให้ระยะเวลาในการแข่งขันยาวนานในแต่ละวัน นอกจากนี้สายรัดคางของเฮดการ์ดบริเวณแทบขาวไม่สามารถติดยึดให้มั่นคงพร้อมต่อการใช้งานได้ ส่งผลต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน ตลอดจนผลคะแนนในการแพ้ชนะที่มีต่อการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนเชา เพียรทองและคณะ (2556) ที่ทำการศึกษาการบาดเจ็บของนักกีฬาเทควันโดที่ได้รับจากการฝึกซ้อม และได้รับการบาดเจ็บจากการแข่งขัน ในการแข่งขันกีฬาสถาบันการพลศึกษา ครั้งที่ 38 ซึ่งสาเหตุการบาดเจ็บภายนอกของนักกีฬาเทควันโด เกิดจากการปะทะกัน ระหว่างการฝึกซ้อม และระหว่างแข่งขัน ดังนั้นอุปกรณ์การแข่งขันประเภทป้องกันทุกชนิด ควรอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ฝ่ายจัดการแข่งขันได้แก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า โดยเรียกประชุมผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอน โดยขอความร่วมมือกับผู้จัดการทีม

ผู้ฝึกสอน ในสนามที่มีปัญหากับอุปกรณ์ไฟฟ้า ให้ใช้เฮดการ์ดธรรมดาแทน และกำชับให้ผู้ตัดสินพิจารณาด้วยความรอบคอบ

แนวทางการแก้ไขปัญหา ในการจัดการแข่งขันในครั้งต่อไป ฝ่ายจัดการแข่งขันควรมีการทดสอบอุปกรณ์การแข่งขันกับบริษัทที่ได้รับการพิจารณาก่อนการแข่งขันเริ่มขึ้น เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด ตลอดจนควรมีอุปกรณ์สำรองของการจัดการแข่งขันให้เพียงพอ กับจำนวนคนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

1.3 ด้านบุคลากร

สภาพและปัญหาของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโดในครั้งนี้ โดยรวมผู้เข้าร่วมการแข่งขันมีความพึงพอใจมาก ยกเว้นบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินมือใหม่ ที่สมาคมหามาเพิ่มเติมภายหลังจากการเพิ่มสนามแข่งขัน ซึ่งผู้ตัดสินดังกล่าวยังมีประสบการณ์การตัดสินน้อย ไม่ควรนำมาตัดสินในรายการใหญ่ ควรหาประสบการณ์การตัดสินจากรายการเล็กๆ ก่อน

แนวทางการแก้ไขปัญหในการจัดการแข่งขันในครั้งต่อไป ฝ่ายจัดการแข่งขันควรจัดหาผู้ตัดสินที่มีประสบการณ์สูง และผ่านการสอบ License เทควันโดของสมาคม หลีกเลี่ยงการอบรมผู้ตัดสินแล้วนำมาปฏิบัติหน้าที่ทันที ควรพัฒนาผู้ตัดสินอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาผู้ตัดสินรุ่นใหม่อย่างสม่ำเสมอเพื่อทดแทนและหรือเพิ่มเติมกับรายการต่างๆ ที่ต้องใช้ผู้ตัดสินจำนวนมากๆ

ตลอดจนควรเปิดโอกาสให้นักกีฬาและผู้ฝึกสอนได้ดำเนินการประเมินผลการตัดสินรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อสมาคมได้ใช้ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้ตัดสินในการปฏิบัติงาน

1.4 ด้านประชาสัมพันธ์

สภาพและปัญหาการประชาสัมพันธ์การแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชนเยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 ไม่พบปัญหาดังกล่าว โดยสมาคมเทควันโดแห่งประเทศไทยดำเนินการประชาสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ซึ่งก่อนการแข่งขันมีการประกาศลงเว็บไซต์เป็นระยะเวลานาน และขณะแข่งขันมีการถ่ายทอดสดการแข่งขันเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชนเยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 และหนังสือพิมพ์ที่เข้ามาทำข่าวเกือบทุกสำนักพิมพ์ โดยรวมผู้จัดการทีมและผู้ฝึกสอนให้ความคิดเห็นว่ามีการเตรียมงานที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพปัญหาแนวทางแก้ไขที่มีต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด ในรายการอื่นๆ เช่น กีฬาแห่งชาติ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ หรือชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

2. ควรศึกษาตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล และดำเนินการเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ ความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด ของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559

ความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโดของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559	n = 322		
	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
1. ด้านการจัดและดำเนินการแข่งขัน	4.22	0.43	มาก
2. ด้านสนามแข่งและอุปกรณ์	3.64	0.43	มาก
3. ด้านบุคลากร	3.53	0.46	มาก
4. ด้านประชาสัมพันธ์	3.96	0.47	มาก
รวม	3.84	0.45	มาก

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเทควันโด ของนักกีฬาที่เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาเทควันโด GH Bank เทควันโดยูวชน เยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2559 นักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันมีความพึงพอใจต่อการจัดการแข่งขันในภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดและดำเนินการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.22$) ด้านประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.96$) ด้านสนามแข่งและอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.64$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

บรรณานุกรม

- ธิดารัตน์ ยศไชย. (2547). ศึกษาการใช้ทักษะเทควันโดในการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 20. ปรินญานพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- นพพร สุวรรณโชติ. (2543). ปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งที่ 26. ปรินญานพนธ์ กศ.ม.(พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อนเชา เพียรทอง. (2556). ทำการศึกษาการบาดเจ็บของนักกีฬาเทควันโดที่ได้รับจากการฝึกซ้อมและได้รับการบาดเจ็บจากการแข่งขัน ในการแข่งขันกีฬาสถาบันการพลศึกษา ครั้งที่ 38. รายงานวิจัย. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี. ถ่ายเอกสาร.

ผลการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการ ในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน The Effect of Enhancing in Sport and Recreation learning Processes for Kindergarten and Primary School Students after school time

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติ สิกธิจินตา และ พิชรี ย่าเกียง
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการ ในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านยาวิ – ห้วยโป่ง ตำบลวังชมพู อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 3 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 รวม 200 คน เป็นนักเรียนที่ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ มีความสนใจ และผู้ปกครองลงนามให้ความยินยอมให้เข้าร่วมหลักสูตรการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ และผู้ปกครอง ครูและเจ้าหน้าที่ ที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 213 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายเด็กอายุ 4–6 ปี ของกรมพลศึกษา (2) แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของเด็กอายุ 7–18 ปี ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสมรรถภาพทางกายของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (Pair Sample t-test) โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. การทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ช่วงอายุ 4-6 ปี ก่อนและหลัง ได้รับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน พบว่า ดัชนีมวลกาย ยกน้ำหนัก ยืนกระโดด ลูกนั่ง 30 วินาที วิ่งเก็บของและวิ่ง 20 เมตร ไม่แตกต่างกัน ส่วนความอ่อนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การทดสอบสมรรถภาพทางกายของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงอายุ 7-9 ปี พบว่า ดัชนีมวลกาย ปริมาณไขมันใต้ผิวหนัง การดันพื้น ความอ่อนตัว ไม่แตกต่างกัน ส่วนลูกนั่ง 1 นาที วิ่งอ้อมหลัก และวิ่งระยะไกล 1500 เมตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาล และเด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

Abstract

The purpose of this research was to study the effect of enhancing in sport and recreation learning processes for kindergarten and primary school students after school time. The samples of this research were 200 students from Ban Yawee-Huaypong School Phetchabun province who were studying in kindergarten level 3 through primary year 3 classes in academic year 2014. Voluntary samples without mental health condition must have signed approval of their parents before being selected to join this research. The samples participated in activities of enhancing in sport and recreation learning processes for eight weeks. Parents, instructors, and staff total 213 persons join the activity. The research instruments were (1) physical ability test for 4-6 years old children, which was developed by Department of Physical Education, (2) physical ability test for 7-18 years old children, which was developed by Thai Health Promotion Foundation, and (3) the satisfy questionnaires for students, teachers and parents. The obtained data were collected by questionnaires and were calculated by Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and the difference between samples was tested by Pair Sample t-test at .05 level of significance. The findings of this research were as follows:

1. For physical ability of kindergarten level 3 students at 4-6 years old, there was no difference among their body mass index, weight lifting, standing jump, 30 seconds sit-up, potato race and 20 meters running, while body elasticity were significantly different at .05 level. For physical ability of primary year 1, year 2 and year 3 students at 7-9 years old, there was no difference in body mass index, fats subcutaneous, push-up, and body elasticity. But among 60 second sit-up run around the pole and 1,500 meters running, difference were significantly found at .05 level.

2. The satisfaction toward the activities of enhancing in sport and recreation learning processes after school time of kindergarten students and primary students were more level ($\bar{X} = 4.28$). In the same, teachers' and parent's satisfaction toward the activities of enhancing in sport and recreation learning processes after school time, were more level ($\bar{X} = 4.04$).

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา เป็นช่วงที่เด็กมีการพัฒนาสูงมาก เด็กจะได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาในประเทศไทย รัฐบาลได้ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทย มีการกำหนดทิศทาง และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้มีการกำหนดพันธกิจในการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม ในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่น มีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553 : 8) ตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทางกายของเด็กโดยกำหนดไว้ในเป้าหมายหลัก คือ

1) เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา อย่างน้อยร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ และทักษะในการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาขั้นพื้นฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และน้ำใจนักกีฬา ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งสามารถออกกำลังกายและเล่นกีฬา ชม และเชียร์กีฬาตามระเบียบและกฎกติกา

2) เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา อายุ 3-11 ปี อย่างน้อยร้อยละ 80 มีทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การเดิน วิ่ง กระโดด ปีนป่าย ยืดหยุ่นและการเล่น ผาดโผน ตามเกณฑ์ความสามารถของแต่ละระดับอายุ

3) เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา อายุ 12-18 ปี อย่างน้อยร้อยละ 80 มีทักษะพื้นฐานการเล่นกีฬาอย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา ตามความสามารถของเพศและอายุ

นอกจากนี้ แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) ยังกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ไว้ว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ และทักษะในการออกกำลังกาย และการกีฬาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาได้อย่างเหมาะสม สำหรับสร้างเสริมสุขภาวะและสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและน้ำใจนักกีฬา ด้วยกิจกรรมการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ที่มีทักษะ และความสามารถทางการกีฬาขั้นพื้นฐาน ให้ได้รับพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬาตามความถนัดและศักยภาพอย่างต่อเนื่อง (แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559). 2554 : 28)

ในส่วนของโรงเรียน เป็นสถานที่ ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างคน ทั้งในเชิงวิชาการ และพัฒนาการทางด้านร่างกาย ซึ่งสมรรถภาพทางกายเป็นความสามารถของร่างกายในการกระทำกิจกรรมอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ รวมถึงความสมบูรณ์ของร่างกายโดยปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งประกอบด้วยพัฒนาการของกล้ามเนื้อ ความว่องไวและความอดทน (Howell et al. 1986: 301) ทางโรงเรียนสามารถทำได้โดยกำหนดหลักสูตรที่ช่วย

ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทางด้านกีฬา และพัฒนาสมรรถภาพทางกายของเด็กในวัยเรียน โดยโครงสร้างของหลักสูตรควรประกอบด้วยการกำหนดจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนเกิดผลประสพการณ์ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุผล วิธีจัดการประสพการณ์ เพื่อให้การฝึกสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และวิธีการประเมินเพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ (Ralph Tyler, 1968 :1) จากการที่สถาบันการพลศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ครบทุกด้านทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาจึงได้จัดโครงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียนขึ้น และผู้วิจัยสนใจที่จะดำเนินกิจกรรมตามโครงการดังกล่าว ที่โรงเรียนบ้านยาวิ – ห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเพื่อศึกษาผลการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาผลการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน ได้แก่

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านยาวิ – ห้วยโป่ง

ตำบลวังชมพู อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 3 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 540 คน

2. ผู้ปกครองของนักเรียน 540 คน ครู 10 คน เจ้าหน้าที่ 3 คน รวม 553 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านยาวิ – ห้วยโป่ง ตำบลวังชมพู อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 3 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ชั้นละ 50 คน รวม 200 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion Criteria) คือ นักเรียนไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ มีความสนใจ และผู้ปกครองลงนามให้ความยินยอมให้เข้าร่วมกิจกรรมได้ ส่วนเกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria) คือ นักเรียนสามารถถอนตัวเมื่อใดก็ได้ เช่น นักเรียนมีปัญหาด้านสุขภาพ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

2. ผู้ปกครองของนักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมกิจกรรม รวม 213 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - สมรรถภาพทางกายของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬา

และนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา
หลังเลิกเรียน

- ความพึงพอใจนักเรียน ครู และ
ผู้ปกครอง โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของ
นักเรียน ครู และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการ
ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการ
ในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน

ระยะเวลาในการทดลอง

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เริ่มทดลอง
ตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 ถึง เดือนมีนาคม 2558
ใช้เวลาทั้งหมด 8 สัปดาห์ โดยให้นักเรียนทำการ
ทดสอบสมรรถภาพทางกายก่อนเข้าร่วมกิจกรรม
การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและ
นันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา
หลังเลิกเรียน ในสัปดาห์ที่ 1 และทำการจัดกิจกรรม
ให้นักเรียน ตามคู่มือการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็ก
ประถมศึกษา หลังเลิกเรียน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
เป็นเวลา 8 สัปดาห์ หลังจากนั้นทำการทดสอบ
สมรรถภาพทางกาย และสอบถามความพึงพอใจ
ของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยใช้แบบสอบถาม
ความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองที่มีต่อ
การจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้าน
กีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถม
ศึกษา หลังเลิกเรียน

ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ
สถาบันการพลศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน
การจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้าน
กีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถม
ศึกษา หลังเลิกเรียนทั่วประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. หลักสูตรการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็ก
ประถมศึกษา หลังเลิกเรียน

2. แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายเด็ก
อายุ 4-6 ปี ของกรมพลศึกษา (สุพิตร สมานโต
และคณะ. 2555 : 10-22) มีรายการทดสอบดังนี้
คือ ดัชนีมวลกาย เพื่อประเมินความเหมาะสมของ
สัดส่วนร่างกาย (น้ำหนักและส่วนสูง) นั่งงอตัว
ข้างหน้า เพื่อวัดความอ่อนตัวของกล้ามเนื้อหลังและ
ต้นขาด้านหลัง ยืนกระโดดไกล เพื่อวัดกำลังกล้ามเนื้อ
ขา ลูกนั่ง 30 วินาที เพื่อวัดความแข็งแรงและความ
อดทนของกล้ามเนื้อท้อง งอแขนยกน้ำหนัก เพื่อวัด
ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อแขน
วิ่งเร็ว 20 เมตร เพื่อวัดความเร็ว วิ่งเก็บของและ
วิ่งอ้อมหลัก เพื่อวัดความคล่องแคล่วว่องไว ความเร็ว
และความสามารถในการทรงตัว

3. แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของ
เด็กอายุ 7-18 ปี ของ สสส. (สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ. 2549 : 11-24) มี
รายการทดสอบดังนี้ คือ ดัชนีมวลกาย เพื่อประเมิน
ความเหมาะสมของสัดส่วนร่างกาย (น้ำหนักและ
ส่วนสูง) วัดความหนาของไขมันใต้ผิวหนัง เพื่อ
ประเมินองค์ประกอบของร่างกายในส่วนของปริมาณ
ไขมันที่สะสมในร่างกาย ลูกนั่ง 60 วินาที เพื่อวัด
ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อท้อง
ดันพื้น 30 วินาที เพื่อวัดความแข็งแรง และความ
อดทนของกล้ามเนื้อแขน และกล้ามเนื้อส่วนบนของ
ร่างกาย นั่งงอตัวไปข้างหน้า เพื่อวัดความอ่อนตัว
ของกล้ามเนื้อหลัง และต้นขาด้านหลัง วิ่งอ้อมหลัก
เพื่อวัดความคล่องแคล่วว่องไว วิ่งระยะไกล 1500

เมตร เพื่อวัดความอดทนของระบบหายใจและระบบไหลเวียนโลหิต

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน แบ่งเป็น 1) แบบสอบถามสำหรับนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ 2) แบบสอบถาม สำหรับ ครู ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของโครงการและวัตถุประสงค์ของโครงการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของคู่มือ กิจกรรมและปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรม และการบริหารโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงโครงการ โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ได้ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence:IOC) และปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถามสำหรับนักเรียนได้ค่า IOC เท่ากับ 0.85 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง ครู และเจ้าหน้าที่ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.82 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และเจ้าหน้าที่ ในโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้กลุ่มนักเรียน จำนวน 30 คน กลุ่มผู้ปกครอง ครู และเจ้าหน้าที่ จำนวน 30 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) แบบสอบถามสำหรับนักเรียนได้ค่าความเที่ยง 0.88 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง ครูและเจ้าหน้าที่ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84

รูปแบบของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้แบบวิจัย One Group Pre – test Post – test Design (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 109)

ทดสอบก่อนฝึก	ทดลอง	ทดสอบหลังฝึก
O1	X	O2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

O1 แทน การทดสอบก่อนฝึก (Pre-test)

X แทน การฝึกโดยใช้กิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยกีฬาและนันทนาการ

O2 แทน การทดสอบหลังฝึก (Post-test)

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ทดสอบสมรรถภาพทางกายนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนการฝึก (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายเด็กอายุ 4-6 ปี ของกรมพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล มีรายการทดสอบ คือ ดัดขนิมวलयนั่งงอตัวข้างหน้า ยืนกระโดดไกล ลูกนั่ง 30 วินาที งอแขนยกน้ำหนัก วิ่งเร็ว 20 เมตร วิ่งเก็บของและแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายเด็กอายุ 7-18 ปี ของ สสส. สำหรับนักเรียนชั้นประถม มีรายการทดสอบ คือ ดัดขนิมวलय วัดความหนาของไขมันใต้ผิวหนัง ลูกนั่ง 60 วินาที ดันพื้น 30 วินาที นั่งงอตัวไปข้างหน้า วิ่งอ้อมหลัก วิ่งระยะไกล 1500 เมตร

2. ดำเนินการฝึกตามหลักสูตรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยกีฬาและนันทนาการใน

เด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน

3. ทดสอบสมรรถภาพทางกายนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหลังการฝึก (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายเด็กอายุ 4-6 ปี ของกรมพลศึกษา ตามรายการทดสอบ คือ ดัชนีมวลกาย นิ่งงอตัวข้างหน้า ยืนกระโดดไกล ลูกนั่ง 30 วินาที งอแขนยกน้ำหนัก วิ่งเร็ว 20 เมตร วิ่งเก็บของและวิ่งอ้อมหลัก และแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายเด็กอายุ 7-18 ปี ของ สสส. ตามรายการทดสอบ คือ ดัชนีมวลกาย วัดความหนาของไขมันใต้ผิวหนัง ลูกนั่ง 60 วินาที ดันพื้น 30 วินาที นิ่งงอตัวไปข้างหน้า วิ่งอ้อมหลัก วิ่งระยะไกล 1500 เมตร

4. วัดความพึงพอใจนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน สำหรับนักเรียน และใช้แบบประเมินโครงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน สำหรับ ครู ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่

5. หาประสิทธิภาพของหลักสูตรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน โดยเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน ก่อนและหลังการฝึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน สำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสมรรถภาพทางกายของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อน และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (Pair Sample t-test)

ผลการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาผลการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นอนุบาล ก่อนและหลังที่ได้รับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและ นันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน

รายการทดสอบ	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม		หลังเข้าร่วมกิจกรรม		t	.sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ดัชนีมวลกาย (BMI)	14.570	2.388	14.571	2.388	1.593	.118
ความอ่อนตัว	5.880	3.902	7.588	3.750	3.856	.000*
ยกน้ำหนัก	14.760	4.007	15.960	4.628	1.750	.086
ยืนกระโดด	94.320	9.763	95.480	15.709	.475	.637
ลูกนั่ง 30 วินาที	11.520	4.669	12.520	4.879	1.484	.144
วิ่งเก็บของ	12.593	1.670	12.541	1.870	.144	.886
วิ่ง 20 เมตร	5.442	.708	5.253	.652	1.767	.083

การทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน ชั้นอนุบาล ก่อนและหลัง ได้รับการส่งเสริมกระบวนการ เรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและ เด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน

พบว่า ความอ่อนตัว แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนดัชนีมวลกาย ยกน้ำหนัก ยืนกระโดด ลูกนั่ง 30 วินาที วิ่งเก็บของ และวิ่ง 20 เมตร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถภาพทางกาย นักเรียนชั้นประถมปีที่ 1-3 ช่วงอายุ 7-9 ปี ก่อนและหลังที่ได้รับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน

รายการทดสอบ	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม		หลังเข้าร่วมกิจกรรม		t	.sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ดัชนีมวลกาย (BMI)	15.850	3.222	15.844	3.260	.536	.593
ปริมาณไขมันใต้ผิวหนัง	13.793	3.899	13.792	3.890	.161	.873
ลูกนั่ง 60 วินาที	24.540	6.945	25.580	7.172	2.200	.029*
การดันพื้น	20.453	5.998	20.600	5.400	.349	.728
ความอ่อนตัว	6.717	3.414	6.352	3.620	1.525	.129
วิ่งอ้อมหลัก	22.106	2.273	21.610	2.053	3.198	.002*
วิ่งระยะไกล 1500 เมตร	13.387	1.052	13.201	.993	2.871	.005*

การทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงอายุ 7-9 ปี ก่อนและหลังได้รับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน พบว่า ลูกนั่ง 60 วินาที วิ่งอ้อมหลัก และวิ่งระยะไกล 1500 เมตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนดัชนีมวลกาย ปริมาณไขมันใต้ผิวหนัง การดันพื้น ความอ่อนตัว ไม่แตกต่างกัน

2. ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลช่วงอายุ 4 - 6 ปี และเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงอายุ 7-9 ปี หลังเลิกเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน ทุกด้าน คือด้านความจำเป็นของโครงการฯ และวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ด้านโครงสร้างของคู่มือกิจกรรมและปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมและบริหารโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

สรุปผลการวิจัย

1. การทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ช่วงอายุ 4-6 ปี ก่อนและหลังได้รับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน พบว่า ดัชนีมวลกาย ยกน้ำหนัก ยืนกระโดด ลูกนั่ง 30 วินาที วิ่งเก็บของ และวิ่ง 20 เมตร ไม่แตกต่างกัน ส่วนความอ่อนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การทดสอบ

สมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงอายุ 7-9 ปี พบว่า ดัชนีมวลกาย ปริมาณไขมันใต้ผิวหนัง การดันพื้น ความอ่อนตัว ไม่แตกต่างกัน ส่วนลูกนั่ง 1 นาที วิ่งอ้อมหลัก และวิ่งระยะไกล 1500 เมตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาล และเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ได้พิจารณาตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาผลการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน ซึ่งพิจารณาจากผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน พบว่ากิจกรรมที่จัดขึ้น ทำให้สมรรถภาพทางกายของนักเรียนที่ไม่พบการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับชั้นคือ ดัชนีมวลกาย และปริมาณไขมันใต้ผิวหนัง ส่วนที่สมรรถภาพทางกายที่พบการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนอนุบาลหลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพียงอย่างเดียวคือ ความอ่อนตัว

นอกนั้นคือการยกน้ำหนักยืนกระโดดลูกนั่ง 30 วินาที
วิ่งเก็บของ และวิ่ง 20 เมตร ไม่พบการเปลี่ยนแปลง
แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนชั้น
อนุบาล 3 ไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของ
สมรรถภาพทางกายมากนัก ส่วนสมรรถภาพทางกาย
ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 3
ที่เพิ่มขึ้นในทุกระดับชั้นคือการลูกนั่ง การวิ่งอ้อมหลัก
และการวิ่งระยะไกล 1500 เมตร สังเกตได้ว่าการ
จัดกิจกรรมให้นักเรียนในระดับอนุบาลและชั้น
ประถม นั้น จะทำให้สมรรถภาพทางกายบางอย่าง
เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่บางอย่างไม่เกิดการ
เปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์
(2551 : 90-91) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการฝึก
โปรแกรมการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อสมรรถภาพ
ทางกายเพื่อสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพ
ทางกายเพื่อสุขภาพหลังการฝึกของนักเรียนชั้น
ประถมปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เฉพาะรายการวิ่งระยะทาง 1 ไมล์ รายการลูกนั่ง
1 นาที และรายการนั่งอวดไปข้างหน้า ส่วนรายการ
ดัชนีมวลกาย (BMI) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย
ผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพของ
กลุ่มทดลอง มีความแตกต่างรายคู่กัน ในช่วงระหว่าง
ก่อนการฝึกกับหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 6 และ 8
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ทุกรายการทดสอบ โดยเฉพาะรายการวิ่ง 1 ไมล์
ยังมีความแตกต่างรายคู่ระหว่างหลังการฝึก
สัปดาห์ที่ 6 กับหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ที่มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ Katzmarzyk et al.

(1998 : 714) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กิจกรรมพลศึกษา
และสมรรถภาพทางกายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพใน
เยาวชน พบว่า กิจกรรมพลศึกษามีความสัมพันธ์กับ
สมรรถภาพทางกายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอย่าง
มีนัยสำคัญและความสัมพันธ์ที่เป็นเครื่องชี้บอกถึง
ความผันแปรของสมรรถภาพทางกายกับกิจกรรม
มีช่วงการผันแปรที่ 11-21%

ด้านความพึงพอใจของนักเรียน ครู และ
ผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการ
เรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและ
เด็กประถมศึกษาหลังเลิกเรียน อยู่ในอันดับมาก
สอดคล้องกับ อภัย เป็นวนล (2553 : 62-63) ได้
ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกิจกรรม
นันทนาการ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของ
นักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรม
นันทนาการเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
นักเรียนมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในด้านดี
ด้านเก่ง และด้านมีความสุขเพิ่มขึ้นในระดับเกณฑ์
ปกติ และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านดี ด้านเก่ง
และด้านมีความสุขของนักเรียนที่ได้รับการจัด
กิจกรรมนันทนาการ ก่อนการทดลองและหลังการ
ทดลอง พบว่านักเรียนมีคุณลักษณะด้านดี ด้านเก่ง
และด้านมีความสุขเพิ่มขึ้นในเกณฑ์ปกติ เพราะใน
การเรียนดนตรีเด็กนักเรียนส่วนใหญ่จะมีความสุข
และยังถ้าได้เคลื่อนไหวไปตามจังหวะดนตรี ก็
จะทำให้เกิดการพัฒนาสมรรถภาพทางด้านร่างกายไป
พร้อมๆ กันด้วย ส่วนด้านดนตรี นักเรียนมีความ
พึงพอใจในระดับมาก สอดคล้องกับ สุลิรัตน์ สมร่าง
(2553 : 117-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษา
พัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมทางสังคม
ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว

และจังหวะประกอบดนตรีไทยตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะประกอบดนตรีไทยตามแนว นีโอฮิวแมนนิส ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านศิลปะ นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก เพราะนักเรียนได้แสดงออกตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตัวเอง และได้แสดงผลงานให้ผู้อื่นได้ชื่นชม ในความสามารถสอดคล้องกับ ปรียกร จันทักษ์ และปริญญ์ หนันชัยบุตร (2557 : 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านศิลปะตามแนวคิดพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่าในการเรียน นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รู้จักคิดแก้ปัญหาเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้สามารถแยกแยะ หรือบอกสิ่งของที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ว่ามีรูปร่างเป็นแบบไหน และสามารถสร้างสรรค์ให้แปลกใหม่ได้

ตามความคิดของตัวเอง จากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นนั้น สามารถส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาได้จริง นอกจากนั้นยังมีความเหมาะสม และตรงกับความต้องการของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นักเรียนมีพัฒนาการทางสังคม อารมณ์ และสติปัญญา อีกทั้งยังเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียน และควรมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านกีฬาและนันทนาการในเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา หลังเลิกเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลตลอดปีการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ได้สนับสนุนงบประมาณการวิจัยในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- คณะกรรมการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพในสถาบันการศึกษา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ.(2549).แบบทดสอบและเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพสำหรับเด็กไทย อายุ 7-18 ปี. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : พี.เอส.ปรีนท์.
- ชูสิทธิ์ สมร่าง. (2553). การศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบดนตรีไทยตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9) กรุงเทพฯ : สุริยสาส์น.
- ปริญกร จันทักษ์, ปริญญ์ ทนชัยบุตร. (2557). การพัฒนาความสามารถด้านศิลปะตามแนวคิดพหุปัญญา ด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 8(2), 79.
- ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์. (2551). ผลของการฝึกโปรแกรมการละเล่นพื้นบ้านที่มีต่อสมรรถภาพทางกาย เพื่อสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพิตร สมชาติ และคณะ. (2555). แบบทดสอบและเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายสำหรับเด็กไทย อายุ 4-6 ปี. สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา กรมพลศึกษา กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. กรุงเทพฯ : สัมภาษณ์.
- อภัย เป็นวนล. (2553). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกิจกรรมนันทนาการ. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Howell, M.L. and R. Howell. (1986). Physical Education Foundation. Kingford Smith: Books Waterloo Publishers.
- Katzmarzyk, P.T, R.M. Malina, T.M.K. Song and C. Bouchard. (1998). “Physical Activity and Health-Related Fitness in Youth: Multivariate Analysis”. Medicine & Science in Sport & Exercise. 33 (May 1998): 709–714.
- Tyler, R.W.(1949). Basic principles of Curriculum and Instruction. Illinois : Chicago University Press.

การเปรียบเทียบสมรรถนะของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

ระหว่างสถาบันการพลศึกษาประเทศไทยและ

มหาวิทยาลัยฉุยจิงประเทศจีน

**A Comparison of the Physical Education Students' Competence
between Institute of Physical Education, Thailand and
Qujing Normal, University of China**

หวูหมิงหลิน (WU MINGLIN)

คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา ระหว่างสถาบันการพลศึกษาประเทศไทย และมหาวิทยาลัยฉุยจิงประเทศจีน โดยมีการตรวจสอบด้วยวิธีวิจัยที่หลากหลาย เช่น วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การสำรวจด้วยแบบสอบถาม สถิติเชิงคณิตศาสตร์ การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ และสถานการณ์ปัจจุบันที่ถูกนำมาทำการวิจัย รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมและให้คำแนะนำด้านสมรรถนะแก่นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาของมหาวิทยาลัยฉุยจิง ประเทศจีน เพื่อประเมินสมรรถนะของนักศึกษสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาประเทศไทย เพื่อประเมินสมรรถนะของนักศึกษสาขาวิชาพลศึกษาของมหาวิทยาลัยฉุยจิงประเทศจีน เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของนักศึกษการพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาประเทศไทย กับนักศึกษามหาวิทยาลัยฉุยจิง ประเทศจีน โดยการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ค้นหาความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกัน และวิเคราะห์เหตุผล เพื่อให้สถาบันการพลศึกษาประเทศไทย และมหาวิทยาลัยฉุยจิงประเทศจีนมีการแก้ไขปรับปรุงกันและกัน นอกจากนี้ยังจัดหาข้ออ้างอิงสำหรับการอบรมบุคลากรด้านการพลศึกษาของมหาวิทยาลัยฉุยจิงในอนาคต ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โดยทั่วไปแล้ว นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ประเทศไทยมีสมรรถนะดีกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยฉุยจิง ประเทศจีน โดยสมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาประเทศไทย และนักศึกษามหาวิทยาลัยฉุยจิงประเทศจีนต่างก็มีลักษณะและความแตกต่างโดยทั่วไป โดยลักษณะที่มีทั่วไปมีดังนี้ การจัดและการจัดลำดับหลักสูตร การนำบทเรียนที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบตะวันตกมาใช้ และความต้องการทางสังคม สำหรับเหตุผลในด้านความแตกต่างกัน ได้แก่ ระบบการเมือง วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม หลักสูตร และเวลาในการฝึกปฏิบัติการสอน

คำสำคัญ: สมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the Physical Education students' competence between Institute of Physical Education of Thailand and Qujing Normal University of China, to support and give recommendations through the competence of the Qujing Normal University of China's students, to evaluate the Physical Education students' competence of the Institute of Physical Education of Thailand, to evaluate the Physical Education students' competence of the Qujing Normal University of China, and to compare the Physical Education Students' Competence between the Institute of Physical Education of Thailand and Qujing Normal University of China, by comparative analysis to find out the similarity and difference, and reasons analysis. The research was investigated by various methods such as literature reviews, surveyed by questionnaire, mathematic statistics, comparative analysis, and current situations. Therefore, the Institute of Physical Education of Thailand and the Qujing Normal University of China had mutual adjustment. Moreover, the research provided references for personnel training in terms of Physical Education to the Qujing Normal University of China in the future. The research was investigated by various methods such as literature reviews, survey by questionnaire, mathematics statistics, comparative analysis, and current situations. The research result revealed that generally, the Physical Education students of Institute of Physical Education of Thailand had better competence than the students of Qujing Normal University of China. There was the difference between the Faculty of Education's students, Physical Education of Thailand and the Qujing Normal University of China's students in terms of characteristics in common. The general characteristics consisted of curriculum organization and arrangement, western lessons application and social needs. For the reasons in terms of difference, it consists of political system, training purposes, curricular, and practice time for education.

Keywords: PHYSICAL EDUCATION STUDENTS' COMPETENCE

บทนำ

ปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นช่วงเวลาที่มีการแข่งขันสูง มีคุณลักษณะเป็น โลกาภิวัตน์ และเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ในยุคแห่ง ความทันสมัยนี้ เป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาสังคม ก็คือ การพัฒนามนุษย์ ซึ่งหมายถึงการส่งเสริมพัฒนา

สมรรถนะของมนุษย์

สมรรถนะมาจากคำว่า "Competere" ใน ภาษาลาติน ซึ่งมีความหมายว่า เหมาะสม มาจาก แนวคิดของชาวอเมริกัน คือ แมคเคลแลนด์ (McClelland) ในปี 1973 ซึ่งเป็นผู้นำเสนอ คำนี้เป็นครั้งแรก (McClelland, D.C. 1973)

ได้นำเสนอแนวคิดด้านสมรรถนะ (competence) มีความหมายในเชิงทฤษฎี และถูกนำไปประยุกต์ใช้ในอเมริกา บริเตน และแคนาดาอย่างทันทีทันใด และรวมถึงประเทศตะวันตกอื่นๆ และได้กลายเป็นแนวคิดในเชิงบริหารจัดการที่จัดว่าเป็นนวัตกรรมที่ใหม่ล่าสุดในทศวรรษ 1980 นับจากทศวรรษ 1990 จนกระทั่งปัจจุบัน คำนี้ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวคิดและวิธีการในประเทศต่างๆ ทางแถบตะวันตกเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ประเทศอื่นๆ ก็เริ่มศึกษาและนำเรื่องสมรรถนะมาประยุกต์ใช้เพื่อการสำรวจ กิจกรรมที่ให้อำนาจได้ คำว่าสมรรถนะมาใช้เป็นแบบอย่าง ซึ่งการดำเนินธุรกิจหลักมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและจัดวางโครงสร้างเป็นข้อมูลแบบอย่างด้านสมรรถนะที่หลากหลายและนำมาใช้ในพจนานุกรมด้านสมรรถนะโดยทั่วไปสำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้าน “สมรรถนะ” นี้ได้กลายเป็นหนึ่งในบรรดาการฝึกฝนทางด้านจิตวิทยาร่วมสมัย การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การศึกษา และในส่วนที่เป็นฮอตสปอตอื่นๆ จากการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและการเร่งให้เกิดกระบวนการด้านความเป็นสากลของการศึกษา ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ และเป็นคุณสมบัติทางสังคมของครู และความต้องการที่สูงขึ้น ปัญหาความสามารถของครูจึงได้รับความสนใจมากขึ้น ทั้งนี้ สมรรถนะของครูผู้สอน (Shu Ying, 2006) หมายถึง ครูซึ่งมีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคลที่เป็นผู้มีความสามารถ และมีความรู้มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนได้นำเอาความรู้ ทักษะที่เชี่ยวชาญ และคุณค่าของความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดเป็นผลสำเร็จ โดยสมรรถนะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะของปัจเจกบุคคลของครู ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการฝึกอบรมซึ่งรับผิดชอบ

ในเงื่อนไขจำเป็นเพื่อความความสำเร็จในการสอน และเพื่อสถาบันการศึกษาของครู

อย่างไรก็ตาม เราจะอภิปรายในเรื่องของสมรรถนะของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา และครูผู้สอนการพลศึกษาด้วย เนื่องจากนักศึกษาจะต้องเป็นครูในอนาคต

ในปี 1997 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการ “โครงการหลักสูตรด้านการพลศึกษาในระดับปริญญาตรีและระดับวิทยาลัยแห่งชาติ (National Colleges and Universities Undergraduate Physical Education Major Curriculum Program” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 1997) ได้มีการดำเนินการด้านเป้าหมายในการฝึกอบรมแบบใหม่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขความต้องการ โดยต้องลงลึกในเรื่องของการศึกษา และปฏิรูปการสอน เพิ่มจุดแข็งในการปลูกฝังสมรรถนะของนักศึกษาของรัฐบาลยูเนี่ยนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีการนำเสนอแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่เรียกว่า “ก้าวออกไป (going out)” และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเปิดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อันเป็นความร่วมมือกันอย่างกระตือรือร้นระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ ในยูเนี่ยนกับอาเซียน เพื่อส่งเสริมระดับสากลวิวัฒน์ (internationalization) ของสถาบันอุดมศึกษาในยูเนี่ยน (2006)

ผู้วิจัยจำเป็นต้องทำแบบสอบถามเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ของข้อมูลที่สะท้อน และชี้ให้เห็นคุณลักษณะของสังคมสมัยใหม่ด้านความสามารถที่สำคัญๆ ทางการศึกษา สมรรถนะในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ มีการจัดหาข้ออ้างอิงที่เป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทางการอบรมด้านการพลศึกษาของมหาวิทยาลัยอยู่จึงในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินสมรรถนะของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา ประเทศไทย และของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา ของมหาวิทยาลัย ฉุยจิ่ง ประเทศจีน

2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา ประเทศไทยกับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา ของมหาวิทยาลัย ฉุยจิ่ง ประเทศจีนโดยการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ค้นหาความคล้ายคลึงกัน และความแตกต่างกัน รวมทั้งวิเคราะห์เหตุผลดังกล่าว เพื่อว่าสถาบันการพลศึกษาประเทศไทย และมหาวิทยาลัยฉุยจิ่งจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังเป็นการจัดหาข้อมูลอ้างอิงที่มีคุณค่าเพื่อการอบรม บุคลากรด้านการพลศึกษาของมหาวิทยาลัยฉุยจิ่ง ประเทศจีนในอนาคตอีกด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

สถาบันการพลศึกษา ประเทศไทย มีนักศึกษาด้านการพลศึกษาจำนวน 2,671 คน และมหาวิทยาลัยฉุยจิ่งประเทศจีนมีนักศึกษากการพลศึกษาจำนวน 176 คน สถาบันการพลศึกษา ประเทศไทยได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 335 คน และมหาวิทยาลัยฉุยจิ่ง ประเทศจีนได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 123 คน (Krejcie & Morgan, 1970) สำหรับการพัฒนาและสร้างแบบสอบถาม ได้มีการศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงการศึกษาด้านคุณลักษณะของสมรรถนะของครูผู้สอนการพลศึกษา โดย

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเกี่ยวกับสมรรถนะนี้เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยประเด็นปัญหา 2 ประเภท ได้แก่ ปัญหาเชิงโครงสร้าง และปัญหาที่ไม่ใช่เชิงโครงสร้าง ความเหมาะสมและความถูกต้องของเนื้อหา (จากการทดลอง) โดยการทำ Try out จากนักศึกษาจำนวน 30 คนเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามโดยอาศัยวิธี Cronbach's Alpha ได้ผลลัพธ์เท่ากับ $r = .96$ แบบสอบถามที่ทำการสอบถามทั้งสิ้น 458 ฉบับ และเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 418 ฉบับเท่านั้นที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้เป็นฐานในการคำนวณ จำนวนแบบสอบถามที่เหลือ (แบบสอบถามจำนวน 418 ฉบับ) นี้ถูกนำมาใช้เพื่อตีความผลลัพธ์ แบบสอบถามของสถาบันการพลศึกษาประเทศไทยถูกแจกจ่ายเป็นจำนวน 335 ฉบับ โดยไม่นับรวมคำตอบที่ผิด และได้แบบสอบถามที่ใช้การได้จำนวน 313 ฉบับ มีอัตราการวัดประสิทธิภาพเท่ากับ 93.43% ส่วนแบบสอบถามของมหาวิทยาลัยฉุยจิ่งถูกแจกจ่ายจำนวน 13 ฉบับ โดยไม่นับรวมคำตอบที่ผิด คำตอบที่เร็วไหล และได้แบบสอบถามปกติที่ใช้การได้จำนวน 105 ฉบับ ซึ่งอัตราการวัดประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 85.36%

หลังจากที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วคำนวณด้วยโปรแกรม SPSS 20.0 เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลทางสถิติโดยการวิเคราะห์เชิงสถิติของตัวแปรจาก 5 มิติในสเกลย่อยของแบบสอบถามเป็นสถิติเชิงพรรณนา สถิติของแบบสอบถามในแต่ละมิติมีการคำนวณค่าเฉลี่ยของตัวอย่างในแต่ละมิติ กลุ่มตัวอย่างถูกนำมาวิเคราะห์ในรูปแบบของประเทศที่มีความแตกต่างกันของนักศึกษากการพลศึกษา ในแบบทดสอบโดยรวมและสเกลย่อยตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ประกอบด้วยการวิเคราะห์ การนำเสนอ และการตีความข้อค้นพบซึ่งเป็นผลมาจากการศึกษา การวิเคราะห์และการตีความข้อมูลนี้อาศัยผลจากแบบสอบถาม โดยทำการวิจัยด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษาสถาบันการพลศึกษาประเทศไทย จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 74.9% และเป็นนักศึกษาจากสถาบันการพลศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยอุยจิง ประเทศจีนจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1% โดยเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 63 โครงการในด้านวิชาการ การสอน มนุษย์สัมพันธ์ คุณธรรม และจริยธรรม และความสามารถด้านกีฬา ผลของค่าเฉลี่ยด้านสถิติโดยสรุปของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาทางด้านวิชาการ

การสอน มนุษย์สัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรม และความสามารถด้านกีฬามีค่าเท่ากับ 4.01-5 ด้วยคุณลักษณะ 5 ประการด้วยกัน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษามีความเข้าใจและมีความรู้ในคุณลักษณะต่างๆ ทั้ง 5 คุณลักษณะ

การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกันด้วยการทดสอบแบบ t-test ในด้านความคิดเห็นของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษาสถาบันการพลศึกษา ประเทศไทย และมหาวิทยาลัยอุยจิง ประเทศจีนด้านการสอน มนุษย์สัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรม และความสามารถด้านกีฬามีวุฒิการศึกษาทางการพลศึกษา เหมาะสมกับวิชาที่สอน $F=60.981$, $P=.000<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

มีความรู้ความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาทางการพลศึกษา $F=7.715$, $P=.006<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้เรียน $F=2.308$, $P=.129>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-.562$, $P=.575>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความรู้ชัดเจนแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอนทั้งวิชาทางการพลศึกษาและวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง $F=.090$, $P=.765>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.120$, $P=.264>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ หมั่นศึกษาพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการทั่วไปและวิชาการพลศึกษาสม่ำเสมอ $F=.163$, $P=.686>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.762$, $P=.079>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนทางการพลศึกษาได้ $F=1.027$, $P=.311>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=3.093$, $P=.002<0.05$ โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการวัดและประเมินผลทางการศึกษา $F=6.377$, $P=.012<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีทักษะในการใช้แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ $F=2.761$, $P=.097>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.785$, $P=.433>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถให้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างทันสมัย $F=1.265$, $P=.261>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-.203$, $P=.839>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถแนะนำวิธีการเรียนและการฝึกทักษะกีฬาได้อย่างถูกต้อง $F=.948$,

$P=.331>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.099$, $P=.273>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรงเวลา และสอนเต็มเวลา $F=17.149$, $P=.000<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความตั้งใจในการสอนและเตรียมการเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ $F=.245$, $P=.621>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-.256$, $P=.792>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถประเมินความรู้ของนักเรียนเพื่อการออกแบบการสอนได้เหมาะสม $F=6.248$, $P=.013<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนหรือทดสอบตัวเอง $F=1.850$, $P=.175>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-1.381$, $P=.169>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สร้างบรรยากาศในการเรียนให้นักเรียนกระตือรือร้น ได้แสดงออกและมีส่วนร่วม $F=6.740$, $P=.010<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน ดังนั้น $t=-1.537$, $P=.126>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ นำความรู้นวัตกรรมใหม่ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอนกิจกรรมการพลศึกษา $F=.321$, $P=.571>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.933$, $P=.055>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์และสถานที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน $F=15.134$, $P=.000<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีทักษะในการใช้สื่อทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ ICT ประกอบการเรียนการสอน $F=1.805$, $P=.180>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.248$, $P=.214>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีทักษะการจัดการ

เรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างนักเรียนกับครูและนักเรียนกับนักเรียน $F=.257$, $P=.612>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.870$, $P=.386>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ อธิบายประกอบการสาธิตทักษะต่างๆ ให้นักเรียนได้ชัดเจน เข้าใจง่ายเป็นลำดับขั้นตอนและปฏิบัติตามได้ $F=.610$, $P=.435>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.730$, $P=.085>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัยต่างๆ $F=.026$, $P=.871>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=514$, $P=.608>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงผู้เรียนกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ $F=.993$, $P=.320>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.193$, $P=.234>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง $F=1.686$, $P=.195>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.833$, $P=.406>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ $F=20.661$, $P=.000<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สุภาพเรียบร้อย วางตัวได้เหมาะสมเป็นที่ศรัทธาต่อผู้พบเห็น $F=.723$, $P=.396>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=504$, $P=.615>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ $F=126$, $P=.723>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.297$, $P=.196>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ พุดจาไพเราะ และชัดเจน $F=.043$, $P=.836>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.054$, $P=.957>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีอารมณ์ ร่าเริง ยิ้มแย้ม

แจ่มใส $F=.897$, $P=.344>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.1078$, $P=.282>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความคล่องแคล่วว่องไว กระฉับกระเฉงส่งฝ่าผ่าย $F=.531$, $P=.467>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน $t=.368$, $P=.713>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีทักษะความเป็นผู้นำที่ดี $F=4.045$, $P=.045<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและเคารพการตัดสินใจของผู้อื่น $F=1.580$, $P=.209>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.372$, $P=.710>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ $F=4.621$, $P=.032<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความอดทน ขยัน หมั่นเพียร กระตือรือร้น ไม่ย่อท้อต่อการทำงาน $F=.033$, $P=.856>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-.238$, $P=.813>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสังคม $F=5.410$, $P=.021<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนและบุคคลทั่วไป $F=.949$, $P=.330>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-.516$, $P=.606>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ปรับตัวกับเพื่อนร่วมงานและนักเรียนได้ดี $F=1.996$, $P=.158>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-2.259$, $P=.025<0.05$ โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข $F=.2893$, $P=.090>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.256$, $P=.211>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ให้ความ

ร่วมมือและช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นด้วยความเต็มใจเสมอ $F=6.437$, $P=.012<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียนและผู้อื่น $F=3.959$, $P=.047<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ อบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้นักเรียนอย่างบริสุทธิ์ใจ $F=.723$, $P=.013>0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ประพฤติตนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทั้งกาย วาจาใจ $F=.044$, $P=.834>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-.301$, $P=.764>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ทำตัวเป็นปรปักษ์ต่อการพัฒนาทั้งทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของนักเรียน $F=.021$, $P=.884>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.146$, $P=.884>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากนักเรียน $F=.079$, $P=.779>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-1.118$, $P=.265>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ $F=2.672$, $P=.103>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน $t=1.545$, $P=.124>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย $F=11.042$, $P=.001<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีน้ำใจนักกีฬาและปลุกฝังนักเรียนให้เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา $F=.050$, $P=.823>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.763$, $P=.447>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความ

ข้อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ตรงต่อเวลา $F=1.405$, $P=.237>0.05$ ดังนั้น ความแปรปรวนไม่เท่ากัน, $t=-514$, $P=.608>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เสียสละอุทิศเวลาในการทำงานไม่หวังผลตอบแทน $F=.008$, $P=.931>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.101$, $P=.920>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ละเว้นจากอบายมุขและสิ่งเสพติดให้โทษทั้งปวง $F=.001$, $P=.973<0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.561$, $P=.576>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างแท้จริง ให้เกียรติ รักษาชื่อเสียง และมีความสามัคคีในหมู่คณะ $F=.299$, $P=.585>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=109$, $P=.914>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สอนและเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่เห็นแก่ตัว $F=1.328$, $P=.250>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=.573$, $P=.567>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เป็นครูที่มีจิตใจรักเด็กและทำตนให้เด็กรักครู $F=16.667$, $P=.000<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ยึดหลักความเป็นอยู่อย่างพอเพียง $F=20.695$, $P=.000<0.05$ ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีวุฒิการศึกษาทางการพลศึกษา เหมาะสมกับวิชาที่สอน $F=.050$, $P=.823<0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.379$, $P=.169>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาทางการพลศึกษา $F=.003$, $P=.953<0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-1.179$, $P=.240>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถจัดทำแผนการ

เรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้เรียน $F=1.412$, $P=.235>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=2.238$, $P=.027<0.05$ โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความรู้ชัดเจนแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอนทั้งวิชาทางการพลศึกษาและวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง $F=.439$, $P=.508>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-451$, $P=.652>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ หมั่นศึกษาพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการทั่วไปและวิชาการพลศึกษาสม่ำเสมอ $F=.019$, $P=.892>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=786$, $P=.433>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนทางการพลศึกษาได้ $F=.147$, $P=.701>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=-.095$, $P=.924>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการวัดและประเมินผลทางการศึกษา $F=1.560$, $P=.212>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=2.929$, $P=.004<0.05$ โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มีทักษะในการใช้แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ $F=.200$, $P=.655>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.603$, $P=.111>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถให้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างทันสมัย $F=.764$, $P=.383>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.617$, $P=.108>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถแนะนำวิธีการเรียนและการฝึกทักษะกีฬาได้อย่างถูกต้อง $F=1.327$, $P=.250>0.05$ ความแปรปรวนเท่ากัน ดังนั้น $t=1.617$, $P=.108>0.05$ โดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โดยทั่วไปแล้ว สมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ประเทศไทยนั้นดีกว่าสมรรถนะของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอุยจิ่ง ประเทศจีน

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง

1. ความแตกต่างด้านการเมือง

ประเทศจีนเป็นประเทศสังคมนิยม ส่วนประเทศไทยเป็นประเทศทุนนิยม ไม่ว่าธรรมชาติของประเทศจะเป็นเช่นไร ระบบคุณค่าของรายวิชาย่อมมีผลกระทบต่อการตระหนักรู้ทางการเมือง รายวิชาดังกล่าวนับเป็นข้อได้เปรียบต่อเครื่องมือกลุ่ม เป็นข้อได้เปรียบของกลุ่มโดยผ่านทาง การปฏิบัติตนในทางการเมืองซึ่งมีผลต่อการแสดงออกของกลุ่มของหลักสูตรที่ถูกควบคุมเพื่อให้เนื้อหา รายวิชาสามารถอธิบายความต้องการในทางการเมืองของกลุ่มได้โดยสมบูรณ์ในประเทศที่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มตัวอย่างที่มีอุดมการณ์และการเมืองที่แตกต่างกัน

2. วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน

- คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ประเทศไทย

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทัศนคติด้านความรู้และทักษะทางด้านการพลศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อผลิตผู้นำและครูผู้สอนที่จะสามารถพัฒนาชุมชนและตนเองได้

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ และความสามารถ ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ และเป็นผู้ที่เปิดวิสัยทัศน์ทางสังคมให้กว้างขวางขึ้น และส่งเสริม สนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือกัน

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีจริยธรรม คุณธรรม ระเบียบวินัย และจิตวิญญาณของการมีน้ำใจนักกีฬา

ในอาชีพของพวกเขา รวมทั้งความสามารถในการนำไปประยุกต์ในที่ทำงาน และช่วยเหลือชุมชน สังคม

เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะ และทักษะต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนที่เป็น ประโยชน์ และการพัฒนาเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องของ ประเทศไทย

- การพลศึกษาของมหาวิทยาลัยอุยจิ่ง ประเทศจีน

เพื่อการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้ครบ ทุกด้าน ทั้งทางด้านคุณธรรม วิทยปัญญา กายภาพ และศิลปะด้วยคตินิยมที่ทันสมัย ด้านการพลศึกษา ที่มีศักยภาพ ด้านการสอน การอบรม และการ แข่งขันของสถาบัน สามารถรับผิดชอบงานวิจัยด้าน วิทยาศาสตร์การกีฬา การบริหารจัดการด้านการ กีฬาของสถาบัน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานของ สถาบันซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการประยุกต์ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. หลักสูตรที่แตกต่างกัน

หลักสูตรการพลศึกษาของสถาบัน การพลศึกษาในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ด้วยกัน ได้แก่ หมวดศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ ด้าน และวิชาเอกพลศึกษา หลักสูตรพลศึกษาของ มหาวิทยาลัยอุยจิ่ง ประเทศจีนแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ด้วยกัน ได้แก่ การศึกษาทั่วไป การศึกษาด้าน ระเบียบวินัย การศึกษาด้านอาชีพและการสอนให้ฝึก ปฏิบัติอย่างครอบคลุม

4. เวลาในการฝึกปฏิบัติงานด้านการศึกษาที่ แตกต่างกัน

การศึกษฝึกปฏิบัติงานด้านการพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาประเทศไทยใช้เวลาในการ ปฏิบัติด้านการศึกษา 1 ปี ในขณะที่การศึกษฝึก

ปฏิบัติงานด้านการพลศึกษาของมหาวิทยาลัยอุยจิ่ง ประเทศจีนใช้เวลาศึกษา 3 เดือน

บทสรุป

สมรรถนะของนักศึกษาการพลศึกษาในสถาบันการพลศึกษาประเทศไทย และมหาวิทยาลัยอุยจิ่งมีความแตกต่างกันโดยทั่วไป ได้แก่: การจัดหลักสูตร และการจัดลำดับหลักสูตร การนำบทเรียนที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบตะวันตกมาใช้ และความต้องการทางสังคม โดยเหตุผลของความแตกต่างกัน ได้แก่ ระบบการเมืองที่แตกต่างกัน วัตถุประสงค์ด้านการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน และเวลาในการฝึกปฏิบัติเพื่อการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสร้างจุดแข็งทางด้านวิชาการ การสอน มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม และจริยธรรม และสามารถด้านกีฬาให้แก่คุณลักษณะ 5 ประการของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งความสามารถด้านกีฬา

2. ควรขยายขอบเขตในการเลือกหลักสูตร เป็นตัวกำหนดจุดแข็งของสมรรถนะนักศึกษา โดยที่คำโบราณเคยกล่าวไว้ว่า ความสนใจคือครูที่ดีที่สุด ดังนั้น ถ้าเพียงแค่นักศึกษามีความสนใจ ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น รายวิชาที่นักศึกษาสามารถเลือกได้ช่วยขยายขอบเขตวิสัยทัศน์ของนักศึกษาได้ดีขึ้น และสามารถนำเสนอในสาขาที่แตกต่างกันได้ด้วย

3. ควรขยายเวลาในการฝึกปฏิบัติด้านการศึกษา การฝึกสอนนับว่าเป็นวิธีที่สำคัญที่จะปรับปรุงพัฒนาคุณภาพทักษะและการพลศึกษาของนักศึกษา วิธีฝึกปฏิบัติด้านการศึกษาศาสามารถปลูกฝังทฤษฎีด้วยการฝึกปฏิบัติและอบรมแก่นักศึกษา เพื่อการวิเคราะห์ปัญหา มีทักษะในการแก้ปัญหา และมีประสบการณ์ ดังนั้น ระยะเวลาในการปรับปรุงแก้ไขในงานของครูภายในระยะเวลาสั้น ช่วยให้เกิดการวางรากฐานที่ดีเพื่อการทำงานในอนาคต

บรรณานุกรม

- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement. 30: 607-610.
- McClelland, D.C. (1973). Testing for Competence Rather than for Intelligence. American Psychologist. 28: 1-14.
- Retrieved from Encourage the Expansion of Cooperation between the both sides Secondary and Higher Education Institutions, the Establishment of China – ASEAN Members Honorary Scholarship, Strengthen Academic Exchanges and other Cooperation in Education, (2006). Retrieved from http://www.china.com.cn/policy/txt/2006-10/31/content_7295388_2.htm
- Shu Ying. (2006) Research Summary of the Teacher Competence. Journal of HanShan Normal University, 27 (2), 95-98.
- State Education Commission, (1997). National Colleges and Universities Undergraduate Physical Education Major Curriculum Program. Higher Education Press, 7 (1)

**Academic
Journal Institute
of Physical Education**

**สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน
ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี**

**Desirabal Competencies of the Internship Student Program
in Physical Education, Faculty of Education,
Institute of Physical Education, Chonburi Campus**

วศินรัช กิ่งวงศ์ และ ดร.จิราวัฒน์ ขจรศิลป์
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารจำนวน 111 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการจำนวน 37 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการจำนวน 37 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษาจำนวน 37 คน กลุ่มปฏิบัติการ จำนวน 145 คน ประกอบด้วย อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 61 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 11 คน และนักศึกษาปฏิบัติการสอน จำนวน 73 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน ควรประกอบด้วย สมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ 1. สมรรถนะด้านความรู้ 2. สมรรถนะด้านทักษะ 3. สมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง 4. สมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล และ 5. สมรรถนะด้านแรงจูงใจ/เจตคติ

คำสำคัญ: สมรรถนะที่พึงประสงค์ นักศึกษาปฏิบัติการสอน

Abstract

The purpose of this research was to study the desirable competencies Program in Physical Education, Faculty of Education, Institute of Physical Education, Chonburi Campus in

accordance with the requirement of the internship network schools. The study was carried out as qualitative research using questionnaires to interview 2 groups of experts which included 111 administrators group which consisted of 37 school directors and 37 vice-directors of Academic Affairs, and 2) 145 heads of subject groups of Health Education, Physical Education, and Internship Group, which consisted of 61 school supervisors, 11 Institute supervisors, and 73 internship students. The statistics used for data collection included Percentage, Mean ($\bar{X}$), and Standard Deviation (S.D.).

The research results revealed that the desirable competencies of the internship students Program in Physical Education, Faculty of Education, Institute of Physical Education, Chonburi Campus in accordance with the requirement of the internships network schools should consist of 5 competencies: 1) Competency of knowledge, 2) Competency of skills, 3) Competency of own opinions, 4) Competency of personal characteristics, and 5) Competency of motivations/attitudes.

Keywords: Desirable competencies, internship students

บทนำ

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วทั้งในระดับประเทศและระดับโลก มีการกล่าวว่า การมีทรัพยากรมากเท่าใดไม่สำคัญเท่ากับความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรแรงงานและคุณภาพของคน (ขจรศักดิ์ ศิริมัย, 2554: 1) แนวคิดเรื่องสมรรถนะนี้มีพื้นฐานมาจากการมุ่งเสริมสร้างความสามารถให้ทรัพยากรบุคคลโดยมีความเชื่อว่าเมื่อพัฒนาคนให้มีความสามารถแล้ว คนจะใช้ความสามารถที่มีไปผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น การนำเรื่องสมรรถนะมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น จึงควรมุ่งพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรเป็นสำคัญ ต้องมีการพิจารณาว่าบุคคลในองค์กรมีความสามารถอย่างไร จึงจะทำให้องค์กรชนะคู่แข่งและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษา

ระดับสูงที่พัฒนาผู้เรียนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพต่าง ๆ ถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการสร้างบุคลากรที่จะเป็นพลังสมองของประเทศในอนาคต ดังนั้นสถาบันระดับอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องดำรงและมุ่งมั่นพัฒนาสถานะความเป็นคลังสมองของชาติอันเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ การวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และการเสริมสร้างคุณค่าของบัณฑิตเพื่อเป็นฐานที่จะพัฒนาประเทศให้แข็งแกร่งต่อไปในอนาคต อย่างไรก็ตาม นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาที่มีผลการเรียนดี ก็มิได้หมายความว่านักศึกษาเหล่านั้นจะมีความสามารถในการทำงานในระดับที่สูงกว่า นักศึกษามีผลการเรียนที่ต่ำกว่า โดยในประเด็นข้างต้น Macelland (1975) “ผู้ที่ทำงานเก่ง” ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เรียนเก่งแต่บุคคลนั้นๆ ต้องสามารถประยุกต์ใช้หลักการหรือองค์ความรู้ที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์ในการงานที่ทำหรือสมรรถนะ

(Competency) ที่เหมาะสมกับงาน จึงจะสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานและสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรของตนเองได้จริง ดังนั้น สถาบันระดับอุดมศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะเป็นสิ่งที่ต้องการขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ยังต้องมีระบบการติดตามประเมินผลสมรรถนะดังกล่าวเพื่อให้รู้สถานะของสมรรถนะและกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษา อีกทั้งนำข้อมูลที่ได้ไปบริหารจัดการทั้งในเรื่องของการประเมินหลักสูตรให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

จากแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 กำหนดให้อุดมศึกษาไทยในช่วงปี 2555-2559 ต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดเพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติและชี้นำการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่นโดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและต้องส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกโดยให้คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานสามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเอง และเพื่อช่วยเหลือสังคมมีคุณธรรมมีความรับผิดชอบและมีสุขภาวะทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งพันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษาคือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด บัณฑิตระดับอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการ

เรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจมีความสำนึกและความรับผิดชอบ ในฐานะพลเมืองและพลโลก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.2558:19) และจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) ได้มีการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันการพลศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เดิมชื่อวิทยาลัยพลศึกษาทำหน้าที่ผลิตครู โดยเฉพาะครูสอนพลศึกษาสุศึกษา แต่เดิมกรมพลศึกษาได้ทำการผลิตครูพลศึกษามาเป็นเวลานานโดยรับโอนโรงเรียนพลศึกษากลางมาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเรื่อยมา จนได้มีการจัดตั้ง “วิทยาลัยพลศึกษา” ต่อมาได้ขยายหลักสูตรเป็นระดับปริญญาตรี สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548 และทำให้พระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป จึงนับได้ว่าสถาบันการพลศึกษา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬาได้ก่อกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ซึ่ง

ระยะเวลาว่าหนึ่งทศวรรษของสถาบันการพลศึกษา ได้มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตบัณฑิต ครุมาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราช บัญญัติ สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548 ที่ต้องการ ส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของเด็ก เยาวชนและ ประชาชนให้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ เป็นคน ด้มี ความรู้ความสามารถ มีระเบียบวินัย สร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ จำเป็นต้องส่งเสริมการศึกษาและวิชาชีพ ขึ้นสูงแก่บุคลากรทางด้านพลศึกษา การกีฬา และ วิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมการวิจัย การให้บริการชุมชน การใช้และพัฒนาเทคโนโลยี การทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทยซึ่งสมรรถนะของนักศึกษาเป็น เป้าหมายสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาของ สถาบัน สอดคล้องกับ ประจักษ์ ทรัพย์อุดม (2550: 3) ที่กล่าวว่าไว้ว่า การที่บุคคลสามารถทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพหรือปฏิบัติงานได้ผลดีเยี่ยมกว่าคนอื่น นั้นหมายถึงบุคคลนั้นมีสมรรถนะสูง หรือกล่าวได้ อีกอย่างหนึ่งว่า สาเหตุที่บุคคลทำงานแล้วไม่ประสบ ผลสำเร็จ เพราะขาดคุณสมบัติหรือคุณลักษณะ บางประการหรือมีสมรรถนะด้านอื่นๆ อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งได้แก่ สมรรถนะทางด้านความรู้ ทางด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล สมรรถนะดังกล่าว จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่จำเป็นและมีผล ใ้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตน ได้ดีกว่าคนอื่น และจะประสบผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่ต้องการ

คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ได้จัดการเรียนการสอนตามปรัชญา ที่ว่า พลศึกษาเด่น เน้นคุณธรรม นำปัญญา พัฒนา สังคม ภายใต้วิสัยทัศน์ของคณะศึกษาศาสตร์เพื่อ เป็นองค์กรที่มีศักยภาพสูงในการผลิตบุคลากรทาง

ด้านพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ และทางด้าน การศึกษาที่เกี่ยวข้อง ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน วิชาชีพ ภายใต้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พันธกิจหนึ่งที่สำคัญ คือ การส่งเสริม สนับสนุน การวิจัย นวัตกรรมและงานสร้างสรรค์ หลักสูตร ศึกษาสาตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2556) เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี โดยยึดหลักมาตรฐานวิชาการ และ วิชาชีพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 จัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการ ปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี ยึดหลักความร่วมมือกับสถาบัน องค์กรชุมชน นำไปสู่การพัฒนา ให้เกิดความ ก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการพัฒนาผู้เรียนให้มี สมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านเทคนิค วิธีการ จักงานอาชีพ และด้านคุณธรรม ซึ่งโครงสร้าง หลักสูตรมี 3 หมวดวิชา ประกอบด้วย 1.หมวดวิชา ศึกษาทั่วไป 2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน 2.1 วิชาชีพครู 2.2 วิชาเอกพลศึกษา (เอกเดี่ยว) 2.3 วิชาเอก พลศึกษา (เอกคู่) และ 3. หมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งสุชาติ โสมประยูร (2550:6) ได้กล่าวไว้ในการอภิปรายเรื่อง ปัจจุบันและอนาคตของสุขศึกษาพลศึกษาและ นันทนาการ ตอนหนึ่งว่า “เรื่องการผลิตครูสุขศึกษา และพลศึกษาในระดับปริญญาตรี การผลิตครูควรมีลักษณะเป็นหลักสูตรเอกคู่ ครูจึงจะสอนได้ทั้ง สุขศึกษาและพลศึกษา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาชีพครู หม่ววิชาหลักสูตรและการสอน เมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้หลักการและทฤษฎีต่างๆ ในชั้นเรียน รวมถึงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาจะต้องนำเอาองค์ ความรู้และมवल ประสบการณ์ต่างๆ นั้น ไปฝึกฝนและลงมือปฏิบัติ จจริงในการปฏิบัติการสอน (Internship) ตามสถาบัน

ศึกษา ภาคเรียนศึกษาที่ 1 และ 2 ของชั้นปีที่ 5 โดยการปฏิบัติงานครู การสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้ ตลอดภาคเรียน และนำแผนไปปฏิบัติการสอนตามกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ การบันทึกวิเคราะห์ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการนำปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนมาวางแผนจัดการกระบวนการเรียนรู้ และดำเนินการ แก้ไขปัญหาในลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง การรายงานผลการปฏิบัติงานและพัฒนาคุณภาพการสอนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งการผลิตครูพลศึกษาต้องคำนึงถึงมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพและต้องผลิตครูให้มีสมรรถนะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะอันพึงประสงค์ที่สำคัญของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เพื่อนำผลที่ได้ไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาให้มีสมรรถนะที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จการศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตจาก คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีให้มีประสิทธิภาพในการประกอบวิชาชีพครูให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่าย

ปฏิบัติการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. กลุ่มผู้บริหารของสถานศึกษาจำนวน 264 คน ซึ่งประกอบ ผู้อำนวยการ 88 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 88 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 88 คน

2. กลุ่มปฏิบัติการจำนวน 348 คน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์พี่เลี้ยง 146 คน อาจารย์นิเทศ 26 คน และนักศึกษาปฏิบัติการสอน 176 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. กลุ่มผู้บริหารของสถานศึกษาจำนวน 111 คน ซึ่งประกอบ ผู้อำนวยการ 37 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 37 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 37 คน

2. กลุ่มปฏิบัติการจำนวน 145 คน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์พี่เลี้ยง 61 คน อาจารย์นิเทศ 11 คน และนักศึกษาปฏิบัติการสอน 73 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติการสอน หมายถึง การออกฝึกประสบการณ์จริงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการสอนที่สถาบันการพลศึกษากำหนดให้นักศึกษาได้ประกอบกิจกรรมต่างๆ ทั้งงานในหน้าที่ครูที่เกี่ยวกับการสอน และการทำงานในหน้าที่ครูอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อแสดงและค้นหาความสามารถของตนเองในด้านการเป็นครูในโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่ได้ทำการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู

2. สมรรถนะที่พึงประสงค์ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาปฏิบัติการสอนที่ปฏิบัติงาน

ตามภาระหน้าที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ

3. นักศึกษาปฏิบัติการสอน หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาพลศึกษา ชั้นปีที่ 5 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่ไปปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเครือข่าย

4. โรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน หมายถึง โรงเรียนที่ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ส่งนักศึกษาไปปฏิบัติการสอน ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2558

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา

6. อาจารย์นิเทศ หมายถึง อาจารย์ประจำการที่ปฏิบัติราชการอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา

7. อาจารย์พี่เลี้ยง หมายถึง อาจารย์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดูแลรับผิดชอบให้คำแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาในขณะปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี และเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาปฏิบัติการสอน เพื่อให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน

2. เพื่อเป็นแนวทางให้กับคณะศึกษาศาสตร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน

ของนักศึกษาในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และเป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตด้านพลศึกษา เพื่อให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน กลุ่มประชากรได้แก่ กลุ่มผู้บริหารจำนวน 264 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 88 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 88 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษาจำนวน 88 คน กลุ่มปฏิบัติการ จำนวน 348 คน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 146 คน อาจารย์นิเทศจำนวน 26 คน นักศึกษาปฏิบัติการสอนจำนวน 176 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเคซีและมอร์แกน จากกลุ่มประชากร 612 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 256 คน และใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา ได้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 111 คน คือ ผู้อำนวยการ จำนวน 37 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 37 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษาจำนวน 37 คน กลุ่มปฏิบัติการ จำนวน 145 คน คือ อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 61 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 11 คน นักศึกษาปฏิบัติการสอน จำนวน 73 คน

ขั้นที่ 1. ขั้นตอนการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสรุปจากองค์ประกอบของสมรรถนะของแมคเคิลแลนด์ (Macelland : 1973) เป็นหลักในการจัดทำแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง 4) ด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล 5) ด้านแรงจูงใจ/เจตคติ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตำรา งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. รวบรวมข้อมูลหาแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อหารูปแบบในการสร้างเครื่องมือ

3. สรุปขอบเขตในการศึกษาค้นคว้าวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย

4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง และนำคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) จะได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.83

2. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจคุณภาพ ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยต่อไป

ขั้นที่ 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ติดต่อโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน และอาจารย์นิเทศในคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งทางไปรษณีย์ และส่งด้วยตนเอง

3. รับแบบสอบถามคืน และตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไป

ขั้นที่ 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตามลำดับดังนี้

1. นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. นำข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอนมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน เป็นแบบปลายเปิด ใช้วิธีการรวบรวมสรุปแบบรายด้าน และรายข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ขั้นที่ 5. ประมวลสรุปเรื่อง สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของข้อมูลจากสมรรถนะตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จากแบบสอบถาม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลจากสมรรถนะตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จากแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ผู้วิจัยสรุปนำเสนอสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านที่ 1 สมรรถนะด้านความรู้

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้ช่องทางที่หลากหลายในการค้นหาข้อมูล เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นอยู่เสมอ วางแผนในการพัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่อง ติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชาชีพอยู่เสมอ พัฒนานตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสาขาวิชาชีพ สามารถริเริ่มแนวคิดใหม่ๆ ที่มีประโยชน์ได้เสมอ

มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาพลศึกษา สามารถจัดทำแผนการสอน ทั้งสุขศึกษาและพลศึกษาได้ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และทางพลศึกษา สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนทางวิชาการและทางพลศึกษาได้ มีทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์และสถานที่ที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มปฏิบัติการมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก

ด้านที่ 2 สมรรถนะด้านทักษะ

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ประกอบด้วย มีความชำนาญในการสื่อสาร ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ด้วยภาษาไทยมีความชำนาญในการสื่อสาร ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียนด้วยภาษาอังกฤษ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และ มัลติมีเดีย) ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความรู้ด้านคณิตศาสตร์และสถิติ สามารถประยุกต์ความรู้ด้านคณิตศาสตร์และสถิติ มาใช้ในการศึกษาวิจัย และนำเสนอเป็นรายงานได้ มีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ ICT ประกอบการเรียนการสอน มีทักษะในการทำงานเป็นทีม มีความเป็นผู้นำ มีทักษะในการเล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล มีทักษะในการสอน และการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาไทยและกีฬาสากล มีทักษะในการเป็นผู้ตัดสิน ตลอดจนเป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬาไทยและกีฬาสากล เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มปฏิบัติการมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดและระดับมาก

ด้านที่ 3 สมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติ การสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ประกอบด้วย ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและวิธีปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ สามารถนำเสนอ แนวความคิดวิธีปฏิบัติงาน แนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงรุกพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและถ่ายทอดแนวความคิดดังกล่าวต่อผู้อื่นได้ มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่นที่จะฟันฝ่าปัญหา และอุปสรรคเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย เป็นคนรักษาคำพูด พูดอย่างไรก็ทำอย่างนั้น มีการประมาณตนในการดำเนินชีวิต สามารถยับยั้งชั่งใจ ไม่เกี่ยวข้องกับการพนันและสิ่งเสพติดทั้งหลาย สามารถเป็นทั้งผู้ให้ และผู้รับที่ดีได้ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันและโรงเรียน ปฏิบัติตาม กฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่เคยปลอมแปลง บิดเบือน ข้อมูล หรือนำผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน ยึดมั่นใน กฎระเบียบของวิชาชีพ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ภายใต้อารมณ์ความกดดัน ยอมรับทั้งความเด่นและความด้อยของตนเอง ยอมรับทั้งความเด่นและความด้อยของผู้อื่น ยอมรับผิดทุกครั้งเมื่อทำผิด เป็นคนมองโลกในแง่บวก มีความสุขในการดำเนินชีวิต ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มปฏิบัติการมีความเห็น สอดคล้องกันในระดับมากที่สุดและระดับมาก

ด้านที่ 4 สมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติ การสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ประกอบด้วย มีความสามารถในการปรับตัวตนเองให้เข้ากับผู้อื่น

สามารถคิดหาแนวทางแก้ปัญหาใหม่ๆ ได้หลากหลาย ในเวลาอันรวดเร็ว สามารถนำข้อเสนอแนะและ ข้อคิดเห็นของผู้อื่นมาต่อยอดความคิดเพื่อพัฒนา ปรับใช้ มีความสามารถในการปรับตัวตนเองให้เข้ากับ เพื่อนร่วมงาน มีความสามารถในการปรับตัวตนเองให้ ทำงานได้ในลักษณะงานหรือสภาพแวดล้อมที่ แตกต่างกันได้ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่งกายเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ สุภาพเรียบร้อย วางตัวได้ เหมาะสมเป็นที่ศรัทธาต่อผู้พบเห็น พูดจาไพเราะ และ ชัดเจน มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งร่างกายและ จิตใจ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและ สังคม ปรับตัวเข้ากับนักเรียนและผู้ร่วมงานได้ดี มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรงเวลาและสอนเต็มเวลา ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มปฏิบัติการมีความเห็น สอดคล้องกันในระดับมากที่สุดและระดับมาก

ด้านที่ 5 สมรรถนะด้านแรงจูงใจ/เจตคติ

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติ การสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ประกอบด้วย สนใจและติดตามข่าวสารในสังคมอย่างสม่ำเสมอ ตระหนักและร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม กล้า แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและเคารพการ ตัดสินใจของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้น ไม่ย่อท้อ ต่อการทำงาน มีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียนและ ผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ทั้งกาย วาจา ใจมีน้ำใจนักกีฬาและปลูกฝัง ให้เด็กมีน้ำใจนักกีฬา มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ตรงต่อเวลา เสียสละอุทิศเวลาในการทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มปฏิบัติการมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดและระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน

ด้านที่ 1 สมรรถนะด้านความรู้

สรุปได้ว่าสมรรถนะด้านความรู้ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีสมรรถนะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้ช่องทางการหลากหลายในการค้นหาข้อมูล เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นอยู่เสมอ วางแผนในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชาที่พออยู่เสมอ พัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสาขาวิชาที่สามารถริเริ่มแนวคิดใหม่ๆ ที่มีประโยชน์ได้เสมอ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาพลศึกษา สามารถจัดทำแผนการสอน ทั้งสุขศึกษาและพลศึกษาได้ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และทางพลศึกษาสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนทางวิชาการและทางพลศึกษาได้ มีทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์และสถานที่ที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ซึ่งสอดคล้องกับ แสวง วิทย์พิทักษ์ (2547 : 39-41) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ด้านการสอนต้องมีแผนการสอน

พลศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษามีการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับกิจกรรมพลศึกษา ที่ทำให้นักเรียนสนุกสนานมีรอยยิ้มและเสียงหัวเราะ มีการให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัย ให้มีสุขปฏิบัติหลังการเรียนรู้วิชาพลศึกษา

ด้านที่ 2 สมรรถนะด้านทักษะ

จากการวิจัยสรุปได้ว่าสมรรถนะด้านทักษะของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชา พลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีสมรรถนะในการมีความชำนาญในการสื่อสารทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ด้วยภาษาไทย มีความชำนาญในการสื่อสาร ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียนด้วยภาษาอังกฤษ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และ มัลติมีเดีย) ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความรู้ด้านคณิตศาสตร์และสถิติ สามารถประยุกต์ความรู้ด้านคณิตศาสตร์และสถิติ มาใช้ในการศึกษาวิจัย และนำเสนอเป็นรายงานได้ มีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ ICT ประกอบการเรียนการสอน มีทักษะในการทำงานเป็นทีม มีความเป็นผู้นำ มีทักษะในการเล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล มีทักษะในการสอน และการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาไทยและกีฬาสากล มีทักษะในการเป็นผู้ตัดสิน ตลอดจนเป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬาไทยและกีฬาสากล เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เวลาว่างในการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับ แสวง วิทย์พิทักษ์ (2547:44-45) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ด้านทักษะกีฬาพบว่า ครูพลศึกษาต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการเล่นกีฬา มีความสามารถสูงในการเล่นกีฬา และการตัดสินกีฬา

ด้านที่ 3 สมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง

จากการวิจัยสรุปได้ว่าสมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสาขาวิชา พลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีสมรรถนะเรื่อง ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและวิธีปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ สามารถนำเสนอแนวความคิดวิธีปฏิบัติงาน แนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงรุกพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและถ่ายทอดแนวความคิดดังกล่าวต่อผู้อื่นได้ มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่นที่จะฟันฝ่าปัญหาและอุปสรรคเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย เป็นคนรักษาคำพูด พูดอย่างไรก็ทำอย่างนั้น มีการประเมินตนในการดำเนินชีวิตสามารถยับยั้งชั่งใจไม่เกี่ยวข้องกับกาพนันและสิ่งเสพติดทั้งหลาย สามารถเป็นทั้งผู้ให้ และผู้รับที่ดีได้ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันและโรงเรียน ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่เคยปลอมแปลง บิดเบือนข้อมูล หรือนำผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน ยึดมั่นในกฎระเบียบของวิชาชีพ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ภายใต้ภาวะความกดดัน ยอมรับทั้งความเด่นและความด้อยของตนเอง ยอมรับทั้งความเด่นและความด้อยของผู้อื่น ยอมรับผิดทุกครั้งเมื่อทำผิด เป็นคนมองโลกในแง่บวกมีความสุขในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับถวิล มาตรฐาน (2542:4-6) ได้กล่าวถึงครูที่มีประสิทธิภาพควรมีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพครู จะต้องเป็นผู้ที่รักการสอน รักวิชาชีพครูอย่างแท้จริง มีความต้องการส่งเสริมให้อาชีพก้าวหน้า มีเกียรติ และมีความปรารถนาที่จะช่วยและบริการคนอื่น

ด้านที่ 4 สมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล

จากการวิจัยสรุปได้ว่าสมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคลของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชา พลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีสมรรถนะ มีความสามารถในการปรับตัวตนเองให้เข้ากับผู้อื่น สามารถคิดหาแนวทางแก้ปัญหาใหม่ๆ ได้หลากหลายในเวลาอันรวดเร็ว สามารถนำเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้อื่นมาต่อยอดความคิดเพื่อพัฒนาปรับใช้ มีความสามารถในการปรับตัวตนเองให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน มีความสามารถในการปรับตัวตนเองให้ทำงานได้ในลักษณะงานหรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป แต่งกายเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ สุภาพเรียบร้อย วางตัวได้เหมาะสม เป็นที่ศรัทธาต่อผู้พบเห็น พูดจาไพเราะ และชัดเจน มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสังคม ปรับตัวเข้ากับนักเรียนและร่วมงานได้ดี มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรงเวลา และสอนเต็มเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ อติศักดิ์ เมฆพัฒน์ และคณะ (2533). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นรายการประเมินด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในรายการ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของมารยาท เป็นที่ยอมรับของสังคม การมีความกตัญญูต่อเวทีกการมีความซื่อสัตย์สุจริต การมีความเมตตากรุณา

การมีความยุติธรรม และมีความรับผิดชอบในวิชาชีพ ที่ตนเลือก ที่จะมุ่งมั่นพัฒนาให้ก้าวหน้า อยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาผลรวมของสมรรถนะแต่ละด้าน ทั้ง 4 วิทยาเขต พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 5 สมรรถนะด้านแรงจูงใจ/เจตคติ

จากการวิจัยสรุปได้ว่าสมรรถนะด้านแรงจูงใจ/เจตคติ ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีสมรรถนะ สนใจและติดตามข่าวสารในสังคมอย่างสม่ำเสมอ ตระหนักและร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและเคารพการตัดสินใจของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้น ไม่ย่อท้อต่อการทำงาน มีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียนและผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ทั้งกาย วาจา ใจ มีน้ำใจนักกีฬาและปลุกฝังให้เด็กมีน้ำใจนักกีฬา มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ตรงต่อเวลา เสียสละอุทิศเวลาในการทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับ อดิศักดิ์ เมฆพัฒน์ และคณะ (2533). ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจิตใจในข้อการมีความเมตตา กรุณา และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพที่ตนเลือกในข้อการมุ่งมั่นพัฒนาให้ก้าวหน้า การประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีทางกายในข้อ การมีมารยาทเป็นที่ยอมรับของสังคม การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจิตใจ ในข้อการมีความกตัญญูกตเวที การมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความยุติธรรม ซึ่งมีสมรรถนะอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการผลิตนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ ตามความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน

1. คณะศึกษาศาสตร์ควรผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะด้านความรู้ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีคุณสมบัติ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้ช่องทางที่หลากหลายในการค้นหาข้อมูล เปิดรับสิ่งใหม่ๆ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น อยู่เสมอ วางแผนในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชาชีพอยู่เสมอ พัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสาขาวิชาชีพสามารถริเริ่มแนวคิดใหม่ๆ ที่มีประโยชน์ได้เสมอ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาพลศึกษา สามารถจัดทำแผนการสอน ทั้งสุขศึกษาและพลศึกษาได้ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และทางพลศึกษา สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนทางวิชาการและทางพลศึกษาได้ มีทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้ วัตรกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์และสถานที่ที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน

2. คณะศึกษาศาสตร์ควรผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะด้านทักษะของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีคุณสมบัติ มีความชำนาญในการสื่อสาร ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ด้วยภาษาไทย มีความชำนาญในการสื่อสาร ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียนด้วยภาษาอังกฤษสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และมัลติมีเดีย) ได้อย่างเหมาะสมและ

มีประสิทธิภาพ มีความรู้ด้านคณิตศาสตร์และสถิติ สามารถประยุกต์ความรู้ด้านคณิตศาสตร์และสถิติ มาใช้ในการศึกษาวิจัย และนำเสนอเป็นรายงานได้ มีทักษะในการใช้ สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ ICT ประกอบการเรียนการสอน มีทักษะในการทำงาน เป็นทีม มีความเป็นผู้นำ มีทักษะในการเล่นกีฬาไทย และกีฬาสากล มีทักษะในการสอน และการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาไทยและกีฬาสากล มีทักษะในการเป็นผู้ตัดสิน ตลอดจนเป็นผู้จัดการแข่งขันกีฬาไทยและกีฬาสากล เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา

3. คณะศึกษาศาสตร์ควรผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของ นักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชา พลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีคุณสมบัติ ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและวิธีปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ สามารถนำเสนอแนวความคิดวิธีปฏิบัติงาน แนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงรุกพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและถ่ายทอดแนวความคิดดังกล่าวต่อผู้อื่นได้ มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่นที่จะฟันฝ่าปัญหาและอุปสรรคเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายเป็นคนรักษาคำพูด พูดอย่างไรก็ทำอย่างนั้น มีการประเมินตนในการดำเนินชีวิต สามารถยับยั้งชั่งใจไม่เกี่ยวข้องกับการพนันและสิ่งเสพติดทั้งหลาย สามารถเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับที่ดีได้ ปฏิบัติตามกฎหมายของสถาบัน และโรงเรียน ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่เคยปลอมแปลง บิดเบือนข้อมูล หรือนำผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน ยึดมั่นในกฎระเบียบของวิชาชีพ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ภายใต้ภาวะความกดดัน ยอมรับทั้งความเด่นและความด้อยของตนเอง ยอมรับทั้งความเด่นและความด้อยของผู้อื่น

ยอมรับผิดทุกครั้งเมื่อทำผิด เป็นคนมองโลกในแง่บวก มีความสุขในการดำเนินชีวิต

4. คณะศึกษาศาสตร์ควรผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคลของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชา พลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีคุณสมบัติ มีความสามารถในการปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่น สามารถค้นหาแนวทางแก้ปัญหาใหม่ๆ ได้หลากหลายในเวลาอันรวดเร็ว สามารถนำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้อื่นมาต่อยอดความคิดเพื่อพัฒนาปรับใช้ มีความสามารถในการปรับตนเองให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน มีความสามารถในการปรับตนเองให้ทำงานได้ในลักษณะงานหรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป แต่งกายเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ สุภาพเรียบร้อย วางตัวได้เหมาะสมเป็นที่ศรัทธาต่อผู้พบเห็น พูดจาไพเราะ และชัดเจน มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสังคม ปรับตัวเข้ากับนักเรียนและผู้ร่วมงานได้ดี มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรงเวลาและสอนเต็มเวลา

5. คณะศึกษาศาสตร์ควรผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะด้านแรงจูงใจ/เจตคติ ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชา พลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ นักศึกษาควรมีคุณสมบัติ สนใจและติดตามข่าวสารในสังคมอย่างสม่ำเสมอ ตระหนักและร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและเคารพการตัดสินใจของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้น ไม่ย่อท้อต่อการทำงาน มีความเมตตา กรุณาต่อนักเรียนและผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ทั้งกาย วาจา ใจ มีน้ำใจ

นักกีฬาและปลูกฝังให้เด็กมีน้ำใจนักกีฬา มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ตรงต่อเวลา เสียสละอุทิศเวลาในการทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าและแนวทางการแก้ปัญหา ในการผลิตนักศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ให้มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน

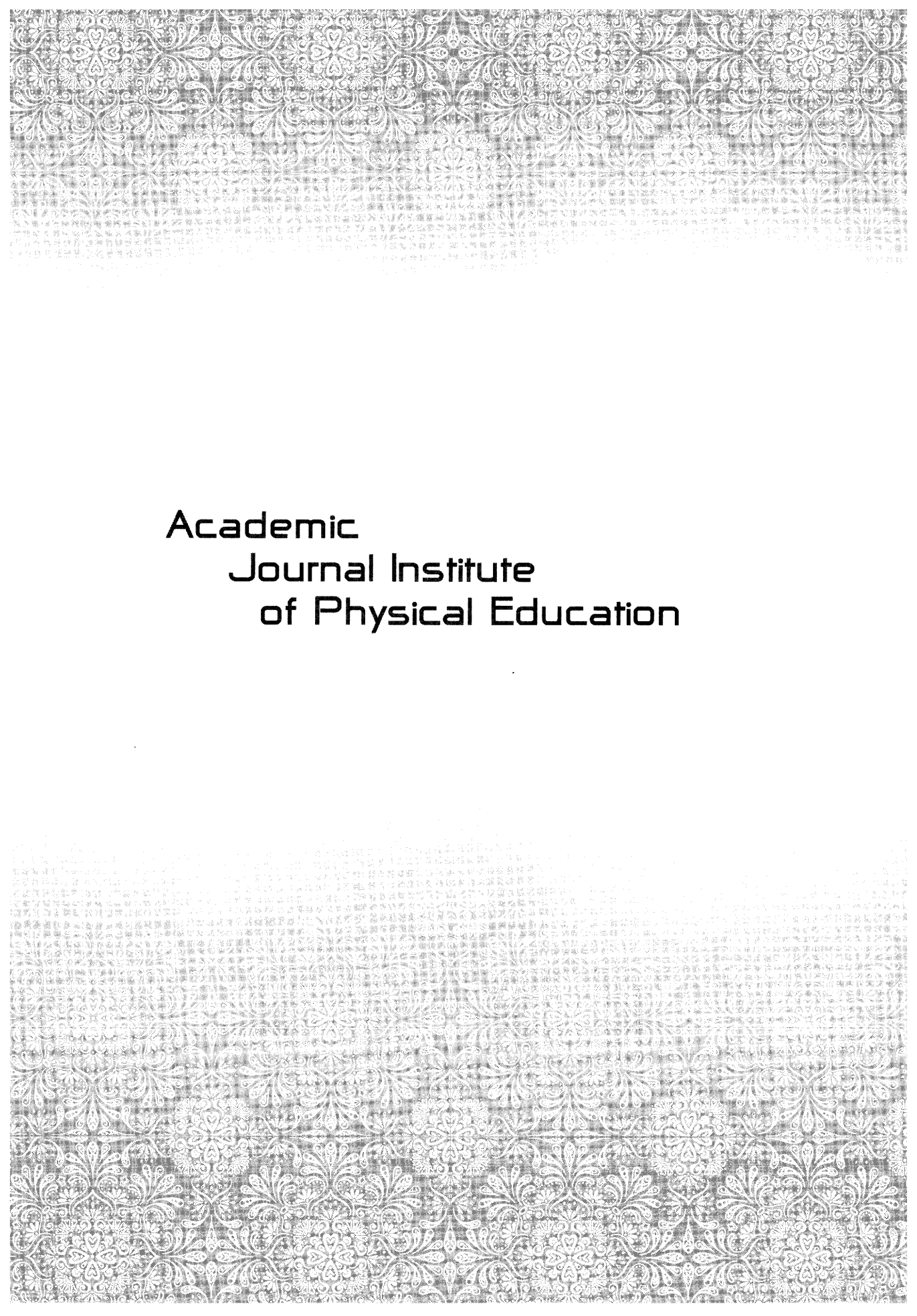
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าของสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ตามความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน

บรรณานุกรม

- ขจรศักดิ์ ศิริมัย; และคนอื่นๆ. (2554). การพัฒนาระบบสมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- จิราวัฒน์ ขจรศิลป์; วโรตม ลดาธรรม; และ กิตติศักดิ์ วิทยาภรณ์. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา. ชลบุรี: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี.
- ดามพ์ สุขสุวานนท์; และคนอื่นๆ. (2556). การประเมินสมรรถนะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร. ชุมพร: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร.
- ถวิล มาตรฐาน. (2542). คุณภาพครูกับคุณภาพการสอน. วารสารวิชาการ. 2(4): 2-8.
- อัครศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. (2548). เริ่มต้นอย่างไร เมื่อจะนำ Competency มาใช้ในองค์กร. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ประคอง กรณสุต. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประจักษ์ ทรัพย์อุดม. (2550). แนวทางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย Competency. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2558, จาก www.med.cmu.ac.th/hospital/lab/QC_51/Competency/competency1.doc.
- สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี. คณะศึกษาศาสตร์. (2557). คู่มือปฏิบัติการสอน 1-2 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา. ชลบุรี: สถาบันฯ
- สุชาติ โสมประยูร. (2550). ปัจจุบันและอนาคตของสุขศึกษา พลศึกษาและนันทนาการ. วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและนันทนาการ. 3(3): 6.

- แสวง วิทย์พิทักษ์. (2547). การศึกษาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในยุคปฏิรูป-การศึกษาไทย พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน-เทคโนโลยีการศึกษา). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- อดิศักดิ์ เมฆพัฒน์; สุชาดา เมฆพัฒน์; และ ปนัดดา จินประชา. (2553). สมรรถนะของนักศึกษาสถาบัน การพลศึกษา วิทยาเขตภาคเหนือ. เชียงใหม่: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่.

Academic Journal Institute of Physical Education

**ผลการใช้รูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพ
สำหรับผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง
โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
Effects of Using Exercise Model To Promote Health
For Elderly in Midland Province By Community Participation**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา ไกรเพชร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ แมนสุวรรณ,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิศานาถ เนตรสารมี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อินอัษฎ์ เฉลิมเชิต
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอ่างทอง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและประเมินคุณภาพของรูปแบบการออกกำลังกาย 2) ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนและผู้สูงอายุหลังการใช้รูปแบบการออกกำลังกาย และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยทำการศึกษากับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ตำบลบางระกำ จังหวัดอ่างทอง จำนวน 31 คน ชมรมผู้สูงอายุ ตำบลพระงาม จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 33 คน และชมรมผู้สูงอายุตำบลบ้านเบิก จังหวัดลพบุรี จำนวน 51 คน จำนวนทั้งหมด 115 คน รูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเป็นการประยุกต์ใช้ การบริหารกายด้วยท่ามวยไทย ได้แก่ 1) ท่าไหว้ครู 2) ทักษะมวยไทย (หมัด เท้า เข่า ศอก) และ 3) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อด้วยผ้าขาวม้า ประกอบเสียงเพลง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) อยู่ระหว่าง 0.95 -1.00 และ ค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha method) มีค่าเท่ากับ 0.97 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1) รูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการประยุกต์ใช้ท่ามวยไทย ประกอบด้วย 1) ท่าไหว้ครู 2) ทักษะมวยไทย (หมัด เท้า เข่า ศอก) และ 3) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อด้วยผ้าขาวม้าประกอบเสียงเพลง โดยแบ่งโปรแกรมการออกกำลังกาย เป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 การยืดกล้ามเนื้อและอบอุ่นร่างกาย (ท่าไหว้ครูมวยไทย) ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที ระยะที่ 2 การออกกำลังกายด้วยท่ามวยไทย (หมัด เท้า เข่า ศอก) ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที และระยะที่ 3 การยืดกล้ามเนื้อด้วยผ้าขาวม้า ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที รวมใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 25-30 นาที โดยจัดทำเป็นคู่มือพร้อมซีดีประกอบ

การใช้รูปแบบการออกกำลังกายที่พัฒนาขึ้น และมีความเหมาะสม ในด้านรูปแบบ กิจกรรม การใช้สื่อ อุปกรณ์ ในการออกกำลังกาย ตลอดจนคู่มือและสื่อประกอบการใช้รูปแบบการออกกำลังกายอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน

2) ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการออกกำลังกาย ตามมาตรฐานการประเมินทั้ง 4 ด้าน อยู่ใน ระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด แสดงว่ารูปแบบการออกกำลังกายที่พัฒนาขึ้น มีประโยชน์ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง สามารถนำไปใช้กับผู้สูงอายุได้จริง และผู้สูงอายุที่ทดลองใช้รูปแบบการออกกำลังกาย มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการออกกำลังกายโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังการนำรูปแบบการออกกำลังกายโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก เพราะทำให้ ผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้ออกกำลังกายได้ด้วยตนเอง ใช้เป็นกิจกรรมออกกำลังกายในชุมชนได้ ส่งเสริมให้เกิด ความสามัคคีในชุมชน ในชมรม และเป็นการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยโดยนำมาประยุกต์ใช้ ในการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: รูปแบบ, การออกกำลังกาย, ผู้สูงอายุ, มวยไทย

Abstract

The objectives of the present research were 1) to develop and evaluate an exercise model; 2) to examine the effects on the community and the elderly following the use of exercise model; and 3) to explore the community's satisfaction towards the exercise model. The study was conducted with a total of 115 elderly participants comprising 31 members of the elderly club of Bang-ragum sub-district in Anghong province, 33 members of the elderly club of Phra-ngam sub-district in Singburi province, and 51 members of the elderly club of Baan-berg sub-district in Lopburi province. The exercise model to promote health of the elderly applied the Thai boxing workouts including 1) Wai-Kru position; 2) Thai boxing skills (punches, kicks, knees, elbows), 3) Stretching with loincloth and music. The research tools employed a 5-point rating scale. The quality of the content validity between 0.95 -1.00 and the reliability of 0.97 using the Cronbach's alpha method and questionnaire and a constructed interview form. The analyses involved basic statistics, i.e. percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results were as follows:

1) The exercise model to promote health of the elderly applied the Thai boxing workouts including 1) Wai-Kru position; 2) Thai boxing skills (punches, kicks, knees, elbows), 3) Stretching with loincloth and music. The exercise program was divided into 3 stages, i.e. stage 1: stretching and warm-up (Wai-Kru position) lasting about 5–10 minutes; stage

2: workouts with Thai boxing positions (punches, kicks, knees, elbows) lasting about 15-20 minutes; and stage 3: stretching with loincloth lasting about 5-10 minutes, taking altogether about 25-30 minutes. There was an instruction manual and CD accompanied the exercise model being developed. It was found appropriate in the aspects of model, activities, use of materials and equipment for exercise, including instruction manual and media to aid the exercise model, all were at highest level.

2) The result of quality evaluation of the exercise model to promote health of the elderly in the midland provinces by community participation based on the 4 standards suggested the highest level of appropriateness. This indicated the accuracy, utility, and propriety of the exercise model being developed, and it is practical for the elderly. The elderly participants who tried the model reported their high level of satisfaction towards the model in all aspects.

3) The effects following the exercise model's try out with the elderly were found at very good level since the model can be used for self-exercise by the elderly, and as exercise activities in the community. It promoted the unity within the community and the elderly club, and the preservation of Thai arts and culture by its well application in exercise for health promotion.

Keywords: Model, Exercise, Elderly, Thai boxing

ความเป็นมาและความสำคัญ

จากสถานการณ์ภาวะการเจริญพันธุ์ของมนุษย์ที่ปัจจุบันอัตราการเกิดลดต่ำลง คนแต่งงานแต่ไม่มีลูก คนเป็นโสดเพิ่มมากขึ้น สิ่งที่น่าเป็นห่วงอยู่ในขณะนี้ คือ ตัวเลขของประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น และอีก 20 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะมีจำนวนประชากรที่เป็นผู้สูงอายุอยู่ประมาณ 1 ใน 4 ของประชากร หากมองในภาพรวมของสัดส่วนประชากร มองว่าควรจะมีการเปิดโอกาสหรือจัดระบบให้ผู้สูงอายุที่ยังสามารถทำงานได้บางประเภท ได้มีโอกาสกับทำงานในรูปแบบของอาสาสมัคร หรืองานที่ไม่ต้องใช้เวลา มีโอกาสได้ทำงานที่มีประโยชน์

และสร้างผลผลิตต่อสังคม “การจัดการกับผู้สูงอายุ” ที่จะทำให้เรามีสังคมที่ดี หมายถึง ว่าได้มีโอกาสพบปะพูดคุยได้ออกจากบ้าน ได้มีเวที มีกิจกรรมของการทำงานร่วมกันจะทำให้สุขภาพจิตหรือสุขภาพร่างกายดีขึ้นก็จะทำให้เขาเจ็บป่วยน้อยลง ทำให้ภาระค่าใช้จ่ายในเรื่องต่างๆ ค่ารักษาพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุที่ไม่สามารถไปไหนได้ก็จะลดลง ก็จะ เป็นภาพรวมของสังคมที่น่าอยู่ ประชากรสูงอายุหรือประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต กล่าวคือ ประชากรสูงอายุจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ 5 ล้านคน ในปัจจุบันเป็นประมาณ 10

ล้านคนในอีก 20 ปีข้างหน้า และเป็นที่น่าสังเกตว่า อัตราเพิ่มของประชากรสูงอายุจะเร็วกว่าประชากรโดยรวมทั้งหมด ดังจะเห็นได้จาก ระหว่างปี 2523 ถึง ปี 2533 ประชากรสูงอายุเพิ่มเป็นร้อยละ 47 แต่เมื่อเปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นระหว่างปี 2523 ไปจนถึงปี 2563 จะพบว่าประชากรสูงอายุจะเพิ่มสูงถึงกว่าร้อยละ 300 (วิพรรณ ประจวบเหมาะ, 2542)

ในการส่งเสริมสุขภาพให้ผู้สูงอายุ เป็นทั้งกระบวนการ กิจกรรม และแนวทางสำหรับการดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาพ เพื่อส่งเสริมและเกื้อหนุนให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งการออกกำลังกายเป็นวิธีหนึ่งที่ดีในการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ การออกกำลังกายด้วยวิธีการที่เหมาะสมถูกต้องตามสภาวะของร่างกายอย่างสม่ำเสมอ การทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใส ไม่เครียด ไม่กังวล มีความสุขในสิ่งที่ทำ บริโภคอาหารที่มีประโยชน์ หลีกเลี่ยงอาหารที่บั่นทอนชีวิต เป็นวิธีการที่สามารถส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุ ให้มีชีวิตอย่างมีความสุขด้วยตนเองโดยไม่เป็นภาระของผู้อื่น แต่อย่างไรก็ตามจากสถิติที่ผ่านมาจะเห็นว่าผู้สูงอายุทั่วโลกล้วนมีสุขภาพไม่แข็งแรง เจ็บไข้ได้ป่วย เป็นภาระของลูกหลาน และบุคคลในครอบครัว ซึ่งจะอย่างไรให้บุคคลเหล่านี้มีอายุยืนอย่างมีความสุข มีความแข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่เป็นภาระให้ใครด้วยการออกกำลังกาย ตามหลักของการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ 3 ประการ คือ 1) ความบ่อย ควรออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วันๆ ละ 1 ครั้ง 2) ความหนักของงาน อยู่ระหว่าง 50-85% ของอัตราการเต้นของหัวใจสำรองหรือความหนักของงานอยู่ระหว่าง 60-90% ของอัตรา

การเต้นของหัวใจสูงสุด หรือความหนักของงานอยู่ระหว่าง 50-85% ของสมรรถภาพการใช้ออกซิเจนสูงสุด และ 3) ความนาน ครั้งละ 20-60 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการออกกำลังกาย (ACSM, 2002) แสดงให้เห็นว่าการออกกำลังกายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ โดยเฉพาะผู้สูงอายุ แต่การออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ ต้องหลีกเลี่ยงการออกกำลังกายที่เป็นอันตรายต่อกระดูก ข้อต่อและส่วนอื่นๆ ของร่างกายที่ส่งผลต่ออาการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะหายากหรือใช้เวลารักษาเป็นเวลานานกว่าคนในวัยอื่นๆ การออกกำลังกายโดยการบริหารกายท่ามวยไทยเป็นการแสดงอย่างหนึ่งของการส่งเสริมศิลปะ มวยไทย ผู้ร่วมกิจกรรมจะได้ออกกำลังกายเกิดความสนุกเพลิดเพลิน และแสดงออกถึงการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ซึ่งทำที่นำมาใช้ในการบริหารกาย ได้ประยุกต์จากท่าไหว้ครู ท่ารำมวยไทย ท่าแม่ไม้มวยไทยต่างๆ ซึ่งไม่คำนึงถึงความแข็งแรงและถูกต้องตามลักษณะท่าทางนัก แต่คำนึงถึงการเคลื่อนไหวเพื่อการออกกำลังกาย ความเป็นระเบียบสวยงาม ซึ่งเป็นทำร่ายนา ในจังหวะช้าๆ เหมือนรำมวยจีน แล้วค่อยเร็วขึ้น ช่วยให้ทุกส่วนได้เคลื่อนไหว สนุกเพลิดเพลิน ทำให้เลือดไหลเวียนได้สะดวก สุขภาพดี (เสถียรสภาพงค์, 2533) จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างและศึกษาผลการใช้รูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายที่แข็งแรงและเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพราะถ้าผู้สูงอายุในชุมชนมีสุขภาพที่แข็งแรง มีความสุข ไม่เป็นภาระของสังคมและครอบครัวก็จะก่อให้เกิดความสงบสุขทั้งในตนเอง

และสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและประเมินคุณภาพของรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริม สุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนและผู้สูงอายุหลังการใช้รูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริม สุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย การบริหารกายด้วยท่ามวยไทย และการพัฒนารูปแบบ จากนั้นทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา จากข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษา โดยยึดหลักเกณฑ์เชิงเหตุผลและหลักเกณฑ์เชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลจากการวิเคราะห์เนื้อหา มาสังเคราะห์เป็น แนวทาง สำหรับการสร้างรูปแบบการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุด้วยท่ามวยไทย

2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ โดยศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพความต้องการที่ควรจะเป็นในการส่งเสริม

สุขภาพด้วยการออกกำลังกาย จากนั้นทำการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็น เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ แล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI Modified) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่าค่าดัชนี (PNI Modified) ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไปถือเป็นความต้องการจำเป็น ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ใช้การเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่จะต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า

3) ร่างรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ด้วยท่ามวยไทยพร้อม จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบฯ โดยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1) และ 2) มาใช้ในการวางแผนร่างรูปแบบ

4) นำเสนอ รูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ด้วยท่ามวยไทยพร้อมคู่มือการใช้ ให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ 3 ด้าน คือ ด้านรูปแบบการออกกำลังกาย ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์การออกกำลังกาย และด้านคู่มือประกอบการใช้รูปแบบฯ

5) ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

1) กลุ่มตัวอย่างในการสอบถามความต้องการจำเป็น ได้แก่ ผู้สูงอายุ จำนวน 3 ชมรม ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุตำบลบ้านเบิก จังหวัดลพบุรี ชมรมผู้สูงอายุ

ตำบลบางระกำ จังหวัดอ่างทอง และชมรมผู้สูงอายุ ตำบลเขาพระงาม จังหวัดสิงห์บุรี ชมรมละ 35 คน รวม 105 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งรวมผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนที่ 1 จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 2 คน ด้านมวยไทย จำนวน 2 คน ด้านการแพทย์ จำนวน 2 คน และด้านการวิจัยหรือด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความต้องการจำเป็น ในการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual-response format) มีคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.90 - 1.00 และด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha method) ได้ค่าความเที่ยง 0.90 2) แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุด้วยท่ามวยไทย ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านรูปแบบการออกกำลังกาย ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์การออกกำลังกาย และด้านคู่มือประกอบการใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.95-1.00 และด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha method) ได้ค่าความเที่ยง 0.97

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความเหมาะสมของของรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยท่ามวยไทยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุด้วยท่ามวยไทยไปทดลองใช้กับชมรมผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ชมรม ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุตำบลบ้านเบิก จังหวัดลพบุรี ชมรมผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จังหวัดอ่างทอง และชมรมผู้สูงอายุตำบลเขาพระงาม จังหวัดสิงห์บุรี มีวิธีการดำเนินการดังนี้

- 1) ประสานงานกับชมรมผู้สูงอายุทั้ง 3 ชมรม แจ้งกำหนดการ นัดหมายเพื่อเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบฯ คณะผู้วิจัยดำเนินการเอง
- 2) ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานตามรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้น
- 3) เมื่อเสร็จสิ้นตามแผนการดำเนินงานตามรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้น สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรูปแบบตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านความถูกต้องและครอบคลุม (accuracy standards) มาตรฐานด้านความมีประโยชน์ (utility standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (feasibility standards) และมาตรฐานด้านความเหมาะสม (propriety standards) และความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบฯ และผลที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

1) ชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 3 ชมรม ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุตำบลบ้านเบิก จังหวัดลพบุรี ชมรมผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จังหวัดอ่างทอง และ ชมรมผู้สูงอายุตำบลเขาพระงาม จังหวัดสิงห์บุรี ชมรมละ 30 คน รวม 90 คน

2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ดูแลชมรมผู้สูงอายุในข้อ 1) จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงพยาบาล แพทย์ประจำโรงพยาบาล และเจ้าหน้าที่ประจำโรงพยาบาล โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถาม คุณภาพของรูปแบบการออกกำลังกายและแบบ ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบฯ เป็นแบบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดย ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.90-1.00 และหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha method) ได้ค่าความเที่ยง 0.90 และรูปแบบ การออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับ ผู้สูงอายุโดยการประยุกต์ใช้ท่ามวยไทย และแบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์คุณภาพของรูปแบบการ ออกกำลังกายฯ ตามมาตรฐานของการประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านความถูกต้อง (accuracy standards) มาตรฐานด้านความมีประโยชน์ (utility standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ในการ

นำไปใช้ (feasibility standards) และมาตรฐานด้าน ความเหมาะสม (propriety standards) วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม มากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ความเหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	มีความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม ปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ความเหมาะสมน้อย
1.00 - 1.50	มีความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม น้อยที่สุด

2) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยท่ามวยไทยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการ แปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	มีความพึงพอใจมากที่สุด
1.51 - 2.50	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับ ผู้สูงอายุและชุมชน

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการในลักษณะการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นภายหลังเสร็จสิ้นการทดลองใช้รูปแบบประมาณ 3 เดือน ในด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุและชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) ประสานงานกับผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ชุมรม แจ้งกำหนดการนัดหมายเพื่อเข้าสัมภาษณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

2) ประสานงานกับตัวแทนชุมชนที่ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่และผู้อำนวยการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ดูแลชมรมผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นัดหมายเพื่อเข้าสัมภาษณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

1) ชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 3 ชมรม ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุตำบลบ้านเบิก จังหวัดลพบุรี ชมรมผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จังหวัดอ่างทอง และชมรมผู้สูงอายุตำบลเขาพระงาม จังหวัดสิงห์บุรี ชมรมละ 15 คน รวม 45 คน จากกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจในการให้สัมภาษณ์

2) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ดูแลชมรมผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงพยาบาล จำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ เป็นแบบประเมินผลกระทบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อสอบถาม

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุและชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสุขภาพ ด้วยการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย ที่จำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้มีการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ อันดับ 1 ด้านช่วงเวลาในการออกกำลังกาย อันดับ 2 ด้านวิชาการ อันดับ 3 ด้านการทดสอบภาวะสุขภาพและสุขสมรรถนะทางกาย อันดับ 4 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ อันดับ 5 ด้านรูปแบบและกิจกรรมการออกกำลังกาย และอันดับ 6 ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

2) รูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการประยุกต์ใช้ท่ามวยไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 1) ท่าไหว้ครู 2) ทักษะมวยไทย (หมัด เท้า เข่า ศอก) และ 3) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อด้วยผ้าขาวม้า ประกอบเสียงเพลงโดยแบ่งโปรแกรมการออกกำลังกายเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 การยืดกล้ามเนื้อและอบอุ่นร่างกาย (ท่าไหว้ครูมวยไทย) ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที ระยะที่ 2 การออกกำลังกายด้วยท่ามวยไทย (หมัด เท้า เข่า ศอก) ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที และระยะที่ 3 การยืดกล้ามเนื้อด้วย

ผ้าขาวม้า ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที รวมใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 25-30 นาที โดยจัดทำเป็นคู่มือพร้อมซีดีประกอบการใช้รูปแบบการออกกำลังกายที่พัฒนาขึ้น และมีความเหมาะสม ในด้านรูปแบบ กิจกรรม การใช้สื่อ อุปกรณ์ ในการออกกำลังกาย ตลอดจนคู่มือและสื่อประกอบการใช้รูปแบบการออกกำลังกายอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

3) ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ กลุ่มภาคกลาง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานการประเมินทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด) แสดงว่ารูปแบบการออกกำลังกายที่พัฒนาขึ้น มีประโยชน์ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง สามารถนำไปใช้กับผู้สูงอายุได้จริง และผู้สูงอายุที่ทดลองใช้รูปแบบการออกกำลังกาย มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการออกกำลังกายโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4) ผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังการนำรูปแบบการออกกำลังกายไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุแล้วทำให้เกิดผลกระทบโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เพราะทำให้ผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้ออกกำลังกายได้ด้วยตนเอง สามารถนำไปใช้เป็นกิจกรรมออกกำลังกายในชุมชนได้ ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในชุมชน ในชมรม และเป็นการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยโดยนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

ประเด็นที่ 1 การสร้างรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการประยุกต์ใช้ท่ามวยไทย ประกอบด้วย 1) ท่าไหว้ครู 2) ทักษะมวยไทย (หมัด เท้า เข่า ศอก) และ 3) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อด้วยผ้าขาวม้าประกอบเสียงเพลง โดยแบ่งโปรแกรมการออกกำลังกายเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 การยืดกล้ามเนื้อและอบอุ่นร่างกาย (ท่าไหว้ครูมวยไทย) ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที ระยะที่ 2 การออกกำลังกายด้วยท่ามวยไทย (หมัด เท้า เข่า ศอก) ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที และระยะที่ 3 การยืดกล้ามเนื้อด้วยผ้าขาวม้า ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที รวมใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 25-30 นาที โดยจัดทำเป็นคู่มือพร้อมซีดีประกอบการใช้รูปแบบการออกกำลังกายที่พัฒนาขึ้น และมีความเหมาะสม ในด้านรูปแบบ กิจกรรม การใช้สื่อ อุปกรณ์ ในการออกกำลังกาย ตลอดจนคู่มือและสื่อประกอบการใช้รูปแบบการออกกำลังกายอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเป็นรูปแบบการออกกำลังกายที่มีการประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ชุมชนในภาคกลางคู่เคียงมาแต่โบราณ และสามารถออกกำลังกายได้ด้วยตนเองได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่ต้องมีการใช้อุปกรณ์ในการออกกำลังกายที่ย่างยาก อีกทั้งรูปแบบของกิจกรรมที่ใช้ในการออกกำลังกายง่ายต่อการนำไปใช้ ระยะเวลาเหมาะสมสำหรับการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ

ประเด็นที่ 2 การประเมินคุณภาพของรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุกลุ่มภาคกลาง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานการประเมินทั้ง 4 ด้าน

อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด แสดงว่ารูปแบบการออกกำลังกายที่พัฒนาขึ้น มีประโยชน์ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง สามารถนำไปใช้กับผู้สูงอายุได้จริง และผู้สูงอายุที่ทดลองใช้รูปแบบการออกกำลังกาย มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการออกกำลังกายโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัย พัชรวรรณ ละโป้ (2549) และศิริพร ศิริกาญจนโกวิท (2550) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ที่ทดลองใช้รูปแบบการออกกำลังกาย พบว่า เมื่อได้ออกกำลังกายด้วยรูปแบบการออกกำลังกาย แล้วทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้น สามารถยกขา แขน ได้มากกว่าเดิมนอนหลับสนิทขึ้น อีกทั้งเป็นการออกกำลังกายที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง ได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่ต้องอาศัยอุปกรณ์ในการออกกำลังกายที่ยุงยาก มีความสนุก หลังจากการออกกำลังกายทำให้รู้สึกสบาย นอนหลับดี ร่างกายแข็งแรงขึ้น และช่วยในการอนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของชุมชนได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สโรชา สุทธิจิต (2551) ได้มีการนำท่าฤๅษีดัดตนไปใช้ในการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งทำให้ผู้สูงอายุสามารถเพิ่มความอ่อนตัวและการทรงตัวได้ดีขึ้น

ประเด็นที่ 3 การศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนและผู้สูงอายุหลังการใช้รูปแบบการออกกำลังกาย

ผลการวิจัย พบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังการนำรูปแบบการออกกำลังกายไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุแล้วทำให้เกิดผลกระทบโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เพราะทำให้ผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้ออกกำลังกายได้ด้วยตนเอง สามารถนำไปใช้เป็นกิจกรรมออกกำลังกายในชุมชนได้ ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในชุมชน ในชมรม และเป็นการส่งเสริม

ให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยโดยนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี เนื่องจาก กิจกรรมที่ใช้ในการออกกำลังกาย เป็นกิจกรรมใหม่ที่ผู้สูงอายุไม่เคยนำมาใช้ในการออกกำลังกาย เป็นกิจกรรมที่มีความสนุก สร้างความสามัคคีในกลุ่มที่ออกกำลังกายร่วมกัน มีทำการออกกำลังกายที่ง่ายต่อการนำไปใช้ได้ด้วยตนเองได้ทุกที่ ทุกเวลา ออกกำลังกายแล้วส่งผลดีต่อสุขภาพ ทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรง นอนหลับสบาย อีกทั้งยังเป็นการนำศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ทุกคนรู้จัก และคุ้นเคยมาประยุกต์ใช้ในการออกกำลังกาย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การนำเสนอในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ และ 3) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายให้มีการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยการออกกำลังกายด้วยรูปแบบการออกกำลังกายที่ผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้ได้ด้วยตนเองและมีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำรูปแบบการออกกำลังกายที่พัฒนาขึ้นไปใช้อย่างต่อเนื่องและเผยแพร่ให้กับผู้สูงอายุที่ไม่ได้ร่วมทดลองใช้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ควรนำรูปแบบการออกกำลังกายไปใช้กับผู้สูงอายุอย่าง

ต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรของ
หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ให้เป็นผู้นำการ
ออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุและสามารถให้
คำแนะนำในการออกกำลังกายที่ถูกต้องให้กับผู้สูงอายุได้

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ
การออกกำลังกายที่มีรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
ที่มีความแตกต่างกัน เช่น อายุ สุขภาพ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- พัทธวรรณ ละโป้. (2549). การสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยไม้ยัดหย่นสำหรับผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิพรรณ ประจวบเหมาะ. (2542). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง “การส่งเสริมสุขภาพกับปีศาจกลัว ด้วย
ผู้สูงอายุปี 2542” วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ศิริกาญจน์โกวิทย์. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบผลของการเดินแบบหนักสลับเบาและแบบต่อเนื่อง
ที่มีต่อสุขสมรรถนะของหญิงสูงอายุ. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สโรชา สุทธิจิต. (2551). ผลของการออกกำลังกายท่าฤๅษีตัดต้นที่มีต่อความอ่อนตัวของการทรงตัวของ
ผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา สำนักวิชาวิทยาศาสตร์
การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสถียร สภาพงศ์. (2533). มวยไทย : ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและการบริหารกายท่ามวยไทย. กรุงเทพฯ:
รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- World Health Organization.(2002). The World Health Report 2002: Reducing Risks, Promoting
Healthy Life. Geneva : World Health Organization Press.

**Academic
Journal Institute
of Physical Education**

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ของนักท่องเที่ยว วัด ในจังหวัดน่าน

Tourist's Behaviors on Religion Tourism at Buddhist Temples in Nan Province

อนิ ต บุตกริพย์สกุล และ ดร.โสมฤทัย สุนธยาธ
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทยในวัด จังหวัดน่าน โดยศึกษาข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยว ร่วมกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา 5 ด้าน คือ ด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม ด้านการสนทนาธรรมหรือวิปัสสนา ด้านการหาซื้อเครื่องราง ของขลัง ด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ และด้านการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของวัด และใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทั่วไป ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยแบบเจาะจงในการตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 420 คน แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.93 และมีความเที่ยงแสดงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.83 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลแบบสอบถาม โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและใช้ไคสแควร์ (Chi - Square) เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 58.1 เพศชายร้อยละ 41.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 21-40 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-30,000 บาท และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวไม่แน่นอน นิยมใช้สื่อ นิตยสาร/สื่อทางออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดียในการประกอบการตัดสินใจท่องเที่ยว มักเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวในช่วงที่มีวันหยุดติดต่อกันเกิน 3 วัน ชอบเดินทางกับเพื่อน/คู่รัก และเลือกเข้าพักในโรงแรม สิ่งดึงดูดใจที่ทำให้มาท่องเที่ยวที่จังหวัดน่าน คือ ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ภูมิทัศน์ที่สวยงาม แหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย และต้องการสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีระยะเวลาส่วนใหญ่ในการท่องเที่ยว 3-4 วัน นอกจากนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยชมวัดในจังหวัดน่านเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชมสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมสักการะหรือขอพรตามความเชื่อ เช่า/ซื้อเครื่องรางของขลังประเภทส่งเสริมให้รวย โดยใช้เวลาประมาณ

ครึ่งชั่วโมงในการเยี่ยมชมวัด เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 51-100 บาทต่อครั้ง และชอบมาที่วัดเมื่อมีงานประจำปี รวมทั้งมีความรู้สึกประทับใจและสบายใจ ผลทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า ข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิถิ่นกำเนิด มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการทำบุญและการสวดมนต์ (sig = .391) และสถานภาพ (โสด, สมรส และหม้าย/หย่าร้าง) ของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการสนทนาธรรมหรือวิปัสสนา (sig = .196) ซึ่งควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆ หรือภาคต่างๆ ของประเทศไทยในการศึกษาค้างต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรมนักท่องเที่ยว/การท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา/นักท่องเที่ยว/วัด/จังหวัดน่าน

Abstract

The objective of this research is to study the behaviors of Thai tourists visiting the temples in Nan Province for religion tourism. The research is based on demographic information, the conceptual framework of religion tourism, behaviors of Thai tourists and the five components of religion tourism: architecture and painting, Dharma discussion or meditation, purchasing of amulets, merit-making to removal of bad luck through ceremony and participation in activities organized by the temples. This research was conducted by taking purposive sampling from random tourists of Thai nationality, whereby 420 people were asked to take a questionnaire. The questionnaire's Index of Item Objective Congruence value (IOC) is equal to 0.93. The reliability of the questionnaire calculated by Cronbach's Alpha Coefficient is 0.83. Analysis from the data collected from the questionnaires by using frequency distribution, percentage and Chi-Square Statistic to estimate and find the relation between the variables which show a significant 0.05 level.

The study on demographic information of Thai tourists shows that 58.1 percent were female and 41.9 percent were male. Most of the respondents were between the ages of 21-40 years old, single, having bachelor's degree, working as employees in private companies, whose average income ranged between THB 5,000 to THB 30,000 per month, having their domicile in the central region of Thailand, having uncertain frequency of traveling, travelling by private vehicles during holidays of more than 3 days with friends/lovers and mostly staying at the hotels. Choices of travelling were based on the information obtained through the media/magazines/online media or social media. They were attracted to Nan province by its famous tourist attractions i.e. the beautiful landscape, various tourist attractions and

local cultures with most of the travelling period is 3-4 days. Moreover, it was found that most questionnaire respondents had travelled to Nan Province for the first time for its architecture and painting. The reason for travelling to the temples was to worship or pray according to their faith and to buy amulets in the belief of becoming wealthy. They spent about half an hour on sightseeing at the temple, which cost between THB 51 to THB 100. They preferred travelling during the yearly temple fair with impressive and relaxed feelings. The relation between the variables calculated by using Chi Square Statistic shows that demographic information of the tourists, which are gender, age, education, occupation, income per month and domicile, have statistically significant relation with the five components of religion tourism ($P < 0.05$), except for the gender of the tourists, which is not related to merit-making to removal of bad luck through ceremony ($P > 0.05$, sig = .391), and marital status (single, married, widowed/divorced) of tourists is not related to Dharma discussion or meditation ($P > 0.05$, sig = .196), which should be studied in comparison with the behaviors of tourists who travel to other provinces or regions in Thailand for religious purposes in the future.

Keywords: Tourists' Behavior / Religious Tourism/ Tourists/ Temples / Nan Province

บทนำ

หากกล่าวเปรียบเทียบในระดับโลก การท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุด ทำให้เกิดการจ้างงานสูงถึง 192.3 ล้านคน (World Tourism Organization, 2010) ในระดับประเทศไทย การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศประมาณร้อยละ 5 ของรายได้ประชาชาติ โดยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย (มิ่งสรรพ ขาวสอาด, 2537) และมีส่วนส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยทำให้เกิดกระแสหมุนเวียนของรายได้ในระบบ และก่อให้เกิดการจ้างงานในแหล่งท่องเที่ยว (สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค, 2558) รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ

ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างรายได้ดังกล่าว ในปี 2556 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศรวม 22,971,395 คน ก่อให้เกิดรายได้ 163,701.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.2 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด (กรมการท่องเที่ยว, 2557) การท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกได้ตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาจัดเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ถือว่าเป็นมุมมองของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) และมีแนวโน้มในการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาเริ่มเป็นที่นิยม

ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ เพราะเป็นการเดินทางเพื่อทัศนศึกษาพร้อมกับการเรียนรู้ทางด้านพุทธศาสนารวมถึงวัฒนธรรมในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาภายในวัดในเทศกาลต่างๆ ตามประเพณีปฏิบัติของผู้คนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาช่วยส่งเสริมการสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนและผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ทัวร์ไหว้พระทำบุญ ณ วัดสำคัญต่างๆ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ทัวร์ไหว้พระแก้วัด เริ่มเป็นที่นิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อความเป็นสิริมงคลกับตนเอง (ศุณยวิชัยกสิกรไทย, 2486)

จังหวัดในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ ที่เรียกว่าศิลปวัฒนธรรมแบบล้านนา และทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาและวัฒนธรรม จังหวัดน่านก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน ถึงแม้ว่า โดยทั่วไป นักท่องเที่ยวอาจมองว่าจังหวัดน่านเป็นเพียงจังหวัดเล็กๆ ที่ไม่น่าสนใจนักเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นในภูมิภาคเดียวกันที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า จังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่ยังคงรักษาวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นไว้ได้อย่างดีมา รวมทั้งวัดและโบราณสถานส่วนใหญ่ ก็ยังคงรักษาสีลปะแบบดั้งเดิมของเมืองมาไว้ได้ การคงอยู่ของวัดในจังหวัดน่านจนถึงยุคปัจจุบัน ทำให้สามารถทราบถึงประวัติศาสตร์และความเป็นมาของจังหวัดน่านได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสถานที่ตั้งของวัดที่มีความสำคัญด้านพุทธศาสนาไม่ได้กระจุกกระจายตัวอยู่ห่างไกลกัน

ส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่ตั้งใจไปเที่ยววัดในจังหวัดน่าน มีความสะดวกในการเดินทางไปเยี่ยมชมได้หลายวัดในคราวเดียวกัน (สำนักงานจังหวัดน่าน, 2558) ในปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดน่านได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ตัวอย่างเช่น ในปี 2558 องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มมูลค่าฐานเศรษฐกิจเดิม โดยกำหนดให้มีการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวในจังหวัดน่านอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยเน้นการท่องเที่ยวทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรม (องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน, 2558) ที่รวมแหล่งโบราณสถาน วัดวาอาราม และงานประเพณีล้านนาต่างๆ การส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ หากมีการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยววัดในจังหวัดน่าน ในเชิงพุทธศาสนาและวัฒนธรรม จะทำให้ได้ข้อมูลที่น่านำไปสนับสนุนการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรมในปีต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของนักท่องเที่ยวในวัด จังหวัดน่าน
- ### วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังวัดใดวัดหนึ่ง หรือหลายวัดที่เป็นวัดในกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดน่าน และไม่ใช่เป็นประชาชนในจังหวัดน่าน มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 420 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบบโควตา (Quota sampling) และแบบตามความ

สะดวก (Convenience Sampling) และไม่จำกัดอายุ ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยมีความยินดีที่จะให้ ข้อมูล โดยใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว จาก ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน (Yamane, 1976)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร แนวคิด และทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทั่วไป

2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

3) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา

4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

5) บริบทพื้นที่

6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงและความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) ผ่าน การตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน โดยคำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง คำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC, index of item objective congruence) เท่ากับ 0.84 แล้วจึง แบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักท่องเที่ยว ที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาร์คเท่ากับ 0.83 แบบสอบถามแบ่ง ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1) ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบ สอบถาม

2) พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม

3) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบ การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในวัด

4) การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แบบปลายเปิด

ผู้วิจัยได้ติดต่อและได้รับอนุญาตจาก เจ้าอาวาสหรือกรรมการของวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 420 ชุด กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยว เชิง พุทธศาสนาในวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 วัด ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำ แบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องของ แบบสอบถามทุกชุด โดยใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถาม ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนมีนาคม 2558 โดย ทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์ จำนวน 25 คนต่อวัน ในช่วงเวลา 9:00 - 14:00 น. เก็บข้อมูล 2 วัดต่อวัน เนื่องจากเป็นวันธรรมดามีนักท่องเที่ยว เดินทางมาเที่ยววัดน้อยกว่าในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และเก็บข้อมูลของวันเสาร์และวันอาทิตย์ จำนวน 50 คนต่อวัน และ 45 คนต่อวันในวันอาทิตย์สุดท้าย ของการเก็บข้อมูล ในช่วงเวลา 9:00-16:00 น. โดยเก็บข้อมูล 3 วัดต่อวัน เนื่องจากวันเสาร์และ วันอาทิตย์มีนักท่องเที่ยวที่อยู่ในวัยทำงานและ วัยกำลังศึกษาใช้เวลาในวันหยุดเดินทางมาเที่ยววัด ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าในวันธรรมดา โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวทั่วไป นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3. ข้อมูลองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนานำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในวัดจังหวัดน่านโดยการวิเคราะห์หาค่า Chi-Square (X²) กำหนดความนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักท่องเที่ยวชาวไทย	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
เพศชาย	176	41.9
เพศหญิง	244	58.1
รวม	420	100.0
2. อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	61	14.5
21-40 ปี	185	44.1
41-60 ปี	150	35.7
61 ปี หรือ มากกว่า	24	5.7
รวม	420	100.0
3. สถานภาพ		
โสด	264	62.8
สมรส	146	34.8
หย่า	10	2.4
รวม	420	100.0

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักท่องเที่ยวชาวไทย	
	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	23	5.5
ประถมศึกษา หรือ ต่ำกว่า	87	20.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย	252	60.0
ปริญญาตรี		
อื่นๆ ได้แก่	58	13.8
ปวส.	23	5.5
ศึกษาผู้ใหญ่	1	0.2
ปริญญาเอก	4	1.0
มัธยมต้น	30	7.1
รวม	420	100.0
5. อาชีพ		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	87	20.7
ธุรกิจส่วนตัว / ร้านค้า	83	19.8
นักเรียน / นักศึกษา	90	21.4
พนักงานบริษัทเอกชน	121	28.8
อื่นๆ ได้แก่	39	9.3
แม่บ้าน	4	1.0
เกษียณ	25	5.9
อาชีพอิสระ	10	2.4
รวม	420	100.0
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	86	20.5
5,000 – 30,000 บาท	171	40.7
30,001 – 50,000 บาท	73	17.4
มากกว่า 50,000 บาท	90	21.4
รวม	420	100.0
7. ภูมิลำเนา (ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน)		
ภาคเหนือ	155	36.9
ภาคกลาง	224	53.4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	27	6.4
ภาคใต้	14	3.3
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัด จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.1 มีอายุอยู่ในช่วง 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.1 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 62.8 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรีแล้วคิดเป็น

ร้อยละ 60.0 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 28.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 5,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.7 และมีภูมิลำเนา (ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน) อยู่ที่ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.4

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์) จำแนกตามเพศ

ด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์	เพศ				
	เพศชาย		เพศหญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
รู้สึกเลื่อมใส ศรัทธา กับพระที่วัดนี้เป็นพิเศษ	21	5.0	20	4.8	X ² = 5.20 Pearson Chi-Square SIG = .391
มาทำบุญ เพราะวาระพิเศษ เช่นวันเกิด หรือวันครบรอบต่างๆ	13	3.1	31	7.4	
มาทำบุญปกติ ไม่มีเป้าหมายเป็นพิเศษ	66	15.7	99	23.6	
มาทำพิธีสะเดาะเคราะห์เพื่อความสบายใจ	42	10.0	51	12.1	
มาไหว้พระแก้ขงเพื่อความสบายใจ	15	3.6	21	5.0	
มาเพราะ ญาติ หรือ เพื่อนแนะนำให้มา	19	4.5	22	5.2	
รวม	176	41.9	232	58.1	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ จำแนกตามเพศ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ได้ค่า Sig. เท่ากับ .391 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 สรุปได้ว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาด้านการทำบุญสะเดาะเคราะห์ โดยเลือกเหตุผลในการทำบุญสะเดาะเคราะห์ คือ รู้สึกเลื่อมใส ศรัทธา กับพระที่วัดนี้เป็นพิเศษ มีจำนวน 21 คน มาทำบุญเพราะวาระพิเศษ เช่นวันเกิดหรือวันครบรอบต่างๆจำนวน 13 คนมาทำบุญเป็นปกติ ไม่มีเหตุผลพิเศษ จำนวน 66 คน มาทำพิธีสะเดาะเคราะห์เพื่อความสบายใจ จำนวน 42 คน มาไหว้พระแก้ขงเพื่อความสบายใจ จำนวน 15 คน และมาเพราะญาติหรือเพื่อนแนะนำ จำนวน 19 คน

สำหรับเพศหญิง เลือกเหตุผลในการทำบุญสะเดาะเคราะห์ คือ รู้สึกเลื่อมใสศรัทธากับพระที่วัดนี้เป็นพิเศษ มีจำนวน 20 คน มาทำบุญเพราะวาระพิเศษ เช่นวันเกิดหรือวันครบรอบต่างๆ จำนวน 31 คน มาทำบุญเป็นปกติ ไม่มีเหตุผลพิเศษ จำนวน

99 คน มาทำพิธีสะเดาะเคราะห์เพื่อความสบายใจ จำนวน 51 คน มาไหว้พระแก้ขงเพื่อความสบายใจ จำนวน 21 คน และมาเพราะญาติหรือเพื่อนแนะนำ จำนวน 22 คน

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ด้านสถาปัตยกรรม และ จิตรกรรม) จำแนกตามเพศ

ด้านสถาปัตยกรรมและจิตรกรรม	เพศ				X ² = 20.27 Pearson Chi-Square SIG = .000*
	เพศชาย		เพศหญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
องค์พระเจดีย์ประจำวัด	46	11.0	80	19.0	
หอไตรภายในวัด	3	0.7	22	5.2	
พระวิหารหลวงของวัด	80	19.0	67	16.0	
จิตรกรรมฝาผนังในวัด	47	11.2	75	17.9	
รวม	176	41.9	244	58.1	

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะทั่วไป กับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถาปัตยกรรม และ จิตรกรรม จำแนกตามเพศ ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม ได้ค่า Sig. เท่ากับ .000 สรุปได้ว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับข้อมูลองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

โดยพบว่า เพศชายตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาพุทธศาสนา ด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม โดยให้ความสนใจในการเยี่ยมชม องค์พระเจดีย์ประจำวัด มีจำนวน 46 คน หอไตรภายในวัดจำนวน 3 คน พระวิหารหลวงของวัด จำนวน 80 คน และจิตรกรรมฝาผนังในวัดจำนวน 47 คน สำหรับเพศหญิงให้ความสนใจในการเยี่ยมชม องค์พระเจดีย์ประจำวัด มีจำนวน 80 คน หอไตรภายในวัด จำนวน 22 คน พระวิหารหลวงของวัด จำนวน 67 คน และจิตรกรรมฝาผนังในวัดจำนวน 75 คน

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง) จำแนกตามเพศ

ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง	เพศ				$X^2 = 13.64$ Pearson Chi-Square SIG = .003*
	เพศชาย		เพศหญิง		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
พระเครื่อง	50	11.9	48	11.4	
เครื่องรางประจำวันเกิด	56	13.3	73	17.4	
เครื่องรางเสริมดวงด้านความรัก	8	1.9	36	8.6	
เครื่องราง หรือของขลัง เพื่อส่งเสริมให้ร่ำรวย	62	14.8	87	20.7	
รวม	176	41.9	244	58.1	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะทั่วไปกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง จำแนกตามเพศ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศมีผลต่อองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลังได้ค่า Sig. เท่ากับ .003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

โดยพบว่าเพศชายตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลัง โดยให้ความสนใจในการเลือกซื้อพระเครื่อง มีจำนวน 50 คน เลือกซื้อเครื่องรางประจำวันเกิด จำนวน 56 คน เลือกซื้อเครื่องรางเสริมดวง จำนวน 8 คน และเลือกซื้อเครื่องราง หรือของขลัง เพื่อส่งเสริมให้ร่ำรวย จำนวน 62 คน สำหรับเพศหญิง ให้ความสนใจเลือกซื้อพระเครื่อง มีจำนวน 48 คน เลือกซื้อเครื่องราง

ประจำวันเกิด จำนวน 73 คน เลือกซื้อเครื่องรางเสริมดวง จำนวน 36 คน และเลือกซื้อเครื่องราง หรือของขลัง เพื่อส่งเสริมให้ร่ำรวย จำนวน 87 คน

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในวัด จังหวัดน่าน สามารถสรุปประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาในครั้งนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวเพศหญิงให้ความสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยววัดในจังหวัดน่านมากกว่าเพศชาย และผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่มีอายุ 21-40 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง และมีรายได้โดยเฉลี่ย 5000-30,000 บาท จากข้อมูลเหล่านี้ อาจสรุปได้ว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเที่ยววัดในจังหวัดน่าน เป็นผู้มีความรู้ค่อนข้างดี เนื่องจากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มักชอบเดินทางในสถานที่ห่างไกลจากที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ในภาคกลาง และมีรายได้สูงพอประมาณ จึงสามารถใช้จ่ายได้เพียงพอสำหรับการท่องเที่ยวที่ไกลถึงจังหวัดน่าน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ (ศรินทิพย์ คาวาโนเบะ, 2554) ที่ศึกษาเรื่องแรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน และสรุปว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท

2. จากการทดสอบสมมุติฐาน ข้อมูลลักษณะทั่วไป ของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น เพศของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำบุญและการสะเดาะเคราะห์ ($\text{sig} = .391$)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการทำบุญสะเดาะเคราะห์เป็นเรื่องความเชื่อมีทั้งคิดว่าเป็นความมงคลก็ได้ ไม่มงคลก็ได้ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาอาจจะเชื่อว่ามีความมงคลค่อนข้างมาก จึงเป็นเหตุทำให้ปัจจัยลักษณะเกี่ยวกับเพศมีความคิดและเชื่อเรื่องผลลัพธ์จากการทำบุญสะเดาะเคราะห์ไม่สัมพันธ์กัน อาจจะเชื่อมากหรือเชื่อน้อยหรือไม่เชื่อก็ได้ เพศหญิงมีความอ่อนโยนอ่อนไหวง่ายกว่าเพศชายและมักมีความเชื่อในการทำบุญสะเดาะเคราะห์มากกว่าเพศชาย เช่นเชื่อเรื่องปีชง (เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ, 2538) ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (2557) ที่กล่าวว่า การทำบุญสะเดาะเคราะห์เป็นเรื่องของจิตใจที่ไฝหาซึ่งความหวังช่วยขจัดจิตใจให้มั่นคงขึ้น ปรับสภาพอารมณ์และภูมิคุ้มกันให้กับ

ตนเอง มีความคิดและความเชื่อแตกต่างกันในกลุ่มบุคคล อาจจะเป็นระหว่างกลุ่มอายุ กลุ่มอาชีพและกลุ่มเพศได้

3. จากการทดสอบสมมุติฐานทางสถิติพบว่า ข้อมูลลักษณะทั่วไปทุกด้านมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาด้านการหาซื้อเครื่องรางและของขลังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นความเชื่อของบุคคลโดยเฉพาะคนไทยเชื่อว่าเป็นวัตถุมงคลหรืออุปกรณ์ในการปกป้องรักษาส่งเสริมให้ชีวิตเป็นสุขปลอดภัย ร่ำรวยต่างๆ นานา ทำให้เกิดศรัทธาและพยายามที่จะไฝหาซึ่งเป็นที่ทั้งด้านศาสนาและด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ศาสนา เช่น พระเครื่อง ผ้ายันต์ ตะกรุด พระพรหม มิดหมอ เป็นต้น โดยเชื่อกันว่าเครื่องรางสามารถป้องกันอันตราย มีฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ของขลังมีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้สัมฤทธิ์ผล จากความคิดอันนี้ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาที่ไปท่องเที่ยวในวัดมีความสนใจและอยากได้ไว้ครอบครองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะได้รับรู้จากคำร่ำลือจากสื่อสังคมอาจจะถูกบ้างผิดบ้าง แต่เป็นคำกล่าวที่ทำให้เชื่อได้เป็นต้นทุน ดังนั้นไม่ว่าบุคคลนั้นอยู่ในสถานะใด มีเงินมีทอง มีการศึกษาหรือไม่มีการศึกษา ทุกเพศวัย ต่างก็ยอมรับและเชื่อกันมานานว่ามีความเป็นไปได้ที่เป็นคุณต่อตัวเองดังคำกล่าวของ โรสิตา แสงสกุล (2550) ที่กล่าวว่า ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังและไสยศาสตร์เป็นเรื่องธรรมดาในสังคมไทยและไม่เสียหาย เป็นที่ต้องการของความเชื่อถือ มีอิทธิพลต่อชาวพุทธในสังคมไทยในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาทิพย์ นันทโชค (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัด

สิ่งบุรีของนักท่องเที่ยวสูงอายุพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะส่วนบุคคลเรื่องเพศและสถานภาพที่ความสนใจที่จะไฝหาเครื่องรางของขลังอยู่ในระดับสูงและมีความสนใจในศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมในระดับสูงด้วย

4. ผลทดสอบสมมติฐานทางข้อมูลลักษณะทั่วไปทุกด้านกับองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาด้านสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมมีความสัมพันธ์กันน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยวซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้สึกรู้จักคิด สติปัญญา ปฏิภาณไหวพริบไม่แตกต่างกันมากนักไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย อายุแตกต่างกัน สถานภาพโสด สมรส หรือหย่า มีการศึกษาแตกต่างกัน มีรายได้ไม่ทัดเทียมกัน ต่างถิ่นที่อยู่ อาชีพต่างกันไป องค์ประกอบปัจจัยเหล่านี้อยู่ในความเป็นคนทุกคน ขณะเดียวกันจากข้อมูลการศึกษาในวิจัยนี้ นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในวัดจังหวัดน่านล้วนแล้วแต่มีอายุที่มีวุฒิภาวะเป็นส่วนใหญ่ ขึ้นต่ำอายุ 20 ปี มีจำนวนร้อยละ 14.5 อายุ 21-40 ปี มีจำนวนร้อยละ 44.1 อายุ 41-60 ปี มีจำนวนร้อยละ 35.7 อายุ 61 ปีขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 5.7 เมื่อพิจารณาจากจำนวนอายุแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นวัยกลางคนเป็นส่วนใหญ่แล้วแต่มีวุฒิภาวะ มีประสบการณ์ มีความเข้าใจ มีความรู้ที่พอจะเรียนรู้ในเรื่องสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมได้เป็นอย่างดี และในขณะเดียวกันลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นๆ เป็นปัจจัยเสริมการเรียนรู้และเรียนรู้ สถานภาพโสด สมรสหรือหย่า ภูมิลำเนา อาชีพและรายได้ ทั้งนี้อายุจะแสดงถึงการมีประสบการณ์เป็นส่วนใหญ่ในการที่สนใจไปเที่ยวชมและทำกิจศาสนาในวัด ดังนั้นการได้รับรู้

สัมผัสเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมในวัดหรือศาสนสถาน น่าจะมีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลทุกๆ คนได้เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นอายุหรือเพศหรือระดับการศึกษา แต่อาจรับรู้ในส่วนลึกของความรู้ต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการรับรู้เกี่ยวกับความมีสุนทรีย์ ความสง่างาม ความสมดุลทางสถาปัตยกรรม ความซาบซึ้งประทับใจ พอใจ รักหวงแหนต่อการมีวัฒนธรรมด้านศิลปะและหัตถกรรม อนึ่ง สถาปัตยกรรมและจิตรกรรมที่ได้แสดงไว้ในวัดตามสถานที่ต่างๆ เป็นการแสดงออกให้ปรากฏขึ้นได้อย่างงดงาม น่าพิงชม และก่อให้เกิดอารมณ์รัก สะเทือนใจ หวงแหน ปกป้องอนุรักษ์ได้การรับรู้ในศิลปหัตถกรรมนั้นเริ่มจากการสัมผัสด้วยประสาทตามองเห็นเป็นสำคัญ และอีกประการหนึ่งนักท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาส่วนใหญ่จะมีจิตใจลักษณะมีธรรมะ ใจอารี ใจดี ใจเย็น มีความตั้งใจและสนใจเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะแสวงหาเพื่อมาเที่ยววัด และหากมีการประชาสัมพันธ์หรือรับรู้ว่าการท่องเที่ยวนี้จะได้พบเห็นสถาปัตยกรรมศิลปะในวัด และจัดทำการเล่นเป็นเรื่องราวพระพุทธศาสนาเชิงประวัติศาสตร์แล้วจะเป็นแรงจูงใจให้อยากพบเห็น เมื่อมีแรงจูงใจเช่นนี้ ครั้นได้พบเห็นเป็นจริง ส่งเสริมให้เกิดความพึงใจ ชอบใจซาบซึ้งมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพ รายได้ ความรู้สึก ความต้องการนั้นจักเหมือนกัน จึงส่งผลให้มีความสัมพันธ์ต่อกันกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุธิตย์ อาภากร (2553) ที่ได้กล่าวว่า การเดินทางท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ พัฒนา คุณภาพชีวิตพบความสุข ความสวยงามและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขทางอารมณ์และจิตใจสามารถบังเกิดได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย

ทุกอาชีพ ทุกระดับการศึกษาได้เป็นอย่างดี

5. การทดสอบสมมุติฐานทางสถิติพบว่า ข้อมูลลักษณะทั่วไปทุกด้านมีความสัมพันธ์กับ องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ด้านกิจกรรมต่างๆของวัดอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ 0.05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมต่างๆ ของวัดเป็นกิจกรรมเชิงนันทนาการ มีทั้ง งานประจำปีและจัดนอกเทศกาลได้ วัดจะจัด แตกต่างกันไปตามฐานะ แต่ลักษณะรูปแบบของ กิจกรรมจะมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่โดย มุ่งหวังให้บุคคลที่มาร่วมงานหรือนักท่องเที่ยวได้ ร่วมกิจกรรม มีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน อารมณ์ รวมทั้งได้บุญกุศลในการทำทานทำบุญใน ศาสนกิจด้วย ฉะนั้นพฤติกรรมที่บังเกิดเหล่านี้เป็น ความปรารถนาต้องการกับบุคคลทุกเพศทุกวัย ทุกลักษณะได้ทัดเทียมกัน มีทั้งกิจกรรมของเด็ก ของวัยรุ่น ของวัยผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ มีลักษณะงาน เป็น 3 ส่วน คือ งานเทศกาลเป็นประเพณีทางศาสนา เป็นส่วนการทำบุญกุศล งานมหรสพ เป็นการ เติมฉลองความสุขสนุกสนานและงานเบ็ดเตล็ด เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ทำให้เกิดความพึงพอใจ

ให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรม จึงเป็นเหตุผลให้เกิดความ สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ ดังที่พระมหา บุญไทย ปุณฺณมโน (2556) กล่าวว่าการจัดกิจกรรม ต่างๆ ในวัดไม่ว่าประจำปีหรือทั่วไปเป็นที่นิยม ชมชอบของชุมชนทำให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง แตกต่างมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสนพิธีด้วย บุคคล ทุกเพศทุกวัย ทุกศาสนาต่างพร้อมใจกันจัดงานอย่าง หน้าชื่นตาบาน นอกจากนั้นกิจกรรมต่างๆ ที่วัด จัดขึ้นนั้นเป็นสื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่นักท่องเที่ยวด้วย ทั้งนี้กิจกรรมนี้ทำให้นักท่องเที่ยว ได้สัมผัสถึงเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีถือว่าเป็นรูปแบบการให้บริการธรรมะทางใจและอารมณ์ อีกทั้งเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ไปสู่รุ่นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยวทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม สำนักงาน พุทธศาสนา จังหวัดน่านในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดต่างๆ รวมถึงน้องๆนักเรียนในจังหวัดน่านในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการเก็บข้อมูล ในวัดต่างๆ

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (2557). ท่องเที่ยวไทยปีหน้าสดใส จำนวนนักท่องเที่ยวเติบโตต่อเนื่อง. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.tourism.go.th/home/details/11/83/22952>
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2557). เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.thaiculture.in.th/thaiculturalroute/>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว, 20(4).
- เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ. (2538). พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา.
- มีงสรณ์ ขาวสอาด. (2537). การส่งเสริมการท่องเที่ยว: เราได้อะไรเสียอะไร? สมุดปกขาวที่ตีอาร์ไอ, 2.
- โรสิตา แสงสกุล. (2550). อิทธิพลของเครื่องรางของขลังที่มีต่อชาวพุทธในสังคมไทยปัจจุบัน. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระมหาบุญไทย ปุณณมโน. (2556). งานวัดกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.cybervanaram.net/index.php/2009-12-17-14-44-23-14/921-2013-02-19-03-10-09>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2486). อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ไทยสู่อาเซียน ... พลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่. กระแสทรรศน์.
- สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค. (2558). ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ ทั้งปี 2557 และแนวโน้มปี 2558. Economic Outlook.
- สำนักงานจังหวัดน่าน. (2558). แผนพัฒนาจังหวัดน่าน พศ. 2558 - 2561.
- สุดาทิพย์ นันทโชค. (2555). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัดสิงห์บุรีของนักท่องเที่ยวสูงอายุ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิย์ อาภากร. (2553). รูปแบบและเครือข่ายการเรียนรู้ของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน. (2558). ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน. [ออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.nanpao.go.th/page.php?pagename=data_detail&id=182
- World Tourism Organization. (2010). UNWTO Annual Report year of recovery: World Tourism Organization.
- Yamane, T. (1976). Essentials of Psychological Testing (5th ed.). New York: HarperCollins Publishers, Inc.

**ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ที่มีผลต่อการใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน**
**Expectation and Satisfaction of Thai Tourists towards Tram
Services To Cultural Tourism Provided by Nan Municipality**

ภูษิษา บันแก้ว และ ดร.โสมฤทัย สุนธยาธ
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อการใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลมีค่า IOC เท่ากับ 0.84 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.86 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.36) มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.08) และมีความคิดเห็นต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.19)
2. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน
3. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่านโดยรวมอยู่ในระดับมาก การทดสอบสมมติฐาน ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดย

เทศบาลเมือง จันทน์น่าน และความคาดหวังไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ที่มีต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่จัดโดยเทศบาลเมือง จันทน์น่าน

คำสำคัญ : ความคาดหวัง/ความพึงพอใจ/นักท่องเที่ยวชาวไทย/รถราง/การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

The purpose of this research aims to study the expectation and the satisfaction of Thai tourists towards tram services to cultural tourism provided by Nan municipality. To study the correlation between the expectation and the satisfaction of Thai tourists towards tram services to cultural tourism provided by Nan municipality.

Methods

The samples used in this study were 400 Thai tourists who travel with tram services to cultural tourism provided by Nan municipality. This research adopted questionnaires as a main method for the data collection with IOC of 0.84 and coefficient alpha equal of 0.86. This study also applied statistical data analysis with the determination of patterns in the data such as percentage, frequency, standard deviation, Multiple Regression and Pearson Correlation.

Results

This research showed that Thai tourists had highest level of expectations, high level of satisfactions and high level of opinions towards tram services to cultural tourism provided by Nan municipality. For hypothesis testing, the satisfaction and the expectation of Thai tourists have no influence towards tram services to cultural tourism provided by Nan municipality as well as the satisfaction has no relation to the expectation of Thai tourists towards tram services to cultural tourism provided by Nan municipality.

Conclusion

The findings of this research showed that Thai tourists had highest level of expectations and high level of satisfactions a high level of opinions towards tram services to cultural tourism provided by Nan municipality. The satisfaction and the expectation of Thai tourists have no influence towards tram services to cultural tourism provided by Nan municipality. The satisfaction has no relation to the expectation of Thai tourists towards tram services to cultural tourism provided by Nan municipality.

Keywords: Expectation/ Satisfaction/ Thai Tourism/ Tram / Culture Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยว เป็นหนึ่งในธุรกิจที่ก่อให้เกิดรายได้ภายในประเทศนอกเหนือจากรายได้ที่สามารถวัดเป็นมูลค่าจากเม็ดเงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายใช้สอยแล้ว การท่องเที่ยวยังเปรียบเสมือนทูตหรือตัวแทนทางวัฒนธรรมจากการเติบโตแบบก้าวกระโดดของการท่องเที่ยวไทยโดยรวม ซึ่งได้รับการเปิดเผยข้อมูลจากอธิบดีกรมการท่องเที่ยว ที่ได้กล่าวถึงตัวเลขคาดการณ์การเติบโตถึง 13.29 ในปี 2557 และจากการเดินทางเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในปี 2556 คาดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางจำนวน 127.52 ล้านคนต่อครั้ง ซึ่งก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนเที่ยวในประเทศกว่า 6 แสนล้านบาท (กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554) ดังนั้น การสร้างความพึงพอใจและการตอบสนองความคาดหวังของนักท่องเที่ยว มีผลอย่างมากที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการในสถานที่ท่องเที่ยววนั้นๆ จากการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในเมืองท่องเที่ยวหลัก อาทิ กรุงเทพฯ พัทยา ภูเก็ต กระบี่ เชียงใหม่ ทำให้เกิดแนวคิดการกระจายนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปยังภูมิภาคอื่นๆ ภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น

จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะวิถีชุมชนล้านนา ที่ยังคงไว้ซึ่งความเรียบง่ายและมิตรไมตรีให้กับผู้มาเยือนจากต่างถิ่น รวมถึงความงามสถาปัตยกรรมล้านนาและพม่า ที่อยู่ด้วยกันอย่างผสมผสาน และด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความโดดเด่นทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่เดินทางมาจังหวัดน่านเพื่อท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมองข้ามแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่

จะผ่านเข้ามายังเขตเทศบาลเมืองน่านเพื่อพักค้างคืน และในระหว่างช่วงเย็นก็จะเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมภายในเขตเทศบาล ก่อนที่จะเข้าที่พักเพื่อค้างคืน ซึ่งการท่องเที่ยวดังกล่าวนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวไม่สามารถทราบประวัติ ความเป็นมา และความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวได้ เป็นเหตุให้เทศบาลเมืองน่านเร่งจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขึ้น เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่สนใจและเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากขึ้น โดยจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยว นันทนาการชมเมืองโดยกิจกรรมดังกล่าวถูกจัดขึ้นมากกว่า 4 ปี โดยมีจุดเด่นคือ มีเจ้าหน้าที่แนะนำสถานที่ต่างๆ พร้อมตอบคำถามที่นักท่องเที่ยวสงสัยได้ตลอดเวลา

แต่ในระหว่างที่นักท่องเที่ยวได้ใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น แท้ที่จริงแล้ว กิจกรรมดังกล่าว สามารถตอบสนองความคาดหวังและความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้หรือไม่ และกิจกรรมดังกล่าวสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ที่ใช้มาใช้บริการได้อย่างสูงสุดหรือยัง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมืองจังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อการใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวชาวไทยใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 400 คน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน และมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง และ มีความเต็มใจและยินดีให้ข้อมูล โดยทำการแจกแบบสอบถามจนครบ 400 คน ใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่แน่นอน (Finite Population) ตามวิธีของยามาเน (Taro Yamane, 1973)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีวรรณกรรมและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวังและความพึงพอใจ เพื่อนำไปสังเคราะห์และสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บข้อมูลวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงและความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน

โดยคำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC, index of item objective congruence) เท่ากับ 0.84 เมื่อนำมาตรวจสอบรายข้อพบว่าค่าต่ำสุดที่ได้เท่ากับ 0.6 และค่าสูงสุดได้เท่ากับ 1 ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวมีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ จึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักท่องเที่ยวที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์คเท่ากับ 0.86

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน 4) การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด

ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยผู้วิจัยจะรอรับแบบสอบถามกลับทันทีที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามเป็นระยะเวลา 1 เดือน ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2558 โดยทำการเก็บระหว่างวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ จำนวน 50 คน เนื่องจากเป็นวันธรรมดา มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการน้อยกว่าวันหยุด

สุดสัปดาห์ ทางเทศบาลจึงให้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในวันธรรมดาวันละ 1 ช่วงเวลา คือ ช่วงบ่าย (15.30-16.15 น.) และเก็บข้อมูลวันเสาร์-อาทิตย์ จำนวน 50 คน โดยเก็บเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเช้า (10.30-11.15 น.) และช่วงบ่าย (15.30-16.15 น.) เนื่องจากวันเสาร์ และอาทิตย์เป็นวันที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาทางเทศบาลจึงให้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวันละ 2 รอบ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและแบบสอบถามระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดย

การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ผู้วิจัยจะใช้สถิติทดสอบสมมติฐานคือ สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์นี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ความคาดหวังและความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ดังนั้นในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวจึงใช้การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักท่องเที่ยวชาวไทย	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
เพศชาย	173	43.20
เพศหญิง	227	56.80
รวม	400	100.00

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักท่องเที่ยวชาวไทย	
	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
20-29 ปี	225	56.2
30-39 ปี	98	24.5
40-49 ปี	51	12.8
50-59 ปี	20	5.0
60 ปีขึ้นไป	6	1.5
รวม	400	100.00
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	109	27.3
ปริญญาตรี	274	68.5
สูงกว่าปริญญาตรี	17	4.2
รวม	400	100.00
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา/นิสิต	111	27.7
รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	67	16.8
เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป	0	0
พนักงานบริษัทเอกชน	183	45.7
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	39	9.8
อื่นๆ	0	0
รวม	400	100
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
10,000 บาท หรือต่ำกว่า	3	0.8
10,001-20,000 บาท	174	43.5
20,001-30,000 บาท	123	30.7
ตั้งแต่ 30,001 บาท ขึ้นไป	100	25.0
รวม	400	100.00
6. ประวัติในการท่องเที่ยวด้วยรถราง (ภายใน 1 ปี)		
เที่ยวครั้งแรก	272	68.0
2-3 ครั้ง	126	31.5
4-6 ครั้ง	2	0.5
มากกว่า 7 ครั้ง	0	0
รวม	400	100.00

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	นักท่องเที่ยวชาวไทย	
	จำนวน	ร้อยละ
7. ถิ่นที่อยู่ / พำนัก		
ภาคเหนือ	51	12.7
ภาคกลาง	28	7
ภาคใต้	18	4.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	40	10
ภาคตะวันตก	18	4.5
ภาคตะวันออก	39	9.8
กรุงเทพมหานคร	206	51.5
อื่นๆ	0	0
รวม	400	100

จากตารางที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการรถรางท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.80 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.20 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรีแล้วคิดเป็นร้อยละ 68.50 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

คิดเป็นร้อยละ 45.7 และส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.50 ด้านประวัติในการท่องเที่ยวด้วยรถราง (ภายใน 1 ปี) ส่วนใหญ่เที่ยวครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 68.00 และด้านถิ่นที่อยู่/พำนัก ส่วนใหญ่อยู่กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 51.50

ตารางที่ 2 ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน

ความคาดหวัง			ส่วนประสมทางการตลาดของ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการ ใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมที่จัดโดย เทศบาลเมือง จังหวัดน่าน	ความพึงพอใจ		
$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
4.98	0.05	มากที่สุด	ด้านผลิตภัณฑ์	4.93	0.11	มากที่สุด
4.99	0.07	มากที่สุด	ด้านราคา	4.99	0.06	มากที่สุด
4.98	0.07	มากที่สุด	ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	1.07	0.11	น้อยที่สุด
4.98	0.09	มากที่สุด	ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.11	0.23	ปานกลาง
4.98	0.08	มากที่สุด	ด้านบุคลากรที่ให้บริการ	4.98	0.17	มากที่สุด
4.97	0.10	มากที่สุด	ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.13	0.17	มาก
4.97	0.09	มากที่สุด	ด้านกระบวนการ	4.05	0.51	มาก
4.97	0.36	มากที่สุด	รวม	3.89	0.08	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ระดับความคาดหวังโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับคาดหวังมากที่สุดทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านราคา ($\bar{X} = 4.99$) ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 4.98$) ด้านบุคลากรที่ให้บริการ ($\bar{X} = 4.98$) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.98$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.98$) ด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.97$) และด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.97$) ตามลำดับ เมื่อเทียบกับระดับความพึงพอใจโดยรวมพบว่า นักท่องเที่ยวชาว

ไทยให้ระดับความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุดในด้านราคา ($\bar{X} = 4.99$) ด้านบุคลากรที่ให้บริการ ($\bar{X} = 4.98$) และด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.93$) มีความพึงพอใจในระดับมากด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.13$) และด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.05$) และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.11$) และมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 1.07$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้สถานที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยใช้สถานที่จัดโดยเทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน (n = 400)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ใช้บริการเพื่อต้องการเพิ่มความความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวภายใน จังหวัดน่าน	3.91	0.29	มาก
2. ใช้บริการเพราะต้องการทราบประวัติของแต่ละสถานที่อย่างถ่องแท้	3.49	0.77	มาก
3. ใช้บริการเพราะต้องการทดลองเดินทางโดยใช้รถราง	4.81	0.39	มากที่สุด
4. ใช้บริการเพราะราคาเหมาะสม	4.89	0.32	มากที่สุด
5. ใช้บริการเพราะมีความปลอดภัยในการเดินทาง	4.73	0.57	มากที่สุด
6. ใช้บริการเพราะต้องการรำลึกถึงบรรยากาศการเดินทางด้วยรถราง	2.19	0.70	ปานกลาง
7. ใช้บริการเพราะช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์วิถีของการเดินทาง	3.81	0.51	มาก
8. ใช้บริการเพราะช่วยลดมลพิษด้านการท่องเที่ยว	3.90	0.31	มาก
รวม	3.97	0.19	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดต่อการใช้บริการเพราะราคา

เหมาะสม ($\bar{X} = 4.89$) ใช้บริการเพราะต้องการทดลองเดินทางโดยใช้รถราง ($\bar{X} = 4.81$) และใช้บริการเพราะมีความปลอดภัยในการเดินทาง ($\bar{X} = 4.73$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดต่อการใช้บริการเพื่อต้องการเพิ่มความความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่าน ($\bar{X} = 3.91$) ใช้บริการเพราะช่วยลดมลพิษด้านการ

ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.90$) ใช้บริการเพราะช่วยส่งเสริม
การอนุรักษ์วิถีของการเดินทาง ($\bar{X} = 3.81$) ใช้บริการ
เพราะต้องการทราบประวัติของแต่ละสถานที่อย่าง
ถ่องแท้ ($\bar{X} = 3.49$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ใน

ระดับปานกลางต่อการใช้บริการเพราะต้องการรำลึก
ถึงบรรยากาศการเดินทางด้วยรถราง ($\bar{X} = 2.91$)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
โดยใช้ตารางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

ความคาดหวัง	Beta	t	Sig
ด้านผลิตภัณฑ์	0.052	0.300	0.764
ด้านราคา	-0.031	-0.238	0.812
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	-0.111	-0.859	0.391
ด้านการส่งเสริมการตลาด	0.078	0.778	0.437
ด้านบุคลากรที่ให้บริการ	0.112	0.977	0.329
ด้านลักษณะทางกายภาพ	0.081	0.808	0.420
ด้านกระบวนการ	0.183	1.632	0.104

$R^2 = 0.017$, $F\text{-Value} = 0.949$, $n = 400$

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวัง
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว

เชิงวัฒนธรรมโดยใช้ตารางที่จัดโดยเทศบาลเมือง
จังหวัดน่าน โดยรวม

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
โดยใช้ตารางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

ความพึงพอใจ	Beta	t	Sig
ด้านผลิตภัณฑ์	0.042	0.460	0.646
ด้านราคา	-0.144	-0.980	0.328
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	-0.052	-0.634	0.527
ด้านการส่งเสริมการตลาด	0.015	0.381	0.704
ด้านบุคลากรที่ให้บริการ	-0.166	-1.282	0.201
ด้านลักษณะทางกายภาพ	-0.040	-0.725	0.469
ด้านกระบวนการ	0.029	-1.608	0.109

$R^2 = 0.127$, $F\text{-Value} = 0.912$, $n = 400$

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจ
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดย
เทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อ
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

ความคาดหวัง	ความพึงพอใจ		
	Pearson Correlation	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
ด้านผลิตภัณฑ์	0.077	0.123	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านราคา	-0.029	0.569	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	-0.070	0.161	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านการส่งเสริมการตลาด	-0.003	0.960	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านบุคลากรที่ให้บริการ	0.054	0.277	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านลักษณะทางกายภาพ	0.002	0.967	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านกระบวนการ	0.153	0.002**	ต่ำ
รวม	-0.079	0.113	ไม่มีความสัมพันธ์

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวัง
และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ
การใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่
จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่านโดยภาพรวม ไม่มี
ความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
มีเฉพาะด้านกระบวนการเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กัน
ในทิศทางเดียวกันระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่ จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ระดับความคาดหวัง
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน ประกอบด้วย
ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรที่ให้บริการ
ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ
โดยพบว่าความคาดหวังด้านราคามีระดับความ
คาดหวังที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เป็นเพราะว่า
นักท่องเที่ยวชาวไทยคาดหวังให้ราคาในการใช้
บริการมีความเหมาะสม มีป้ายแสดงป้ายราคาชัดเจน
และราคาในการใช้บริการมีความคุ้มค่า อาจเนื่องด้วย
รถรางนำเที่ยวนั้น ไม่ได้มีบริการหรือสิ่งอำนวยความสะดวก
ที่เป็นพิเศษ อาทิ รถรางติดเครื่องปรับอากาศ
อาหารและเครื่องดื่มฟรีบริการบนรถราง ส่งผลให้
ความคาดหวังในด้านราคาการให้บริการในแต่ละรอบ
ของการท่องเที่ยวด้วยรถรางไม่สูงนัก ซึ่งสอดคล้อง
กับงานวิจัยของ เอกรัตน์ สุวรรณกุล (2557) ได้ศึกษา
เรื่อง ความคาดหวังต่อการการเดินทางรถไฟความ
เร็วสูงของผู้โดยสารชาวไทย เทียบกับการเดินทาง
ด้วยสายการบินต้นทุนต่ำและแนวโน้มพฤติกรรม

ในเส้นทาง กรุงเทพฯ-เชียงใหม่ พบว่า ผู้โดยสารมีระดับความคาดหวังมากที่สุดในด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยคาดหวังว่าจะมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างถูก

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ระดับความพึงพอใจที่ระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านราคา ด้านบุคลากรที่ให้บริการ และด้านผลิตภัณฑ์ ให้ระดับความพึงพอใจมาก 2 ด้าน คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ ให้ระดับความพึงพอใจปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด และมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความพึงพอใจมากต่อความร่มรื่นของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สถานที่ที่นักท่องเที่ยวมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักมาก่อน และความสะอาดภายในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิดา โฆวงศ์ประเสริฐ (2556) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้ารับบริการงานทะเบียนราษฎร กรณีศึกษา: ที่ว่าการอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า มีระดับความพึงพอใจมากต่อความสะอาดและความร่มรื่น

3. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน

นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย

ให้ระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ คือ ใช้บริการเพื่อต้องการเพิ่มความความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่าน ใช้บริการเพราะช่วยลดมลพิษด้านการท่องเที่ยว สอดคล้องกับนโยบายของ สำนักนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน (2556) ว่าด้วยเรื่อง ร่วมกันประหยัดพลังงานแบบคาร์พูล (car pool) บ้านใกล้กัน นั่งรถยนต์ไปทำงานด้วยกัน ช่วยประหยัดน้ำมัน และยังเป็นการลดจำนวนรถบนถนน ช่วยลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ทางอ้อมด้วย ใช้บริการเพราะช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์วิถีของการเดินทาง และใช้บริการเพราะต้องการทราบประวัติของแต่ละสถานที่อย่างถ่องแท้

4. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการ พบว่าทั้ง 7 ด้านไม่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชร ภิญโญ (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมาท่องเที่ยว ถนนคนเดิน ท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยวิธีปากต่อปาก มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวถนนคนเดิน ท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ผลิตภัณฑ์ ราคาช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการ

จึงไม่มีผลต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ทำให้ความคาดหวังไม่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

5. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ไม่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

ความพึงพอใจไม่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ วงศ์เป็ง (2552) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวยุโรป พบว่า สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก สินค้าของไทยมีราคาไม่สูง เมื่อเทียบกับสินค้าชนิดเดียวกันในต่างประเทศ ซึ่งแตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่ใช้บริการการท่องเที่ยวภายในประเทศของตนเอง ซึ่งผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวนั้นมีราคาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการรถรางในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม ซึ่งได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการ

6. ความคาดหวังไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม

ความคาดหวังไม่มีความสัมพันธ์กับความ

พึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมนาด ม่วงแก้ว (2552) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการงานกิจกรรมนักศึกษาและงานทะเบียนนักศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจไม่มีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นงานทะเบียนนักศึกษา ในด้านความมีอัตราค่าไม่ตรี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ เมื่อนำความคาดหวังและความพึงพอใจมาวิเคราะห์ในแต่ละด้านพบว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์ไม่มีความสัมพันธ์กัน ความคาดหวังและความพึงพอใจด้านราคาไม่มีความสัมพันธ์กัน ความคาดหวังและความพึงพอใจด้านช่องทางการจัดจำหน่ายไม่มีความสัมพันธ์กัน ความคาดหวังและความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการตลาดไม่มีความสัมพันธ์กัน ความคาดหวังและความพึงพอใจด้านบุคลากรไม่มีความสัมพันธ์กัน และความคาดหวังและความพึงพอใจด้านลักษณะทางกายภาพไม่มีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นความคาดหวังและความพึงพอใจด้านกระบวนการที่มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ

สรุปผลการวิจัย

นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ระดับความคาดหวังที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้รถรางที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่านโดยรวมอยู่ในระดับคาดหวังมากที่สุดในทุกๆ ด้าน ($\bar{X} = 4.97$) ส่วนระดับความพึงพอใจ พบว่า ให้ระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ระดับความคิดเห็น

ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้สถานที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยให้ระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)

เมื่อทำการทดสอบถึงความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน พบว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้สถานที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้สถานที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน เช่นกัน ทั้งนี้ เมื่อศึกษาต่อ

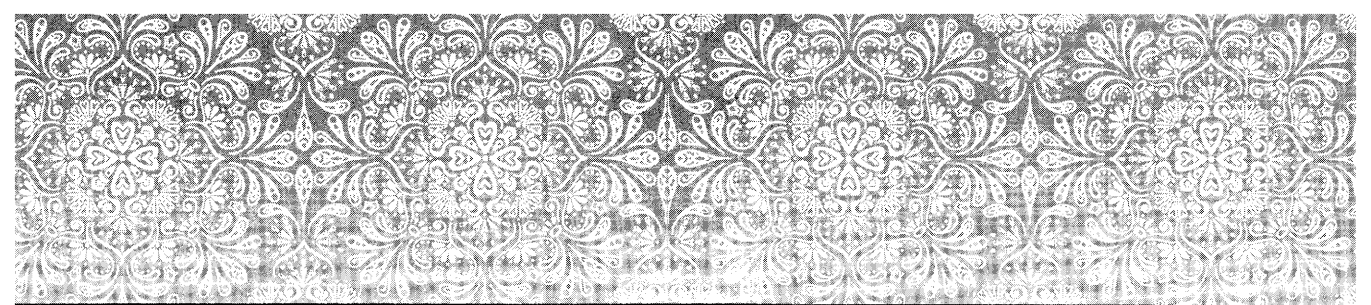
ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้สถานที่จัดโดยเทศบาลเมือง จังหวัดน่าน โดยรวม พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมถึงเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวจังหวัดน่าน ที่ให้ความกรุณาสถานที่ในการเก็บข้อมูล และข้อมูลต่างๆ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559.
- ชมนาด ม่วงแก้ว. (2555). ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการงานกิจกรรมนักศึกษา และงานทะเบียนศึกษา. วิทยานิพนธ์คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, กรุงเทพมหานคร.
- นิตา โหมวงศ์ประเสริฐ. (2556). ความพึงพอใจความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้ารับบริการงานทะเบียนราษฎร กรณีศึกษา: ที่ว่าการอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พชร ภิญโญ. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมาท่องเที่ยวถนนคนเดิน ท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ คณะเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รังสิณี อัมขยากร. (2554). ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวจีนต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร., วิทยานิพนธ์ คณะบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สำนักนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน. (2556). ลดโลกร้อนด้วยตัวเรา. กรุงเทพฯ.
- อมรรัตน์ วงศ์เป็ง. (2552). วารสาร RMTT Global Business and Economic Review. กรุงเทพฯ.
- เอกรัตน์ สุวรรณกุล. (2557). ความคาดหวังต่อการการเดินทางรถไฟความเร็วสูงของผู้โดยสารชาวไทย เทียบกับการเดินทางด้วยสายการบินต้นทุนต่ำและแนวโน้มพฤติกรรมในเส้นทาง กรุงเทพฯ-เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ คณะการจัดการการท่องเที่ยว, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Yamane, T. (1973). Statistic: An Introductory Analysis. 3rd Ed. New York: Harper and Row.

พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ เกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร A Behavior and Satisfaction of International Tourist Toward Thai Street Food in Bangkok Metropolis

เบญญภา ออยู่โพธิ์ทอง และ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี และเพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี โดยการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน และนำมาวิเคราะห์ สถิติที่เกี่ยวข้องได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบ t-test และ ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

นักท่องเที่ยวนานาชาติส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 51.50 จากกลุ่มประเทศต้นทาง อาเซียน เอเชียตะวันออก ยุโรป อเมริกา อย่างละเท่าๆ คิดเป็นร้อยละ 25 อายุระหว่าง 20-29 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อปีระหว่าง \$10,000-\$20,000 ด้านพฤติกรรมพบว่า นักท่องเที่ยวนานาชาติส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครจำนวน 2-3 ครั้ง พำนักในกรุงเทพมหานครน้อยกว่าจำนวน 5 วัน เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครกับครอบครัว มีวัตถุประสงค์เดินทางเข้ามาในกรุงเทพมหานครเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ชอบรับประทานอาหารไทย มีความถี่ในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีจำนวน 2-5 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อมื้อในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีระหว่าง 51-100 บาท มีประสบการณ์เคยรับประทานอาหารริมบาทวิถีในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศไทย มีทัศนคติในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีด้วยตนเองมากที่สุด

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถีกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสถานที่ และบรรยากาศ ($\bar{X} = 3.65$) อยู่ในระดับมาก ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง ($\bar{X} = 3.60$) อยู่ในระดับมาก ด้านอาหาร และรสชาติ ($\bar{X} = 4.09$) อยู่ในระดับมาก ด้านผู้ขาย ($\bar{X} = 3.67$) อยู่ในระดับมาก ด้านการบริการ ($\bar{X} = 3.87$) อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติระหว่าง เพศ รายได้ กลุ่มประเทศต้นทาง พบว่า ระหว่างเพศ และ ระหว่างรายได้ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: นักท่องเที่ยวนานาชาติ/ พฤติกรรม/ ความพึงพอใจ/ อาหารไทยริมบาทวิถี

Abstract

This research aimed to study a behavior and satisfaction of international tourists toward Thai street food in the Bangkok Metropolis. Sex, income, and location of primary residence were used to consider the data collected.

The data gathering process questionnaires were distributed to the sample group of 400 international tourists. Afterwards, data was analyzed by computer program employing related statistics which were percentage, frequency, mean, standard deviations, t-test and ANOVA.

Results

The findings indicated that most international tourists were male, were from ASEAN, East Asia, Europe, or the Americas, and aged between 20-29 years old. Most of the participants had attained a Bachelor's degree and had an average yearly income of \$10,000-\$20,000. The international tourists had been to the Bangkok Metropolis an average of 2-3 times, and intended to stay in the Bangkok Metropolis at least 5 days on their current trip. Most of international tourists were traveling with their families as tourists for pleasure. Most of the respondents enjoyed Thai food and had eaten Thai street food an average of 2-5 times. The typical amount spent on Thai street food per meal was between 51 and 100 baht. The majority tourists had eaten street food in countries other than Thailand. Most international tourists made their own decision to eat Thai street food.

The findings evaluate tourists' satisfaction toward Thai street food in the Bangkok Metropolis using five categories: 1. Location and atmosphere (more satisfactory $\bar{X} = 3.65$) 2. Equipment and ingredients (more satisfactory $\bar{X} = 3.60$) 3. Food and taste (more satisfactory $\bar{X} = 4.09$) 4. Seller (more satisfactory $\bar{X} = 3.67$) 5. Service (more satisfactory $\bar{X} = 3.87$) In comparison of International tourist's satisfaction towards Thai street food in Bangkok Metropolis, there was no significant at difference between sexes. However there was significant difference between income and primary residence located.

Keywords: Expectation/International tourist/ Behavior/ Satisfaction/Thai street food

บทนำ

การท่องเที่ยวของประเทศไทย มีการขยายตัว สถานการณ์ท่องเที่ยวตลอดปี 2556 พบว่า มีนักท่องเที่ยวนานาชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 26,735,583 คน ขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 19.60 ทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยว 1,171,651.42 ล้านบาท ขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 19.08 เมื่อเทียบกับ ปี พ.ศ. 2555 กรมการท่องเที่ยว (2556) ซึ่งในปี พ.ศ. 2556 กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยว และกีฬาได้มีการสำรวจจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเดือน มกราคม – ธันวาคม 2556 ซึ่งประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครมากที่สุด ได้แก่ ภูมิภาค อาเซียน ภูมิภาคยุโรป ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และ ภูมิภาคอเมริกา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณา นักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่เดินทางมาท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ในปี 2013 มีจำนวนนักท่องเที่ยว ไทยนานาชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครถึง 17,467,750 ล้านคน ทำรายได้จาก นักท่องเที่ยวต่างชาติถึง 383,446.89 ล้านบาท

กรุงเทพมหานครยังถูกจัดให้เป็นเมือง นำท่องเที่ยวอันดับที่ 1 ของโลก ประจำปี 2013 ผู้จัดการออนไลน์ (2556) จึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีความงดงามทาง ศิลวัฒนธรรมและประเพณี อาหารการกิน รวมทั้ง รสชาติอาหารที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้เว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ ได้รายงานผลการสำรวจ 5 พื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับความนิยมจากทั่วโลกจากเว็บไซต์เวอร์ชวลทัวริสต์ ทั่วโลก ระบุว่า ซอยรามบุตรีขึ้นชื่อเรื่อง การมีอาหารข้างทางที่หลากหลาย ตามด้วยเยาวราช, สีลม และสุขุมวิทซอย 38 ผู้จัดการออนไลน์ (2555)

นอกจากนี้อาหารไทยเป็นสิ่งที่ตืออย่างหนึ่ง ในการช่วยให้ชาวต่างชาติรู้จักประเทศไทย และสนใจที่จะ มาเยือนประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น จารุบุญญ์ ปานานนท์ (2543) ได้กล่าวถึงพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวทั่วไป ถ้าไปเที่ยวที่ไหนก็อยากจะ ลองอาหารท้องถิ่นที่ตนไปเยือน เหมือนนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย ก็เช่นกัน มักจะลองรับประทานอาหารไทย ครั้นเมื่อ รับรู้รสชาติที่เข้มข้น ที่มีครบทุกรส เปรี้ยว หวาน มัน เค็ม ผัด ของอาหารไทยแล้วก็ติดใจ อีกทั้งรับรู้ มาอีกว่า กินอาหารไทยแล้วมีประโยชน์ต่อสุขภาพ ก็จะทำให้เกิดความประทับใจอย่างยิ่งที่สุด และทำให้ อยากรับประทานอาหารไทยต่อไปเรื่อยๆ

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้อาหารริมบาทวิถี จะเป็นที่นิยมมากเพียงใด ก็ยังคงมีนักท่องเที่ยว นานาชาติบางส่วนที่ยังไม่เปิดใจรับประทานอาหาร ริมบาทวิถี โดยเนื่องจากหลายๆ เหตุผลด้วยกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอาหารไทย ริมบาทวิถี ในกรุงเทพมหานครเพื่อเพิ่มศักยภาพใน การสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวนานาชาติ การวางรากฐานสุขภาพิบาลอาหารเพื่อให้อาหารไทย มีสุขลักษณะที่ดี สะอาด ปลอดภัยในสายตาชาว ต่างชาติ หรือแม้กระทั่งนักท่องเที่ยวบางคนที่ไม่รู้จักอาหาร ไทยมาก่อนไม่มีข้อมูล และไม่รู้ว่ตนควรสั่งอาหาร ไทยเมนูใด เพราะฉะนั้นถ้าเราสามารถเพิ่มความ มั่นใจให้กับอาหารริมบาทวิถีในสายตานักท่องเที่ยว นานาชาติให้ตีมากขึ้นได้ ก็สามารถเพิ่มรายได้จาก การท่องเที่ยวให้กับประเทศไทยได้เช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี และเพื่อ

ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มี
เกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักท่องเที่ยว
นานาชาติ ที่ใช้บริการอาหารไทยริมบาทวิถี ที่มีอายุ
20 ปีขึ้นไป และเดินทางมาจากประเทศต้นทางจาก
ภูมิภาคอาเซียน ภูมิภาคยุโรป ภูมิภาคเอเชียตะวันออก
และภูมิภาคอเมริกา ใช้บริการอาหารไทยริมบาทวิถี
ในพื้นที่ ทั้ง 4 แห่ง คือ ซอยรามบุตรี, เยาวราช, สีลม
และสุขุมวิทซอย 38 จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการ
เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
เลือกเฉพาะนักท่องเที่ยวนานาชาติที่รับประทาน
อาหารไทยริมบาทวิถี โดยคำนวณหาขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างใช้สูตรกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ
สูตรของคอคแรน (Cochran, 1977)

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี
วรรณกรรมและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไป
สังเคราะห์และสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บข้อมูลวิจัย
โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม
ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ตอบ
แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

1. ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้
ประเทศต้นแบบสอบถามจะเป็นแบบเลือกตอบ
2. ประกอบด้วยพฤติกรรมที่มีต่ออาหาร
ไทยริมบาทวิถี ของนักท่องเที่ยวนานาชาติ ใน
กรุงเทพมหานคร
3. ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับความ

พึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ ประกอบด้วย
5 ด้าน ได้แก่ด้านสถานที่ และบรรยากาศ ด้าน
อุปกรณ์ และเครื่องปรุง ด้านอาหาร และรสชาติ
ด้านผู้ขาย ด้านการบริการและการแสดงความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปหาความตรง
(Validity) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่
สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางาน
วิจัยเพื่อปรับปรุงคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุม
เนื้อหา หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์
ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนด
คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยมี
วุฒิการศึกษาปริญญาตรีบัณฑิตหรือเทียบเท่า
หรือต้องดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า
รองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่
สัมพันธ์กัน หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ การตรวจสอบ
ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการ
หาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index
of Objective-Item Congruence : IOC) ของ
แบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50
ขึ้นไป (ยุทธ ไกยวรรณ, 2550) เพื่อนำมาพิจารณา
ปรับปรุง พร้อมแก้ไขความถูกต้อง ความเหมาะสม
ในส่วนของเนื้อหา ความชัดเจนต่างๆ โดยค่าที่ได้
ต้องมีความใกล้เคียง 1 มากที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์
ในการตรวจพิจารณา ผลการวิเคราะห์ได้เท่ากับ
0.92

การหาความเที่ยง (Reliability) โดยการนำ
แบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขเรียบร้อยแล้วไป
ทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน
30 คน จากนั้นนำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม
จำนวน 30 ชุด มาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี
การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

ของครอนบาค (Cronbach, 1963) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเที่ยงหรือความสอดคล้องภายใน โดยค่าที่ได้ต้องมีความใกล้เคียง 1 มากที่สุด (กัลยาวันชัยบัญชา, 2549) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.70 ขึ้นไป เพราะถือเป็นค่าที่ได้พอเพียงและเป็นที่ยอมรับทางสถิติซึ่งใช้สำหรับแบบสอบถามชนิดมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงและทดสอบเรียบร้อยแล้วกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวนานาชาติ ที่ใช้บริการอาหารไทยริมบาทวิถี ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปและเดินทางมาจากประเทศต้นทางจาก ภูมิภาคอาเซียน ภูมิภาคยุโรป ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และภูมิภาคอเมริกา ซึ่งจะเก็บแบบสอบถามภูมิภาคละ 100 คน โดยทำการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคนละ 1 ฉบับ โดยแบบสอบถาม 1 ฉบับแบ่งออกเป็น 4 ตอน จำนวนทั้งสิ้น 39 ข้อ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวนานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทย ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทย และ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10 นาที จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้เก็บข้อมูลแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ลงรหัสข้อมูล หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงโดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลตามสถานที่ๆ ต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ ได้แก่ ซอยรามบุตรี, เขียวราช, สีลม และสุขุมวิทซอย 38 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ใช้ระยะเวลาในการ

เก็บข้อมูลประมาณ 2 เดือน คือเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2558 เก็บแบบสอบถามทุกวันพุธ, ศุกร์, อาทิตย์ โดยเก็บแบบสอบถามในช่วงเวลาที่กรุงเทพมหานครอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าริมบาทวิถีตั้งแต่เวลา 19.00-02.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทำการลงรหัสป้อนข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สำหรับข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ประเทศต้นทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มาตรฐาน คือค่าความถี่และค่าร้อยละ สำหรับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การทดสอบสมมติฐาน สำหรับความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าที (t-test) ระหว่างเพศและสถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ระหว่าง รายได้ ประเทศต้นทาง กรณีพบความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheff 'e Method)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวนานาชาติ

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวนานาชาติ

ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 51.50 จาก ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละร้อยละ 46.50
ประเทศต้นทาง อาเซียน เอเชียตะวันออก ยุโรป มีรายได้ระหว่าง \$10,000-\$20,000 คิดเป็นร้อยละ
อเมริกา อย่างละเท่าๆ คิดเป็นร้อยละ 25 อายุระหว่าง 34.30
20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.80 มีระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวนานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี
กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละ ของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนานาชาติ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำแนกตามระยะเวลาในการพำนักในกรุงเทพมหานคร	ครั้งนี้เป็นครั้งแรก	146	36.50
	2-3 ครั้งต่อปี	167	41.80
	4-5 ครั้งต่อปี	34	8.50
	มากกว่า 5 ครั้งต่อปี	53	13.30
	รวม	400	100
จำแนกตามระยะเวลาในการพำนักในกรุงเทพมหานคร	น้อยกว่า 5 วัน	164	41.00
	5-10 วัน	121	30.30
	11-16 วัน	50	12.50
	มากกว่า 16 วัน	65	16.30
	รวม	400	100
กลุ่มคนที่เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครกับท่าน	เดินทางคนเดียว	97	24.30
	เดินทางเป็นกลุ่ม	70	17.50
	เดินทางกับครอบครัว	119	29.80
	เดินทางกับคนพิเศษ	114	28.50
	รวม	400	100
วัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาในกรุงเทพมหานคร	ท่องเที่ยว	344	86.00
	ธุรกิจ	33	8.30
	ประชุม/สัมมนา	11	2.80
	อื่นๆ	12	3.00
	รวม	400	100
ความชอบในการรับประทานอาหารไทย	ชอบ	395	98.80
	ไม่ชอบ	5	1.20
	รวม	400	100

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละ ของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนานาชาติ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความถี่ในการรับประทานอาหารริมบาทวิถี ในกรุงเทพมหานครสำหรับการเดินทางครั้งนี้	ครั้งนี้เป็นครั้งแรก	54	13.45
	2-5 ครั้ง	143	35.80
	6-9 ครั้ง	68	16.95
	10 ครั้งขึ้นไป	135	33.80
	รวม	400	100
ค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อมื้อ	น้อยกว่า 50 บาท	42	10.50
	51-100 บาท	262	65.50
	101-150 บาท	69	17.30
	มากกว่า 200 บาท	8	2.00
	รวม	400	100
ประสบการณ์ในการรับประทานอาหาร ริมบาทวิถีในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศไทย	เคย	309	77.30
	ไม่เคย	91	28.20
	รวม	400	100
การตัดสินใจในการรับประทานอาหารไทย ริมบาทวิถี (เลือกได้หลายข้อ)	ตัดสินใจด้วยตนเอง	288	56.50
	ได้รับคำแนะนำจากไกด์ นำเที่ยว	70	13.70
	ได้รับคำแนะนำจากเพื่อน	74	14.50
	ข้อมูลการท่องเที่ยว/ อินเทอร์เน็ต	78	15.30
	รวม	510	100

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยว
นานาชาติส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพ-
มหานครจำนวน 2-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.80
พำนักในกรุงเทพมหานครน้อยกว่า 5 วัน คิดเป็น
ร้อยละ 41.00 เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร
คนกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 29.80 มีวัตถุประสงค์
เดินทางเข้ามาในกรุงเทพมหานครเพื่อการท่องเที่ยว
คิดเป็นร้อยละ 86.00 ส่วนใหญ่ชอบรับประทานอาหาร
ไทยคิดเป็นร้อยละ 98.80 มีความถี่ในการ

รับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีจำนวน 2-5 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 35.80 มีค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อมื้อ
ในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีระหว่าง
51-100 บาท คิดเป็นร้อยละ 65.50 มีประสบการณ์
เคยรับประทานอาหารริมบาทวิถีในประเทศอื่นๆ ที่
ไม่ใช่ประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 77.30 มีตัดสินใจ
ในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีด้วยตนเอง
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทย ริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติ
เกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ความคาดหวัง	ระดับความความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสถานที่ และบรรยากาศ	3.65	0.89	มาก
2. ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง	3.60	0.74	มาก
3. ด้านอาหาร และรสชาติ	4.09	0.73	มาก
4. ด้านผู้ขาย	3.67	0.93	มาก
5. ด้านการให้บริการ	3.87	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.78	0.66	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวนานาชาติมีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 หากพิจารณาในรายละเอียดพบว่านักท่องเที่ยวชาวนานาชาติมีความพึงพอใจใน

ระดับมากในทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านอาหาร และรสชาติ ($\bar{X} = 4.09$) ด้านการบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ด้านผู้ขาย ($\bar{X} = 3.67$) ด้านสถานที่ และบรรยากาศ ($\bar{X} = 3.65$) ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทย ริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ โดยทดสอบด้วยค่า “ที” (t-Test)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างเพศ ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มีต่อ
อาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถีกรุงเทพมหานคร	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านสถานที่ และบรรยากาศ	3.60	0.70	3.71	1.05	-1.25	0.21
2. ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง	3.60	0.72	3.62	0.76	-0.41	0.68
3. ด้านอาหาร และรสชาติ	4.04	0.73	4.14	0.73	-1.33	0.18
4. ด้านผู้ขาย	3.67	10.4	3.68	0.80	-0.16	0.88
5. ด้านการบริการ	3.85	0.79	3.90	0.78	-0.63	0.53
รวม	3.75	0.66	3.81	0.66	-0.92	0.36

จากตารางที่ 3 จากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวนานาชาติมีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถีกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ โดยการทดสอบค่า “เอฟ” (F-Test) ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบ Scheffe’

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบข้อมูลรายได้ ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม จำแนกตามรายได้

ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว นานาชาติเกี่ยวกับ อาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร	รายได้														F	P
	\$10,000 หรือน้อยกว่า		\$10,001- \$20,000		\$20,001- \$30,000		\$30,001- \$40,000		\$40,001- \$50,000		\$50,001- \$60,000		มากกว่า \$60,000			
	(1)		(2)		(3)		(4)		(5)		(6)		(7)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านสถานที่และ บรรยากาศ	3.77	0.60	3.62	0.70	3.34	0.70	4.17	2.30	3.67	0.22	4.03	0.44	3.68	0.82	4.54	0.00*
2. ด้านอุปกรณ์และ เครื่องปรุง	3.72	0.54	3.55	0.78	3.37	0.72	3.86	0.80	3.09	0.48	4.14	0.50	4.00	0.93	6.55	0.00*
3. ด้านอาหารและ รสชาติ	4.20	0.60	4.03	0.73	3.81	0.73	4.05	1.02	4.11	0.59	4.83	0.19	4.44	0.59	7.62	0.00*
4. ด้านผู้ขาย	3.88	0.66	3.52	0.81	3.35	0.74	3.73	0.92	3.42	0.86	4.35	0.38	4.62	2.25	9.60	0.00*
5. ด้านการบริการ	4.03	0.71	3.85	0.81	3.52	0.73	3.95	0.78	3.69	0.79	4.47	0.58	4.23	0.75	7.02	0.00*
รวม	3.92	0.46	3.71	0.66	3.48	0.62	3.95	0.92	3.60	0.46	4.36	0.28	4.20	0.83	9.57	0.00*

*p < 0.05

จากตารางที่ 4 จากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านสถานที่ และบรรยากาศ ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง

ด้านอาหารและรสชาติ ด้านผู้ขาย และด้านการบริการ ดังนั้น จะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทย ริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร และกลุ่มประเทศต้นทาง โดยการทดสอบค่า “เอฟ”(F-Test)

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบข้อมูลรายได้ ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีต่อ
อาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม จำแนกตามกลุ่มประเทศต้นทาง

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทย ริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร	กลุ่มประเทศต้นทาง								F	P
	อาเซียน (1)		เอเชียตะวันออก (2)		ยุโรป (3)		อเมริกา (4)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านสถานที่ และบรรยากาศ	3.45	0.54	3.40	0.76	3.96	1.25	3.80	0.71	9.87	0.00*
2. ด้านอุปกรณ์และเครื่องปรุง	3.37	0.63	3.36	0.68	3.94	0.66	3.76	0.81	16.93	0.00*
3. ด้านอาหารและรสชาติ	3.64	0.60	3.85	0.73	4.38	0.56	4.48	0.67	40.57	0.00*
4. ด้านผู้ขาย	3.33	0.69	3.39	0.77	4.11	1.11	3.86	0.85	18.91	0.00*
5. ด้านการบริการ	3.60	0.68	3.61	0.85	4.14	0.63	4.14	0.78	17.54	0.00*
รวม	3.48	0.49	3.52	0.65	4.10	0.58	4.01	0.65	29.41	0.00*

*p < 0.05

จากตารางที่ 5 จากงานวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีมาจากกลุ่มประเทศต้นทางแตกต่างกัน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านสถานที่ และบรรยากาศ ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง ด้านอาหาร และรสชาติ ด้านผู้ขาย และด้านการบริการ ดังนั้น จะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถีกรุงเทพมหานครจำแนกตามรายได้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวนานาชาติส่วนใหญ่ เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 51.50 จาก

ประเทศต้นทาง อาเซียน เอเชียตะวันออก ยุโรป อเมริกา อย่างละเท่าๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 25 อายุระหว่าง 20-29 ปี ร้อยละ 55.80 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดร้อยละ 46.50 มีรายได้ระหว่าง \$10,000-\$20,000 คิดเป็นร้อยละ 34.30

ตอนที่ 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวนานาชาติส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร จำนวน 2-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.80 พำนักในกรุงเทพมหานครน้อยกว่า 5 วันคิดเป็นร้อยละ 41.00 เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครคนกับครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 29.80 มีวัตถุประสงค์เดินทางเข้ามาในกรุงเทพมหานคร เพื่อการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 86.00 ส่วนใหญ่ชอบรับประทานอาหารไทยคิดเป็นร้อยละ 98.8 ความถี่ในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถี 2-5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.80 มีค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อมื้อในการ

รับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีระหว่าง 51-100 บาท คิดเป็นร้อยละ 65.50 มีประสบการณ์เคยรับประทานอาหารริมบาทวิถีในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 77.30 มีทัศนคติในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีด้วยตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.50

ตอนที่ 3. การทดสอบสมมติฐาน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร

ในภาพรวมพบว่านักท่องเที่ยวชาวนานาชาติมีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถีกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และจากการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อคำถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากคือ ด้านอาหาร และรสชาติ ($\bar{X} = 4.09$) ด้านการบริการ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านผู้ขาย ($\bar{X} = 3.67$) ด้านสถานที่ และบรรยากาศ ($\bar{X} = 3.65$) ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ ด้วยการทดสอบ “ค่าที”

จากการเปรียบเทียบระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง นักท่องเที่ยวชาวนานาชาติพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่า t-test พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ระหว่าง รายได้

จากการเปรียบเทียบระหว่างรายได้นักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถีแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มีต่ออาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ระหว่าง ประเทศต้นทาง

จากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประเทศต้นทาง นักท่องเที่ยวชาวนานาชาติที่มาจากกลุ่มประเทศต้นทางที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติ เกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลวิจัยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวนานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานครพบว่า นักท่องเที่ยวชาวนานาชาติส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร 2-3 ครั้ง พำนักในกรุงเทพมหานครน้อยกว่าจำนวน 5 วัน เดินทางมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครคนกับครอบครัว มีวัตถุประสงค์เดินทางเข้ามาในกรุงเทพมหานครเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ชอบรับประทานอาหารไทย มีความถี่ในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีจำนวน 2-5 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อมื้อในการรับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีระหว่าง 51-100 บาท มีประสบการณ์เคยรับประทานอาหารริมบาทวิถีในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศไทย มีทัศนคติในการ

รับประทานอาหารไทยริมบาทวิถีด้วยตนเองมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทัศนีย์ ลิ้มสุวรรณ และคณะ (2550) และสันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์ (2549) พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่นิยมเลือกสถานที่และชนิดของอาหารรับประทานเองมากกว่าการเลือกตามคำแนะนำของบริษัทนำเที่ยว และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มจากการเดินทางครั้งเดียวแต่พักนาน เป็นเปลี่ยนลักษณะการเดินทางคือมาท่องเที่ยวในระยะเวลาที่สั้นลง แต่มาเที่ยวบ่อยขึ้น

2. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถีในด้านต่างๆ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) ด้านอาหาร และรสชาติกล่าวเป็นด้านที่นักท่องเที่ยวนานาชาติ มีความพึงพอใจอยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด กล่าวคือ รสชาติของอาหารที่อร่อยถูกปาก ความพึงพอใจในระดับราคาของอาหารไทยริมบาทวิถีที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการได้ด้วยราคาไม่แพง และได้รับรสชาติอาหารที่อร่อย คำนึงกับเงินที่เสียไป รวมไปถึงการนำเสนอหน้าตาของอาหารที่ออกมาดูน่ารับประทาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนัญญา แสนวันดี (2555) โดยผู้บริโภครจากทุกภูมิภาคได้มีความเห็นต้องกันว่า รสชาติของอาหาร ราคา และสุขลักษณะของอาหาร เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกซื้อหรือบริโภค ดังนั้นจากผลสำรวจในครั้งนี้ ผู้ประกอบการควรเพิ่มความตระหนักและให้ความสำคัญกับทั้งรสชาติ ราคา และสุขลักษณะของอาหารในการประกอบกิจการ เพื่อที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มปริมาณความสนใจอยากที่จะมาลิ้มลองและสร้างความต้องการในการบริโภคอาหารข้างถนนมากขึ้นสอดคล้องกับประหยัด สายวิเชียร (2547)

ได้มีการอธิบายถึงเอกลักษณ์ที่มีของอาหารไทย ซึ่งเป็นอาหารที่ผู้คนทั่วโลกยอมรับ ศิลปะการประกอบอาหารไทยถือเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ คือ การปรุงอาหารที่สามารถรักษาคุณภาพของอาหารให้ได้มากที่สุดทั้งในเชิงคุณภาพของอาหาร และคุณค่าทางโภชนาการ รวมทั้งการจัดเตรียมอาหารให้มีความกลมกลืนของรสชาติ และมีกลิ่นหอมชวนรับประทาน การทำอาหารไทยถือว่าต้องอาศัยความพิถีพิถันในการเลือกสรรเครื่องปรุงที่ใช้สำหรับการปรุงอาหารและการจัดตกแต่ง

ด้านผู้ขาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เนื่องจากนักท่องเที่ยวนานาชาติมีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ในเรื่องของความเป็นกันเอง การมีไมตรีจิต ผู้ขายต้องไม่มึนขาดแคลน มีลักษณะดูสะอาดเรียบร้อย และจำเป็นที่จะต้องใช้ถุงมือและหมวกคลุมผม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพสุณธ เมฆานุเคราะห์ (2555) ที่พบว่าการขายอาหารรถเข็นหาบเร่ริมทางนั้นเป็นมากกว่าการขายอาหาร โดยพ่อค้าและแม่ค้ามักกลยุทธ์ในการขายอาหาร เช่น การแสดงไมตรีจิต การเชิญชวน และกระตุ้นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความรู้สึกสนุกสนานร่วมไปกับพ่อค้าแม่ค้าอีกด้วย และที่สำคัญคือการออกแบบประสบการณ์บนพื้นที่จริงและตัวตนแบบประสบการณ์นั้นจะถูกนำเสนอออกมาเพื่อช่วยกระตุ้นและเสริมสร้างทักษะทั้งด้านความคิด การพัฒนาทักษะและการต่อยอดนำไปใช้จริงของพ่อค้าแม่ค้าอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมายในการเพิ่มประสบการณ์อาหารริมทางให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ให้มีความสุขและอิ่มเอมกับอาหารริมทางที่ทั้งมีรสชาติที่ดี สะอาด และยังสะท้อนถึงวัฒนธรรมอันดีที่เกี่ยวข้องกับอาหารอีกด้วย

ด้านการบริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เนื่องจากนักท่องเที่ยวนานาชาติมีความพึงพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ในเรื่องของการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ทันเวลา การดูแลเอาใจใส่ลูกค้า การมีจิตใจให้การช่วยเหลือลูกค้า เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารไทย การบอกส่วนผสมของอาหารไทย ทั้งนี้ทั้งนั้นควรเพิ่มทักษะทางด้าน การสื่อสารให้กับผู้จัดจำหน่ายอาหารไทยริมบาทวิถี มากขึ้นอีกเพื่อที่จะได้สามารถสื่อสารกับกลุ่มลูกค้า ชาวต่างชาติ เพื่อเพิ่มยอดขายในการจัดจำหน่าย สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารไทยแก่ชาวต่างชาติ ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยิ่งศักดิ์ โควสุรัตน์ (2541) ได้กล่าวถึงหัวใจของงานบริการ ที่สามารถทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ หรือ Service Mind มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ คือ การยิ้มแย้มแจ่มใส ต้อนรับลูกค้า และเป็นยิ้มที่มาจากความจริงใจ การเต็มใจในการทำงานและมีความสุขสนุกสนานกับงานที่ตนเองทำอยู่ การไม่นิ่งดูดายเมื่อเห็นลูกค้าต้องการที่จะใช้บริการ เราต้องเข้าไปให้บริการ การรู้สึกนึก และแรงพอ คือ รู้สึกถึงหน้าที่ของตนเอง ไม่ละทิ้ง การปฏิบัติหน้าที่ของตน และประการสุดท้ายคือ ไม่ต้องให้บอกหรือให้เรียกเพื่อที่จะทำ เมื่อลูกค้า ต้องการความช่วยเหลือ

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวนานาชาติ เกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี จำแนกตามเพศ จากการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวนานาชาติ เกี่ยวกับอาหารไทย ริมบาทวิถี กรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศชาย และ เพศหญิง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ธนิตา ปิติวรรณ (2555) พบว่าเพศชาย และเพศหญิง มีแนวโน้มการยอมรับอาหารไทยภาคกลาง ภาคใต้

และขนมไทยแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าเพศชาย และเพศหญิงที่เป็นนักท่องเที่ยวมีความรู้จึกและให้ ความสนใจกับอาหารไทยภาคกลางเป็นส่วนมาก เนื่องจากอาหารภาคกลางเป็นอาหารที่นักท่องเที่ยว ได้เห็นได้ยินชื่อบ่อย ประกอบกับนักท่องเที่ยว ส่วนมากเที่ยวในแถบภาคกลาง เช่น กรุงเทพมหานคร พัทยา ทำให้มีความคุ้นเคย

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวนานาชาติ เกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี จำแนกตามรายได้ พบว่า ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวนานาชาติ เกี่ยวกับอาหารไทยริมบาท วิถี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านสถานที่ และ บรรยากาศ ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง ด้านอาหาร และรสชาติ ด้านผู้ขาย และด้านการรับบริการ จำแนกตามรายได้ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศุภลักษณ์ อังครางกูร (2547) ได้ กล่าวว่า “รายได้” เป็นสิ่งสำคัญเริ่มตั้งแต่ รายได้เป็น ตัวกำหนดรูปแบบในการท่องเที่ยว รายได้ส่วนบุคคล เฉลี่ยต่อเดือนที่เพิ่มขึ้น อำนาจในการใช้จ่ายใช้สอย ก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน ทั้งนี้การเดินทางท่องเที่ยว จัดว่าเป็นรายการใช้จ่ายที่ “ฟุ่มเฟือย” คือ เมื่อ ผู้บริโภครายได้เพิ่มขึ้น การใช้จ่ายแสวงหาความสุข ความเพลิดเพลินจะเพิ่มมากขึ้น คือ เพิ่มขึ้นใน อัตราส่วนที่สูงกว่า อัตราการเพิ่มของรายได้ในช่วง ระยะเวลาที่เศรษฐกิจรุ่งเรือง จำนวนนักท่องเที่ยว และการใช้จ่ายของการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นมาก และ ในช่วงที่เศรษฐกิจซบเซา จำนวนและการใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวก็จะลดลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน

5. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวนานาชาติ เกี่ยวกับอาหารไทยริมบาทวิถี จำแนกตามกลุ่มประเทศต้นทางพบว่า ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวนานาชาติ เกี่ยวกับอาหารไทย

ริมบาทวีติ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ด้านสถานที่ และบรรยากาศ ด้านอุปกรณ์ และเครื่องปรุง ด้านอาหาร และรสชาติ ด้านผู้ขาย และด้านการบริการ จำแนกตามกลุ่มประเทศต้นทาง แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ควรมีการรณรงค์ให้ผู้จัดจำหน่ายอาหาร ไทยริมบาทวีติ สวมหมวกคลุมผม ถังมือ และ ผ้ากันเปื้อน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจด้าน สุขลักษณะให้แก่นักท่องเที่ยวนานาชาติ

2. ผู้จัดจำหน่ายอาหาร ควรมีการตรวจสอบ ความสะอาดของภาชนะสำหรับใส่อาหาร มีการ จัดแยกส่วนของขยะมูลฝอยให้ออกห่างจากพื้นที่ ประกอบอาหาร และรักษาความสะอาดพื้นที่บริเวณ โดยรอบในการปรุงอาหาร และพื้นที่ใกล้เคียงและ บรรยากาศโดยรอบให้มีความสะอาดอยู่เสมอ

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2556). ข้อมูลทางสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวนานาชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย. from <http://www.tourism.go.th/home/details/11/222/2244>
- จารุบุญญ์ ปานานนท์. (2543). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ลิ้มสุวรรณ และคณะ. (2550). ทักษะของผู้ประกอบการร้านอาหารต่อพฤติกรรมผู้บริโภคอาหารไทย ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. วารสารวิจัยรามคำแหง (ฉบับที่ 2).
- ธนิดา ปิติวรรณ. (2555). แนวโน้มการยอมรับอาหารไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่ออาหารไทย ภาค และชนมไทย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประหยัด สายวิเชียร. (2547). อาหาร วัฒนธรรมและสุขภาพ. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- ผู้จัดการ. (2555). เปิด 5 แหล่งกินริมทางยอดนิยมในเมืองกทม. from <http://www.manager.co.th/travel/viewnews.aspx?NewsID=9550000114531&TabID=2&>
- ผู้จัดการ. (2556). กรุงเทพฯ-เมืองไทย ดังไกล กวาดรางวัลท่องเที่ยวทั่วโลก. from <http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9560000159102>
- พสุณณ เมฆานุเคราะห์. (2555). การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อเปิดรับประสบการณ์อันดี ระหว่างนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติกับร้านรถเข็นหรือร้านหาบเร่ริมทาง
- ยิ่งศักดิ์ ไควสุรัตน์. (2541). อีแร้ง ตำราทางของงานบริการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรว.
- ยุทธ ไภยวรรณ. (2550). หลักการทำวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2547). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

- สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. (2549). การบริหารท่องเที่ยวเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสามเจริญพาณิชย์ จำกัด.
- อนัญญา แสนวันดี. (2555). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่ออาหารข้างถนนในเขต กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cochran, W. G. (1977). Sampling Techniques. New York: John Wiley and Sons.
- Cronbach, L. J. (1963). Educational Psychology. New York: Harcourt Brace.

**Academic
Journal Institute
of Physical Education**

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ Factors Influencing the Decision Making of Buying Tourism Products through Group Buying Website

ประภัสสร ศรีสด และ ดร.โสมฤทัย สุนธยาธ
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและแรงจูงใจของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลมีค่า IOC เท่ากับ 0.91 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.96 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติทดสอบค่าสถิติสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณผลการวิจัย บุคคลวัยทำงานมีระดับการเปิดรับสื่อโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาการเปิดสื่อรายด้านพบว่า การเปิดรับสื่อที่อยู่ในระดับมาก คือ Social Media การบอกต่อแบบปากต่อปาก และรายการโทรทัศน์ บุคคลวัยทำงานให้ระดับแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาแรงจูงใจรายด้านพบว่า แรงจูงใจภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.70) และแรงจูงใจภายนอกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.69) และบุคคลวัยทำงานให้ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.65) เมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเปิดรับสื่อของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ประเภท Social Media รายการโทรทัศน์ การออกบูธในงานต่างๆ และการบอกต่อแบบปากต่อปาก รวมทั้งแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.000

สรุปผลการวิจัย บุคคลวัยทำงานมีระดับการเปิดรับสื่อโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง บุคคลวัยทำงานให้ระดับแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแรงจูงใจรายด้านพบว่า แรงจูงใจภายในอยู่ในระดับปานกลาง และแรงจูงใจภายนอกอยู่ในระดับมาก และบุคคลวัยทำงานให้ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเปิดรับสื่อของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ประเภท Social Media รายการโทรทัศน์ การออกบูธในงานต่างๆ และการบอกต่อแบบ

ปากต่อปาก รวมทั้งแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.000

คำสำคัญ : การเปิดรับสื่อ/แรงจูงใจ/การตัดสินใจเลือก/ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว/ผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

Abstract

Purpose The purpose of this research aims to explore the media exposure and motivation of working aged persons influencing the decision making of buying tourism products through Group Buying Website.

Methods The selected sample group for this study is 400 working aged persons who work in Bangkok. This research adopted questionnaires as a main research method for the data collection with IOC of 0.91 and coefficient alpha equal of 0.96. This study also applied statistical data analysis with the determination of patterns in the data such as percentage, frequency, standard deviation and Multiple Regression.

Results The overall result of working aged persons' media exposure in decision making of buying tourism products through Group Buying Website in Bangkok is average level ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 0.63) and social media, television program, and word of mouth are exposed in high level. Motivation of working aged persons is overall too in the high level ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.64). Results also demonstrate that intrinsic motivation is in the average level ($\bar{X}$ = 3.77, S.D. = 0.70) and extrinsic motivation is in the high level ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.69). The decision making of working aged persons in Bangkok area in order to buy tourism products through Group Buying Website is overall in the high level. The hypothesis testing indicated that media exposure of working aged persons including social media; television program; event booths; and word of mouth as well as the motivation of working aged persons have influenced the decision making of buying tourism products through Group Buying Website with statistically significance at 0.01 and 0.000.

Conclusion The overall result of working aged persons' media exposure in decision making of buying tourism products through Group Buying Website in Bangkok is average level. Motivation of working aged persons is overall in the high level. The decision making of working aged persons in Bangkok area in order to buy tourism products through Group Buying Website is overall in the high level. The hypothesis testing indicated that media exposure of working aged persons including social media; television program; event booths; and word of mouth as well as the motivation of working aged persons have influenced the decision making

of buying tourism products through Group Buying Website with statistically significance at 0.01 and 0.000.

Keywords: Media Exposure/Motivation/Decision Making/Tourism Products/Group Buying

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นภาคธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเพิ่มขึ้น และก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในประเทศ โดยรายได้ในส่วนหนึ่งได้จากการท่องเที่ยวในประเทศของคนไทย 6.7 แสนล้านบาท (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2556) จากการสำรวจพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยพบว่า คนไทยส่วนใหญ่นิยมเที่ยวในประเทศ คือ ร้อยละ 67.8 โดยพบว่า ความถี่ของการท่องเที่ยวในประเทศ เฉลี่ยปีละ 1-4 ครั้ง ใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 2,490 บาทต่อวัน ทั้งที่มีการพักค้างคืนและไม่พักค้างคืน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) โดยหากมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ผู้ซื้อจะต้องเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว เช่น ตัวเครื่องบิน โรงแรมที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว แพคเกจทัวร์ เป็นต้น โดยผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวดังกล่าวมีความสำคัญในแง่ของการตอบสนองต่อความต้องการท่องเที่ยวของตนเองให้สมบูรณ์แบบ เพราะเมื่อไปท่องเที่ยวต้องจองตัวเครื่องบินเพื่อใช้ในการเดินทาง เลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องการและต้องมีที่พักเพื่อพักผ่อนจากความเมื่อยล้าจากการท่องเที่ยว

ด้วยความเจริญทางเทคโนโลยีและการสื่อสารทำให้ธุรกิจพาณิชย์ทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจากการข้อมูลการสอบถามผู้ที่เข้าร่วมงานสัมมนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยพบว่า ผู้เข้าร่วมสัมมนาที่ใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่จะใช้ในการทำงาน และส่วนใหญ่ใช้ในการหาข้อมูลในการเดินทางและท่องเที่ยว รองลงมา คือการจองบริการโรงแรมและที่พัก การติดต่อเกี่ยวกับการเช่ารถหรือยานพาหนะในการเดินทาง การจองตั๋วเครื่องบินและการจองบริการการนำเที่ยว นอกจากนั้นจึงเป็นการใช้บริการอื่นๆ เช่น การสั่งซื้อสินค้าและบริการท่องเที่ยว เป็นต้น (ศูนย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, 2543) โดยประโยชน์ในการซื้อขายสินค้าและบริการการท่องเที่ยวในอินเทอร์เน็ตนั้นสอดคล้องกับแนวโน้มนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมักจะไม่มีเวลาในการวางแผนการท่องเที่ยวมากนักต้องการค้นหาข้อมูลบริการท่องเที่ยวในระยะสั้นในที่ทำงานหรือบ้าน โดยสามารถจัดการการเดินทางได้เองอย่างรวดเร็ว ทันใจ และปัจจัยทางด้านราคาก็สำคัญลำดับต้นๆ ในตัดสินใจการซื้อสินค้าและบริการ (เทิดชายช่วยบำรุง, 2552) โดยในเว็บไซต์ต่างๆ จะมีการเสนอราคาส่วนลดพิเศษออกมาดึงดูดใจให้ลูกค้าซื้อสินค้าและบริการมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อลูกค้าที่จะสามารถเปรียบเทียบราคาได้ง่ายขึ้นไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกสามารถเข้ามาดูข้อมูลที่ต้องการได้ตลอดเวลา ทำให้อำนวยความสะดวกและขยายโอกาสทางการตลาดมากขึ้น ยิ่งสำหรับธุรกิจการท่องเที่ยวนั้น เป็นงานบริการและไม่ต้องส่งมอบสินค้าที่มีการจับต้องได้จริง ทำให้ผู้บริโภคสามารถปรับตัว

เข้ากับการทำธุรกรรมผ่านอินเทอร์เน็ตของสินค้าและบริการท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็วและดีกว่าสินค้าในอุตสาหกรรมอื่น

ปัจจุบันสินค้าและบริการท่องเที่ยวนั้นมีธุรกิจเว็บไซต์เกี่ยวกับการ “ร่วมกันซื้อ (Group Buying)” ซึ่งเป็นเว็บที่รวบรวมสินค้าบริการราคาพิเศษที่มีส่วนลด 70-80% เป็นรูปแบบหนึ่งของ “Social Commerce” ที่เพิ่งเริ่มต้นเกิดขึ้นหลังจากการเข้ามาของ Social Network โดยเว็บร่วมกันซื้อนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าไปซื้อส่วนลดพิเศษต่างๆ นี้ได้ โดยกระแสนี้เริ่มต้นเกิดขึ้นจากเว็บไซต์ Ensogo และ Groupon ซึ่งมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้ขยายกระแสมายังประเทศไทย โดยตอนนี้มีเว็บไซต์รูปแบบนี้ เกือบ 20 เว็บไซต์แล้วในประเทศ มาขึ้นไว้ให้ลูกค้าได้เลือกซื้อตามความพึงพอใจ ส่วนวิธีการใช้นั้นอาจเกิดได้ 2 แบบ คือการพิมพ์คูปองที่ชำระเงินตามราคา Deal นั้นแล้วนำไปแสดง ณ จุดรับสินค้าหรือใช้บริการ กับแบบที่เป็นการชำระเงินแล้วรอรับของผ่านบริการส่งสินค้าแม้ธุรกิจ Deal หรือคูปองส่วนลดต่างๆ ในปัจจุบันนั้นจะลดความน่าตื่นเต้นลงจากความเป็นกระแสลงมามากแล้วก็ตาม ธุรกิจดิลยังคงรับบทบาทในการเป็นทางเลือกหนึ่งในการกระจาย promotion เพื่อทำการตลาดที่มีฐานผู้ใช้เหนียวแน่นพอสมควร บวกกับการมีลักษณะที่น่าสนใจหลายประการ แนวคิดการสร้างสินค้าขึ้นมาขายของธุรกิจ Group Buying จึงเป็นการพยายาม หาสินค้าที่น่าสนใจในราคาต่ำที่สุด โดยอาศัยการเหมาซื้อล่วงหน้าจำนวนมาก และนำไปขายต่อในราคาที่ยังได้กำไร (ภาวรุพงษ์วิทย์ภานุ, 2554)

ในประเทศไทยมีเว็บหลักได้แก่ Ensogo.com, Groupon.com, Dealdidi.com, Udeal.com,

Dealthailand.com, CouCafe.com และ Dealicious.com โดย Ensogo และ Groupon เป็นเว็บไซต์ร่วมกันซื้อที่เป็นที่นิยมของประเทศไทย และมีเว็บไซต์ดังกล่าวเปิดตัวเพิ่มขึ้นมากในปัจจุบัน การนำธุรกิจเว็บไซต์ร่วมกันซื้อเข้ามาช่วยในธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อจองผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว เช่น ตัวเครื่องบิน โรงแรม ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว แพคเกจทัวร์ เป็นต้น เป็นช่องทางในการทำตลาดได้อย่างดีและช่วยให้ได้ประโยชน์ในพัฒนาการขายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเว็บไซต์ร่วมกันซื้อได้อีกในอนาคต ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการศึกษา เพื่อค้นหาว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ ในการออกแบบพัฒนาการให้บริการ และรูปแบบการทำตลาดของเว็บไซต์ร่วมกันซื้ออย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อการเปิดรับสื่อและแรงจูงใจของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Taro Yamane (1973)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี

วรรณกรรมและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสังเคราะห์และสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บข้อมูลวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม การเปิดรับสื่อ แรงจูงใจ และการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ และความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อที่มีต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ มีทั้งหมด 7 ข้อ เป็นแบบให้เลือกตอบ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด ที่บอกระดับแรงจูงใจมากน้อย 5 ระดับ (Likert Scale) การให้คะแนนในข้อความเป็น 5, 4, 3, 2, 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ มีทั้งหมด 10 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถาม 2 ด้าน คือ ด้านแรงจูงใจภายในและด้านแรงจูงใจภายนอก โดยแต่ละด้านมีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ เป็นแบบให้เลือกตอบ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด ที่บอกระดับแรงจูงใจมากน้อย 5 ระดับ (Likert Scale) การให้คะแนนในข้อความเป็น 5, 4, 3, 2, 1

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับด้านการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่าน

เว็บไซต์ร่วมกันซื้อ มีทั้งหมด 10 ข้อ เป็นแบบให้เลือกตอบ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด ที่บอกระดับแรงจูงใจมากน้อย 5 ระดับ (Likert Scale) การให้คะแนนในข้อความเป็น 5, 4, 3, 2, 1

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) 1 ข้อ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าความตรงการตรวจสอบด้วยการหาค่า IOC เท่ากับ 0.91 หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาทำการทดสอบความเที่ยง (Reliability Test) โดยทำการแจกจ่ายกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง โดยการวิเคราะห์ประมวลหาค่าครอนบาร์คแอลฟาโดยแบบสอบถามที่ใช้วัดได้ค่าครอนบาร์คแอลฟาเท่ากับ 0.96

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด กับบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sample) โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเองตามทางเท้าบริเวณเขตวัฒนา เขตบางรัก เขตปทุมวัน และเขตคลองเตยซึ่งที่มีบุคคลวัยทำงานอยู่หนาแน่นจำนวน 4 เขต เขตละ 100 คน โดยกระจายวันและเวลาที่เก็บแบบสอบถามดังนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ช่วงเวลาพักเที่ยงและช่วงเวลาเย็นเลิกงาน และเมื่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ทำการตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้ว และรอรับ
แบบสอบถามกลับทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทำการลงรหัส

ป้อนข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการทดสอบสมมติฐานใช้
สถิติทดสอบค่าสถิติสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	บุคคลวัยทำงานในกรุงเทพฯ	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	124	31
เพศหญิง	276	69
รวม	400	100.00
อายุ		
20 - 30 ปี	190	47.5
31 - 40 ปี	154	38.5
41 - 50 ปี	36	9.0
51 - 59 ปี	19	4.8
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	26	6.5
อนุปริญญา/ปวส.	18	4.5
ปริญญาตรี	243	60.8
สูงกว่าปริญญาตรี	113	28.3
รวม	400	100.00
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	66	41.5
ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน	173	43.3
นักธุรกิจ/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	11	2.8
อื่นๆ	50	12.51
รวม	400	100

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	บุคคลวัยทำงานในกรุงเทพฯ	
	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
5,000 - 10,000 บาท	37	9.3
10,001 - 20,000 บาท	177	44.3
20,001 - 30,000 บาท	109	27.3
มากกว่า 30,000 บาท	77	19.3
รวม	400	100.00
สถานภาพสมรส		
โสด	285	71.3
สมรส	11	2.5
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	139	2.5
อื่นๆ	2	0.5
รวม	400	100.00

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69 โดยมีอายุในช่วง 20-30 ปี มากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 ในด้านระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่คือปริญญาตรีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 ในด้านอาชีพส่วนใหญ่

เป็นลูกจ้าง/พนักงานเอกชน จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และในด้านรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 ในด้านสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อของบุคคลวัยทำงานต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

ประเภทสื่อ (n = 400)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการเปิดรับสื่อ
Social Media	4.04	0.95	มาก
การส่งต่อทาง E-mail	3.06	1.08	ปานกลาง
รายการโทรทัศน์	3.54	1.04	มาก
แผ่นพับ/โปสเตอร์	2.90	0.89	ปานกลาง
วารสารการท่องเที่ยว	3.02	1.01	ปานกลาง
การออกบูธในงานต่างๆ	3.14	1.08	ปานกลาง
การบอกต่อแบบปากต่อปาก	3.61	1.03	มาก
รวม	3.33	0.63	ปานกลาง

ผลการศึกษาพบว่า บุคคลวัยทำงานมีระดับการเปิดรับสื่อโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาการเปิดรับสื่อรายข้อพบว่า ประเภทสื่อที่อยู่ในระดับมาก คือ Social Media ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.95) การบอกแบบปากต่อปาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 1.03) รายการโทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.54$,

S.D. = 1.04) ประเภทสื่อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การออกบูธในงานต่างๆ ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 1.08) การส่งต่อทาง E-mail ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.08) และวารสารการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจของบุคคลวัยทำงานในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

แรงจูงใจ (n = 400)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
แรงจูงใจภายใน	3.77	0.70	ปานกลาง
แรงจูงใจภายนอก	4.01	0.69	มาก
รวม	3.89	0.64	มาก

ผลการศึกษาพบว่าบุคคลวัยทำงานให้ระดับแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาแรงจูงใจรายด้านพบว่า ด้านแรงจูงใจ

ภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.70) และด้านแรงจูงใจภายนอกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลวัยทำงานต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

การตัดสินใจเลือกซื้อ (n = 400)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สามารถซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา	3.74	0.94	มาก
2. ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวมีคุณภาพ	3.77	0.87	มาก
3. ขั้นตอนในการซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวสะดวก	3.92	0.81	มาก
4. ความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่ซื้อ	3.91	0.88	มาก
5. สามารถใช้เป็นของขวัญให้กับผู้อื่นได้	3.47	0.97	มาก
6. ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวมีราคาถูก	3.69	0.92	มาก
7. มีการรับประกันความพึงพอใจ	3.71	0.96	มาก
8. มีผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้เลือกมากมายหลายชนิด	3.98	0.85	มาก
9. เว็บไซต์ร่วมกันซื้อ มีชื่อเสียง	3.71	0.88	มาก
10. ช่องทางการชำระเงินที่สะดวก และปลอดภัย	4.01	0.93	มาก
รวม	3.79	0.65	มาก

ผลการศึกษาพบว่า บุคคลวัยทำงานให้ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาการตัดสินใจเลือกซื้อรายข้อพบว่า การตัดสินใจเลือกซื้อ ที่อยู่ในระดับมาก คือ ช่องทางการชำระเงินที่สะดวก และปลอดภัย ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.93) มีผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้เลือกมากมายหลายชนิด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.85) ขั้นตอนในการซื้อ

ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวสะดวก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.81) ความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่ซื้อ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.88) ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวมีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.87) สามารถซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้ทุกเวลา ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.94) มีการรับประกันความพึงพอใจ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.96) และเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ มีชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบการเปิดรับสื่อประเภทต่างๆของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

การเปิดรับสื่อ	Beta	t	Sig
Social Media	0.277	5.857	0.000***
การส่งต่อทาง E-mail	0.065	1.326	0.185
รายการโทรทัศน์	0.143	2.803	0.005**
แผ่นพับ/โปสเตอร์	-0.060	-1.007	0.314
วารสารการท่องเที่ยว	-0.002	-0.027	0.978
การออกบูธในงานต่างๆ	0.233	4.296	0.000***
การบอกต่อแบบปากต่อปาก	0.187	3.948	0.000***

$R^2 = 0.287$, F-Value = 22.579, n = 400, Sig. $\leq 0.01^{**}$, 0.000***

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเปิดรับสื่อของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ประเภทรายการโทรทัศน์ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และประเภท Social

Media การออกบูธในงานต่างๆ และการบอกต่อแบบปากต่อปาก มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.000

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบแรงจูงใจของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

แรงจูงใจ	Beta	t	Sig
แรงจูงใจภายใน	0.188	3.663	0.000***
แรงจูงใจภายนอก	0.532	10.343	0.000***

$R^2 = 0.457$, F-Value = 166.988, n = 400, Sig. 0.000***

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.000

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69 ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.5 มีระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ คือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.8 อาชีพส่วนใหญ่เป็นลูกจ้าง/พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และในด้านรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.3 และด้านสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 71.3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อของบุคคลวัยทำงานต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการเปิดรับสื่อโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.33 เมื่อพิจารณาประเภทสื่อรายด้านพบว่า ประเภทสื่อที่อยู่ในระดับมาก คือ Social Media การบอกแบบปากต่อปาก รายการโทรทัศน์ ประเภทสื่อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การออกบูธในงานต่างๆ การส่งต่อทาง E-mail และวารสารการท่องเที่ยว

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจของบุคคลวัยทำงานในการตัดสินใจซื้อ

ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 เมื่อพิจารณาแรงจูงใจรายด้านพบว่า ด้านแรงจูงใจภายในอยู่ในระดับปานกลาง และด้านแรงจูงใจภายนอกอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลวัยทำงานต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

ผลการวิจัยพบว่า บุคคลวัยทำงานให้ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.79 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การตัดสินใจเลือกซื้อที่อยู่ในระดับมากทุกข้อคือ ช่องทางการชำระเงินที่สะดวก และปลอดภัย มีผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้เลือกมากมายหลายชนิด ขั้นตอนในการซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวสะดวก ความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่ซื้อ ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวมีคุณภาพ สามารถซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้ทุกเวลา มีการรับประกันความพึงพอใจ เว็บไซต์ร่วมกันซื้อไม่มีข้อเสีย

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบการเปิดรับสื่อประเภทต่างๆ ของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเปิดรับสื่อของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ประเภท Social Media รายการโทรทัศน์ การออกบูธในงานต่างๆ และการบอกต่อแบบปากต่อปาก มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.000

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบแรงงูใจ ของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า แรงงูใจ
ของบุคคลวัยทำงานทั้งภายในและภายนอกทำงานใน
กรุงเทพมหานครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ
ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.000

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่าน
เว็บไซต์ร่วมกันซื้อ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายได้
ดังนี้

1. การเปิดรับสื่อของบุคคลวัยทำงานที่มีต่อ
การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์
ร่วมกันซื้อ พบว่า บุคคลวัยทำงานมีระดับการเปิดรับ
สื่อโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการ
เปิดรับสื่อรายด้าน พบว่า การเปิดรับสื่ออยู่ในระดับ
มาก 3 ข้อ คือ Social Media การบอกแบบปากต่อปาก
รายการโทรทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวคนธ์
เจียรณัย (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบ
และเนื้อหาของเว็บไซต์บริษัทนำเที่ยวต่างประเทศ
บนสื่ออินเทอร์เน็ตกับการแสวงหาข้อมูล ทศนคติ และ
การตัดสินใจซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยวต่างประเทศของ
ผู้บริโภค พบว่า การเปิดรับข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น
Facebook อยู่ในระดับมากและมีความสำคัญในการ
รับรู้และส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

2. แรงงูใจของบุคคลวัยทำงานที่มีอิทธิพล
ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่าน

เว็บไซต์ร่วมกันซื้อ ผลการวิจัยพบว่า บุคคลวัยทำงาน
ให้ระดับแรงงูใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 แรงงูใจที่มีต่อการตัดสินใจซื้อ
ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ
ด้านแรงงูใจภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เพราะบุคคลวัยทำงานตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการ
ท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ เนื่องจากต้องการ
การพักผ่อน ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน และ
เปลี่ยนแปลงบรรยากาศจากสภาพแวดล้อมเดิมๆ ซึ่ง
สอดคล้องกับทฤษฎีของ McIntosh and Goeldner
(1986) กล่าวถึง แรงงูใจในการท่องเที่ยว ว่าเป็นสิ่ง
กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางท่องเที่ยว เพื่อ
ตอบสนองความต้องการของตนเอง เช่น แรงงูใจ
ทางกายภาพ (Physical Motivation) ได้แก่ การ
เดินทางเพื่อการพักผ่อน สนุกสนานรื่นเริง เปลี่ยน
บรรยากาศ เป็นต้น

2.2 แรงงูใจที่มีต่อการตัดสินใจซื้อ
ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ
ด้านแรงงูใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ สถานที่
ท่องเที่ยวมีความสวยงาม ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ
ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ
ของบุคคลวัยทำงานมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงาน
วิจัยของนิตยาวิทย์ วัชรโรบล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง
อิทธิพลของละครโทรทัศน์ไทยที่มีผลต่อการส่งเสริม
การท่องเที่ยวในประเทศ พบว่า สถานที่ถ่ายทำละคร
ที่มีความสวยงาม สะดุดตา เป็นแรงงูใจมากที่สุด
ที่ทำให้ผู้ชมละครอยากที่จะไปท่องเที่ยว

3. การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการ
ท่องเที่ยวของบุคคลวัยทำงานผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ
โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า บุคคลวัยทำงาน
ตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่าน

เว็บไซต์ร่วมกันซื้อ เพราะช่องทางการชำระเงินที่สะดวก และปลอดภัย มีผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้เลือกมากมายหลายชนิด ขั้นตอนในการซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวสะดวกความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่ซื้อ ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวมีคุณภาพ สามารถซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา มีการรับประกันความพึงพอใจ และเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ มีชื่อเสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญทริกา นันทิพงศ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคกับการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสะดวกในการซื้อสินค้า และความหลากหลายของสินค้า เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ

4. ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคคลวัยทำงาน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อที่ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะบุคคลวัยทำงานที่ทำซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ นั้น มีความต้องการและแรงจูงใจจากภายในที่ต้องการพักผ่อน ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ไม่มีข้อจำกัดอยู่ที่เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2544) ที่กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเป็นไปเพื่อการพักผ่อน คือ เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหรือผ่อนคลายจากภาระกิจทั้งปวง ทั้งด้านการทำงานและภาระอื่นๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง พร้อมฟื้นฟูความสดชื่นสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ เพื่อที่จะกลับมาปฏิบัติภารกิจต่อไป นอกจากนั้นแล้วยังเป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อนันทนาการหาความรื่นรมย์สนุกสนาน โดยจุดหมายปลายทาง

อาจเป็นสถานที่ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม หรือแหล่งบันเทิงต่างๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ แพร่พานิชกุล (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวในโครงการจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่า ประชากรที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ แตกต่างกันมีการตัดสินใจต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวในโครงการจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แววดาว ยิ้มแย้ม (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการเช่าอพาร์ทเมนต์ของผู้บริโภคในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง พบว่า ผู้บริโภคที่มีอายุที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมในการเช่าอพาร์ทเมนต์ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตร โกมาสธิต (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกซื้อที่อยู่อาศัยอาคารชุดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงสุดที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกซื้อที่อยู่อาศัยอาคารชุดในเขตกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ แพร่พานิชกุล (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวในโครงการจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ประชากรที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ แตกต่างกันมีการตัดสินใจต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวในโครงการจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลไม่แตกต่างกัน

5. การเปิดรับสื่อของบุคคลวัยทำงานใน กรุงเทพมหานคร ประเภท Social Media รายการโทรทัศน์การออกบูธในงานต่างๆ และการบอกต่อแบบปากต่อปาก มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ

ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ร่วมกันซื้อ เป็นเพราะคนในปัจจุบันใช้สื่อประเภท Social media เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นแล้วการบอกปากต่อปากยังมีความสำคัญกับการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่ถือว่ามีความน่าสนใจและขึ้นอยู่กับความไว้วางใจของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Albayrak, Caber และ AKsoy (2010) ที่กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่เขย่านั้น เป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้และความไม่แน่นอนซึ่งขึ้นอยู่กับคนที่ให้บริการแล้วนั้น ยังมีความอ่อนไหวง่ายจากปัจจัยภายนอกไม่ว่าจะเป็นความปลอดภัยต่างๆ ซึ่งเมื่อผู้ใช้บริการผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ จึงทำให้มีการบอกต่อและซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวนั้นต่อ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซาฎีกาญจน์ นิคุณรัมย์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยของผู้บริโภคชาวไทยและชาวต่างชาติ พบว่า ผู้บริโภคชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสื่อบุคคล คือ ญาติพี่น้อง เพื่อน/คนรู้จัก เพราะสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรงโดยบอกต่อแบบปากต่อปาก

6. แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกของบุคคลวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวผ่าน

เว็บไซต์ร่วมกันซื้อ เนื่องจากในปัจจุบันการท่องเที่ยว นั้นถือว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้บุคคลวัยทำงาน ได้เกิดการผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน ดังนั้นทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอกนั้นจึงถือว่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดราชบุรี พบว่า แรงจูงใจภายนอก เช่น ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว นั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ทางเว็บไซต์ร่วมกันซื้อควรจัดโปรโมชั่น ส่งเสริมการขายทางช่องทางสื่อให้มากขึ้น เช่น โฆษณาในสื่อ Social Media เพื่อให้ลูกค้าสะดวก ในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้มากขึ้น
2. ทางเว็บไซต์ร่วมกันซื้อควรมีการอัปเดตรูปภาพของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่สวยงาม ให้เห็นอย่างชัดเจน เพื่อดึงดูดใจให้ลูกค้าสามารถเลือกผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น
3. ทางเว็บไซต์ร่วมกันซื้อควรมีช่องทางการชำระเงินที่สะดวกและปลอดภัย เพราะเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับเว็บไซต์ร่วมกันซื้อเองด้วย

บรรณานุกรม

- กรรณิกา วุฒิภักดาตร. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการจากโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตของพนักงานรัฐและพนักงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชาญนริศ บุญพารอด. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นธกฤต วันตะเมธ. (2555). การสื่อสารการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิชา ชัชกุล. (2551). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2551). บันทึกความสำเร็จธุรกิจดอทคอม e-Commerce Success Case Study มุมมองการตลาดและกรณีศึกษาเว็บไซต์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ตลาดดอทคอม.
- รุ่งโรจน์ ศิริพรมงคล และอรนุช เลิศสุวรรณกิจ. 2554. การตลาด 2.1 ประยุกต์โซเซียลอย่างไรให้ตรงกับงาน: กรุงเทพฯ: คณะบุคคลอักษรโชติช่วง.
- วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2555). หนังสือตำรา หลักการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: บริษัท มิสเตอร์ก๊อปปี้ จำกัด
- วินพันธ์ ชันประมาณ. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ของธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ศิโสภา อุทิศสัมพันธ์กุล. (2010). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการซื้อซ้ำในธุรกิจ GROUP BUYING. การศึกษาอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภวรรณ กันตรัง. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อบริการ Deal Coupon ทางอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. การศึกษาอิสระ. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุณย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์. (2543). พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- สิทธิ์ อีรสรณ์. (2555). การสื่อสารทางการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Jim Blythe. (2014). Principles and Practice of Marketing (2nd ed.): SAGE Publications.
- Kotler, P. and Armstrong, G. (1997) Marketing An Introduction. (4th ed.). New Jersey. Prentice Hall
- Loudon, D.L. and Della Bitta, A.J. (1993) Consumer Behaviour, (4th ed.) USA: McGraw Hill.

- March, R. and A.G Woodside (2005). Tourism Behaviour Traveller's Decisions and Actions : CABI Publishing.
- McIntosh, R.W. & Goeldner, C.R. (1986). Tourism: Principles, Practices and Philosophies, (5th ed.) John Wiley & Sons, New York.
- Merrill, J. C., & Lowenstein, R. L. (1971). Media, messages, and men: New perspectives in communication. New York: David Mckey Company.
- Metin Kozak and Luisa Andreu. (2006). Progress in tourism marketing : Elsevier.
- Modal. (2010). Buying Motives : <http://knowledge.vayoclub.com/?p=691> [2014, October 2]

Academic
Journal Institute
of Physical Education

**การพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม
สำหรับผู้บริหารโรงเรียน
Development of a Moral Leadership Measurement
Instrument for School Administrators**

ศุภลักษณ์ สุพรรณปราชญ์, รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ:

และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1,632 คน ได้จากวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงโครงสร้าง ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ ด้านความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน และตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม ด้วยวิธีแมนเทิล แชนเซลส์

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1) เครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบบุคคลเชิงจริยธรรม ได้แก่ ความเสียสละ ความอ่อนโยน เป็นแบบอย่างที่ดี และองค์ประกอบการจัดการเชิงจริยธรรม ได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ ความสัมพันธ์เชิงจริยธรรม การดูแลเอาใจใส่

2) คุณภาพของเครื่องมือวัดด้านความตรงเชิงโครงสร้าง เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวิจัย พบว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนี GFI เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนี AGFI เท่ากับ 0.99 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.02 ด้านความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .879 ด้านความเที่ยงมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .989 และมี 5 ข้อคำถาม จาก 74 ข้อคำถาม (ร้อยละ 6.75) มีการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3) การสร้างเกณฑ์ปกติของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการแปลความหมายคะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับสูง ค่าคะแนนที่ มากกว่า 55 ระดับกลาง ค่าคะแนนที่ 35-55 และระดับต่ำ ค่าคะแนนที่ น้อยกว่า 35 โดยคะแนนดิบ 323 คะแนน จะได้คะแนนที่เป็น T50

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม/ การพัฒนาเครื่องมือการวัด

Abstract

The current research was aimed to develop the moral leadership measurement instrument for school administrators. The sample of informants comprises 1,632 teachers working as the head of subject group, obtained by using a multi-stage sampling method. The data was analyzed by means of exploratory factor analysis, examination of instrumental quality on construct validity, criterion-related validity, and internal consistency reliability, and test of differential item functioning using Mantel-Haenszel method.

The results are summarized below.

1) The moral leadership measurement instrument for school administrators contains 2 components: moral person component, i.e. devotion, gentleness, good role model; and moral management component, i.e. inspiration, moral relationship, and carefully.

2) Regarding the quality of measurement instrument on construct validity, the second order confirmatory factor analysis suggests that the model fits the empirical data with GFI = 1.00, AGFI = 0.99, and RMSEA = 0.02, criterion-related validity = .879, reliability = .989, and 5 out of 74 items (6.75 %) display differential item functioning with the level of statistical significance at .05.

3) The development of Norm Profiles for moral leadership measurement instrument for scores interpretation is divided into 3 levels: 1) high level, T-score over 55; medium level, T-score between 35-55; and low level, T-score less than 35. For raw scores of 323, the score is T50.

Keywords: Moral Leadership / Measurement instrument development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เป็นภาวะผู้นำประเภทหนึ่ง (Sergiovenni, 1992) หนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมได้รับความสนใจอย่างที่สุดจากองค์กรระดับสากล ความเจริญก้าวหน้าในข้อตกลงเกี่ยวกับวิธีการต่อสู้กับการทุจริตในองค์กร (Heres and Lasthuizen, 2010) การริเริ่มขึ้นอยู่กับผู้ดำเนินการสร้างแรงจูงใจและสร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและเพื่อการ

มีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้ตาม ดังนั้นเป้าหมายของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจึงเป็นทั้งความสำเร็จขององค์กรและความอยู่รอดของคนในองค์กร (Kanungo and Mendonca, 1996; Thomas, Schermerhorn and Dienhart, 2004)

โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีเป้าหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมทั้งในส่วนของผู้ปัจเจกบุคคล ส่วนของโรงเรียนและส่วนของชุมชน ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

ในระดับผู้บริหารโรงเรียน จำเป็นต้องมีสมรรถนะของความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรม ซึ่งการกระทำหรือพฤติกรรมนั้นมีอิทธิพลต่อค่านิยม ความเชื่อและพฤติกรรมของผู้ตาม เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ต่อสังคม ต่อสังคมโลก (Rost, 1995; Trevino, Brown and Hartman, 2003) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมด้วยภาวะผู้นำในการจัดการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ตามโดยตรง ด้วยขอบเขตของบรรทัดฐาน (norm) และความคาดหวังในการปฏิบัติที่เหมาะสม ผู้นำโรงเรียนจำเป็นต้องสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับครู เพราะแม้ว่าโครงสร้างทางรัฐบาลจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจัดการตามเขตพื้นที่การศึกษา ผู้นำยังคงเป็นผู้ที่สามารถเจาะลึกเข้าไปถึงการแก้ปัญหาความซับซ้อนในการจัดการศึกษาของคนจำนวนมาก และผู้คนเหล่านั้นต้องมีไว้วางใจ (Hoy and Tarter., 1960) ผู้นำหรือผู้บริหารโรงเรียน จึงมีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ให้ประสบผลสำเร็จ และการยอมรับความคิดที่ว่า การบริหารจัดการที่ดี คือ การใช้ภาวะผู้นำอย่างไรให้ดีที่สุด การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้หลักภาวะผู้นำในการจัดการ ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่า หมายถึง รูปแบบของกิจกรรมในการใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นในการสร้างเป้าหมายและนำไปสู่เป้าหมาย การดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจ (Frigon and Jackson, 1996) เป็นกระบวนการใช้อิทธิพลของกลุ่มในการปฏิบัติงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายและความสำเร็จ (Bass and Avolio, 1993) และพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2549) ให้ความหมายภาวะผู้นำ

หมายถึง คุณสมบัติ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ดีงาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
3. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
4. สร้างเกณฑ์ปกติของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลานามัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Moral Leadership) ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเพื่อให้สอดคล้องกับ

บริบทสังคมไทย ผู้วิจัยได้นำหลักทศพิธราชธรรม และหลักจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบกรอบแนวคิดที่ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

โดยการกำหนดคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาแล้ว

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

โดยการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเครื่องมือวัด นิยามเชิงปฏิบัติการของคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมบ่งชี้ ออกแบบและสร้างข้อคำถาม ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หลังจากนั้นจึงทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้เครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด ได้แก่ ตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) และวิธีการวิเคราะห์ตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ โดยใช้ Graded -

Response Model (GRM) ตรวจสอบคุณภาพรายข้อของข้อคำถาม โดยใช้ Graded - Response Model (GRM) ตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธด้านความตรงตามสภาพ (Concurrent validity) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม (Differential Item Functioning) ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบแมนเทิล-แฮนส์เซล (Mantel-Haenszel)

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างเกณฑ์ปกติของเครื่องมือวัด

สร้างเกณฑ์ปกติของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน โดยการสร้างเกณฑ์ปกติค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (percentile norm) และการสร้างเกณฑ์ปกติคะแนนที (T-score norm)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน 2) ผลตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด และ 3) ผลการสร้างเกณฑ์ปกติของเครื่องมือวัด โดยมีรายละเอียดในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการหาองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบบุคคลเชิงจริยธรรม (moral person component) ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถาม 29 ข้อ และองค์ประกอบจัดการเชิงจริยธรรม (moral management component) ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 45 ข้อ

โดยวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (principal component analysis) หมุนแกนแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธี Varimax Rotation ที่ละองค์ประกอบ เพื่อให้กลุ่มตัวแปรแยกตามองค์ประกอบหลัก ซึ่งจำนวนองค์ประกอบจะพิจารณาจากค่าไอเกน (eigen value) ที่เป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป พบว่าองค์ประกอบบุคคลเชิงจริยธรรม (moral person component) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อยที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1.00 โดยมีค่าไอเกน ตั้งแต่ 4.941 ถึง 7.390 มีความแปรปรวนสะสม ตั้งแต่ 25.482 ถึง 65.073 และองค์ประกอบการจัดการเชิงจริยธรรม (moral management component) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1.00 โดยมีค่าไอเกน ตั้งแต่ 8.140 ถึง 11.842 มีความแปรปรวนสะสม ตั้งแต่ 26.315 ถึง 62.214 ซึ่งองค์ประกอบด้านบุคคลเชิงจริยธรรม (moral person) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 1.1 ความเสียสละ (devotion: DEV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .487 ถึง .725 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 15 ตัว องค์ประกอบย่อยที่ 1.2 ความอ่อนโยน (gentleness: GEN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .454 ถึง .809 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัว องค์ประกอบย่อยที่ 1.3 เป็นแบบอย่างที่ดี (role model: ROL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .773 ถึง .801 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัว และองค์ประกอบด้านการจัดการเชิงจริยธรรม (moral management) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 2.1 การสร้างแรงบันดาลใจ

(inspiration: INS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .509 ถึง .741 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 20 ตัว องค์ประกอบย่อยที่ 2.2 ความสัมพันธ์เชิงจริยธรรม (relationship: REL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .461 ถึง .702 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 14 ตัว และองค์ประกอบย่อยที่ 2.3 การดูแลเอาใจใส่ (carefully: CAR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .534 ถึง .683 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 11 ตัว

ตอนที่ 2 ผลตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด

2.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) เมื่อวิเคราะห์โมเดลภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (chi-square) มีค่าเท่ากับ 5.28 ($p = .26$, $df = 4$) นั่นคือฟังก์ชันความกลมกลืนแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.99 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.02

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.73 – 1.00 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว สำหรับองค์ประกอบบุคคลเชิงจริยธรรม (moral person) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือความเสียสละ (DEV) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 รองลงมาได้แก่ ความอ่อนโยน (GEN) และเป็นแบบอย่างที่ดี (ROL) มีค่าน้ำหนักเป็น 0.84 และ 0.73 ตามลำดับ

ส่วนองค์ประกอบการจัดการเชิงจริยธรรม (moral management) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ความสัมพันธ์เชิงจริยธรรม (REL) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 รองลงมา ได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ (INS) และการดูแลเอาใจใส่ (CAR) มีค่าน้ำหนักเป็น 0.94 และ 0.93 ตามลำดับ

2.2 ผลการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ด้านความตรงตามสภาพ (concurrent validity) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ได้จากเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership scale: ELS, Brown et al., 2005) และเครื่องมือวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (Moral Leadership Scale: MLS) พบว่า ระดับความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากเครื่องมือ ELS กับคะแนนที่ได้จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (MLS) และมีค่าเท่ากับ .879 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ด้วยวิธีการวิเคราะห์ตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมโดยการหาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) เมื่อแสดงหลักฐานความเที่ยง พบว่า ทั้ง 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบบุคคลเชิงจริยธรรม (moral person) มีความเที่ยงเท่ากับ .967 และองค์ประกอบการจัดการเชิงจริยธรรม (moral management) มีความเที่ยงเท่ากับ .985 และหาค่าความเที่ยงจำแนกออกเป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า องค์ประกอบความเสียสละ มีความเที่ยงเท่ากับ .953 องค์ประกอบความ

อ่อนโยน มีความเที่ยงเท่ากับ .917 องค์ประกอบเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเที่ยงเท่ากับ .898 องค์ประกอบการสร้างแรงบันดาลใจ มีความเที่ยงเท่ากับ .973 องค์ประกอบความสัมพันธ์เชิงจริยธรรม มีความเที่ยงเท่ากับ .962 และองค์ประกอบดูแลเอาใจใส่ มีความเที่ยงเท่ากับ .921 ความเที่ยงของเครื่องมือวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .989

2.4 คุณภาพรายข้อตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ เมื่อพิจารณาค่าพารามิเตอร์ Threshold ของแต่ละรายการคำตอบ พบว่าค่า β กระจายครอบคลุมช่วงของ θ ได้พอสมควร เมื่อพิจารณาโค้งการเลือกรายการคำตอบ (category response curves) พบว่า ข้อคำถามส่วนใหญ่มีโค้งการเลือกรายการคำตอบอยู่ในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีค่า θ สูง จะมีความน่าจะเป็นในการเลือกรายการคำตอบที่ 4 และ 5 สูงกว่ารายการคำตอบ 1, 2 และ 3

2.5 การทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม (differential item functioning) เมื่อทำการวิเคราะห์แบบแมนเทล-แฮนส์เซล (Mantel-Haenszel) จากข้อคำถามทั้งหมด 74 ข้อ พบว่าข้อคำถามที่ทำหน้าที่ต่างกันระหว่างกลุ่มเพศชาย-หญิง จำนวน 5 ข้อ (ร้อยละ 6.75) ได้แก่ ข้อคำถาม MP4 ประพฤติตนตามระเบียบวินัยและวัฒนธรรมขององค์กร ข้อคำถาม MP6 ประพฤติตนตามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคม ข้อคำถาม MM17 ช่วยเหลือทำงานให้ผู้อื่นด้วยความสมัครใจ ข้อคำถาม MM24 เป็นแบบอย่างที่ดี มีชีวิตเรียบง่าย พoczy พอกิน และข้อคำถาม MM27 รับผิดชอบต่อและให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงานทุกเรื่อง ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เข้าข้างกลุ่มเพศหญิงมากกว่ากลุ่มเพศชาย

ตอนที่ 3 ผลการสร้างเกณฑ์ปกติของ เครื่องมือวัด

3.1 เกณฑ์ปกติของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมเป็นเกณฑ์แบบคะแนนที่ (T-Score)
สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นคะแนนบอกระดับภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมของผู้บริหารแต่ละคนว่าอยู่ระดับใดของ
กลุ่มประชากร โดยแยกเป็นรายองค์ประกอบและ
ภาพรวม ดังนี้

องค์ประกอบบุคคลเชิงจริยธรรม (MP) มี
คะแนนดิบอยู่ระหว่าง 59 คะแนน ถึง 145 คะแนน
มีคะแนนที่ระหว่าง T4-62 โดยผู้บริหารที่ได้คะแนน
ดิบ 128 คะแนน จะได้คะแนนที่เป็น T50

องค์ประกอบการจัดการเชิงจริยธรรม (MM)
มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 89 คะแนน ถึง 225 คะแนน
มีคะแนนที่ระหว่าง T8-T62 โดยผู้บริหารที่ได้
คะแนนดิบ 128 คะแนน จะได้คะแนนที่เป็น T50

สำหรับคะแนนในภาพรวมของเครื่องมือวัด
ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง
148 คะแนน ถึง 370 คะแนน มีคะแนนที่ระหว่าง
T6-T62 โดยผู้บริหารที่ได้คะแนนดิบ 323 คะแนน
จะได้คะแนนที่เป็น T50

นอกจากนี้ยังแบ่งคะแนนที่ออกเป็น 3 ระดับ
กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้คะแนนที่สูงกว่า 55
แสดงว่ามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูง
ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้คะแนนที่ระหว่าง 35 คะแนน
ถึง 54 คะแนน แสดงว่ามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม
อยู่ในระดับกลาง ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้คะแนนที่
น้อยกว่า 35 คะแนน แสดงว่ามีภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ

3.2 ความสัมพันธ์ของระดับภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมด้านบุคคลเชิงจริยธรรมกับระดับภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมด้านการจัดการเชิงจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมขององค์ประกอบด้านบุคคลเชิงจริยธรรม
และองค์ประกอบด้านการจัดการเชิงจริยธรรม
มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ($\chi^2 = 143.629$, $p = .000$) และระดับภาวะ
ผู้นำเชิงจริยธรรมขององค์ประกอบด้านบุคคลเชิง
จริยธรรมและองค์ประกอบด้านการจัดการเชิง
จริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของ
องค์ประกอบด้านบุคคลเชิงจริยธรรมและ
องค์ประกอบด้านการจัดการเชิงจริยธรรมกับเกณฑ์
ระดับ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมด้านบุคคลเชิงจริยธรรม (MP) ในระดับสูง
(ร้อยละ 89.22) จะมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้าน
การจัดการเชิงจริยธรรม (MM) อยู่ในระดับสูงด้วย
ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้าน
บุคคลเชิงจริยธรรม (MP) ระดับกลาง (ร้อยละ 10.78)
มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านการจัดการเชิง
จริยธรรม (MM) ในระดับกลางและระดับสูง คิดเป็น
ร้อยละ 7.84 และ 2.94 ตามลำดับ สำหรับผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านการจัดการ
เชิงจริยธรรม (MM) ระดับสูง มีภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมด้านบุคคลเชิงจริยธรรม (MP) ระดับสูง และ
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านการ
จัดการเชิงจริยธรรม (MM) ระดับกลาง มีภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมด้านบุคคลเชิงจริยธรรม (MP) ระดับ
กลาง เช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อสรุปผลการวิจัยผู้วิจัยขอเสนอ
ประเด็นอภิปรายผลเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ประเด็น

อภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับคุณภาพของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม รายละเอียดดังนี้

ประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วย SPSS พบว่า องค์ประกอบบุคคลเชิงจริยธรรม (moral person component) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ โดยมีค่าไอเกน ตั้งแต่ 4.941 ถึง 7.390 และมีความแปรปรวนสะสม 65.073 และองค์ประกอบการจัดการเชิงจริยธรรม (moral management component) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ โดยมีค่าไอเกน ตั้งแต่ 8.140 ถึง 11.842 และมีความแปรปรวนสะสม 66.214 ซึ่งเกณฑ์ที่แสดงว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ผลดี คือ องค์ประกอบมีค่าไอเกนสูงกว่า 1.00 และต้องอธิบายความแปรปรวนได้มากกว่า 60% (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

สำหรับการพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 1.1 ความเสียสละ (devotion: DEV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .487 ถึง .725 องค์ประกอบย่อยที่ 1.2 ความอ่อนโยน (gentleness: GEN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .454 ถึง .809 องค์ประกอบย่อยที่ 1.3 เป็นแบบอย่างที่ดี (role model: ROL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .773 ถึง .801 องค์ประกอบย่อยที่ 2.1 การสร้างแรงบันดาลใจ (inspiration: INS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .509 ถึง .741 องค์ประกอบย่อยที่ 2.2 ความสัมพันธ์เชิงจริยธรรม (relationship: REL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

อยู่ระหว่าง .461 ถึง .702 และองค์ประกอบย่อยที่ 2.3 การดูแลเอาใจใส่ (carefully: CAR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .534 ถึง .683 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การยอมรับค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามที่ Kim and Mueller (1978, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) เสนอว่า ควรมีค่าตั้งแต่ .30 ขึ้นไป จึงกล่าวได้ว่า ข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบมากพอที่จะนำไปพัฒนาเป็นเครื่องมือวัด

ประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับคุณภาพของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เมื่อวิเคราะห์โมเดลภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 5.28 ($p = .26$, $df = 4$) นั่นคือฟังก์ชันความกลมกลืนแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.99 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.02 และเมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การยอมรับค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าต่ำกว่า 0.05

ผลการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ด้านความตรงตามสภาพ (concurrent validity) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ได้จากเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (ethical leadership scale:

ELS, Brown et al., 2005) และเครื่องมือวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (moral leadership scale: MLS) พบว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากเครื่องมือ ELS กับคะแนนที่ได้จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (MLS) และมีค่าเท่ากับ .879 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า เครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (MLS) มีความตรงตามสภาพหรือความตรงร่วมสมัยสูง สามารถวัดได้ตรงตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เมื่อแสดงหลักฐานความเที่ยง (reliability) แบบสอดคล้องภายใน ได้ค่าที่แสดงถึงเครื่องมือวัดในแต่ละองค์ประกอบในระดับสูง มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .898 ถึง .973 และเมื่อพิจารณาจากเกณฑ์และยอมรับว่า ค่าความเที่ยงตามที่ Nunally และ Bernstein (1994): Hair และคณะ (2006) เสนอว่า ค่าความเที่ยงให้พิจารณายอมรับค่า .700 ขึ้นไป จึงกล่าวได้ว่า ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าความเที่ยงเกินเกณฑ์การพิจารณายอมรับในทุกองค์ประกอบ ซึ่งแสดงถึงความคงเส้นคงวาของการวัดโดยใช้เครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (moral leadership scale, MLS) หลักฐานดังกล่าวจึงแสดงถึงความเที่ยงที่น่าเชื่อถือ ของเครื่องมือ MLS

ผลการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม พบว่าข้อคำถามส่วนใหญ่มีการทำหน้าที่ไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มเพศชาย - หญิง (ผู้ให้ข้อมูล) ซึ่งการตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของ ข้อคำถามครั้งนี้เป็นการช่วยยืนยันและแสดงหลักฐานเกี่ยวกับคุณภาพด้านความตรงอีกลักษณะหนึ่ง โดยเป็นการ

ตรวจสอบในประเด็นความยุติธรรมของข้อคำถามที่สามารถจำแนกผู้ตอบได้ดี และ Camilli และ Shepard (1994) เสนอว่า หากข้อคำถามขาดความยุติธรรม เข้าข้างผู้ตอบกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ทำให้ผู้ตอบกลุ่มนั้นได้เปรียบในการตอบได้มากกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง ทั้งๆ ที่ผู้ตอบทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในระดับเดียวกัน ซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นภูมิหลังของผู้ตอบ และความลำเอียงของข้อคำถามในเครื่องมือวัดเป็นความคลาดเคลื่อนอย่างเป็นระบบ (systematic error)

สำหรับการตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม ระหว่างกลุ่มเพศชาย - หญิง ของผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของกลุ่มเพศชาย-หญิง เพื่อช่วยยืนยันว่าข้อคำถามสามารถจำแนกคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถของเป้าหมายที่ต้องการวัด แต่งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม ระหว่างกลุ่มเพศชาย-หญิง ของผู้ให้ข้อมูลดังนั้นในการนำไปใช้จึงอาจมีข้อจำกัดในเรื่องนี้

ประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนกับระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ ค่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านบุคคลเชิงจริยธรรม (MP) และองค์ประกอบด้านการจัดการเชิงจริยธรรม (MM) กับระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านบุคคลเชิงจริยธรรม (MP) ในระดับสูง (ร้อยละ 89.22) จะมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านการจัดการเชิงจริยธรรม (MM) อยู่ในระดับสูงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Brown และคณะ (2005) ที่เสนอว่า บุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

จะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรมสูงด้วย ส่วน Gallagher และ Tschudin (2009) เสนอว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ไม่ใช่เพียงแค่ลักษณะที่ผู้นำกระทำและปฏิบัติ แต่เป็นการรวมเข้าด้วยกันของคุณลักษณะ (trait) หรือคุณภาพของผู้นำด้านคุณธรรมและจริยธรรมด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการกำหนดคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรใช้หลักทฤษฎีหรือตัวแปรอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เช่น หลักพรหมวิหาร 4 เป็นต้น เพื่อเป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่มีองค์ประกอบและตัวชี้วัดแตกต่างออกไป

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เพื่อให้ได้ข้อสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน

2.3 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน โดยผ่านการรับรู้ของครูผู้ให้ข้อมูลเพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาโดยเพิ่มการรายงานตนเองของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อดูความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้

2.4 ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างเกณฑ์ในการแปลความหมายจากคะแนนที่ได้ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการสร้างเกณฑ์โดยนำผลรวมคะแนนที่ได้จากการวัดผู้บริหารโรงเรียนรายบุคคล ซึ่งจำนวนผู้บริหารโรงเรียนควรมีจำนวนที่มากพอที่จะนำมาสร้างเกณฑ์ปกติ

บรรณานุกรม

- พุทธทาสภิกขุ. (2531). ธรรมบรรยาย ชุด ทศพิธราชธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1 พิมพ์ที่ บริษัทโรงพิมพ์สมมิตร จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). ทฤษฎีแบบทดสอบแนวใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Brown, M. E., Trevino, L. K., and Harrison, D. A. (2005). Ethical Leadership A social Behavior and Human Process.
- Nunally, J. C. and Bernstein, I. H. (1994). Psychometric Theory. New York: Macgrow-Hill.
- Sergiovanni, T.J. (1992). Moral Leadership: getting to the heart of school improvement. San Francisco: Jossey-Bass Inc.

ปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ประเภทการท่องเที่ยว ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร

The Factors Related to Participation in Recreation and Tourist Activities Among Students at The Institute of Physical Education Chumphon

อมรินทร์ หัตถกิจและรองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุภูมิ รัตนโรจนกุล
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ประเภทการท่องเที่ยวของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร ในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการ ด้านบุคลากร และด้านลักษณะทางกายภาพ

ดำเนินการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาพบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.5 คณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 65.8 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 75.7

ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยว นักศึกษาส่วนใหญ่มีจุดประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 31.1 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบที่สุดคือการเที่ยวชายทะเล/ชายหาด คิดเป็นร้อยละ 38.3 ลักษณะการเดินทางนิยมไปกับคู่รัก คิดเป็นร้อยละ 33.8 พาหนะที่ใช้ในการเดินทางคือรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 30.2 โดยจะใช้ช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 41.4 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ยต่อครั้ง 1,001-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.1

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.91 รองลงมาคือด้านสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 3.83 ด้านราคา คิดเป็นร้อยละ 3.81 ด้านลักษณะทางกายภาพ คิดเป็นร้อยละ 3.79 ด้าน

บุคลากร คิดเป็นร้อยละ 3.71 ด้านส่งเสริมการตลาด คิดเป็นร้อยละ 3.67 และน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 3.62

คำสำคัญ : กิจกรรมนันทนาการ, การท่องเที่ยว

Abstract

The objective of this study was to study the factors related to participation in Recreational Tourism Activities among students at the Institute of Physical Education, Chumphon with regard to the Marketing mix of product, price, place, promotion, process, people and physical evidence.

This research used a survey questionnaire as a tool. The subjects were two hundred and twenty two students at the Institute of Physical Education Chumphon. The statistics used in this research included percentage, mean, and standard deviation to describe the personal factors in the recreation that activities they participated in.

The results were as follows :

The majority of the students were male (68.5%), and were enrolled in the Faculty of Education (65.8%) and were from the South of Thailand (75.7%)

With reference to their preferences, (31.1%) some students rested at home, (38.3%) going to the seaside/beach, (33.8%) couples spending time together, (30.2%) driving the car, (41.4%). The most popular time for recreational activities was on Saturday and Sunday, (35.1%) The average cost was from 1,001 to 2,000 Bath.

These factors affected overall travelling at a high level. The results of each aspect showed the highest scores with the product with the highest average (3.91%), followed by (3.83%), and then price (3.81%), physical evidence (3.79%), people (3.71%), promotion (3.67%) and minimal process (3.62%).

Keywords : Recreation, Tourism

บทนำ

สังคมในโลทุกยุคปัจจุบัน ผู้คนแสวงหาความสุขจากวัตถุมากขึ้น ก่อให้เกิดการแข่งขัน แข่งแย่งกันทั้งด้านอาชีพ การงาน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สังคมโลกมีแนวโน้มชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มีการแข่งขันสูง ประกอบกับในปัจจุบัน

สิ่งแวดล้อมถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่องจากน้ำมือมนุษย์ ทำให้เกิดการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ปัญหาโลกร้อนจากสภาวะเรือนกระจก สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ล้วนมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคล ทำให้เกิดภาวะความเครียด เกิดโรคร้ายไข้เจ็บและก่อให้เกิดปัญหาสังคม

รุนแรงมากขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทย ทุกกลุ่มวัยให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกถึงวัฒนธรรมที่ดีงามและรู้คุณค่าความเป็นไทย มีโอกาส และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นพลังทางสังคม ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และมีเป้าหมายต้องการให้คนไทยทุกคนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา มีสถาบันทางสังคมโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และชุมชนที่มีบทบาทในการบ่มเพาะและหล่อหลอมเด็ก เยาวชน คนไทยให้เป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเข้มแข็ง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 43-44)

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่ทำตามความสมัครใจในยามว่างเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้เกิดการสราญใจซึ่งหมายถึง กิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน ความพึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งกระทำด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ โดยใช้เวลาว่างจากการกิจประจำวัน ทั้งนี้จะต้องไม่ผิดศีลธรรมประเพณี และการยอมรับของสังคมนั้นๆ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2538 : 435) หรืออีกความหมายหนึ่งนั้น นันทนาการ ก็คือ กิจกรรมต่างๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและประสบการณ์ของแต่ละคน นันทนาการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออกซึ่งความพึงพอใจตามความต้องการ จึงควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ

สติปัญญา

กิจกรรมนันทนาการจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่คนทุกคนพึงตัดสินใจกระทำ และมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่จะอยู่ได้เป็นปกติอย่างมีความสุข กิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน และสังคมในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป การท่องเที่ยวส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ การท่องเที่ยว ยังช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ ช่วยกระจายรายได้ลงสู่ชนบทเป็นยุทธศาสตร์แนวทางหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ มีส่วนช่วยประเทศให้ฟื้นตัวจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้ง

แมคอินทอชและโกลด์เนอร์(สมบัติกาญจนกิจ. 2544: 18; อ้างอิงจาก McIntosh and Goeldner. n.d.) ได้อธิบายว่า การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการนันทนาการ (Recreation) รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่ง ที่มักหมายถึงที่อยู่อาศัยไปยังอีกที่หนึ่งที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น (Motivator) จากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านการปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ และองค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourist Organization หรือ WTO) ได้ให้ความหมายว่าหมายถึงการเดินทางใดๆ ก็ตามที่มีลักษณะ 3 ประการคือ

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (Temporary)

2. เดินทางไปด้วยความสมัครใจ (Voluntary)

3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจและนิยมเลือกกระทำในเวลาว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุด เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์การอนุรักษ์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ ทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่า กิจกรรมและกีฬา กลางแจ้ง การบันเทิง การอาบน้ำแร่ และซึมซับวัฒนธรรมชาติสมุนไพร (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544 : 50) นับได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ และยังเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิต ช่วยสร้างให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง มีบุคลิกภาพที่ดี นอกจากนั้นยังส่งเสริมให้สังคมมีความเข้มแข็ง มีความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่ม ชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ประเภทการท่องเที่ยวของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร ชั้นปีที่ 1-4 ทุกคณะวิชา และลงทะเบียนเรียน ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 524 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษา

ระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร ชั้นปีที่ 1-4 ทุกคณะวิชา และลงทะเบียนเรียน ในปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยการใช้ตารางเทียบขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 610) จากประชากรจำนวน 524 คน ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 222 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ได้แก่

1.1 เพศ

1.2 คณะวิชา

1.3 ภูมิลำเนา

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ได้แก่ ปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ประเภทการท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Questionnaire) มีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยว และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามนำเครื่องมือให้

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราเอกสารต่างๆ

3. นำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยวของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร

กำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหา

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาแนะนำแล้วนำไปหา

5.1 ค่าความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยที่ผู้วิจัยจะเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5

5.3 นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปรับปรุงอีกครั้งแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5.4 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกำหนดการและแผนที่ได้วางไว้ โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 7 วัน

การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามมาลงรหัสตัวเลข (Code) นำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเดินทางท่องเที่ยว ใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลมาจำแนก จัดหมวดหมู่ เชื่อมโยงข้อมูลที่ได้ วิเคราะห์ส่วนประกอบและสรุปผลโดยอาศัยความสอดคล้องและความเป็นเหตุเป็นผล

ผลการวิจัย

สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 222 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.5 อยู่คณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 65.8 และมีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 75.7 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	152	68.5
หญิง	70	31.5
รวม	222	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 222 คน เป็นเพศชายจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5 และเพศหญิง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ	26	11.7
ศิลปศาสตร์	50	22.5
ศึกษาศาสตร์	146	65.8
รวม	222	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 222 คน ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาศึกษาคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และศึกษาคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	10	4.5
ภาคเหนือ	10	4.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	34	15.3
ภาคใต้	168	75.7
รวม	222	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 222 คน มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 75.7 รองลงมามีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และมีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคเหนือ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเพื่อการ

พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 31.1 โดยแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบที่สุด คือการท่องเที่ยวทะเล/ชายหาด คิดเป็นร้อยละ 38.3 ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวไปกับคู่รัก คิดเป็นร้อยละ 33.8 และใช้รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 30.2 โดยจะเลือกช่วงเวลาการเดินทางช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 41.4 สำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยต่อครั้งจะอยู่ที่ 1,001 - 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.1 ดังตารางต่อไป

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามจุดประสงค์ของการท่องเที่ยว

จุดประสงค์ของการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับที่
เพื่อการพักผ่อน	69	31.1	1
เพื่อศึกษาวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต	38	17.1	3
เพื่อความบันเทิง	60	27.0	2
เพื่อการศึกษา	29	13.1	4
เพื่อการกีฬา	26	11.7	5
รวม	222	100	

จากตารางที่ 4 พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับจุดประสงค์เพื่อการพักผ่อน มากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมา คือ มีจุดประสงค์เพื่อความบันเทิง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 เพื่อศึกษา วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต จำนวน 38 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.1, เพื่อการศึกษา จำนวน 29 คน คิดเป็น ร้อยละ 13.1 และน้อยที่สุด คือ มีจุดประสงค์เพื่อ การกีฬา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบที่สุด

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับที่
ทะเล/ชายหาด	85	38.3	1
ภูเขา	44	19.8	3
น้ำตก	54	24.3	2
วัดวาอาราม/โบราณสถาน	21	9.5	4
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	18	8.1	5
รวม	222	100	

จากตารางที่ 5 พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบที่สุด คือทะเล/ชายหาด มากที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมา คือ น้ำตก จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ภูเขา จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 วัดวาอาราม/ โบราณสถาน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และน้อยที่สุด คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามลักษณะของการเดินทาง

ลักษณะของการเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับที่
เดินทางคนเดียว	46	20.7	3
ไปกับกลุ่มเพื่อน	50	22.5	2
ไปกับครอบครัว	43	19.4	4
ไปกับคู่รัก	75	33.8	1
ไปกับบริษัทนำเที่ยว/กรุ๊ปทัวร์	8	3.6	5
รวม	222	100	

จากตารางที่ 6 พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวคนเดียว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 ไปกับกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับลักษณะของการเดินทาง มากที่สุด คือ ไปกับคู่รัก จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 รองลงมา คือ ไปกับกลุ่มเพื่อน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 เดินทาง

คนเดียว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 ไปกับครอบครัว จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และน้อยที่สุด ไปกับบริษัทนำเที่ยว/กรุ๊ปทัวร์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามพาหนะส่วนใหญ่ที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว

พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับที่
รถยนต์ส่วนตัว	67	30.2	1
รถโดยสารประจำทาง	63	28.4	2
รถเช่า	26	11.7	4
รถจักรยานยนต์	51	23.0	3
รถไฟ	15	6.8	5
รวม	222	100	

จากตารางที่ 7 พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว มากที่สุด คือ รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 รองลงมา คือ รถโดยสารประจำทาง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ

28.4 รถจักรยานยนต์ จำนวน 51 คิดเป็นร้อยละ 23.0 รถเช่า จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 และน้อยที่สุด คือ รถไฟ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามช่วงเวลาที่ใช้เดินทางท่องเที่ยว

ช่วงเวลาที่ใช้เดินทางท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับที่
วันหยุดติดต่อกันหลายวัน	72	32.4	2
วันเสาร์-อาทิตย์	92	41.4	1
วันธรรมดา	58	26.1	3
รวม	222	100	

จากตารางที่ 8 พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับช่วงเวลาที่ใช้เดินทางท่องเที่ยว มากที่สุด คือ วันเสาร์ -อาทิตย์ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมา คือ วันหยุด

ติดต่อกันหลายวัน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 และน้อยที่สุด คือ วันธรรมดา จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยต่อครั้ง

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับที่
ไม่เกิน 1,000 บาท	62	27.9	2
1,001 – 2,000 บาท	78	35.1	1
2,001 – 3,000 บาท	40	18.0	4
3,001 บาทขึ้นไป	42	18.9	3
รวม	222	100	5

จากตารางที่ 9 พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยต่อครั้ง มากที่สุด คือ 1,001–2,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมา คือ ไม่เกิน 1,000 บาท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9, 2,001–3,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 และน้อยที่สุด คือ 3,001-3,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด คือด้านผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 3.91 ด้านสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 3.83 ด้านราคา

คิดเป็นร้อยละ 3.81 ด้านลักษณะทางกายภาพ คิดเป็นร้อยละ 3.79 ด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 3.71 ด้านส่งเสริมการตลาด คิดเป็นร้อยละ 3.67 และด้านกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 3.62 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการประเภทการท่องเที่ยวของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร เมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักศึกษาที่มีผลมากไปหา

ปัจจัยที่มีผลน้อย ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านสถานที่ ด้านราคา ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมการตลาด และด้านกระบวนการ โดยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทุกด้านมีผลต่อการตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่งผลต่อนักท่องเที่ยว มีการตัดสินใจเลือกใช้บริการแตกต่างกัน โดยเป็นไปตามหลักการของ Kotler (2003) และหลักการของ Payne (1993) ซึ่งกล่าวว่า ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ของสินค้าหนึ่งโดยพื้นฐานจะมีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด แต่สำหรับธุรกิจบริการส่วนประสมทางการตลาดจะมีความแตกต่างจากส่วนประสมทางการตลาดของสินค้าทั่วไป กล่าวคือ จะต้องมีการเน้นถึงพนักงาน กระบวนการในการให้บริการ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งทั้งสามส่วนประสมเป็นปัจจัยหลักในการส่งมอบบริการ ดังนั้นส่วนประสมทางการตลาดของการบริการจึงประกอบด้วย 7 P's ได้แก่ ผลิตภัณฑ์และบริการ ราคา สถานที่ การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการให้บริการ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

โดยปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ในที่นี้คือ ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่พัก ด้านสถานที่หรือช่องทางการจัดจำหน่าย นักศึกษาเลือกเป็นอันดับสอง ในที่นี้คือ สถานที่ท่องเที่ยวมีอากาศและบรรยากาศดี ด้านต่อมาคือด้านราคา ในที่นี้คือ ความหลากหลายด้านราคาของสินค้าและบริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ คือ สถานที่ท่องเที่ยวมีคุณค่าต่อการศึกษาค้นคว้าด้านบุคลกร คือ เจ้าหน้าที่หรือพนักงานมีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยที่ดี ด้านส่งเสริมการ

ตลาด คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ และสุดท้ายด้านกระบวนการ คือ สถานที่ท่องเที่ยวได้รับรางวัลมาตรฐาน

จากประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่างๆ ได้มีการเปรียบเทียบคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ Stanton and Futrell (1987) ซึ่งกล่าวว่าปัจจัยทางจิตวิทยาซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในตัวผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อการพฤติกรรมการซื้อและการใช้สินค้า ซึ่งอาจจะเกิดจากการได้รับการจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อมั่น ทศนคติ บุคลิกภาพและแนวคิดของผู้บริโภคเอง ในกรณีนี้เป็นนักศึกษาจึงต้องการการพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายจึงให้ความสำคัญกับบรรยากาศเป็นอย่างดีมีทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับสถานะภาพของตนด้วย จึงเน้นความหลากหลายทางด้านราคาและบริการ จึงจะตรงกับวัตถุประสงค์ของการพักผ่อนแต่ก็ยังคงให้ความสำคัญกับการให้บริการหรือแม้แต่การประชาสัมพันธ์ด้วย สำหรับการเลือกสื่อทางวิทยุคงเพราะนักศึกษาเลือกที่จะฟังสื่อทางวิทยุมากกว่าด้านอื่นๆ และเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย แต่ถึงอย่างไรก็ยังคงให้ความสำคัญกับสถานที่ต้องได้รับมาตรฐานด้วย

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาร่วมกับกระบวนการในการดำเนินธุรกิจที่พักหรือสถานประกอบการเกี่ยวกับที่พัก เพื่อให้สามารถปรับปรุงการให้บริการต่างๆ และสามารถสรรหาบริการใหม่ๆ สร้างความแตกต่างในการให้บริการเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น จำกัด.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (12 กันยายน 2558). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เข้าถึงได้ที่ <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=139>
- Kotler, Philip. (2003). Marketing Management. (11th ed.). New Jersey : Pearson Education.
- Stanton, William J., & Futrell, Charles. (1987). Fundamentals of Marketing. (8th ed.). New York : Mc Graw - Hill.

**Academic
Journal Institute
of Physical Education**

สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการประเมินผล การเรียนรู้พลศึกษาตามสภาพจริง สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก Situations Problems and Needs in Physical Education Learning Outcome by using Authentic Assessment for small-sized schools

ปิณีสี เอี่ยมสอาด, รองศาสตราจารย์ ดร.สุปรานีว ขวัญบุญจันทร์, ดร.อนันต์ มาลารัตน์
และ รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการเรียนรู้ พลศึกษาตามสภาพจริง สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) โรงเรียนขนาดเล็กที่เป็น กรณีศึกษา ในจังหวัดนครปฐม 3 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน 3 คน ครู 3 คน นักเรียน 9 คน และผู้ปกครองนักเรียน 9 คน รวม 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ 2) กลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน 9 คน และกลุ่มครูผู้สอนพลศึกษา 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า สภาพในการประเมินผลการเรียนรู้พลศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 โรงเรียน มีการประเมินผลทางพลศึกษาไม่ครบ 5 ด้าน ใช้วิธีการประเมินผลนักเรียนเฉพาะด้านความรู้และ ด้านทักษะ ไม่มีเครื่องมือทดสอบและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ปัญหาในด้านการประเมินผลทางพลศึกษา ขาดระบบของการประเมินผลตามสภาพจริงด้านการจัดการเรียนรู้ และขาดการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีบทบาทร่วมในกระบวนการประเมิน และโรงเรียนมีความต้องการรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ ทางพลศึกษาที่เหมาะสม เครื่องมือในการประเมินผลทางพลศึกษาที่ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ความรู้ เจตคติ ทักษะ สมรรถภาพทางกาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Abstract

This research aimed to Study problems, situations and needs in physical education learning management for Prathomsuksa in small-sized schools. Data were collected by a non-participant observation and semi-structured interviews in three schools by simple

random sampling. The sources of data included tree principals, three physical education teachers, nine students and nine parents, other method was focusing on group discussion with nine principals and nine physical education teachers.

The findings of this research revealed that

Situations of assessment in physical education in small-sized schools in the past were found that teacher were the evaluators only and focused on knowledge and skills without process assessment, clear instruments and scoring criteria.

Problems of small-sized schools were lack of and authentic assessment system in learning management of physical education and lack of participation of stakeholders.

Needs of small-sized schools were a proper authentic assessment model for physical education learning management, assessment instruments consisted of five domains, there were knowledge, affective, skill, physical fitness, and desired characteristics.

บทนำ

โรงเรียนขนาดเล็ก ในความหมายที่สำคัญ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน โดยทั่วไป โรงเรียนขนาดเล็ก จะตั้งอยู่ในท้องที่ห่างไกล หรือ เขตชนบท แต่เป็นสถาบันของชุมชน ซึ่งชุมชนจะรักและหวงแหนอยากให้อยู่คู่กับชุมชนตลอดไป สำหรับการให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของชุมชนในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ต้องกระจายอยู่ในชุมชนรอบนอกต่างๆ ไป มักมีข้อจำกัดด้านการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เนื่องจากชุมชนยังไม่เข้มแข็ง ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม และจากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ผลการดำเนินงานยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ โรงเรียนขนาดเล็กยังคงใช้งบประมาณและ

ทรัพยากรไม่คุ้มค่า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย สถานการณ์ของโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีปัญหาขาดแคลนครูและสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีครูไม่ครบชั้นเรียน งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค ประกอบกับนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานได้ จึงส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา นักเรียนขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (สุวิทย์ ยอดสละ. 2554: 9-22)

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีเขตพื้นที่การศึกษา แบ่งออกเป็น 2 เขต คือ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียนขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีภารกิจหลักในการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยการใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรับผิดชอบพื้นที่ 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอ กำแพงแสน และอำเภอดอนตูม มีโรงเรียนในสังกัด ที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 51 โรงเรียน (สืบค้น เมื่อ 4 กันยายน 2556) และจากการศึกษาผลการ ดำเนินงานและสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่ผ่านมา พบว่า สภาพโดยรวมของ โรงเรียนขนาดเล็กจะมีปัญหาการดำเนินงาน ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ มีปัญหาด้าน ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคล ขาดการคำนึงถึงโอกาส ของนักเรียนในการได้เรียนรู้ในโรงเรียนที่มีคุณภาพ

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นใน การประเมินผลการเรียนรู้พลศึกษาตามสภาพจริง สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ข้อมูลจากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 โรงเรียน จาก 3 อำเภอ ประกอบด้วย ประกอบด้วย อำเภอเมือง นครปฐม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอดอนตูม ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ซึ่งผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า บริบทและสภาพการจัดการเรียนรู้พลศึกษา สภาพการประเมินผลพลศึกษา ของโรงเรียน ขนาดเล็กทั้ง 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสังเกตและ สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง พบว่า ที่ตั้งของโรงเรียน จะอยู่ในเขตชุมชน ตั้งอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ โดย

มีครู และนักเรียน จำนวนน้อย ถึงแม้โรงเรียนจะมี การเปิดสอนครบในทุกระดับชั้น คือ ตั้งแต่ระดับ อนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ก็พบว่ามีจำนวน ครูไม่เพียงพอ ไม่ครบตามระดับชั้น และพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการ จัดการเรียนรู้พลศึกษาและการประเมินผลทาง พลศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจถึงหลักการจัดการ เรียนรู้ทางพลศึกษา ไม่ทราบกระบวนการจัดการ เรียนรู้พลศึกษาหรือวิธีการสอนพลศึกษาว่าควร จะสอนเช่นไร เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุตามตัวชี้วัดที่ กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และครูไม่ได้ประเมินพัฒนาการ 5 ด้านทางพลศึกษาโดยส่วนมากครูจะเน้นให้นักเรียน ได้ปฏิบัติและเล่นกีฬา และเน้นการสอบในห้องเรียน โดยใช้แบบทดสอบความรู้ในการให้คะแนนนักเรียน จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูผู้สอนพลศึกษาใน ระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในสาขา วิชาอื่น แต่ต้องรับผิดชอบสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก จึงอาจมีความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการ เรียนรู้ในสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ไม่ตรงตามหลักการ ส่งผลให้การประเมินผลผู้เรียน ไม่ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านทางพลศึกษา

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการประเมินผล การเรียนรู้พลศึกษาตามสภาพจริง สำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐมเขต 1 โดยทำการศึกษากับ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนพลศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง ในโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการ ประเมินผลการเรียนรู้พลศึกษาตามสภาพจริง เพื่อ

เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ต่อไป สำหรับการศึกษาข้อมูลดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการเรียนรู้พลศึกษาตามสภาพจริง สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

ขอบเขตการวิจัย

ด้านแหล่งข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลภาคสนาม คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน พลศึกษานักเรียน และผู้ปกครอง ในโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียน ละ 1 คน รวม 3 คน

1.2 ครูผู้สอนพลศึกษา โรงเรียนละ 1 คน รวม 3 คน

1.3 นักเรียน โรงเรียน ละ 3 คน รวม 9 คน

1.4 ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 9 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 9 โรงเรียนๆ ละ 1 คน รวม 9 คน

2.2 กลุ่มครูผู้สอนพลศึกษา ในโรงเรียน

ขนาดเล็ก จำนวน 9 โรงเรียนๆ ละ 1 คน รวม 9 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. สภาพและปัญหาในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยศึกษาจากกรณีศึกษา (Case study) ในโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน และกาสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานภายใต้บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อทราบสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูล (กรณีศึกษา)

1. กำหนดโรงเรียนขนาดเล็กที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยแบ่งกลุ่มตามอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอดอนตูม ที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาานครปฐม เขต 1

2. สุ่มโรงเรียนขนาดเล็กโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย อำเภอละ 1 โรงเรียน ได้จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม (โดยกำหนดครูผู้สอนพลศึกษา โรงเรียน ละ 1 คน รวม 3 คน

ผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 3 คน นักเรียนโรงเรียน ละ 3 คน รวม 9 คน ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 9 คน)

3. สุ่มโรงเรียนขนาดเล็กโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย อำเภอละ 3 โรงเรียน ได้จำนวน 9 โรงเรียน เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม (โดยกำหนดผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียน ละ 1 คน จำนวน 9 คน และครูผู้สอนพลศึกษา โรงเรียน ละ 1 คน จำนวน 9 คน)

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียน ที่เป็นกรณีศึกษา โดยวิธีการ

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนพลศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียน เช่น ที่ตั้งของโรงเรียน จำนวนครู (รวมผู้อำนวยการโรงเรียน) วุฒิการศึกษาของครู จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน และผู้ปกครอง โดยจดบันทึก และบันทึกภาพเกี่ยวกับบริบท สภาพอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน สภาพการจัดการเรียนรู้ พลศึกษา และสภาพการประเมินผลพลศึกษา โดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนพลศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน ศึกษาในประเด็นของสภาพการจัดการเรียนรู้พลศึกษา และสภาพการประเมินผลพลศึกษา โดยจดบันทึก และบันทึกภาพเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้พลศึกษา และสภาพการประเมินผลพลศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 สนทนากลุ่ม

ดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม โดยแบ่งเป็น

2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 9 คน

2. กลุ่มครูผู้สอนพลศึกษา โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 9 คน

โดยใช้แบบสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาและการประเมินผลทางพลศึกษา สำหรับนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ พลศึกษาตามสภาพจริง สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์และสรุปข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการสรุปอุปนัย (Analytic induction) ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม เพื่อสรุปข้อมูลสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นของการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ภายใต้บริบทโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา ทั้ง 3 โรงเรียน

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน โดยศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการเรียนรู้พลศึกษาตามสภาพจริงสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก (กรณีศึกษา) ทั้ง 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสังเกต

และสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กจะตั้งอยู่ในเขตชุมชน อยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ โดยมีครู และนักเรียน ทั้งโรงเรียนจำนวนน้อย โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล - ประถมศึกษา ปีที่ 6 แต่ักพบว่ายังมีจำนวนครูไม่เพียงพอ มีครูไม่ครบตามระดับชั้น และไม่ครบตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่มีครูจบทางสาขาวิชาพลศึกษาโดยตรง

2. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ พลศึกษา และสภาพการประเมินผลพลศึกษา พบว่า ครูผู้สอนพลศึกษา ส่วนใหญ่ เป็นครูประจำชั้นหรือครูที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบสอนวิชาพลศึกษา ซึ่งต้องทำการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกรายวิชาในทุกระดับชั้นปี คือ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-6 ซึ่งครูผู้สอนยังไม่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจถึงหลักการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา ไม่ทราบกระบวนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาหรือวิธีการสอนพลศึกษาว่าควรจะสอนเช่นไร และการประเมินผลทางพลศึกษา ครูผู้รับผิดชอบสอนวิชาพลศึกษา จะเป็นผู้ประเมินผลนักเรียนด้วยตนเอง โดยใช้การทดสอบและใช้วิธีการประเมินผลนักเรียนเฉพาะด้านความรู้และด้านทักษะ เป็นส่วนใหญ่ เครื่องมือประเมินใช้แบบทดสอบความรู้และแบบทดสอบทักษะ ครูประเมินผลไม่ครบพัฒนาการ 5 ด้านทางพลศึกษา ซึ่งยังไม่มีเครื่องมือทดสอบและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน และไม่มีการวิเคราะห์ผลการประเมินที่มีคุณภาพ

3. ผลจากการสนทนากลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน และกลุ่มครูผู้สอนพลศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษา และด้านการประเมินผลทางพลศึกษา ปัญหาในด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษา

ครูผู้สอนวิชา พลศึกษาไม่ได้จบทางสาขาวิชาพลศึกษาโดยตรง ในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ครูจะเน้นการเรียนการสอนด้านเนื้อหามากกว่าการปฏิบัติ จึงทำให้การสอนวิชาพลศึกษา ครูจะใช้วิธีการสอนโดยให้นักเรียนเล่นกีฬา และสอนแบบซ้ำๆ หรือกำหนดชนิดกีฬาให้นักเรียนเรียนตามที่คุณสอนถนัด เช่น ให้เล่นฟุตบอลอย่างเดียว ในช่วงเวลาที่สอนวิชาพลศึกษา เป็นต้น บางโรงเรียนมีจำนวนครูไม่ครบชั้น ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจะต้องสอนแบบคละชั้น คือนำนักเรียนแต่ละชั้นปีมาเรียนรวมกันในวิชาพลศึกษา ปัญหาในด้านการประเมินผลทางพลศึกษา ครูใช้วิธีการประเมินผลด้านทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ สอบเก็บคะแนนจากทฤษฎีเป็นส่วนมาก ขาดการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ครูใช้วิธีการประเมินผลผู้เรียนโดยใช้วิธีการแบบซ้ำๆ หรือใช้วิธีการประเมินเพียง 1 หรือ 2 วิธี เช่น การสังเกต การสอบความรู้ เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน บางโรงเรียนครูผู้สอนจะมีวิธีการประเมินผลผู้เรียนโดยใช้แบบการประเมินจากเขตพื้นที่การศึกษาฯ ซึ่งจะส่งแบบการประเมินมาให้โรงเรียนเพื่อใช้ประเมินผลผู้เรียน โดยเฉพาะแบบทดสอบความรู้ เครื่องมือประเมินผลใช้แบบทดสอบความรู้ โดยให้นักเรียนสอบในห้องเรียน และแบบทดสอบทักษะ โดยการสังเกตการปฏิบัติทักษะกีฬา เช่น การเล่นฟุตบอล วอลเลย์บอล เป็นต้น เพื่อให้คะแนนผู้เรียน

สรุปผลการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สรุปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการเรียนรู้ พลศึกษาตาม

สภาพจริง สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีจุดมุ่งหมายของการประเมินผล อยู่ 2 ด้าน ของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเป็นหลัก คือ ด้านความรู้ และด้านทักษะ มีการประเมินผลเฉพาะด้านความรู้และด้านทักษะ เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประเมินผลทางพลศึกษาไม่ครบ 5 ด้าน ในขณะที่บทบาทในการประเมินผล พบว่า ครูจะมีบทบาทเป็นผู้ประเมิน แต่เพียงผู้เดียว ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน เพื่อนนักเรียน หรือผู้ปกครอง นักเรียน กระบวนการประเมิน พบว่า ครูผู้สอนจะใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินผลนักเรียนเฉพาะแบบวัดความรู้และแบบทดสอบทักษะ ไม่มีแบบประเมินทักษะที่ชัดเจนและมีคุณภาพ ไม่มีกระบวนการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ถูกต้อง ผลการประเมินที่ได้ไม่เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และด้านความต้องการจำเป็น พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กต้องการครูที่จบทางสาขาวิชาพลศึกษาโดยตรง ต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลทางพลศึกษาให้กับครู ต้องการเครื่องมือทดสอบทางพลศึกษาและเกณฑ์การประเมินผลทางพลศึกษาที่ได้มาตรฐาน ต้องการอุปกรณ์กีฬา สนามกีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ต้องการให้มีการจัดอบรมในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา และต้องการรูปแบบการประเมินผลทางพลศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการเรียนรู้พลศึกษาตามสภาพจริงสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก จะมีจุดมุ่งหมายของการประเมินผล อยู่

2 ด้าน ประกอบด้วยด้านการประเมินผลทางพลศึกษา 5 ด้าน พบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจะมีบทบาทเป็นผู้ประเมินแต่เพียงผู้เดียว ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย นักเรียน เพื่อนนักเรียน และผู้ปกครอง ครูใช้วิธีการประเมินความรู้ และทักษะ เป็นส่วนใหญ่ ขาดการวิเคราะห์ทักษะที่จำเป็น และประเมินผลทางพลศึกษา ไม่ครบ 5 ด้าน ใช้เครื่องมือประเมินผลนักเรียนเฉพาะแบบวัดความรู้ และแบบทดสอบทักษะ ซึ่งยังไม่มีแบบประเมินทักษะที่ชัดเจน และมีคุณภาพ ไม่มีกระบวนการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ถูกต้อง และผลการประเมินที่ได้ไม่เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และด้านความต้องการ พบว่า โรงเรียนต้องการครูที่จบทางสาขาวิชาพลศึกษาโดยตรง ต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลทางพลศึกษาให้กับครู ต้องการเครื่องมือทดสอบทางพลศึกษาและเกณฑ์การประเมินผลทางพลศึกษาที่ได้มาตรฐาน และต้องการให้มีการจัดอบรมในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา และต้องการรูปแบบการประเมินผลทาง พลศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพ

จากข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2552) กล่าวว่า การประเมินผลต้องสอดคล้องกับมาตรฐานซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มี 2 สาระย่อย (sub-strands) อยู่ในกลุ่มเดียวกันคือ สุขศึกษา กับ พลศึกษา และธรรมชาติของ 2 สาระ (วิชา) นี้ มีความแตกต่างกันในการจัดการเรียนรู้ แม้ว่าจะมีเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อการสร้างเสริมสุขภาวะ (well-being) ให้แก่ผู้เรียนก็ตาม การประเมินผลที่มีรายละเอียดของการปฏิบัติแตกต่างกันออกไป

สำหรับสาระสุขศึกษา คงใช้ลักษณะการวัดและประเมินผลเช่นเดียวกับกลุ่มสาระอื่นอีก 7 กลุ่ม แต่สาระพลศึกษามีความแตกต่างในจุดยืนทางวิชาการ (academic standing) ลักษณะของเนื้อหาความรู้ และทักษะ ทำให้มีส่วนร่วมในการเรียนของผู้เรียน แตกต่างจากสาระสุขศึกษาและสาระอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาระพลศึกษาสามารถนำมาประเมินผลได้ทั้งสิ้น แม้อาจจะไม่ใช่ตัวเลขจำนวนนับแต่ก็สามารถใช้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์มาตัดสินได้ ซึ่งตรงกับ

แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุว่า การประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายวิชาบนพื้นฐานของตัวชี้วัดในรายวิชาพื้นฐานและผลการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติมตามที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ผู้สอนใช้วิธีการที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่ง เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนโดยวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนสังเกตพัฒนาการและความประพฤติของผู้เรียนสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรม ผู้สอนควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินจากโครงงาน หรือการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ ควบคู่ไปกับการใช้การทดสอบแบบต่างๆ อย่างสมดุลต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างเรียนมากกว่าการประเมินปลายปี/ปลายภาค และใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่างๆ

นอกจากนี้ ข้อมูลที่พบยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กออกมาอย่างชัดเจน ซึ่งข้อสนับสนุนในที่นี้ คือ ปัญหา

การดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้รวบรวมไว้ดังนี้ คือ โรงเรียนขนาดเล็กโดยความหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดความหมายที่แตกต่างไปจากโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม) ในเรื่องของขนาดโรงเรียนเดิมยึดเอาโรงเรียนที่มีขนาด จำนวนนักเรียน 120 คน ลงมา โรงเรียนขนาดเล็กในความหมายใหม่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดโรงเรียนที่มีขนาดนักเรียนต่ำกว่า 300 คน ลงมา จึงยึดกรอบที่กำหนดในร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการระบบบริหารและการ “จัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก” ปัญหาการดำเนินงาน หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่างๆ ที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือความต้องการในการดำเนินงาน ปัญหาการดำเนินงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีทั้งหมด 4 ด้านด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วย

ด้านการบริหารวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชนของท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษาความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารการจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งเสริมให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

ด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักการธรรมาภิบาล ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้ผลสรุปของการประเมินผลที่มาจากสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน และสามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปสร้างรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาได้ โดยควรคำนึงถึงบริบทโรงเรียนและผู้เรียน เป็นสำคัญ

2. จากปัญหาที่ผู้วิจัยศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ไม่มีครูที่จบทางสาขาวิชาพลศึกษา จึงควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้มีการพัฒนาตนเองโดยเข้าอบรมในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา และการประเมินผลทางพลศึกษาเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ในบริบทของโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบ เพื่อหาข้อดีข้อเสีย เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด

2. หากต้องการพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างต่อเนื่อง ควรพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงทางพลศึกษา โดยส่งครูผู้สอนเข้าร่วมโครงการอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลหรือการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา โดยเฉพาะครูที่ไม่ได้จบทางสาขาวิชาพลศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2552). การพัฒนาหลักสูตร แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสศ.
- สุวิทย์ ยอดสละ. (2554, กันยายน – ธันวาคม). การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กแนวใหม่ : ทางรอดหรือทางเลือก. วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 3(3): 9-22
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขครั้งที่ 2 พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2556). ผลการดำเนินงานและสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.
- Mitchell, R. (1992). Testing for learning: How New Approaches to Evaluation Can Improve American Schools. New York: Free Press.
- Price, John William. (1998). Authentic Assessment and Its Results in a Middle School Classroom. In Masters Abstracts International. 37(1): 151.
- Wiggins, G. (1989). Teaching to the (authentic) Test. Education Leadership. 46(7): 141-147.

**อนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า
(พ.ศ. 2560 - 2569)**

**Scenario for the Bachelor of Education Program Curriculum
for Physical Education of the Institute of Physical Education
in the Next Decade (B.D. 2017 - 2026)**

รจนา ป้องบุญ, ดร.พิมพ์ ม่วงศิริธรรม, ดร.อนันต์ มาลาธิน และ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา สุกนธทรัพย์
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและประเมินอนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560 - 2569) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสร้างอนาคตภาพของหลักสูตร 24 คน จำแนกเป็นผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร นักศึกษาชั้นปีที่ 5ที่กำลังออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มย่อยละ 6 คน 2) กลุ่มประเมินอนาคตภาพของหลักสูตร 231 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างตามประเด็นที่กำหนด และแบบประเมินอนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที แบบ one-sample t-test

ผลการวิจัย พบว่า อนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560 - 2569) ควรประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ ปรัชญาของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร และเมื่อประเมินอนาคตภาพของหลักสูตร พบว่าองค์ประกอบของหลักสูตรทั้ง 10 ด้าน มีความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้เกินกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนด ($\bar{X} = 3.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกประเด็นที่พิจารณา

Abstract

This research aimed to investigate the scenario of the Bachelor of Education Program Curriculum for Physical Education of the Institute of Physical Education in the next decade (B.D. 2017 - 2026). The data were collected from curriculums' stakeholder by purposively selected with inclusion criteria, divided into 2 groups: The firstly were 24 experts for scenario construction. Which has extensive experience in production management on students in the physical education instructor. Bachelor of Education students who are studying in grade five and is off teachers. Physical Education Graduate Programs Group as administrators and teachers in the school. The secondly were 231 curriculums's takeholders. Research tools were a semi-structured interview, which consisted of 10 elements and the assessment form for evaluate the visual arts curriculum. Physical Education the Institute of Physical Education in the next decade. Content analysis, Mean, Standard deviation and One-sample t-test were used for analyze the data.

The research was found that Scenario of the Bachelor of Physical Education. The Institute of Physical Education in the next decade. (AD 2560 - 2569), composed of 10 elements of the philosophy course. The aim of the course structure of the curriculum. The content of the curriculum, teaching and learning activities. The teachers teaching media. Measurement and Evaluation Program management and program evaluation. The results of future studies, visual arts curriculum. Physical Education the Institute of Physical Education in the Next Decade (2560 - 2569 BC), who has been involved with the program in the future image of the ten key elements. found that the quality of courses, both 10 found that the average accuracy, appropriateness and feasibility exceeds a certain threshold ($\bar{X}$ = 3.50) were significantly statistically. level. in all .05 issues considered.

บทนำ

จากความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีส่งผลให้สังคมไทยมีการหลอมรวมยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม การคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้มากขึ้น เกิดนวัตกรรมและสื่อความรู้ใหม่ๆ ขึ้นทุกวัน เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ด้าน ทำให้การศึกษาต้องมีการ

ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สถาบันการพลศึกษา เป็นองค์กรหนึ่ง ที่น่านโยบายด้านการศึกษามาผนวกกับนโยบายการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในแต่ละสาขาที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการพลศึกษาต้องมีการ

พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ท้องถิ่น นานาชาติ และนโยบายดังกล่าว เพื่อผลิตครูพลศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาประเทศ (สถาบันการพลศึกษา. 2557) โดยหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาศักยภาพในการผลิตครูและบุคลากรด้านพลศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษา การฝึกสอน การฝึกการเป็นผู้นำ และการให้บริการความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่พบว่าสังคมไทยยังคงมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของวิถีการดำเนินชีวิต ส่งผลให้เกิดโรคต่างๆ มากขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข : 2557) สะท้อนถึงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ขาดการพัฒนาส่งเสริมด้านพลศึกษา สุขศึกษา และนันทนาการที่เป็นรูปธรรม

ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ควรตระหนักและพิจารณาทบทวนโดยเฉพาะในส่วน of สถาบันการพลศึกษา ที่ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรวิชาชีพพลศึกษา ที่จะต้องกำหนดอนาคตที่พึงประสงค์ในการผลิตบุคลากรทางพลศึกษา ว่าควรจะเป็นไปในทิศทางใด การศึกษาอนาคตจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ได้สารสนเทศ ประกอบการดำเนินงานอนาคต ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (นพดล จิรบญดิลก. 2554) ซึ่งภาพอนาคตที่ได้จะช่วยกำหนดนโยบายระยะยาว ยุทธวิธีและการวางแผนที่จะช่วยให้ได้ทิศทางไปสู่การพัฒนาที่ต้องการให้เกิดขึ้น การศึกษาอนาคตทางด้านหลักสูตรจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ภาพอนาคตของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา สอดคล้องกับความต้องการ

ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในสังคม รวมทั้งสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับวิธีการวิจัยอนาคต ตามแนวบรรทัดฐานทางสังคมในการศึกษาเทคนิคการวิจัยแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Future Research : EFR) เฉพาะด้านอนาคตภาพที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด (Most Probable Scenario : MP) (จุมพล พูลภัทรชีวิน. 2551) และการวิจัยเชิงประเมินแบบอิงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder Based Evaluation) เพื่อให้ได้หลักสูตรเชิงรุกที่ตอบสนองต่อทิศทางและแนวทางต่างๆ ในการพัฒนาองค์กรการผลิตบุคลากรทางพลศึกษาในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างอนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)
2. เพื่อประเมินอนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ได้อนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) ซึ่งเป็นสารสนเทศที่สถาบันการพลศึกษาทุกวิทยาเขต และสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ

สามารถนำไปใช้ในการเตรียมการผลิตบัณฑิตที่จะออกไปเป็นบุคลากรทางพลศึกษา ตลอดจนวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรทางด้านการผลิตบุคลากรทางพลศึกษาในอนาคต รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบระดับนโยบาย สามารถนำข้อมูลไปกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารงานและการมีส่วนร่วมกับสถาบันที่ผลิตครูอย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยกำหนดกรอบพื้นที่การศึกษา คือ สถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขต เนื่องจากแต่ละแห่งใช้หลักสูตรเดียวกันและมีบริบทต่างๆ ในการนำหลักสูตรไปใช้คล้ายคลึงกัน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยกำหนดกรอบของช่วงระยะเวลาการศึกษา เป็น 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

ขอบเขตด้านประเด็นการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดไว้ 10 ประเด็นหลักคือ 1) ปรัชญาของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างของหลักสูตร 4) เนื้อหาของหลักสูตร 5) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู 7) สื่อการเรียนการสอน 8) การวัดและประเมินผล 9) การบริหารหลักสูตร และ 10) การประเมินหลักสูตร

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลและตัวแปรที่ศึกษา ผู้วิจัยแบ่งตามระยะการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างอนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

แหล่งข้อมูลคือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 24 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ตาม

เกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด จำแนกเป็น

1. บุคคลที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการหลักสูตรเกี่ยวกับการผลิตนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา 6 คน
2. อาจารย์ผู้สอน ในรายวิชาพลศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนรายวิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตร 6 คน
3. นักศึกษาชั้นปีที่ 5 และกำลังออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา 6 คน
4. ผู้ใช้บัณฑิตคือผู้บริหารและครูในโรงเรียน 6 คน

โดยมีตัวแปรที่สนใจคือ อนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

ระยะที่ 2 การประเมินอนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

แหล่งข้อมูลคือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา 231 คน โดยวิธีการเลือกแบบตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา 5 คน
2. รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาในวิทยาเขตต่างๆ 16 คน
3. หัวหน้าหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษาในวิทยาเขตต่างๆ 17 คน
4. อาจารย์ผู้สอนในวิทยาเขตต่างๆ 51 คน
5. ครูประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชา

พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตต่างๆ 85 คน

6. นักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชา พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ที่กำลังฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา ที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของวิทยาเขตต่างๆ 57 คน

โดยมีตัวแปรที่สนใจ คือ คุณภาพของอนาคต ภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า โดยประยุกต์แนวทางการประเมินของสมาคมการ ประเมินสหรัฐอเมริกา (American Evaluation Association: AEA) 3 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดระยะของการวิจัยเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 การสร้างอนาคตภาพของหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบัน การพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560- 2569) ในระยะนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในระยะที่ 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้าง ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นสร้าง กงล้ออนาคตของอนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560- 2569) ในด้านปรัชญา ของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้าง ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการเรียน การสอน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู สื่อการเรียน

การสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร พลศึกษา และการประเมินหลักสูตรพลศึกษา จากนั้น จึงสรุปสาระที่ได้ทั้งหมดเพื่อเขียนอนาคตภาพของ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า

ระยะที่ 2 การประเมินอนาคตภาพหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบัน การพลศึกษา ในทศวรรษหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับหลักสูตร ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยแบบสอบถาม เพื่อประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของอนาคตภาพ จากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระยะที่ 2 จากนั้น ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานไม่เกิน 1.00 ด้วยสถิติทดสอบที แบบ one sample t -test

ผลการวิจัย

1. อนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) พบว่า ควร ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ปรัชญาของหลักสูตรควรเน้นการ มุ่งผลิตครูพลศึกษาและบุคลากรที่ทำงานสายวิชาชีพ ทางพลศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่ทันสมัยตามความ ก้าวหน้าทางวิทยาการและความต้องการของสังคม ภาพลักษณ์ของนักศึกษาที่ผ่านการเรียนในหลักสูตร ต้องเป็นผู้มีความรู้ มีเจตคติที่ดี มีความรักในวิชาชีพ พลศึกษา มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและสังคมให้ดียิ่งขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรมและมีทักษะที่จำเป็นในวิชาชีพ พลศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมให้ดียิ่งขึ้น

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรเน้น การผลิตครูพลศึกษาและบุคลากรวิชาชีพทาง พลศึกษา ที่เป็นไปตามความต้องการของสังคมและ จะต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้เจตคติและทักษะ ที่จำเป็นทางวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมได้ในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของ หลักสูตร

1.3 โครงสร้างของหลักสูตร ควรมีการจัดหน่วยกิตให้เรียนน้อยลง เพื่อประหยัดเวลาและ ค่าใช้จ่าย ซึ่งควรประกอบด้วย 3 ส่วนคือหมวด วิชาการศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต และ หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต โดยมีหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า 160 หน่วยกิต

1.4 เนื้อหาของหลักสูตร ควรมีการ กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรให้เป็นไปตามโครงสร้าง ของหลักสูตร จัดรายวิชาเรียนให้สอดคล้องกับ ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รายวิชาที่จัดให้ เรียนเน้นเรื่องทักษะการสอนพลศึกษา การตัดสินใจ การจัดการแข่งขัน และการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา

1.5 กิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตร จะต้องเน้นวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูที่ชัดเจน ใช้เทคโนโลยีช่วยใน การกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานที่ เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น และมีการนำสื่อ การสอนมาใช้ประกอบการทำกิจกรรม และควรนำ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นๆ มาคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เมื่อพบปัญหาหรือจุดที่ ต้องการปรับปรุงและพัฒนาควรนำข้อมูลมา ดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงและ พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.6 การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ควร จัดประสบการณ์ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ โดย จะต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถภาพ ด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะที่ เหมาะสมกับความเป็นครูพลศึกษา ส่งเสริมให้มี ความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ใน เทคนิควิธีในการถ่ายทอดความรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นให้นักศึกษาลำคิด กล้าพูด กล้าทำ และสามารถ ปฏิบัติได้จริง

1.7 สื่อการเรียนการสอนพบว่าหลักสูตร ในอนาคตควรพิจารณาถึง 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สื่อการสอนคือ 1) แหล่งของสื่อที่ควรมี 2) คุณลักษณะ ของสื่อ และ 3) การวิเคราะห์คุณภาพของสื่อ ตลอดจน ควรมีกระบวนการวิเคราะห์ การเตรียมสื่อการเรียน การสอนของอาจารย์ผู้สอนด้วย

1.8 การวัดและประเมินผลควรมีระเบียบ แบบแผนที่ชัดเจน เน้นการประเมินที่ครอบคลุม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรวัดให้ตรงกับเรื่องที่สอน มีการใช้เครื่องมือถูกต้อง มีคุณภาพ และควรมีการ รายงานผลที่เป็นรูปธรรม

1.9 การบริหารหลักสูตร ควรมีการจัดทำ แผนบริหารงานอย่างเป็นระบบใช้คอมพิวเตอร์จัด โปรแกรมการศึกษามีระบบเทียบโอนหน่วยกิต มีแผน การเรียนให้ผู้เรียนศึกษาในคู่มือนักศึกษา เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนร่วมกำหนดแผนการเรียน มีการจัดประชุม วางแผนการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จัดให้มี อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยและสะดวกต่อการ ใช้งาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ได้จัดทำ ผลงานทางวิชาการ และทำวิจัย

1.10 การประเมินหลักสูตร ควรกำหนด สิ่งต่อไปนี้ให้ชัดเจนไว้ในหลักสูตร คือ 1) สิ่งที่

มุ่งประเมิน ซึ่งควรประเมินทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ และ ผลกระทบของหลักสูตร 2) กระบวนการประเมิน ควรกำหนดเป้าหมาย และระบบการประเมินอย่าง ครบวงจร ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย มีการใช้ การวิจัยในการประเมิน และ 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับ ควรมีระบบประเมินการสอนเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ สำหรับผู้สอน

2. ผลการประเมินอนาคตภาพหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบัน การพลศึกษาในทศวรรษหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบของอนาคตภาพ พบว่า ในทุกองค์ประกอบทั้ง 10 ด้าน มีค่าเฉลี่ย ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ในด้านอนาคตภาพของหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบัน การพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) สามารถอธิบายในรายองค์ประกอบย่อยได้ดังนี้

1) ปรัชญาของหลักสูตร ควรนำมาตั้งไว้ เป็นองค์ประกอบแรกในการสร้างหลักสูตร ตรงกับที่ บิชอป (ลิขิตกุล กุลรัตนรักษ์. 2557 อ้างอิงจาก Bishop. 1985) ได้กล่าวถึงว่า ต้องมีตัวกำหนดหลัก ซึ่งจัดเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะในส่วนของปรัชญา เนื่องจากปรัชญาเป็น แนวทางที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นและนำพาไปสู่ ความสำเร็จในอนาคต

2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือความ มุ่งหวังให้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เรียนหลังจากได้ใช้หลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ

(กรมวิชาการ. 2550) สอดคล้องกับ นิตยา เปลื้องนุช (2554) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของ หลักสูตรในประเด็นด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการเรียนการสอน ไว้เป็นประเด็นแรก ว่า หลักสูตรต้องมีความมุ่งหมายที่ชัดเจน จะต้องจัดสอน เนื้อหาอย่างไรบ้างจึงจะเหมาะสมและเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ สอดคล้องกับ อภิภา ปรัชญพฤทธ์ (2555) ที่สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรด้านเนื้อหา สารว่าควรจะครอบคลุมเนื้อหาทางวิชาการของ แต่ละสาขาและทักษะที่จำเป็น ผู้สอนควรคัดสรร เนื้อหาโดยต้องสอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร สอดคล้องกับคำกล่าวของ ทาบา Tabá. (1962) ที่ระบุว่า ควรเลือกเนื้อหาที่มีความเที่ยงตรง และสำคัญ สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ค้นพบในครั้งนี้ ที่ว่าควรมีการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรให้เป็นไป ตามโครงสร้างของหลักสูตร จัดรายวิชาเรียนให้ สอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รายวิชาที่จัดให้เรียนเน้นเรื่องทักษะการสอนพลศึกษา การตัดสินใจ การจัดการแข่งขัน และการเป็นผู้ฝึกสอน กีฬา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิขิตกุล กุลรัตนรักษ์ (2557) ที่พบว่า การจัดรายวิชาของ มหาวิทยาลัยที่ผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มีความ คล้ายคลึงกัน แต่มีรายวิชาเอกที่ต่างกันออกไป

5) กิจกรรมการเรียนการสอน ควรเริ่ม ด้วยวิธีสอน การจัดชั้นเรียน เทคนิคในการจัดกิจกรรม ให้แก่ผู้เรียน การวัดประเมินผล สอดคล้องกับ อภิภา ปรัชญพฤทธ์ (2555) ที่กล่าวว่ากระบวนการเรียน การสอน ควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และ ลักษณะของผู้เรียน และสอดคล้องกับคำกล่าวของ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548) ที่ว่า การจัดกระบวนการ เรียนการสอนพลศึกษา ควรคำนึงถึงบรรยากาศ สภาพการณ์ ระเบียบหรือข้อตกลงในการเรียน

การสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ โดยครูจะต้องปฏิบัติและคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ 1) การประกันว่าผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม 2) ความชำนาญในการสอนและกิจกรรมที่แตกต่างกัน 3) มีแหล่งสนับสนุนทั้งในเรื่องของอุปกรณ์และอื่นๆ 4) กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจภายในและมีความสงสัยใคร่รู้ 5) ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 6) ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการทำงานร่วมกับคนอื่น 7) จัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ให้ท้าทาย 8) มีการใช้ข้อมูลป้อนกลับและสร้างสรรค์ 9) มีการจัดระบบการเรียนการสอนที่ชัดเจน 10) มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะให้เรียนรู้ 11) เน้นย้ำจุดประสงค์ในระดับที่สูงขึ้น 12) ฝึกปฏิบัติการการเสริมแรงสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ พบว่าหลักสูตรควรเน้นวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ชัดเจน รู้จักใช้เทคโนโลยีช่วยในการกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานที่ เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น และมีการนำสื่อการสอนมาประกอบกิจกรรม และมีการนำผลมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เน้นกระบวนการวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถไปเป็นครูในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ควรจัดให้นักศึกษาผ่านปฏิบัติการสอนตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ครูสภากำหนด ดังนี้ 1) มีการฝึกวิชาชีพระหว่างเรียน 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะและผ่านมาตรฐานการปฏิบัติงานคือ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทาง

วิชาชีพ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน 5) พัฒนาสื่อการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของการเรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮุสตัน. (Houston. 1990) ที่วิจัยเกี่ยวกับการฝึกหัดครู การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการบริหารกระบวนการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่าการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคปฏิบัติเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งในหลักสูตรการฝึกหัดครู ดังนั้น ด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ควรจัดให้เป็นไปตามเงื่อนไขของครูสภา และสอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการจัดประสบการณ์เชิงปฏิบัติมีการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถภาพ ด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู ส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ในเทคนิควิธีในการถ่ายทอดความรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นให้นักศึกษากล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ และสามารถทำงานเป็นและร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาและในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

7) สื่อการเรียนการสอนควรมีลักษณะหลากหลายผสมผสานกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554.) ที่กล่าวถึงสื่อว่า อาจารย์

ผู้สอน ควรสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มากที่สุด ควรผลิตโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้และจัดแหล่งการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาที่เกี่ยวข้องควรจัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในโรงเรียน และในเรื่องสื่อ อาจารย์ผู้สอนต้องพัฒนาทั้งในแง่ปริมาณของสื่อ และคุณภาพของสื่อ ทบทวนแหล่งของสื่อที่ควรมี กำหนดคุณลักษณะของสื่อที่ชัดเจน และวิเคราะห์คุณภาพสื่อ

8) การวัดและประเมินผล ควรประกอบด้วย วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมิน เพื่อตัดสินว่านักศึกษาหรือผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554). กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินหลักสูตร การประเมินการเรียนการสอน ควรประเมินภาพกว้าง เช่น คุณภาพของบันทึกการสอน คุณภาพของแบบสอบ ความอิสระคล่องตัวในการดำเนินงาน เป็นต้น ตลอดจนมีการกระตุ้นสร้างความรู้ด้านการประเมินให้ครู สอดคล้องกับ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2552) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลควรมีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน เน้นการประเมินที่ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วัดให้ตรงกับเรื่องที่สอน มีการใช้เครื่องมือถูกต้อง และควรมีการรายงานผลที่เป็นรูปธรรมเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและวิธีการประเมิน

9) การบริหารหลักสูตร ควรมีการกำหนดรูปแบบและกระบวนการบริหารจัดการทั้งทางด้าน ผู้เรียนผู้สอน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การ

ประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประกันคุณภาพหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรบรรลุตามปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับ รุจิร ภูสาระ (2551) ที่ระบุว่าในการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารมีความสำคัญมากในการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ โดยต้องวางแผนดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โดยอันดับแรกต้องจัดชั้นเรียนหรือจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือตามความสนใจ ต่อมาคือการจัดครูเข้าสอนที่ต้องคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์ มีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีการจัดโปรแกรมการศึกษาตามเกณฑ์การใช้หลักสูตร ควรมีระบบเทียบโอนหน่วยกิต ควรมีแผนการเรียนให้ผู้เรียนศึกษาในคู่มือนักศึกษา ให้โอกาสผู้เรียนร่วมกำหนดแผนการเรียน มีการจัดประชุมวางแผนการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดให้มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย สะดวกใช้งาน ส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ และการทำวิจัย

10) การประเมินหลักสูตร ต้องคำนึงถึงรูปแบบและวิธีการที่ใช่ว่ามีจุดเด่นหรือมีส่วนใดที่ต้องปรับปรุง สอดคล้องกับ อภิภา ปรัชญพฤตย์ (2555) ที่ระบุว่า การวางแผนการประเมินผลเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นวางแผนหลักสูตร นอกจากนี้ควรมีการวางแผนการนำข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผลการประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2552) ที่ระบุว่า การประเมินผลหลักสูตรที่สมบูรณ์ควร มี 4 ส่วน คือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การประเมินประสิทธิภาพครู การประเมินตัวหลักสูตร และการประเมินการบริหารหลักสูตร ซึ่งควรมีการกำหนดสิ่งต่อไปนี้ให้ชัดเจนในหลักสูตร ประกอบด้วย 1) สิ่งที่มีประเมิน ซึ่งควรประเมินทั้งผลผลิต ผลลัพธ์

และผลกระทบของหลักสูตร 2) กระบวนการประเมิน ควรมีการกำหนดเป้าหมายและระบบการประเมิน อย่างครบวงจร ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย มีการใช้การวิจัยในการประเมิน และ 3) ข้อมูลย้อนกลับ ควรมีระบบประเมินการสอนเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ สำหรับผู้สอนเพราะการประเมินหลักสูตรเป็นการ รวบรวมและวิเคราะห์หลักสูตรข้อมูลแล้วนำมาใช้ ในการตัดสินใจข้อบกพร่องหรือปัญหาเพื่อหาทาง ปรับปรุงแก้ไขส่วนประกอบทุกส่วนให้มีคุณภาพดี ยิ่งขึ้น

2. การประเมินคุณภาพอนาคตภาพ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า พบว่า คุณภาพของรูปแบบการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยมาตรฐานด้านความถูกต้อง ของหลักสูตร ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการประเมินต้อง มีความถูกต้อง ทำให้ข้อมูลเชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือ ที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการ วัดได้จริง มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ ที่ ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ และให้ข้อมูล ตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์และการเสนอ ผลการประเมินถูกต้อง และผลการประเมินมีความ เป็นปรนัย มาตรฐานด้านความเหมาะสมของ หลักสูตรหมายถึงวิธีการที่ใช้ในการประเมินต้อง ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียให้กับผู้ให้ข้อมูล มาตรฐานด้าน ความเป็นไปได้ของหลักสูตร หมายถึง วิธีการที่ใช้ ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในแนวทาง ที่สามารถปฏิบัติได้จริง ประหยัด คุ่มค่า และเหมาะสม โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับหลักสูตร ในแต่ละ องค์ประกอบของอนาคตภาพทั้ง 10 องค์ประกอบ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 แสดงว่าอนาคตภาพของหลักสูตรที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูหรือ บุคลากรทางพลศึกษา สามารถนำผลของการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินตามพันธกิจตาม บทบาทของสถาบัน อุดมศึกษาที่มุ่งสู่ความมี มาตรฐานและคุณภาพได้

2. สถาบันการพลศึกษา สามารถนำผลการ วิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของแต่ละ วิทยาเขตได้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการ กำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กร เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน

3. ในการพัฒนาหลักสูตร ผู้พัฒนาหลักสูตร (ศษ.บ.) จะต้องให้ความสนใจกับปรัชญาของ หลักสูตร และเน้นความสัมพันธ์สอดคล้องกับจุด มุ่งหมาย โครงสร้าง ตลอดจนกระบวนการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน หลักสูตรให้มากขึ้น

4. ผู้ที่จะนำหลักสูตรเชิงอนาคตนี้ไปใช้ สามารถที่จะปรับปรุงในส่วนของโครงสร้างของ หลักสูตร ให้มีความกระชับมากขึ้นเพื่อสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของการจัดการเรียน การสอนในระดับ อุดมศึกษา ในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาริวิจัยเพื่อพัฒนาในประเด็น ที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น พัฒนาโครงสร้าง หลักสูตรให้สมบูรณ์มากขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรซึ่งเน้น การสร้างผลผลิตทางพลศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไป

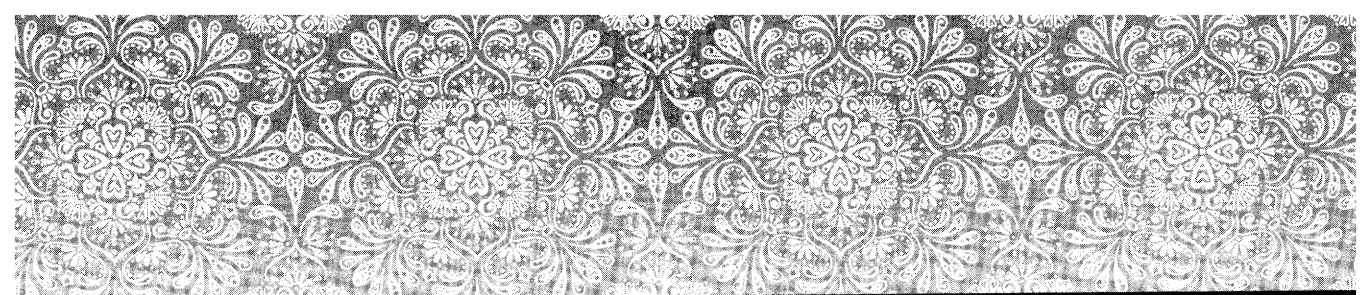
ตามแนวโน้มของกระแสสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และองค์ความรู้ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หลักสูตรการเรียนรู้ตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในลักษณะของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร ให้มีความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี และสามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). การประเมินผลจากสภาพจริง. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2551). การวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research). แบบการวิจัยและการใช้ผลงานทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล จิระบุญดิถ (2554). อนาคตภาพการผลิตบุคลากรวิชาชีพสุขศึกษา พลศึกษา กีฬา และนันทนาการของสถาบันอุดมศึกษาประเทศไทยใน พ.ศ. 2554-2563. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เปลื้องนุช. (2554). รายงานวิจัยเรื่องผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยใน 5 ปี ข้างหน้า กรุงเทพมหานคร ออฟเซตเพรส.
- รุจิย์ ภู่อาระ. (2551). การสำรวจเชิงวิเคราะห์วิธีวิทยาของงานวิจัยที่ใช้เทคนิค อี ดี เอฟอาร์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารจิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลิขิตกุล กุลรัตนรักษ์. (2557). การพัฒนาหลักสูตรต้นแบบสาขาวิชาครุศาสตร์ตามกรอบสมรรถนะของครูในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2552). ความสำคัญ ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิชาชีพสุขศึกษา. วารสาร สุขศึกษา-พลศึกษา-นันทนาการ. 30 (มกราคม – มิถุนายน) : 43-53. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์สำนักเลขาธิการวุฒิสภา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2555). รวบรวมความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). รวบรวมความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันการพลศึกษา. (2557). ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา. (1) กรุงเทพมหานคร.

- สาธารณสุข, กระทรวง. (2557). แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) [ออนไลน์]
แหล่งที่มา : <http://www.moph.go.th/other/inform/10/index>.
- อภิภา ปรัชญพฤทธิ. (2555). หลักสูตรและการเรียนการสอนอุดมศึกษา: พาราไดม์ และวิธีปฏิบัติ กรุงเทพฯ,
อินทภาษ.
- Bishop, Leslie J. (1976). Staff Development and Instructional Improvement : Plans
- Houston, M & Collins, R. (1990). Self-Directed Learning. New York: Nichols/GP.
- Taba, Hilda. (1962). Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Harcourt
Brace Jovanovich.

การศึกษาปัญหา อุปสรรค และความต้องการ ในการออกกำลังกายของสตรีที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิม The Study of Barriers and Needs for Doing Exercise among Muslim Women According to the Muslim Way

สุริรัตน์ รงเรือง, ขวัญชัย วัฒนศักดิ์ และ อารินตา มะอาลี
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการออกกำลังกายของสตรีที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิม กลุ่มตัวอย่างคือสตรีมุสลิมที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านรูสมิแล จำนวน 370 คน เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional study) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 51 มีการออกกำลังกาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการมีสุขภาพดี (ร้อยละ 45) รองลงมา คือ ต้องการพบปะผู้คน หรือสร้างสัมพันธ์ภาพกับคนอื่น (ร้อยละ 30) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 50 ไม่มีการออกกำลังกาย ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่ไม่ออกกำลังกาย โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผล คือ ไม่มีเวลา (ร้อยละ 40) รองลงมา คือ ไม่มีสถานที่ (ร้อยละ 16) และไม่มีอุปกรณ์ (ร้อยละ 13) ตามลำดับ ส่วนความต้องการในการออกกำลังกายที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิม คือ วิธีการออกกำลังกายหรือรูปแบบการออกกำลังกายที่เป็นท่าต่างๆ สามารถเคลื่อนไหวได้ทุกส่วน ที่สำคัญไม่ควรมีเสียงดนตรีประกอบหรือถ้าจะมีเสียงเพลงประกอบควรเป็น “อนาซีด” ส่วนสถานที่ควรเป็นสัดส่วนคือแยกชายหญิง อยู่ใกล้บ้านหรืออยู่ในชุมชน ควรมีผู้นำในการออกกำลังกาย ส่วนการแต่งกาย ควรแต่งชุดออกกำลังกายแบบมิดชิด (ปกปิดเอวระะฮ.) และควรได้รับอนุญาตจากสามีหรือผู้ปกครองก่อน

คำสำคัญ: ปัญหาและอุปสรรค ความต้องการ การออกกำลังกาย สตรีมุสลิม

Abstract

This research aimed to investigate the barriers and needs for exercises among Muslim women according to the Muslim way. The study design is cross-sectional study. The study sample comprises of 370 Muslim women from dwelling in Rusa Milae community by simple random sampling technique. The responses from these subjects who agreed

to participate were obtained using a structure questionnaire. The analysis involves using frequency, percentage and mean. We found that Muslim women do exercise about 51%, most of the reason is they want to be healthy (45%), and they want to meet people and make relationships with the others (31%). Most of the reasons among those who do not exercise are don't have time (40%), don't have specific place (16%), and don't have sport equipment (13%), respectively. Need of the participants for doing exercise that conforms to the Muslim way of life is to do simple exercise. It should be simple style and every part of body can be moved. It's depends if sport equipment can be provided. Playing music while doing exercise shouldn't be provided. If it's necessary, Anasyid is allowed. The place of doing exercise should be separated male and female and should be in the village. The leader should be dressed appropriately and should be allowed by family members and especially husband.

Keywords: Barrier, Need, Exercise, Muslim women

บทนำ

การออกกำลังกาย คือ การที่ร่างกายได้ใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะอื่นๆ ของร่างกายทำงานมากกว่าการเคลื่อนไหวตามปกติในชีวิตประจำวัน การออกกำลังกายที่ดีและถูกต้องควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ตามความเหมาะสมของอายุ เพศ และสถานะของร่างกาย (ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์, 2534) ประโยชน์ที่ได้รับจากการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและเหมาะสม จะทำให้ร่างกายแข็งแรง และมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น หัวใจและปอดแข็งแรงขึ้น ความดันโลหิตลดลง ป้องกันโรคเบาหวานได้ ลดระดับไขมันในเส้นเลือด สมรรถภาพทางเพศดีขึ้น ลดและช่วยแก้อารมณ์เศร้า ความเครียดได้ ระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายดีขึ้น จนสามารถป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสภาพร่างกายได้ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2553)

ในช่วงปี 2546-2556 พบว่าอายุคาดเฉลี่ยคนไทยเมื่อแรกเกิดสูงขึ้นโดยชายจาก 67.9 ปี

ในปี พ.ศ. 2546 เป็น 71.1 ปี ใน พ.ศ. 2556 และหญิงใน พ.ศ. 2546 จาก 75 ปี เป็น 78.1 ในปี พ.ศ. 2556 ถึงแม้ว่าคนไทยจะอายุยืนยาว และมีสุขภาพโดยรวมดีขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2557) แต่ในขณะเดียวกันคนไทยกลับมีการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non Communicable diseases หรือ NCDs) ซึ่งกลุ่มโรคเหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้คนไทยเสียชีวิตมากที่สุด จากข้อมูลสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศปี 2552 ไทยมีผู้ป่วยด้วยโรคกลุ่มนี้ถึง 14 ล้านคน เสียชีวิตมากกว่า 300,000 คน หรือร้อยละ 73 ของการเสียชีวิตของประชากรไทยทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าอัตราการเสียชีวิตเฉลี่ยของประชากรทั้งโลกถึงร้อยละ 10 และมากกว่าครึ่งเสียชีวิตก่อนอายุ 60 ปี คิดเป็นมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจถึง 200,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งโรคที่มีอัตราการเสียชีวิตสูงสุดคือ โรคเบาหวาน หลอดเลือดสมองและหัวใจ ถูกลมโป่งพอง มะเร็ง ความดันโลหิตสูง และโรคอ้วน โดยปัจจัยเสี่ยงคือ

เหล้า บุหรี่ อาหารหวาน มัน เค็มจัด ออกกำลังกาย ไม่เพียงพอ ความเครียด และกรรมพันธุ์ วิธีการป้องกันที่ดีที่สุดก็คือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สุขภาพให้ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะช่วยลดโอกาสเสี่ยงได้ถึงร้อยละ 80 (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2557)

การออกกำลังกายจึงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยลดปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรค NCDs ดังกล่าวแต่จากการสำรวจในปี 2554 พบว่าประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป ทั้งสิ้น 57.7 ล้านคน มีผู้ที่เล่นกีฬาหรือออกกำลังกายเพียง 15.1 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.1 และมีประชาชนเพียง 5 ล้านคนเท่านั้นที่มีการออกกำลังกายอย่างเพียงพอที่จะช่วยป้องกันโรคได้ (กระทรวงสาธารณสุข, 2553) โดยผู้ชายมีอัตราการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายสูงกว่าผู้หญิงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 27.4 และร้อยละ 25.0 ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555)

แม้ว่าประชาชนจะรู้ว่าการออกกำลังกายเป็นสิ่งที่ดี และอยากออกกำลังกาย แต่ก็มีปัจจัยหลายๆ ประการที่เป็นปัญหา และอุปสรรคในการออกกำลังกาย เช่น สถานที่ในการออกกำลังกาย หรือสนามกีฬาไม่เพียงพอ เป็นโรคประจำตัว ไม่มีความตั้งใจในการออกกำลังกาย มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการออกกำลังกาย ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย เป็นต้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555: ปุญญพัฒน์ ไชยเมล์ และ ปัทมา รักแก้ว, 2555: อนุชา เจริญผล, 2554)

สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) เป็นพื้นที่มีทางสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากพื้นที่ส่วนอื่นๆ ของประเทศ เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม และใช้ภาษามลายู

ท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 20 เป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมีลักษณะทางสังคมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ โดยเฉพาะชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม หรือมุสลิมจะมีการดำเนินชีวิตประจำวัน การกิน การอยู่ การครองเรือนล้วนแต่ผูกพันอยู่กับศาสนาอย่างแน่นแฟ้น รวมทั้งขนบธรรมเนียมต่างๆ ก็มีบ่อเกิดมาจากศาสนาทั้งสิ้น การปฏิบัติกิจกรรม หรือภารกิจใดๆ จะยึดหลักศาสนา และใช้ศาสนาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต ไม่เว้นแม้แต่การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพก็ต้องสอดคล้องกับหลักการศาสนาอิสลาม (มานี ชูไทย, 2544)

ในอดีตกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการออกกำลังกายมาตลอด นับตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา โดยการกำหนดให้มีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายพร้อมกันทั่วประเทศ ได้จัดให้มีงานมหกรรมรวมพลสร้างสุขภาพรวม 4 ครั้ง รวมทั้งได้สนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬาและออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงสาธารณสุข, ม.ป.ป.) มีการรณรงค์ให้เดินแอโรบิค ส่งเสริมให้จัดตั้งเป็นชมรมทุกหมู่บ้านเพื่อเป็นกลไกให้ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้มีเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ในชุมชนนั้นๆ เพื่อจะนำไปสู่การมีสุขภาพดีอย่างยั่งยืน (กระทรวงสาธารณสุข, 2546) รวมทั้งกระทรวงสาธารณสุขได้สนับสนุนอุปกรณ์ เช่น ชุดเครื่องเสียงเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เดินแอโรบิค แต่ในชุมชนมุสลิมหลายๆ ชุมชนก็ไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักคำสอน และยังขัดกับหลักปฏิบัติทางศาสนา (ยูซุฟ นิมะ และสุภัทร

ฮาสูวรรณ, 2551) เช่น กิจกรรมมีการปะปนกันระหว่างชายหญิง (Madya, 2008 อ้างใน การิยาฮือแร, 2553) มีการใช้ท่าทางที่โลดโผนไม่เหมาะสมสตรีมุสลิม เป็นต้น เพราะฉะนั้นกิจกรรมการออกกำลังกายของสตรีมุสลิมเป็นสิ่งที่ต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะอาจจะขัดกับหลักการศาสนาได้ง่ายกว่าเพศชาย เช่น สถานที่ การแต่งกาย รูปแบบหรือวิธีการ ท่าทางที่ใช้ในการออกกำลังกาย เสียงเพลงหรือเสียงดนตรีประกอบจังหวะในการออกกำลังกายนั้นอาจจะส่งผลทำให้สตรีมุสลิมไม่สามารถออกกำลังกายได้เพราะขัดกับหลักการศาสนา ซึ่งจากการศึกษาถึงสาเหตุที่ประชาชนไม่ออกกำลังกายพบว่า ในชุมชนมุสลิมนั้นส่วนหนึ่งมาจากหลักปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามที่ไม่ให้มีการเปิดเผยตัวเองหรือแสดงท่าทางที่ไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ และสตรีต้องไม่เปิดเผยตัวเอง (เอาเราะฮฺ) ให้ผู้ชายเห็น (บรรจง บินกาซัน, 2543) อีกทั้งถ้าหากท่าทางในการออกกำลังกายนั้นไม่เหมาะสมก็จะทำให้สตรีมีความอาย โดยเฉพาะในที่สาธารณะ (ฉลวย เหลาะหมาน, 2548)

นอกจากนี้สตรีมุสลิมส่วนใหญ่จะทำงานอยู่กับบ้าน มีการเคลื่อนไหวร่างกายน้อยกว่าเพศชาย ซึ่งทำให้เกิดภาวะอ้วนลงพุงได้ง่ายกว่าเพศชาย ถ้าหากว่าไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายที่เพียงพอ และเหมาะสมก็จะส่งผลให้สตรีมีสุขภาพไม่ดี เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังได้ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น การวิจัยนี้จึงจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัญหาและอุปสรรคในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม รวมทั้งค้นหาความต้องการของสตรีว่ามีความต้องการเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ วิธีการ การแต่งกาย อุปกรณ์ หรือปัจจัยอื่นๆ เกี่ยวกับออกกำลังกายอะไรบ้าง ซึ่งประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้

จึงมีความสำคัญที่จะนำไปใช้ในการสนับสนุน ส่งเสริมการออกกำลังกายที่ตรงกับความต้องการ และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และวิถีปฏิบัติของสตรีมุสลิมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหาปัญหาและอุปสรรคในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม
2. เพื่อหาความต้องการในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ สตรีมุสลิมที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านรูสะมิแล ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 1,800 คน (มิถุนายน 2555) (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลรูสะมิแล, 2556) คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Yamane (1970) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างคือ สตรีมุสลิมเท่ากับ 270 คน แต่เพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล และเพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลเพิ่มเติมรวมเป็น 370 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเอง โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป จำนวน 10 ข้อ 2) เหตุผลในการออกกำลังกาย เป็นข้อคำถามแบบปลายปิด ให้ระบุ

ตอบ จำนวน 9 ข้อ 3) ปัญหา และอุปสรรคในการออกกำลังกาย เป็นข้อคำถามปลายเปิด ให้ระบุตอบจำนวน 12 ข้อ 4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการออกกำลังกาย มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด 5) ความต้องการในการออกกำลังกายของสตรีที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิม เป็นคำถามปลายเปิด โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยได้มีการนำไปทดลองใช้ (try out) กับสตรีมุสลิมในชุมชนใกล้เคียง จำนวน 30 คน ก่อนจะนำมาปรับปรุง และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะอธิบายถึงความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับ หรือการรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ข้อมูลจะไม่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวม เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ข้อมูลก็ได้เซ็นยินยอมในแบบฟอร์มที่เตรียมไว้ (consent form)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเรื่องนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเป็นคนเก็บข้อมูลด้วยตนเองร่วมกับผู้ช่วยวิจัย 1 คน ก่อนเก็บข้อมูลได้ซักซ้อมทำความเข้าใจในการเก็บข้อมูล เกี่ยวกับพื้นที่ จำนวน คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เทคนิค และขั้นตอนในการเก็บข้อมูล เนื่องจากประชากรในชุมชนมีความหลากหลายทางการศึกษา และความเป็นอยู่ และอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจาย โดยในระหว่างการเก็บข้อมูลได้ให้อิสระในการตอบแบบสอบถาม

เว้นแต่คนที่อ่านหนังสือไม่ออก หรือเขียนหนังสือไม่ได้ ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยจะช่วยอ่าน หรือเขียนตอบให้ ซึ่งใช้เวลาในการตอบคนละประมาณ 20-25 นาที จะรองรับแบบสอบถามคืน ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกครั้ง จึงทำให้ได้แบบสอบถามกลับมาครบ และมีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด จำนวน 370 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 31 ปี ส่วนใหญ่มีสัญชาติไทย (ร้อยละ 97.8) ใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในการสื่อสาร (ร้อยละ 83.5) มีสถานะภาพสมรส (ร้อยละ 60.3) ไม่มีบุตร (ร้อยละ 41.4) ประกอบอาชีพอื่นๆ และมีอาชีพเป็นแม่บ้าน (ร้อยละ 24. และร้อยละ 20.3) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 3273.78 บาท ได้เรียนศาสนา และจบศาสนาขั้นต้น (อับติดาอียะฮ์ 1-4) (ร้อยละ 30.5) จบชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 36.2) ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 83.5) และมีคนที่มีโรคประจำตัวมากที่สุด โรคเกี่ยวกับระบบหายใจ เช่น หืดหอบ แพ้อากาศ (ร้อยละ 42.6)

จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน พบว่ามีคนที่มีพฤติกรรมออกกำลังกาย จำนวน 187 คน (ร้อยละ 50.54) ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการออกกำลังกาย คือ ต้องการมีสุขภาพดี (ร้อยละ 45.1) รองลงมาคือต้องการพบปะกับคนอื่นหรือสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนอื่น (ร้อยละ 30.5) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เหตุผลในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม (n =187)

เหตุผลในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม*	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ต้องการมีสุขภาพดี	167	45.1
2. ต้องการพบปะกับคนอื่น หรือสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนอื่น	113	30.5
3. ต้องการมีรูปร่างสมส่วน สวยงาม ไม่อ้วน ไม่พอมจนเกินไป	101	27.3
4. ต้องการคลายเครียด หรือมีความสุขสนุกสนาน	101	27.3
5. ต้องการรักษาหรือบรรเทาโรคบางอย่าง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เป็นต้น	24	6.5
6. เพราะกิจกรรมหรือการออกกำลังกายชนิดนั้นน่าสนใจ ปฏิบัติได้ไม่ยาก	28	7.6
7. เพราะสถานที่ออกกำลังกายอยู่ใกล้บ้าน	22	5.9
8. เพราะแพทย์สั่ง	22	5.9
9. สาเหตุอื่นๆ	3	0.8

หมายเหตุ * เลือกตอบได้หลายข้อ จึงทำให้ผลรวมไม่เท่ากับจำนวนรวมของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนั้นๆ

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม (ร้อยละ 49.45) ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา (ร้อยละ 40.0) รองลงมาคือไม่มีสถานที่ (ร้อยละ 15.9) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน พบว่ามี และไม่มีอุปกรณ์ (ร้อยละ 13.2) ดังแสดงในตารางที่ 2 คนที่ไม่มีการออกกำลังกายเลย จำนวน 183 คน

ตารางที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม (n =183)

ปัญหาและอุปสรรคในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม*	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ไม่มีเวลา	148	40.0
2. ไม่มีสถานที่	59	15.9
3. ไม่มีอุปกรณ์	49	13.2
4. ไม่มีเพื่อน	23	6.2
5. อายุ	12	3.2
6. ปฏิบัติ/เล่นไม่เป็น	5	1.4
7. เสียเวลาทำงาน	44	11.9
8. ไม่ชอบ	29	7.8
9. ไม่จำเป็น	4	1.1
10. ไม่มีเสื้อผ้าที่เหมาะสม	2	0.5
11. มีโรคประจำตัว/ปัญหาสุขภาพ	2	0.5
12. อื่นๆ	19	5.1

หมายเหตุ * เลือกตอบได้หลายข้อ จึงทำให้ผลรวมไม่เท่ากับจำนวนรวมของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนั้นๆ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (เกี่ยวกับสาเหตุในการออกกำลังกาย และปัญหา และอุปสรรคในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม)

เหตุผลที่ทำให้สตรีมุสลิมออกกำลังกาย เพื่อดูแลสุขภาพของตนเอง เพื่อให้มีรูปร่างดี สมส่วน เพื่อควบคุมน้ำหนัก ผ่อนคลายความเครียด อารมณ์ดี กระฉับกระเฉง สดชื่น เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จะออกกำลังกายมากขึ้นถ้ามีสถานที่ที่ออกกำลังกายใกล้บ้าน หรือเมื่อมีผู้นำออกกำลังกาย และมีอุปกรณ์ในการออกกำลังกาย

ปัญหาและอุปสรรคในการออกกำลังกายที่ทำให้สตรีมุสลิมไม่อยากออกกำลังกาย หรือหยุดออกกำลังกายกลางคัน ได้แก่ สถานที่ออกกำลังกายไม่เหมาะสม เพราะสถานที่ไม่แยกเป็นสัดส่วนชายหญิง การเดินทางไม่สะดวกสนามกีฬาหรือสถานที่ออกกำลังกายอยู่ไกล เหตุการณ์ความรุนแรง และความไม่สงบทำให้ไม่กล้าออกจากบ้าน ไม่มีอุปกรณ์ในการออกกำลังกาย ไม่มีชุดออกกำลังกาย ไม่มีเวลาว่าง ซ้ำเกียจ ไม่ชอบออกกำลังกาย ออกกำลังกายแล้วจะปวดเมื่อยตามร่างกาย มีโรคประจำตัว อายุมากส่งผลให้มีเคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรมต่างๆ ลำบาก เล่นกีฬาหรือออกกำลังกายไม่เป็น ไม่มีกลุ่มหรือเพื่อนที่จะออกกำลังกายด้วย สภาพดินฟ้าอากาศไม่อำนวย เช่น ฝนตก เมื่อออกกำลังกายจนร่างกายแข็งแรงดีขึ้นแล้ว แล้วหายจากโรค ก็จะหยุดออกกำลังกาย และในบางครั้งไม่ได้รับอนุญาตจากคนในครอบครัวโดยเฉพาะสามี

ส่วนที่ 5 ความต้องการในการออกกำลังกายของสตรีที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิม

วิธีการ ทำทางหรือลักษณะการเคลื่อนไหว คือ ต้องไม่ขัดกับหลักการของศาสนา ควรเป็นทำทาง

ง่ายๆ ไม่โหดโหมมากนัก ปฏิบัติแล้วสามารถเคลื่อนไหวได้ทุกส่วน อาจจะเป็นกีฬาบางประเภทที่ไม่ขัดกับหลักการของศาสนา อาจจะมีอุปกรณ์หรือไม่ใช้อุปกรณ์ก็ได้ ถ้ามีควรจะเป็นอุปกรณ์ง่ายๆ ไม่ซับซ้อน การออกกำลังกายไม่ควรมีเสียงดนตรี หรือถ้ามีก็ควรจะเป็นเสียงการขับร้อง “อนาซิด” (เป็นการขับร้องบทเพลงที่เกี่ยวกับการศรัทธา การทำความดี เช่น การเป็นมุสลิมที่ดี การเป็นลูกที่ดีของบิดามารดา การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมการให้ความรักต่อกัน แต่ไม่ใช่ความรักในเชิงการชู้สาว) ควรมีสถานที่ที่ใช้ออกกำลังกายใกล้บ้าน หรือในชุมชน ควรแยกเป็นสัดส่วนชาย หญิง มิดชิด การแต่งกายไม่ควรรัดรูปควร “ปกปิดเอาเราะฮ์” (การปกปิดร่างกายตามหลักการของศาสนาอิสลาม) ควรมีผู้นำในการออกกำลังกาย ประการสำคัญการออกกำลังกายนั้นควรได้รับอนุญาตจากคนในครอบครัวโดยเฉพาะสามี

อภิปรายผลการวิจัย

โดยสรุป สตรีมุสลิมที่มีพฤติกรรมออกกำลังกาย ร้อยละ 50.54 และไม่ออกกำลังกาย ร้อยละ 49.45 ผู้ที่ออกกำลังกายส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการมีสุขภาพดี มีร่างกายที่แข็งแรง รองลงมาคือต้องการต้องการพบปะผู้คน สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนอื่น รวมทั้งต้องการมีรูปร่างสมส่วน ไม่อ้วน ไม่พอมจนเกินไป และต้องการออกกำลังกายเพื่อคลายเครียด เห็นว่าผู้ที่ออกกำลังกายมักจะมีเหตุผลหรือข้อคิดเห็นต่อการออกกำลังกายในทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา เจริญผล (2551) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกกำลังกายของประชาชนบ้านช่างเคียน ตำบลช่างเคือก อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นว่าการ

ออกกำลังกายเป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้สุขภาพแข็งแรง นอกจากนี้การออกกำลังกายทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน (อนุชา เจริญผล, 2551) โดยการได้รวมกลุ่มกันออกกำลังกายจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการออกกำลังกายด้วยความสุข ยิ่งไปกว่านั้นการเห็นประโยชน์ของการออกกำลังกายจะทำให้บุคคลมีความตั้งใจในการออกกำลังกายด้วยตนเอง (บุญญพัฒน์ ไชยเมล์ และปัทมา รักเกื้อ, 2555) สอดคล้องกับผลการสำรวจการรับรู้ผลประโยชน์และอุปสรรคในการมีกิจกรรมทางกายของประชากรในสหภาพยุโรปจำนวน 15,239 คน ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในออกกำลังกาย ด้วยเหตุผลที่ว่า ต้องการมีสุขภาพดี (42%) ต้องการลดความเครียด (30%) ต้องการมีรูปร่างกายดี สมส่วน (30%) และเพื่อต้องการลดน้ำหนัก (ร้อยละ 16)

ในสตรีมุสลิมที่ไม่ออกกำลังกายระบุว่าปัญหาและอุปสรรคในการออกกำลังกายประการแรก คือ การไม่มีเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zunft HJ, Friebe D, Seppelt B and others (1999) ที่พบว่าปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ประชากรในสหภาพยุโรปไม่มีกิจกรรมทางกายสูงสุดคือ ไม่มีเวลา เพราะมีภาระต้องทำงาน และเรียนหนังสือ สูงถึงร้อยละ 28 ประการที่สอง คือ การไม่มีสถานที่ในการออกกำลังกาย สอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออกกำลังกายของประชาชนตำบลแหลมโดนด อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง (บุญญพัฒน์ ไชยเมล์ และปัทมา รักเกื้อ, 2555) ว่าปัจจัยด้านสถานที่ในการออกกำลังกายมีผลต่อการออกกำลังกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อไม่มีสถานที่ หรือสถานที่ไม่เหมาะสมก็อาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายได้

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างระบุว่าจากเหตุการณ์ความรุนแรงและความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ได้ส่งผลให้พวกเธอไม่กล้าออกจากบ้านไปทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการออกกำลังกาย โดยเหตุการณ์ดังกล่าวได้ได้เริ่มมีความรุนแรงมาตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา จากสถิติ (พ.ศ. 2547-2555) มีเหตุการณ์ความไม่สงบ จำนวน 11,542 ครั้ง มีคนตาย 5,086 คน คนบาดเจ็บ 8,485 คน (ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, 2557) เหตุการณ์เหล่านั้นได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ของประชาชนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสังคม เศรษฐกิจ หรือด้านสุขภาพก็ตาม ซึ่งจากการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2550 เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของประชาชนในภาคใต้ตอนล่างพบว่า 3 ใน 5 เป็นโรคที่เกิดจากการมีพฤติกรรมการกินที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้องส่วนรวมทั้งการออกกำลังกายที่ไม่เพียงพอ คือ โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือด โรคหัวใจขาดเลือด (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2552)

สำหรับการดูแลส่งเสริมสุขภาพตามหลักศาสนาอิสลามนั้น ครอบคลุมถึงการดูแลสุขภาพทั้งทางกาย จิต วิญญาณและสังคม ซึ่งทั้งหมดนั้นล้วนได้บัญญัติไว้ในอัลกุรอาน และอัลหะดีษ (อัลกุรอานคือพระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ทรงประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด: อัลหะดีษ คือ การกระทำการยอมรับ และคุณลักษณะ ตลอดจนชีวประวัติของท่านนบีมุฮัมมัดแล้วทั้งสิ้น การดูแลส่งเสริมสุขภาพสำหรับชาวมุสลิมนั้นถือว่าเป็นหน้าที่ (วาญิบ) ที่สำคัญอันจะนำมาซึ่งการยอมรับ และปฏิบัติตามของชาวมุสลิม โดยไม่มีข้อกังขา การออกกำลังกายเป็นกลวิธีหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์มีสุขภาพแข็งแรง ปราศจากโรค เมื่อมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มี

โรคภัยไข้เจ็บ การออกกำลังการถ้ำมีเจตนาเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง เพื่อเตรียมตัวเองให้มีความพร้อมในการปฏิบัติศาสนกิจและคำสอนในหลักศาสนาได้อย่างสมบูรณ์ ถือเป็นการแสดงความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ (พระเป็นเจ้า) แต่ถ้าการออกกำลังกายนั้นมีเจตนาเพื่อต้องการให้ได้รับการยกย่อง เพื่อการแข่งขัน พนัน หรือดึงดูดเพศตรงกันข้าม ก็จะต้องห้ามและผิดหลักศาสนา (หะรออม) (สุกรี สาแลง, 2552 : การียา ยือแร, 2553)

จากปัญหาอุปสรรคและความต้องการในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม สามารถสรุปลักษณะ ความต้องการ วิธีการ หรือข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการออกกำลังกายของสตรีที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิม ได้ดังนี้

เวลา สำหรับศาสนาอิสลามให้ความสำคัญของการจัดการบริหารเวลาอย่างยิ่ง มุสลิมควรปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในช่วงเวลาต่างๆ ให้เหมาะสม เช่น มุสลิมมีหน้าที่ต้องละหมาดวันละ 5 เวลา โดยเฉพาะการละหมาดอัศรี ในช่วง 15.00-18.20 น. ซึ่งเวลาที่ประชาชนทั่วไปนิยมออกกำลังกาย เล่นกีฬา หลังจากนั้นก็จะมีการละหมาดมัฆริบ เวลาประมาณ 18.20-19.30 ซึ่งเป็นเวลาสั้นๆ ในการปฏิบัติศาสนกิจหรือกิจกรรมอื่นๆ จึงควรต้องระวังไม่เพละเลเลินไปกับการเล่นกีฬา หรือทำกิจกรรมต่างๆ จึงควรจัดเวลาในการออกกำลังกายให้เหมาะสมไม่กระทบกับการปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนา (การียา ยือแร, 2553)

สถานที่ ในการออกกำลังกายของสตรีมุสลิม นั้นมีข้อที่ต้องพึงระวัง คือต้องไม่มีการปะปนกันระหว่างชายหญิง เนื่องจากการออกกำลังกายนั้นมีการเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่างๆ ทำให้มองเห็นสรีระร่างกายของสตรี ซึ่งย่อมส่งผลเป็นที่ดึงดูดและ

เป็นเป้าสายตาของเพศตรงกันข้ามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจจะนำมาซึ่งการทำบาป สอดคล้องกับการศึกษาของ สุกรี กาแลง (2552) พบว่า ท่านศาสดาได้กล่าวความว่า “ผู้หญิงนั้นเป็นเอาระยะ ดั่งนั้นเมื่อนางออกจากบ้านไปเหล่าชัยฏอน (มารชั่วร้าย) จะเพ่งมองนางด้วยความยินดีที่จะได้หลอกลวงนาง” จากอัลหะดิษ นั้นหมายถึงเมื่อสตรีออกจากบ้านไปยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่งโดยเฉพาะในที่ ๆ ลับตา สตรีก็จะมีความเสี่ยงในการถูกรูหาและเสี่ยงต่อการถูกทำลายอย่างยิ่ง คือศาสนาจะถูกทำลายถ้าพวกเขาทำบาป สตรีจะถูกรุกราน ผลสุดท้ายก็คือความสัมพันธ์ในสังคมจะทำลาย ซึ่งอิสลามไม่ต้องการให้สังคมถูกเคลือบแคลง สงสัย ตีฉิน นินทา จนเกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคม ศาสนาให้ความสำคัญกับการป้องกันก่อนที่จะเหตุการณ์ที่ไม่ดีจะเกิดขึ้น (มยุรา วงสันต์, 2550)

ท่าทางในการออกกำลังกาย มุสลิมไม่อนุญาตให้เลียนแบบหรือทำตามศาสนาอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ท่าทางหรือพิธีกรรมต่างๆ ของศาสนาอื่น เช่น การเล่นโยคะ (มูรีด ทิมะเสน, 2547) มุสลิมสามารถเล่นได้ แต่ต้องไม่ตั้งอยู่บนความเชื่อใดๆ มากกระตุ้น หากเป็นมุสลิมมะฮ์ (ผู้หญิงที่นับถือศาสนาอิสลาม) อนุญาตให้เล่นได้เฉพาะในห้องของตนเอง และไม่อนุญาตให้เล่นร่วมกับเพศตรงกันข้ามที่สามารถแต่งงานกับนางได้ ขณะเล่นต้องไม่มีเสียงดนตรีประกอบ (มูรีด, ทิมะเสน, 2547) การเล่นต้องไม่เกี่ยวกับการทำพิธีกรรมใดๆ (ศุญย์อินโดจีนศึกษาวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา, 2551) มีการละเล่นและการกีฬามากมายหลายชนิดที่ท่านศาสดามุฮัมมัด ได้บัญญัติขึ้นเพื่อความสนุกสนานและผ่อนคลายสำหรับมุสลิมทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจ

เพื่อปฏิบัติศาสนกิจและหน้าที่อื่นๆ อีกด้วย (กีฬาล่าเนื้อได้แก่ การวิ่งแข่ง มวยปล้ำ กีฬายิงธนู การพุ่งหอก การแข่งม้า เป็นต้น) (ยูซุฟ กือรฎอวี., 2539 อ้างใน การ์รียา ยือแร, 2553)

เสียงเพลงหรือเสียงดนตรีประกอบ เสียงเพลงหรือเสียงดนตรีสามารถมีได้แต่ต้องมีขอบเขตในการปฏิบัติ คือ เนื้อหาของเพลงจะต้องไม่ขัดหลักการศาสนาอิสลาม เช่นไม่เกี่ยวกับของมีนเมา ไม่เกี่ยวกับความรักเชิงชู้สาว เพลงเนื้อเพลงบางเพลงไม่ขัดหลักการของศาสนาอิสลามแต่ลักษณะการร้องมีการโยกย้ายสายสะโพก ยั่วยวนอารมณ์ทางเพศก็ถือว่าเกินขอบเขต ดนตรีและเสียงเพลงประกอบการออกกําลังกายจึงควรเรียบง่าย กลุ่มตัวอย่างเสนอให้ไม่ต้องมีเสียงดนตรี แต่ถ้ามีก็ควรเป็น การขับร้อง “อนาซิด” ซึ่งเป็นการขับร้องบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับการศรัทธา การทำความดี เช่น การเป็นมุสลิมที่ดี การเป็นลูกที่ดีของบิดามารดา การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมการให้ความรักต่อกัน แต่ไม่ใช่ความรักในเชิงการชู้สาว หรือส่งเสริมให้ทุกคนทำความดีต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่พระผู้เป็นได้สรรสร้างขึ้น ในจักรวาลนี้ ก็ได้ ซึ่งจะได้ไม่ขัดกับคำหลักการของศาสนา

การแต่งกาย การแต่งกายตามหลักการศาสนาอิสลามนั้นมีวัตถุประสงค์อยู่สองประการ ประการแรกเพื่อปกปิดร่างกายซึ่งห้ามมิให้เปิดเผยส่วนที่พึงสงวนของร่างกายแม้ว่าจะอยู่คนเดียวก็ตาม ประการที่สองเพื่อทำให้บุคคลงามสง่า การแต่งกายของสตรีมุสลิมนั้นเป็นสิ่งที่พึงระวังเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ หรือ เวลาใด ซึ่งสตรีมุสลิมต้องปกปิดเอาเราะฮฺ (ยกเว้นใบหน้าและฝ่ามือ) ลักษณะเสื้อผ้าต้องไม่บางจนเห็นเรือนร่าง ไม่รัดรูปเพราะอาจจะเป็นเป้าสายตาและยั่วยวนอารมณ์ใคร่ของ

เพศตรงกันข้ามได้ (ยูซุฟ กือรฎอวี, 2539 อ้างใน การ์รียา ยือแร, 2553) ในการออกกําลังกายจึงต้องปกปิดเอาเราะฮฺ เพื่อให้การออกกําลังกายนั้นถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม ควรสอดคล้องกับวิถีชีวิต และควรคำนึงให้ถูกต้องตามหลักเวชศาสตร์การกีฬาด้วย

การได้รับอนุญาตจากคนในครอบครัวหรือสามี ศาสนาอิสลามให้ความสำคัญในเรื่องความผูกพันระหว่างสามี ภรรยาอย่างยิ่ง เพราะการเป็นเช่นนั้นจะทำให้สังคมสงบสุข ส่วนหนึ่งที่จะทำให้สังคมสมบูรณ์ได้ก็คือ ความสัมพันธ์ของครอบครัวจะต้องราบรื่น และเนื่องจากสามีนั้นเป็นผู้รับผิดชอบรายจ่ายของครอบครัว เขาจึงมีสิทธิ์ที่จะได้รับการให้เกียรติ และรับรู้กิจการทุกอย่างภายในบ้าน หรือกิจกรรมนอกบ้านของภรรยา การได้รับอนุญาตจากคนในครอบครัว หรือสามีจึงเป็นสิ่งสตรียุคใหม่ในศาสนาอิสลามต้องพึงตระหนัก การออกไปนอกบ้านถ้าไม่ได้อนุญาตจากสามี สามีอาจจะมีความคิดที่ภรรยาอาจจะคิดนอกใจ ซึ่งจะกระทบกระเทือนความสัมพันธ์ระหว่างสามี ภรรยาได้ (การ์รียา ยือแร, 2553)

สรุป ปัญหา อุปสรรคในการออกกําลังกาย ของสตรีมุสลิมส่วนใหญ่เกิดจากการออกกําลังกายของสตรีมุสลิมนั้นไปขัดกับหลักการของศาสนา ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว เพื่อให้การออกกําลังกายของสตรีสอดคล้องกับหลักปฏิบัติทางศาสนา การออกกําลังกายในสตรีจึงควรคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญต่อไปนี้ สถานที่ที่ใช้ในการออกกําลังกายต้องเป็นสถานที่ที่มิดชิดหรือไม่เป็นสถานที่สาธารณะที่เปิดเผยเกินไป ไม่ปะปนกันระหว่างหญิงชาย ต้องไม่มีสิ่งต้องห้ามในอิสลาม เช่นเปิดเพลงที่ปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ ท่าทางในการออกกําลังกายไม่ควรมีเจตนาเลียนแบบหรือทำตามศาสนาอื่นๆ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ท่าทาง หรือพิธีกรรมต่างๆ ของศาสนาอื่น และควรได้รับอนุญาตจากคนในครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การได้รับอนุญาตจากสามี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การส่งเสริมการออกกำลังกายในสตรีมุสลิม นั้นต้องคำนึงถึงหลักการออกกำลังกาย ความสอดคล้องกับวิถีชีวิต และเป็นไปตามหลักการ

ศาสนาอิสลาม เพราะฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ควรเป็นแกนนำในการสนับสนุน ส่งเสริมให้สตรีมุสลิมมีการออกกำลังกายด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และมีความเหมาะสมกับสตรีมุสลิม รวมทั้งมีการจัดหาสถานที่ จัดหาอุปกรณ์ในการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาที่จำเป็น ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มออกกำลังกายของสตรีมุสลิมในชุมชน

บรรณานุกรม

- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2553). คู่มือการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิทยาศาสตร์การกีฬา.
- การิยา ยือแร. (2553). การส่งเสริมการออกกำลังกายตามหลักศาสนาอิสลามในกลุ่มแม่บ้าน จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์.
- กระทรวงสาธารณสุข. (ม.ป.ป.). การสาธารณสุขไทย 2548-2550. นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- กระทรวงสาธารณสุข. (2546). ชมรมสร้างสุขภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2557). สาระสุขภาพ เรื่องเด่นประจำสัปดาห์. (จุลสาร). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข. 8(1).
- ฉลวย เหลาะหมาน. (2548). พฤติกรรมสร้างสุขภาพและการรับรู้อุปสรรคของสตรีมุสลิมวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง ตำบลปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. สารนิพนธ์ พบ.ม. (การพยาบาลครอบครัว และชุมชน). สงขลา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บรรจง บินกาซัน. (2543). จรรยา มารยาทในอิสลาม. กรุงเทพฯ: นิตติดาการพิมพ์จำกัด.
- บุญญพัฒน์ ไชยเมล์ และ ปัทมา รักแก้ว. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกำลังกายของประชาชนตำบลแหลมโดนด อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, 8(1), 37-47.
- มานี ชูไทย. (2544). หลักการอิสลามที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพและการสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- มยุรา วงสันต์. (2550). ข้อเท็จจริงเรื่องฮิญาบ การแต่งกายของผู้หญิงมุสลิม. กรุงเทพฯ: สภาญุมมุสลิมโลก สำนักงานประเทศไทย.

- มูรีด ทิมะเสน. (2547). คุยกับมูรีด. เข้าถึงได้ที่: <http://www.mureed.com>. สืบค้นเมื่อ: 10 กรกฎาคม 2556.
- ยุซุฟ นิมะ และสุภัทร ฮาสุวรรณ. (2551). การแพทย์และการดูแลสุขภาพผู้ป่วยที่สอดคล้องกับวิถีมุสลิม. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลุมพินี. (2555). ข้อมูลประชากรตำบลลุมพินี (เอกสารอัดสำเนา).
ปัตตานี: โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลุมพินี.
- ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์. (2534). การสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายและการกีฬา. กรุงเทพฯ: โรงเรียนกีฬาเวชศาสตร์
ภาควิชาศัลยศาสตร์ ออร์โธปิดิกส์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. (2557). สรุปสถานการณ์ความรุนแรงภาคใต้ มกราคม 2547 - กุมภาพันธ์ 2558
2555 เข้าถึงได้ที่: <http://deepsouthwatch.org/node/3077>. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2558
- ศูนย์อินโดจีนศึกษาวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา. (2551). ประกาศจากสภาศาสนา: ขวามาเลเซีย
ห้ามเล่นโยคะ. วารสารโต๊ะข่าวมาเลเซีย, 2, 35-36.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ (วพส.) และหน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์. (2550). Fact and figure (ข้อเท็จจริงและสถิติภาวะสุขภาพภาคใต้).
- สุกรี સાແລງ. (2552). หลักเกณฑ์ข้อบัญญัติการกีฬาในอิสลาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (อิสลามศึกษา). ปัตตานี.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2556). สุขภาพคนไทย มวลกายเพิ่ม เสี่ยงเบาหวาน
ความดันสูง. เข้าถึงได้ที่: <http://www.thaihealth.or.th/healthcontent/newsthaihealth/37506>.
สืบค้นเมื่อ: 9 ธันวาคม 2556.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2557). กระตุ้นครอบครัวไทยรู้เท่าทัน 'NCDs'
หยุดมหันตภัยโรคร้าย. เข้าถึงได้ที่: <http://www.thaihealth.or.th/microsite/content/5/ncds/181/25674-%E0%B8%A2.html>. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2558
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. เข้าถึงได้ที่: <http://bps.ops.moph.go.th/Death.html>. สืบค้นเมื่อ: 29 เมษายน 2552.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2555). การสำรวจพฤติกรรม
การออกกำลังกายของประชากร พ.ศ. 2554. เข้าถึงได้ที่: <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/exerExec54.pdf>. สืบค้นเมื่อ: 9 ธันวาคม 2556.
- อนุชา เจริญผล. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกำลังกายของประชาชนบ้านช้างเคียน ตำบลช้างเผือก
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ วท.ม. (วิทยาศาสตร์การกีฬา). เชียงใหม่: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Yamane Taro. 1970. Statistic: An Introductory Analysis. Tokyo: Harper International Edition.

สืบค้นเมื่อ: 9 ธันวาคม 2556.

Zunft HJ, Friebe D, Seppelt B, Widhalm K, Remaut de Winter AM, Vaz de Almeida MD, Kearney JM, Gibney M. Perceived benefits and barriers to physical activity in a nationally representative sample in the European Union. Public Health Nutr. 1999 Mar; 2(1A) : 153-160.

Academic
Journal Institute
of Physical Education

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬา เพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา Administration Model Development of Sport Center for Excellence, Institute of Physical Education

ภานุ ศรีวิสุทธ์, ดร.พิมพ์ ม่วงศิริธรรม, ดร.อภิสิทธิ์ สุวกันพรกุล และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพลิน จันทรเสม
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายในการศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา เพื่อนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมต่อผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา เพื่อใช้ข้อมูลทางเลือกไปประกอบการพิจารณา ดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศสู่การแข่งขันระดับสากลในอนาคตโดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาของรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบและประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

จากการศึกษาสภาพและปัญหาของรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศสถาบันการพลศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านนิติธรรม, ด้านคุณธรรม, ด้านความโปร่งใส, ด้านการมีส่วนร่วม, ด้านความรับผิดชอบ, ด้านความคุ้มค่า, พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน จึงได้มีการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษาที่เหมาะสม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ประกอบด้วย 1) การเตรียมการกำหนดนโยบายและแผนงาน 2) การกำหนดกลยุทธ์และการนำไปปฏิบัติ 3) การประเมินแผนงานและกลยุทธ์ ด้านการจัดองค์กร ประกอบด้วย 1) การจัดโครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน 2) ปัจจัยนำเข้าในการบริหารองค์กร 3) การออกแบบองค์กร และกำหนดภาระงาน ด้านการปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) ระบบการนำการปฏิบัติการ ภาวะผู้นำ, การติดต่อสื่อสาร, การทำงานเป็นทีม 2) คุณธรรม และจริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการควบคุม ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน 2) การวัดผลการปฏิบัติงาน 3) การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน

คำสำคัญ: 1. รูปแบบการบริหารจัดการ 2. ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ 3. สถาบันการพลศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to examine and develop a management model for the Administration Model Development of Sport Center for Excellence, Institute of Physical Education. The research is to be used to conduct a management of Sport Center for Excellence, Institute of Physical Education to support competition at international level in the future. The researcher defined the research process into three steps, as follows: Step 1 study the current management patterns and identify issues of Sport Center for Excellence, Institute of Physical Education. Step 2 Develop an enhanced model for the management of Sport Center for Excellence, Institute of Physical Education. Step 3 Check the management model and evaluate the appropriateness and feasibility management pattern of Sport Center for Excellence, Institute of Physical Education. The research found that

- The plan, consisting of 1) the preparation of policies and programs, 2) Strategy and the study of the management patterns and issues, for the Sport Center for Excellence, Institute of Physical Education can be associated to 6 principles of governance which include aspects, ethics, transparency, participation, and accountability and has found that the staffs have an average opinion in all aspects. In order to develop a management model for the Administration Model Development of Sport Center for Excellence, Institute of Physical Education an expert suggests 4 areas which are Implementation 3) to evaluate the plans And strategies.

- The organization assessment of Plans, consisting of 1) the administrative structure of the agency, 2) input in the management of the organization 3) organization, design and assign tasks.

- Organizational design and assign tasks. The practice consisting of: 1) adoption of the operating system on leadership, communication, teamwork 2) moral and ethical principles good governance.

- The controls consisting of 1) the standard operations 2) the performance measure 3) to compare the performance standards.

Keywords: 1. Administration Model 2. Sport Center for Excellence 3. Institute of Physical Education

บทนำ

สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีจำนวน 17 วิทยาเขตทั่วประเทศ ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรด้านการกีฬา เพื่อตอบสนองต่อนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ. 2555) และแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2553 – 2559 (แผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2553-2559.กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.2553) ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษาเป็นหน่วยงานในสถาบันการพลศึกษา ตามประกาศสถาบันการพลศึกษา เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันการพลศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 แบ่งส่วนราชการภายใน ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทุกศูนย์ออกเป็น งานธุรการ งานฝึกกีฬา และงานแผนและงบประมาณ (พระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา, 2549, มาตรา 9)

ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา มีหน้าที่ในการเตรียมและผลิตนักกีฬาในระดับอุดมศึกษา โดยรับนักเรียนที่เป็นนักกีฬามีผลงานระดับชาติและนานาชาติ ที่ส่งต่อมาจากโรงเรียนกีฬา และโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่นๆ หรือเทียบเท่า ดำเนินการบริหารจัดการอย่างมีระบบ มีการนำหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา วิชาการกีฬา (Sport academy) มาใช้ในการพัฒนาด้านการกีฬา และนักกีฬา ที่มีการคัดเลือกมาพัฒนาตัวนักกีฬาตามชนิดกีฬา ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ของนักกีฬาให้มีขีดความสามารถสูงสุด สร้างนักกีฬาสู่ทีมชาติไทยและการเข้าแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ โดยมีเป้าหมายที่นักศึกษาที่เป็นนักกีฬา โดยเฉพาะนักกีฬาทีมชาติและนักกีฬาผู้ที่มีผลงานระดับชาติ

เพื่อตอบสนองแผนยุทธศาสตร์ สร้างกีฬาไทย สู่ความเป็นเลิศ (แผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2553 – 2559. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2553) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2555 – 2559 (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ. 2555) ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ปี พ.ศ. 2552 สถาบันการพลศึกษาได้จัดการประชุมสัมมนาแบบวิเคราะห์เชิงลึก เรื่องแนวทางการพัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษาระหว่างปี 2553-2556 จึงให้ผู้บริหารและบุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็นและรวบรวมข้อมูล เป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารงานในระยะเวลา 4 ปีข้างหน้า โดยกำหนดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนา ให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยให้เลือกชนิดกีฬาที่สถาบันการพลศึกษา มีการจัดการเรียนการสอน และประสบความสำเร็จในอดีต มีการศึกษาจุดอ่อนจุดแข็งในด้านต่างๆ ได้แก่จำนวนและความสามารถของผู้ฝึกสอน ความพร้อมด้านสถานที่ด้านอุปกรณ์ที่แต่ละแห่งมีอยู่แล้ว ผลงาน ชื่อเสียงและความสำเร็จที่เคยมีมาในอดีต ความเหมาะสมของงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีงบประมาณ โดยมีเป้าหมายเชิงปริมาณ เช่นให้จัดตั้งศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตละ 1 ศูนย์ รวมทุกวิทยาเขต จำนวน 17 ศูนย์ ให้นักกีฬาในการกำกับดูแล ศูนย์ละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 510 คน และมีเป้าหมายเชิงคุณภาพ ในด้านการกำหนดให้นักกีฬาของศูนย์กีฬา เพื่อความเป็นเลิศ เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติ ร้อยละ 60 และเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ร้อยละ 50 (นโยบาย และยุทธศาสตร์ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

สถาบันการพลศึกษา, 2550) การดำเนินงานของ ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ต้องปฏิบัติตามกรอบของ โครงการค่าใช้จ่ายพัฒนากีฬาสถาบันการพลศึกษา ได้กำหนดวัตถุประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ออกเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านผลผลิต มีตัวชี้วัดเชิงปริมาณ คือนักกีฬา ในโครงการ จำนวน 510 คน แบ่งเป็นศูนย์ละ 30 คน จำนวน 17 ศูนย์ และมีตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ คือจำนวน นักกีฬาร้อยละ 70 เข้าแข่งขันกีฬาระดับชาติ

ด้านผลลัพธ์ มีตัวชี้วัดเชิงปริมาณ คือนักกีฬานักกีฬาร้อยละ 50 เข้าแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ และมีตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ คือจำนวนนักกีฬาร้อยละ 40 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนทีมชาติไทย เข้าแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ

จากรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์กีฬา เพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์จากการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายร้อยละที่วางไว้ มีเพียงบางศูนย์กีฬา ที่สามารถ ดำเนินการได้ ตามเป้าหมาย (รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศสถาบันการพลศึกษา, 2554) ทำให้ผลการดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ของ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของผลงานการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ร้อยละ 50 และได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนทีมชาติไทยเข้าแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ร้อยละ 40 ตามที่ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ควร บริหารงานให้ตอบสนองต่อแผนการพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2555 – 2559) ของกระทรวงการ

ท่องเที่ยวและกีฬา

จากผลการดำเนินงาน ของศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศสถาบันการพลศึกษา ที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เช่นการใช้งบประมาณในการ ดำเนินการที่ไม่คุ้มค่า ไม่สามารถทำตามเกณฑ์ดัชนี ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ จากผลการแข่งขันกีฬาระดับชาติ และนานาชาติ ของนักกีฬาในศูนย์กีฬาเพื่อความ เป็นเลิศ ตามที่ได้ระบุไว้ในโครงการและแผน ยุทธศาสตร์ของสถาบันการพลศึกษา รวมทั้งการที่ มีโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์กีฬา เพื่อความ เป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย งาน ธุรการ งานฝึกกีฬา และงานแผนและงบประมาณ แต่ไม่ได้ระบุหรือออกเป็นระเบียบ กำหนดขอบข่าย อำนาจ ภาระหน้าที่ในการดำเนินงาน ตามโครงสร้าง อย่างชัดเจน ทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานใน ภาพรวม ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ไม่สามารถสนอง ตอบต่อผลสัมฤทธิ์ที่วางไว้ ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหาร งานของศูนย์กีฬา เพื่อความเป็นเลิศสถาบันการพลศึกษา ตามโครงสร้างเดิมสามารถพัฒนารูปแบบ ในการบริหารจัดการ เพื่อแก้ปัญหาการดำเนินงาน ที่ไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ตามที่ได้กำหนดไว้ และ สนองตอบต่อการพัฒนาการบริหารจัดการของศูนย์ กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา ให้ทัดเทียมนานาชาติในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบ การบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ พัฒนาการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา และนำผลการวิจัยที่ได้ นำเสนอต่อผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา เพื่อใช้เป็น ข้อมูลประกอบการพิจารณา ดำเนินการพัฒนาระบบ การบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สู่การ

แข่งขันระดับสากลในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ
ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา

วิธีการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาสภาพและปัญหาของรูปแบบ
การบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบัน
การพลศึกษา และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ และใช้แนวคิด
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากการศึกษาเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์
และเว็บไซต์ เพิ่มเติม
2. สร้างรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬา
เพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา
3. พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬา
เพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา โดยการ
สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน เพื่อ
วิเคราะห์เนื้อหา และตอบคำถามจากการสัมภาษณ์
ความคิดเห็น เกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ
การบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศสถาบัน
การพลศึกษา ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด
(Open – ended items) โดยผู้สัมภาษณ์ตั้งคำถาม
ถามนำ แล้วฟังคำให้สัมภาษณ์และจดบันทึกไปเรื่อยๆ
ตามความพอใจของผู้ให้สัมภาษณ์ และปรับปรุงแก้ไข
ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
4. การตรวจสอบรูปแบบละประเมินความ
เหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยการ
จัดสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน
5 คน
5. นำข้อมูลที่ได้เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/
ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสมของ

การใช้สำนวนภาษา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ประโยชน์ของการวิจัย

ทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการของศูนย์กีฬา
เพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา ที่ตอบสนอง
ต่อตัวชี้วัดของนโยบาย และยุทธศาสตร์ศูนย์กีฬา
เพื่อความเป็นเลิศ เพื่อเสนอผู้บริหารที่เกี่ยวข้องนำไป
ปรับใช้ในการพัฒนาหน่วยงาน ส่งผลต่อการสนับสนุน
การฝึกกีฬา งานแผนและงบประมาณ งานวิจัย และ
งานอื่นที่เกี่ยวข้องของสถาบันการพลศึกษา ให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่างในการ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการศูนย์กีฬา เพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา

ประชากร ได้แก่บุคลากรที่สังกัดสถาบัน
การพลศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 816 คน แบ่งออกเป็น
3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 187 คน อาจารย์
ผู้เชี่ยวชาญกีฬาและบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน
119 คน นักกีฬาในศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศทั้ง
17 ศูนย์ จำนวน 510 คน

เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) โดยคิดเป็น
เปอร์เซ็นต์ (%) จากกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม ในการ
ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยต้องการกลุ่มตัวอย่าง 20% ในสัดส่วน
ที่เท่ากันทุกกลุ่มตัวอย่าง จะได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน
163 คน จากกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 37 คน อาจารย์
ผู้เชี่ยวชาญกีฬาและบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน
24 คน นักกีฬาในศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศทั้ง
17 ศูนย์ จำนวน 102 คน

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก

1. กลุ่มผู้บริหารระดับสูง จำนวน 5 คน
2. กลุ่มผู้บริหารระดับหัวหน้าศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จำนวน 5 คน
3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ฝึกสอนกีฬา จำนวน 5 คน

เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก

เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ ข้าราชการที่สังกัดสถาบันการพลศึกษา ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงซึ่งมีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี
2. กลุ่มผู้บริหารระดับศูนย์กีฬา เพื่อความเป็นเลิศ ได้แก่ ข้าราชการที่สังกัดสถาบันการพลศึกษาซึ่งมีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์ ปฏิบัติงานด้านการกีฬา ในระดับชาติมาไม่น้อยกว่า 2 ปี
3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ข้าราชการ หรือผู้เชี่ยวชาญกีฬา ที่สังกัดสถาบันการพลศึกษา ซึ่งมีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์ เป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ผ่านการคุมทีมเข้าแข่งขันระดับชาติ หรือนานาชาติ
4. วิทยาเขตที่เลือกได้แก่ วิทยาเขตที่มีผลงานการแข่งขันกีฬาสถาบันการพลศึกษาแห่งประเทศไทย ที่เป็นแชมป์ของการแข่งขัน 1 วิทยาเขต และอันดับดีที่สุดของแต่ละภาคจำนวน 4 วิทยาเขต รวมจำนวน 5 วิทยาเขต จากการแข่งขันกีฬาสถาบัน

การพลศึกษาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 40 ครั้งล่าสุด ก่อนการเก็บข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายผู้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา

ผู้บริหารองค์กรกีฬาระดับสูง จำนวน 5 คน

เกณฑ์การเลือก

ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากกลุ่มผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ผู้บริหารองค์กรกีฬา หรือผู้บริหารสมาคมกีฬา มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งเป็นเวลอย่างน้อย 2 ปี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด (Open – ended items)

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแนวคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความอนุเคราะห์ อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขต และหัวหน้าศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศสถาบัน

การพลศึกษา ประจำวิทยาเขต ในการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความอนุเคราะห์ อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขต และหัวหน้าศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขต ร่างรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ของสถาบันการพลศึกษา พร้อมเอกสารคำอธิบายประกอบแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยได้ติดต่อ ทาบถามไว้ล่วงหน้าแล้ว และนัดวัน สถานที่ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตัวเอง เพื่อวิเคราะห์ เนื้อหาและตอบคำถาม ที่เกี่ยวกับความเหมาะสม ตามแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด ผู้วิจัยฟังและบันทึกข้อมูล โดยมีรายละเอียด การดำเนินการ ดังนี้

2.1) การเลือกหน่วยงานสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตที่มีผลงานการแข่งขันกีฬา สถาบันการพลศึกษาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 40 จากวิทยาเขต สุโขทัยที่เป็นแชมป์ของการแข่งขัน และอันดับดีที่สุดของแต่ละภาคจำนวน 4 วิทยาเขต ภาคเหนือวิทยาเขต ลำปาง ภาคกลางวิทยาเขตสุพรรณบุรี ภาคตะวันออก เชียงเหนือ วิทยาเขตมหาสารคาม ภาคใต้ วิทยาเขต ชุมพร รวม 5 วิทยาเขต

2.2) ระยะเวลาในการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก วันที่ 12 - 28 มกราคม 2559

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความอนุเคราะห์ และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จัดประชุมกลุ่มสนทนา เพื่อวิเคราะห์ เนื้อหาและตอบคำถาม ที่เกี่ยวกับความเหมาะสม

ตามแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด ผู้วิจัยฟังและบันทึกข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเวลาการดำเนินการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ในวันที่ 2 สิงหาคม 2559 เวลา 09.00 น.-12.00 น. ณ ห้องประชุมฝ่ายพัฒนากีฬาเป็นเลิศ ชั้น 5 การกีฬาแห่งประเทศไทย

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ที่ผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนที่ใช้วัดความคิดเห็นสภาพและปัญหาการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษาโดยมีระดับค่าคะแนนความคิดเห็นดังนี้

ระดับค่าคะแนน 5 หมายถึง มีสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการมากที่สุด

ระดับค่าคะแนน 4 หมายถึง มีสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการมาก

ระดับค่าคะแนน 3 หมายถึง มีสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการปานกลาง

ระดับค่าคะแนน 2 หมายถึง มีสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการน้อย

ระดับค่าคะแนน 1 หมายถึง มีสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการน้อยที่สุด และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ผู้วิจัย ได้จากการสัมภาษณ์ และจดบันทึกข้อมูล จากการตอบคำถาม จากแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬา

เพื่อความเป็นเลิศ ของสถาบันการพลศึกษา ที่มี
ความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ผู้วิจัย ได้จากการ
จัดประชุมสนทนากลุ่ม ที่ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญได้
ร่วมกันระดมความคิด ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ
ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร
จัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สรุปเพื่อให้ได้
รูปแบบที่เหมาะสม

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

รูปแบบของการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อ
ความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษาตามโครงสร้าง
การบริหารงานของหน่วยงาน ควรแบ่งออกเป็น 4 ด้าน
พร้อมระบุรายละเอียดการดำเนินการในแต่ละด้าน
ได้แก่

1. ด้านการวางแผน ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมการกำหนดนโยบาย
และแผน

1.2 การกำหนดกลยุทธ์และการนำไป
ปฏิบัติ

1.3 การประเมินแผนงานและกลยุทธ์

2. ด้านการจัดองค์กร ประกอบด้วย

2.1 การจัดโครงสร้างการบริหารของ
หน่วยงาน

2.2 ปัจจัยนำเข้าในการบริหารองค์กร
แบบ 4 M

2.3 การออกแบบองค์กรและกำหนด
ภาระงาน

3. ด้านการปฏิบัติการ ประกอบด้วย

3.1 ระบบการนำการปฏิบัติการ (ภาวะ
ผู้นำ, การติดต่อสื่อสาร, การทำงานเป็นทีม)

3.2 คุณธรรมและจริยธรรม ตามหลัก
ธรรมาภิบาล

4. ด้านการควบคุม ประกอบด้วย

4.1 การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.2 การวัดผลการปฏิบัติงาน

4.3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับ
มาตรฐาน

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการ
บริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบัน
การพลศึกษา ที่พบว่าควรแบ่งการบริหารจัดการ
ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา
ออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัด
องค์กร ด้านการปฏิบัติการ และด้านการควบคุม
มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการวางแผน

1.1 การเตรียมการกำหนดนโยบายและ
แผนงาน การกำหนดเป้าหมายของหน่วยงานโดย
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ รวบรวมข้อมูลการปฏิบัติ
งานในรอบปี เพื่อวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและ
บริบทของหน่วยงาน หรือการทบทวนแผนที่ผ่านมา
และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และ
ภายนอกองค์กรโดยใช้กระบวนการ SWOT Analysis
นำเสนอทางเลือกในการดำเนินงาน กำหนดแผนงาน
ทั้งระยะสั้น และระยะยาวที่นำไปสู่การปฏิบัติได้
หลังจากนั้นจึงจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ
ตามแผนงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Williams (2005,
p.106) ที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นการเลือกเป้าหมาย
และพัฒนาวิธีการหรือกลยุทธ์เพื่อให้สามารถบรรลุ
เป้าหมาย

1.2 การกำหนดกลยุทธ์และการนำไป

ปฏิบัติ

พิจารณาถึงค่านิยมและวัฒนธรรมภายในองค์กร ซึ่งผู้บริหารจะต้องตอบคำถามได้ว่า “ขณะนี้องค์กรของเรากำลังทำอะไร” และ “ในอนาคตจะทำอะไรเพื่อให้ยืนหยัดอยู่ท่ามกลางสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป” แล้วจึงกำหนดเป้าหมายและขอบเขตการดำเนินงานโดยคำนึงถึงแนวความคิดค่านิยมของคนในองค์กร วิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการปฏิบัติตามเป้าหมาย ก่อนตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดเชิงกลยุทธ์ซึ่งสอดคล้องกับ International Olympic Committee (2005, p.279-280) ที่ได้เสนอหลักการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย ประสิทธิภาพ วิสัยทัศน์ พันธกิจ หลักการ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และโครงการ

1.3 การประเมินแผนงานและกลยุทธ์

การทบทวนและติดตามผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ดูผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายความเป็นเลิศระดับชาติและนานาชาติหรือไม่ โดยการแยกประเมินผลจากการพัฒนาการในการฝึกซ้อมและผลการแข่งขันร่วมกันวิเคราะห์ทางเลือกในการพัฒนาเพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น และตัดสินใจเลือกแนวทางการประเมินผลที่เหมาะสมตามบริบทขององค์กรซึ่งสอดคล้องกับ ประกิจ หงส์แสนยธรรม (2552, หน้า 41) ที่กล่าวว่า การประเมินกลยุทธ์ เป็นการติดตามผลการปฏิบัติของกระบวนการวางแผนการประเมิน และทบทวนการปฏิบัติของแผน

2. ด้านการจัดองค์การ

2.1 การจัดโครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน

การแสดงประเภทของงาน แสดงผังโครงสร้างกลุ่มงาน สายการบังคับบัญชา ตำแหน่ง

ต่างๆ ที่มีในหน่วยงานโดยการพิจารณาโครงสร้างหลักของสถาบันการพลศึกษาที่มีความเหมาะสม และการประยุกต์โครงสร้างเพื่อการพัฒนาไปสู่เป้าหมายความเป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับ อนิวัช แก้วจำนง (2550, หน้า 113) ที่กล่าวว่า การจัดองค์การ เป็นการจัดระบบความสัมพันธ์ของแผนการทำงานในองค์การ โดยกำหนดออกมาเป็นโครงสร้างที่แน่นอนชัดเจนว่าหน่วยงานในองค์การมีความสัมพันธ์และทำงานร่วมกันอย่างไร

2.2 ปัจจัยนำเข้าในการบริหารองค์การ (4M)

ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) คน 2) เงิน 3) สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 4) การบริหารจัดการ

ปัจจัยนำเข้าด้านคน (M 1)

จัดคนให้ถูกกับงานดูความสามารถ และความรู้ที่มีในแต่ละบุคคล กำหนดเป้าหมายการทำงานก่อนการคัดเลือกบุคคลลงสู่งานและมีการพัฒนาขีดความสามารถของบุคคล การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนางาน

ปัจจัยนำเข้าด้านเงิน (M 2)

งบประมาณกับผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการของหน่วยงานต้องเหมาะสมและเพียงพอ พิจารณาผลกระทบต่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จากการที่ได้รับเงินงบประมาณที่จำกัดและไม่เพียงพอต่อ ซึ่งต้องใช้การบูรณาการ และการสร้างพันธมิตรจากภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ เพื่อขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติม

ปัจจัยนำเข้าด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (M 3)

ปริมาณและจำนวนสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก

ต่างๆ ต้องมีความเพียงพอต่อความจำเป็นใช้เพื่อพัฒนาไปสู่ความป็นเลิศ มีคุณภาพและมีความเหมาะสมต่อวัตถุประสงค์ในการใช้สอยเอื้อประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการใช้ มีความทันสมัยและคุ้มค่าต่อเงินลงทุนกับผลประโยชน์ที่ได้รับ

ปัจจัยนำเข้าด้านการบริหารจัดการ (M 4)

มีกระบวนการที่ผ่านวางแผนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร ที่มีความเป็นไปได้ของการบริหารจัดการ ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ใช้เทคนิค วิธีการ เพื่อให้กลุ่มบุคคลภายในองค์กร ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสทำงานร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็นพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน เน้นการบริหารจัดการแบบบูรณาการ เพื่อแก้ปัญหาด้านข้อจำกัดในด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์

2.3 การออกแบบองค์กรและกำหนดภาระงาน

ออกแบบศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้มีความเหมาะสมตามภาระหน้าที่รับผิดชอบ กำหนดนโยบาย ระดับสายการบังคับบัญชา อำนาจในหน้าที่และการกระจายอำนาจ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างงานฝ่ายต่างๆ เพื่อช่วยในการประสานงานและป้องกันความขัดแย้งต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยการแบ่งหน้าที่ตามลักษณะงานที่ต้องทำ โดยอาศัยหลักความถนัดของแต่ละบุคคลเพื่อผลประโยชน์สูงสุดขององค์กร ตามประเภทกีฬา หรือความเฉพาะเจาะจงของงาน โดยผู้บริหารจะคอยควบคุมการบริหารให้เป็นไปตามเป้าหมายคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นหลัก และพยายามให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้รับบริการ

3. ด้านการปฏิบัติการ

3.1 ระบบการนำการปฏิบัติการ คือ การนำการปฏิบัติการเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้นำองค์กร ที่จะต้องดำเนินการโดยใช้กระบวนการบริหารจัดการเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ห้องศกบรลูเป้าหมายตามที่ได้ตั้งเป้าประสงค์ไว้

ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถของบุคคลในการสร้างความสมเหตุสมผล มีจิตใจมุ่งมั่นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีวิสัยทัศน์รู้จักบทบาทของตนเอง รู้จักการใช้อำนาจ มีทักษะการบริหาร มีความรู้รอบตัวมีทักษะในการสื่อสาร มีการทำงานเป็นทีม รู้จักการสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร เป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์ สามารถนำประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง มีบุคลิกดี และทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

การติดต่อสื่อสาร คือ กระบวนการในการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ โดยใช้สื่อต่างๆ ส่งถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อสื่อความหมายจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทั้งการสื่อสารภายในองค์กร และการสื่อสารกับองค์กรภายนอก เพื่อให้องค์กรผ่านพ้นปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้แนวทางต่างๆ

การทำงานเป็นทีม คือ การบริหารจัดการแบ่งภาระงานให้บุคลากรในองค์กรร่วมกันดำเนินการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบในการดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงาน มีกฎกติกาและกรอบการทำงานอย่างเดียวกัน ส่งเสริมความเป็นเอกภาพในหน้าที่งานที่รับผิดชอบ ช่วยให้บุคลากรนำความรู้ความสามารถของแต่ละคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รับผิดชอบในความสำเร็จ หรือ

ความล้มเหลวร่วมกัน ลดปัญหาความขัดแย้ง และการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างความสำนึกและความผูกพันให้กับบุคลากร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร

สอดคล้องกับ Kaser & Brooks (2005, pp.121-122) กล่าวว่า การปฏิบัติการที่จะให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายที่จะกระตุ้นให้บุคลากรในองค์การปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายขององค์การ เช่น การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผล (Effective Communication) การสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร (Employee Motivation) การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Work Teams) และการบริหารจัดการเชิงปฏิบัติการ (Operation Management)

3.2 คุณธรรม และจริยธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล

คุณธรรม (Morality) คือ แนวทางแห่งความดีงามในการดำเนินชีวิต ที่ต้องยึดถือปฏิบัติใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างและส่งเสริมความสุขความเจริญให้กับชีวิตมนุษย์

จริยธรรม (Ethics) คือ หลักความประพฤติที่ดีงามทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า เป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกต้องดีงามในสังคมอย่างเป็นระบบสามารถแสดงถึงความเป็นรากฐานของสังคมและมีประโยชน์ต่อคนกลุ่มใหญ่ ควรค่าแก่การยึดถือและนำไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ วิเชษฐ์ ทิพย์กองลาด (2546-2547, หน้า 79) อธิบายว่าจริยธรรมหมายถึงหลักความประพฤติที่แสดงออกในลักษณะที่ดีงามถูกต้องสอดคล้องกับค่านิยมและกฎเกณฑ์ทางสังคมเป็นหลักความประพฤติที่ควรแก่การยึดถือ เป็นระบบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกต้องดีงามในสังคม

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การบริหารจัดการระบบโครงสร้าง กระบวนการต่างๆ ที่ได้วางแนวปฏิบัติหรือวางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เพื่อให้ส่วนต่างๆ ของสังคมมีการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเป็นธรรม โดยมีหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) 6 ประการ

1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม

2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน

3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ทุกวงการให้มีความโปร่งใส

4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ

5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา

6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า

4. ด้านการควบคุม

4.1 การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

การกำหนดเกณฑ์สำหรับการปฏิบัติงาน การเลือกประเด็นที่ผู้บริหาร ต้องทราบถึงสิ่งที่กำลังดำเนินการอยู่เป็นเกณฑ์เฉพาะที่สร้างขึ้นมาเพื่อผลของการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางในการติดตามกระบวนการ นำไปสู่การพัฒนาให้องค์กรบรรลุเป้าหมายขององค์กรตามแผนงานที่ได้วางไว้

4.2 การวัดผลการปฏิบัติงาน

การกำหนดมาตรฐาน และกระบวนการวัดผลจากการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ โดยทั่วกันของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งเชิงปริมาณที่วัดได้จากจำนวนตัวเลข และเชิงคุณภาพที่วัดได้จาก ผลการพัฒนาทักษะและพฤติกรรมที่ไม่สามารถยืนยันด้วยตัวเลขเชิงปริมาณได้ เมื่อนำผลการปฏิบัติงานเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน สามารถป้องกันไม่ให้เกิดสิ่งที่แตกต่างไปจากเกณฑ์มาตรฐาน หลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ที่ผู้บริหารสามารถคาดคะเนถึงสิ่งที่แตกต่างจากมาตรฐานได้

4.3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน

คือสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้วิจารณ์ญาณ เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน ถ้าผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานจะต้องหา

สาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร มาตรฐานสามารถแสดงถึงความแตกต่างที่เกิดขึ้น ถ้าสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นธรรม จะสามารถวัดการปฏิบัติงานได้ง่ายและง่ายต่อการแก้ไขปัญหา และการมอบหมายงานให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ประกิต หงษ์แสนยาธรรม (2552, หน้า 75) กล่าวไว้ว่าการควบคุมเป็นกระบวนการวัดผลการทำงานและการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่กำหนด โดยกระบวนการควบคุมประกอบด้วย การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงาน การวัดผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่กำหนด การเปรียบเทียบผลงานจริงกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ การแก้ไขความบกพร่องและรายงานผลการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการ เพื่อให้ทราบว่ารูปแบบการบริหารจัดการ ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษาที่เหมาะสมควรจะเป็นรูปแบบใด
2. ควรนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ ไปพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สถาบันการพลศึกษา เพื่อให้ทราบว่ารูปแบบลักษณะใดที่เหมาะสมกับสถาบันการพลศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2553). แผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา.
- _____. (2555). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา.
- ประกิต หงษ์แสนยธรรม. (2552). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด. ปริญญาการศึกษา
ดุสิตบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา, บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2548). พระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘. อัดสำเนา
- สถาบันการพลศึกษา. (2556). ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา. ชลบุรี: อัดสำเนา.
- _____. (2550). ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา (พ.ศ. 2550-2555). ม.ป.ท.
- วิเชษฐ์ ทัพย์กองลาด. (2546-2547). จริยธรรมกับนักบริหาร. ไตร่ร่มไทรทอง, 13(4), 31-36.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดี พ.ศ. 2542. อัดสำเนา.
- อนิวัช แก้วจำนง. (2550). หลักการจัดการ. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ
- International Olympic Committee. (2005). Sport Administration Manual. Alberta: McAra Printing.
- Kaser, Ken. & Brooks, John R., (2005). Sport and Entertainment Management. Mason, Ohio:
South-Western
- Williams, Chuck. (2005). Management. (3rd ed.) U.S.A: South-Western Publishing.

**Academic
Journal Institute
of Physical Education**

**ประสิทธิผลของโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
การออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน
โดยประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
The Effectiveness of Exercise Behavior Change Program for
Overweight Working Persons Applying Transtheoretical Model**

วนิดา พันธสอาด, ทรงพล ต่อณิ, นิรัตน์ อภิมาธิ และสุนันทา ศรีศิริ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

ความชุกของผู้มีภาวะน้ำหนักเกินในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกกลุ่มวัย ซึ่งภาวะน้ำหนักเกินเป็นสาเหตุสำคัญของโรคเรื้อรังที่สำคัญหลายชนิด และเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชากรไทยเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน โดยประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน และนำไปทดลองใช้กับคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกินที่มีค่าดัชนีมวลกาย ระหว่าง 23.0–29.9 กก./ม² จำนวน 10 คน และระยะที่ 2 ทดสอบประสิทธิผลของโปรแกรมฯ ที่พัฒนาขึ้น กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการและบุคลากรสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่มีค่าดัชนีมวลกายระหว่าง 23.0–29.9 กก./ม² จำนวน 46 คน โดยเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 21 คน จากกรมพลศึกษา และกลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 25 คน ที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในกรมพลศึกษา เฉพาะกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ 12 สัปดาห์ รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลองในสัปดาห์ที่ 6 และหลังการทดลอง

ผลการวิจัย ระยะที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้โปรแกรมฯ ที่พัฒนาแล้ว มีพฤติกรรมการออกกำลังกายและมีค่าดัชนีมวลกายดีขึ้น ในระยะที่ 2 พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการออกกำลังกาย และมีค่าดัชนีมวลกายดีขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองทั้งหมดมีพฤติกรรมการออกกำลังกายอยู่ในขั้นการปฏิบัติ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ ร้อยละ 92.0 อยู่ในขั้นพร้อมปฏิบัติ

ผลการวิจัยสรุปได้อย่างชัดเจนว่า โปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกินโดยประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ช่วยให้ผู้ที่มีความน้ำหนักเกิน

สามารถพัฒนาพฤติกรรมการออกกำลังกายให้ดีขึ้น จนปฏิบัติได้เป็นประจำ และสามารถควบคุมภาวะน้ำหนักเกินและค่าดัชนีมวลกายได้ ซึ่งเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเกิดโรคเรื้อรัง

คำสำคัญ: 1. โปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนัก 2. ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 3. คนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน

Abstract

The prevalence of overweight persons in Thailand has been increasing rapidly in all age groups. The overweight is one of the important causes of many chronic non-infectious diseases and it a cause of death among Thai people. The purpose of this research to study the effectiveness of a exercise behavioral change program for overweight working persons that the Transtheoretical Model was applied. This research was implemented in two phases:- the first phase involved the development of a exercise behavioral change program for overweight working persons and conducted a preliminary testing for the program possibility with 10 overweight working persons with BMI between 23.0–29.9 kilogram/meter 2. The second phase included the assessment of the program effectiveness with 46 samples with BMI between 23.0–29.9 kilogram/meter² who were officers and personnel under the Ministry of Tourist and Sports. Twenty one samples from the Department of Physical Education, Ministry of Tourist and Sports were assigned in to the experimental group and 25 samples from other departments of the ministry were recruited in the comparison group. Only the experimental group was required to participate in the program for 12 weeks. Data were collected by self-administered questionnaire before experimentation, the 6th week of experimentation, and after the experimentation.

Results of the 1st phase that the testing program found that the program could enhance the samples to gain better behavioral exercise and body mass index. After experimentation in the 2nd phase, the experimental group had better behavioral exercise and body mass index than before the experimentation and also better than that of the comparison group at the p-value of 0.05. Furthermore, it was found that after the experimentation, all of the samples in the experimental group were located in the “action” stage of the exercise behavioral while most of the comparison samples (92.0 percent) were in the “preparation” stage.

In conclusions, The study indicated clearly that the exercise behavioral change program for overweight working persons that the Transtheoretical Model was applied

could enhance the overweight persons to develop their exercise behaviors and active. It can control their weight and body mass index in which helping them to decrease an important risk factor of non-infectious diseases

บทนำ

ประเทศไทยมีแนวโน้มความชุกของผู้มีภาวะน้ำหนักเกินเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกกลุ่มวัย ซึ่งภาวะน้ำหนักเกินเป็นสาเหตุของโรคเรื้อรังที่สำคัญหลายชนิด จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2558 ประชากรโลกจะมีภาวะน้ำหนักเกิน เพิ่มขึ้น 2.3 พันล้านคน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเพิ่มโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคเรื้อรัง และก่อให้เกิดภาระโรคเป็นอันดับเจ็ดของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2557) ในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมา ผู้ชายและผู้หญิงไทยเป็นโรคอ้วนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 36 และร้อยละ 47 ตามลำดับ โดยในช่วงวัยทำงานอายุ 20-29 ปี มีอัตราการเพิ่มของโรคอ้วนสูงที่สุด จากการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551-2552 พบว่า ผู้ที่มีภาวะอ้วนในเขตเทศบาลมีความชุกสูงกว่านอกเขตเทศบาล พบในภาคกลางและในกรุงเทพฯ สูงกว่าภาคอื่น (สำนักงานสำรวจสุขภาพคนไทย, 2554) จากการศึกษากฎการสุขภาพกับภาวะน้ำหนักเกินของประชากรวัยแรงงาน : กรณีศึกษาพื้นที่เผ่ากระวังทางประชากรกาญจนบุรี (นิชาภา เลิศชัยเพชร, 2553) พบว่า วัยแรงงานอายุ 30-69 ปี มีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าวัยแรงงานอายุ 15-29 ปี และผู้ที่ไม่ออกกำลังกายมีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าผู้ที่ออกกำลังกาย ซึ่งคนที่มีภาวะน้ำหนักเกินจะขาดความกระฉับกระเฉง มีปัญหาเรื่องกระดูกและข้อต่อ ขาดความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น ส่วนระยะยาว

จะส่งผลให้เกิดโรคเรื้อรังต่างๆ เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคไขมันในเส้นเลือด เป็นต้น นอกจากนี้ภาวะน้ำหนักเกินยังส่งผลกระทบต่อการสูญเสียผลิตภาพ เนื่องจากขาดประสิทธิภาพในการทำงาน และสูญเสียโอกาสในการจ้างงาน จึงก่อให้เกิดผลกระทบในด้านลบต่อระดับคุณภาพชีวิตของคนวัยทำงาน (มนตร์ธม ถาวรเจริญทรัพย์, 2554)

ในการแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินนั้น จึงควรให้ร่างกายได้รับและใช้พลังงานอย่างสมดุลกัน โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ซึ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นการลดน้ำหนัก การออกกำลังกาย และการปรับนิสัยในการดำเนินชีวิต ล้วนเป็นเรื่องใหญ่และเป็นการยากในการที่จะคงไว้ซึ่งพฤติกรรมนั้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคนที่พยายามแล้วไม่สำเร็จหรือสำเร็จแล้วกลับล้มเหลวใหม่ แต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้น ควรเป็นการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป และควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะพฤติกรรมของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ไม่สามารถแก้ไขให้สำเร็จได้ในทันที ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลง (Transtheoretical Model) ของโปรเซสการ์ ที่มีแนวคิดว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน มีระยะเวลาและความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน ต้องอาศัยกระบวนการ จูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมหลายวิธี ตามระยะเวลา และขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ คือขั้นก่อนชั่งใจ (Pre-contemplation) ขั้นชั่งใจ (Contemplation) ขั้นพร้อมปฏิบัติ (Preparation) ขั้นปฏิบัติ (Action) และขั้นคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ (Maintenance) (Prochaska JO, Velicer WF., 1998) มาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน โดยประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อมุ่งหวังให้ผู้ที่มีภาวะน้ำหนักเกินได้มีแนวทางในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน สามารถลดน้ำหนักตัวและลดโอกาสเสี่ยงของการป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่สำคัญ และเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกาย และจิตใจ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกินโดยประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการและบุคลากร สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มทดลอง เป็นข้าราชการและบุคลากรของกรมพลศึกษา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 21 คน ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบเป็นข้าราชการและบุคลากร สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในกรมพลศึกษา จำนวน 25 คน

สมมุติฐานงานวิจัย

1. หลังการทดลอง ข้าราชการและบุคลากร กรมพลศึกษากลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการออกกำลังกาย และขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ
2. หลังการทดลอง ข้าราชการและบุคลากร ของกรมพลศึกษากลุ่มทดลอง มีค่าดัชนีมวลกายลดลงมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในวันที่ 8 มกราคม 2557 หมายเลขรับรอง SWUEC/X-004/2557 และหมายเลขรับรอง SWUEC/X-014/2558 (ต่อใบอนุญาตครั้งที่ 1) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนาโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน บนพื้นฐานของทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและผ่านการประเมินความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับผู้ที่อยู่ในขั้นชั่งใจ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และได้นำไปทดลองใช้กับคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกินที่มีค่า BMI ระหว่าง 23.0-29.9 กก./ม.² จำนวน 10 คน โดยทำกิจกรรมออกกำลังกายพร้อมยืดเหยียดกล้ามเนื้อ วันละ 20-60 นาที และ

ทำกิจกรรมร่วมกันในวันเสาร์ เป็นเวลา 12 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามเพื่อประเมินพฤติกรรมการออกกำลังกาย มีคะแนนรายข้อ ระหว่าง 1-5 และแปลผลค่าเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ คือ 1.00-1.50 ระดับต่ำ 1.51-2.50 ค่อนข้างต่ำ 2.51-3.50 ปานกลาง 3.51-4.50 ค่อนข้างสูง และ 4.51-5.00 ระดับสูง และแบบประเมินขั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกาย 5 ขั้น คือ ขั้นก่อนตั้งใจ ขั้นตั้งใจ ขั้นพร้อมปฏิบัติ ขั้นปฏิบัติ และขั้นคงไว้ซึ่งการปฏิบัติแบบสอบถามดังกล่าวได้รับการประเมิน ความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่า IOC (Item Objective Congruence Index) เท่ากับ 0.82 และนำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อวิเคราะห์ความเที่ยงกับกลุ่มคนวัยทำงานอื่นที่มีภาวะน้ำหนักเกิน จำนวน 60 คน ได้ค่าความเที่ยงของพฤติกรรมการออกกำลังกาย เท่ากับ 0.917

ระยะที่ 2 ขั้นตอนทดสอบประสิทธิภาพของโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน

ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมที่ผ่านการทดลองใช้ในระยะที่ 1 และได้ปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 21 คน ที่เป็นข้าราชการและบุคลากรของกรมพลศึกษา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบเป็นข้าราชการและบุคลากรที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในกรมพลศึกษา จำนวน 25 คน ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้า ดังนี้

1. เป็นข้าราชการหรือบุคลากร ทั้งเพศชายหรือหญิง ที่มีอายุระหว่าง 25-55 ปี
2. มีค่าดัชนีมวลกายระหว่าง 23.0 29.9 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

3. เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมออกกำลังกายกำลังกายอยู่ในขั้นตั้งใจ

4. ไม่มีโรคประจำตัวที่จะเป็นอันตรายหรือเป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย

5. ไม่เป็นผู้ที่อยู่ในโปรแกรมการควบคุมน้ำหนัก หรือโปรแกรมการพัฒนาสุขภาพอื่นๆ

6. ยินดีเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจ
เฉพาะกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมฯ เป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดยร่วมกิจกรรมออกกำลังกายพร้อมยืดเหยียดกล้ามเนื้อทุกวันอังคาร ครั้งละ 20-60 นาที และออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง ด้วยรูปแบบการออกกำลังกายที่กำหนดหรือรูปแบบที่ถนัด และบันทึกพฤติกรรมการออกกำลังกายของตนเองในแต่ละวัน เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มในสมุดลงของพลังงานที่ร่างกายได้รับจากอาหาร กับพลังงานที่ถูกใช้ในการออกกำลังกายในแต่ละวันกิจกรรมตามโปรแกรมฯ ใน 12 สัปดาห์ มีดังนี้

สัปดาห์ที่ 1

1. ทำความรู้จัก คำนวณ ระหว่างสมาชิกกลุ่มประเมินดัชนีมวลกาย และตอบแบบสอบถามก่อนการทดลอง โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกับที่ใช้ในระยะที่ 1

2. ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายกลุ่ม โดยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการมีภาวะน้ำหนักเกินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อหาแนวทางในการกำหนดวิธีการแก้ไข

3. ฝึกปฏิบัติการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ และเดินแอโรบิกแบบแรงกระแทกต่ำ 20 นาที

สัปดาห์ที่ 2

1. อภิปรายกลุ่ม โดยให้สมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นถึงผลกระทบที่มีต่อสุขภาพเนื่องจากการมีภาวะน้ำหนักตัวเกิน ผู้วิจัยให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายเพื่อควบคุมน้ำหนัก

2. ฝึกปฏิบัติการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ และเดินแอโรบิกแบบแรงกระแทกต่ำ 25 นาที

สัปดาห์ที่ 3-11

1. วิทยากรให้ข้อมูลความรู้ เรื่องผลของการออกกำลังกายที่มีต่อการควบคุมน้ำหนักตัวและแนวทางการเพิ่มกิจกรรมการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน

2. กระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเกิดแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมที่มีผลดีต่อสุขภาพและหาแนวทางแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยการอภิปรายกลุ่มและให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการควบคุมน้ำหนักและเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออกกำลังกายของตนเอง

3. ให้ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมน้ำหนัก เล่าถึงประสบการณ์ในการควบคุมน้ำหนักที่ประสบความสำเร็จ และชี้แนะแนวทางในการเผชิญปัญหาเมื่อพบกับอุปสรรค เหนื่อยห่อหรือความท้อแท้ในการควบคุมน้ำหนัก กระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มออกกำลังกายสามารถเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกาย เพื่อเพิ่มสมรรถภาพตัดสินใจและการรับรู้ความสามารถตนเองในการออกกำลังกาย

4. ผู้วิจัยดำเนินการอภิปราย โดยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกาย แนวทางแก้ไขเพื่อให้สามารถออกกำลังกายได้อย่าง

ต่อเนื่องและผลของการออกกำลังกายที่มีต่อการควบคุมน้ำหนักตัว

5. กลุ่มทดลองฝึกปฏิบัติเดินแอโรบิก แบบแรงกระแทกต่ำ แอโรบิกมวยไทย และแอโรบิกแบบใช้น้ำหนัก และการยืดเหยียดกล้ามเนื้อทุกส่วนก่อนและหลังการออกกำลังกาย 30-60 นาที

สัปดาห์ที่ 12

1. การประเมินดัชนีมวลกาย และตอบแบบสอบถามหลังการทดลองโดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลอง

2. จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูและมอบรางวัลให้ผู้ร่วมวิจัยที่สามารถออกกำลังกายจนประสบความสำเร็จในการควบคุมน้ำหนักตัวตามเป้าหมาย

การรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลก่อนการทดลองในสัปดาห์ที่ 1 ระหว่างการทดลองในสัปดาห์ที่ 6 และหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 12 ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกันกับที่ใช้รวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ที่ประกอบด้วยข้อคำถามเพื่อประเมินพฤติกรรมการออกกำลังกายและขั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกาย และมีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เพื่อประเมินค่าดัชนีมวลกาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบผลของการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบ โดยทดสอบค่าที่ “Independent Samples t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ (One – way ANOVA with repeated measures) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยวิธีของบอนเฟอร์โรนี

ผลการวิจัย**ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนาโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน**

ผลจากการทดลองใช้โปรแกรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมออกกำลังกายเพิ่มขึ้น และ มีค่าดัชนีมวลกายลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระยะที่ 2 การทดสอบประสิทธิผลของโปรแกรม

จากการวิจัยครั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมออกกำลังกายและค่าดัชนีมวลกายระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า เมื่อเข้ารับโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมออกกำลังกายและค่าดัชนีมวลกายในสัปดาห์ที่ 12 มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Sample t-test) ของพฤติกรรมออกกำลังกาย และค่าดัชนีมวลกายระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มเปรียบเทียบ		t	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
พฤติกรรมออกกำลังกาย						
ก่อนทดลอง (สัปดาห์ที่ 1)	1.51	0.16	1.58	0.20	1.37	0.17
หลังการทดลอง (สัปดาห์ที่ 12)	4.39	0.24	2.38	0.80	11.05	0.00*
ดัชนีมวลกาย						
ก่อนทดลอง (สัปดาห์ที่ 1)	26.19	1.98	26.17	1.97	0.35	0.97
หลังการทดลอง (สัปดาห์ที่ 12)	22.79	1.35	26.38	2.18	6.56	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 12 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมออกกำลังกายมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบและมีค่า

ดัชนีมวลกายลดลงมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ (One – way ANOVA with repeated measures) ของพฤติกรรมการออกกำลังกาย และดัชนีมวลกาย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง (สัปดาห์ที่ 1) ระหว่างการทดลอง (สัปดาห์ที่ 6) และหลังการทดลอง (สัปดาห์ที่ 12)

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		ระหว่างการทดลอง		หลังการทดลอง		F	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
พฤติกรรมกรรมการออกกำลังกาย								
กลุ่มทดลอง	1.51	0.16	3.55	0.24	4.39	0.24	4.42	0.02*
กลุ่มเปรียบเทียบ	1.58	0.20	2.08	0.69	2.38	0.80	0.11	0.88
ดัชนีมวลกาย								
กลุ่มทดลอง	26.19	1.98	25.15	2.05	22.79	1.35	8.00	0.00*
กลุ่มเปรียบเทียบ	26.17	1.97	26.53	2.11	26.38	2.18	1.18	0.32

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลอง การทดลอง และหลังการทดลอง ส่วนดัชนีมวลกาย ที่ได้เข้ารับโปรแกรมฯ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย มีค่าลดลงตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ พฤติกรรมการออกกำลังกายภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่ม ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยไม่ ทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญ แตกต่างกันในทุกด้าน ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากก่อนการทดลอง ระหว่าง

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการออกกำลังกาย และดัชนีมวลกายของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลอง (สัปดาห์ที่ 1) ระหว่างการทดลอง (สัปดาห์ที่ 6) และหลังการทดลอง (สัปดาห์ที่ 12)

ตัวแปร	P-value		
	ก่อนการทดลอง	ระหว่างการทดลอง	หลังการทดลอง
พฤติกรรมการออกกำลังกาย			
($\bar{X}$ 1.51)	($\bar{X}$ 3.55)	($\bar{X}$ 4.39)	
สัปดาห์ที่ 1		2.04 (0.00*)	2.88 (0.00*)
สัปดาห์ที่ 6	-	-	0.84 (0.00*)
สัปดาห์ที่ 12			-
ดัชนีมวลกาย			
($\bar{X}$ 26.19)	($\bar{X}$ 25.15)	($\bar{X}$ 22.79)	
สัปดาห์ที่ 1	-	1.04 (0.00*)	3.40 (0.00*)
สัปดาห์ที่ 6	-	-	2.36 (0.00*)
สัปดาห์ที่ 12			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมการออกกำลังกายและค่าดัชนีมวลกาย ภายในกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลอง ระหว่าง

การทดลองและหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ตามระยะการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนแปลงของขั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกาย ของกลุ่มทดลองและกลุ่ม เปรียบเทียบ ตามระยะการทดลอง ก่อนการทดลอง (สัปดาห์ที่ 1) ระหว่างการทดลอง (สัปดาห์ที่ 6) และหลังการทดลอง (สัปดาห์ที่ 12)

ขั้นการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการ ออกกำลังกาย	สัปดาห์ที่ 1		สัปดาห์ที่ 6		สัปดาห์ที่ 12	
	กลุ่ม ทดลอง	กลุ่ม เปรียบเทียบ	กลุ่ม ทดลอง	กลุ่ม เปรียบเทียบ	กลุ่ม ทดลอง	กลุ่ม เปรียบเทียบ
ขั้นที่ 2 ขั้นซังใจ	25(100.0)	25 (100.0)	-	6 (24.0)	-	-
ขั้นที่ 3 ขั้นพร้อมปฏิบัติ	-	-	-	19 (76.0)	-	23 (92.0)
ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ	-	-	21(100.0)	-	21(100.0)	2 (8.0)
ขั้นที่ 5 ขั้นคงไว้ซึ่ง การปฏิบัติ	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทดลอง ทั้งหมดเมื่อได้เข้ารับโปรแกรมฯ มีการเปลี่ยนแปลง ขั้นพฤติกรรมการออกกำลังกายจากขั้นซังใจ ใน สัปดาห์ที่ 1 เป็นขั้นปฏิบัติในสัปดาห์ที่ 12 ส่วนกลุ่ม เปรียบเทียบ มีเพียงร้อยละ 8.0 เท่านั้นที่อยู่ในขั้น ปฏิบัติ ในสัปดาห์ที่ 12 ที่เหลือร้อยละ 92.0 อยู่ใน ขั้นพร้อมปฏิบัติ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าโปรแกรม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายคน วัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกินส่งผลให้กลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการออกกำลังกาย และอยู่ในขั้นการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายที่ดีขึ้นและ ดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งมีผลทำให้ค่าดัชนีมวลกาย

ของกลุ่มทดลองลดลงและลดลงมากกว่ากลุ่ม เปรียบเทียบ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับพฤติกรรมการออกกำลังกาย หลังการ เข้ารับโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการ ออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน พบว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการออกกำลังกายมีค่า เพิ่มขึ้นตามระยะการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งในการจัดกิจกรรม ตลอดระยะเวลา 12 สัปดาห์ ได้จัดให้มีกิจกรรม การออกกำลังกายทุกสัปดาห์ เช่น การเดินแอโรบิก การออกกำลังกายแบบใช้แรงต้าน และการจัดให้มี การบรรยายเกี่ยวกับประโยชน์ของการออกกำลังกาย การเพิ่มกิจกรรมการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน รวมถึงการจัดเกมส์ “คู่มือสุขภาพอ่อน” ซึ่งเป็นกิจกรรม ที่คู่หูจะต้องช่วยกันกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการ

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออกกำลังกาย จึงทำให้กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สอดคล้องกับสมใจวินิจกุล(2554)ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการใช้โปรแกรมขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายต่อภาวะอ้วนของประชาชนในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการออกกำลังกาย หลังการได้รับโปรแกรมฯ มากกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ และมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ออกกำลังกายตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนค่าดัชนีมวลกายของข้าราชการและบุคลากรของกรมพลศึกษา พบว่า มีค่าดัชนีมวลกายลดลงตามระยะการทดลอง หลังการร่วมโปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยดัชนีมวลกายลดลงตามระยะเวลาการทดลองและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยดัชนีมวลกายในสัปดาห์ที่ 1, 6 และ 12 เท่ากับ 26.19, 25.43 และ 24.11 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเท่ากับ 26.01, 26.06 และ 26.07 ตามลำดับ จะเห็นว่าในสัปดาห์ที่ 1 ค่าเฉลี่ยดัชนีมวลกายของกลุ่มทดลองมีค่ามากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ แต่เนื่องจากโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกิน นอกจากการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องในทุกสัปดาห์แล้ว กลุ่มทดลองจะต้องจดบันทึกพฤติกรรมการออกกำลังกายในแต่ละวันเพื่อนำมาใช้ในการอภิปรายกลุ่มถึงผลของการออกกำลังกายแต่ละคนที่มีต่อการลดน้ำหนัก ร่วมกับการประเมินภาวน้ำหนักและค่าดัชนีมวลกายในแต่ละสัปดาห์ ทำให้กลุ่มทดลองได้ทราบถึงผลของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองที่ส่งผลต่อการควบคุมน้ำหนักและมีความตั้งใจในการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

จึงทำให้มีน้ำหนักตัวลดลงส่งผลให้ค่าดัชนีมวลกายลดลงตามไปด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของศักดิ์ชาย วรรณจับ (2557) เรื่อง กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อควบคุมน้ำหนักตัวของบุคลากรของมหาวิทยาลัยพายัพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างหลังเข้าร่วมโปรแกรมการควบคุมน้ำหนักมีค่าดัชนีมวลกายลดลงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ดังนั้นการใช้โปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพคนวัยทำงานที่มีภาวะน้ำหนักเกินโดยประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมส่งผลให้พฤติกรรมการออกกำลังกายดีขึ้น และส่งผลให้ค่าดัชนีมวลกายลดลงรวมทั้งทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถพัฒนาขึ้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายไปอยู่ในขั้นปฏิบัติ ซึ่งจะก้าวไปสู่การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังนั้นผู้ที่มีภาวะน้ำหนักเกินสามารถนำโปรแกรมฯ ดังกล่าวไปใช้ในการกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออกกำลังกายไปในทางที่ดีขึ้น และสามารถออกกำลังกายได้อย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตประจำวันจนทำให้สามารถควบคุมน้ำหนักให้อยู่ในเกณฑ์ปกติอย่างถาวร

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบุคลากรที่มีภาวะน้ำหนักเกิน ควรนำโปรแกรมที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ที่เน้นกิจกรรมที่การฝึกการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องในรูปแบบการเดินแอโรบิก รวมถึงการเสริมสร้างกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายได้ ส่งผลให้ผู้ที่มีภาวะน้ำหนักเกินสามารถควบคุมน้ำหนักได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

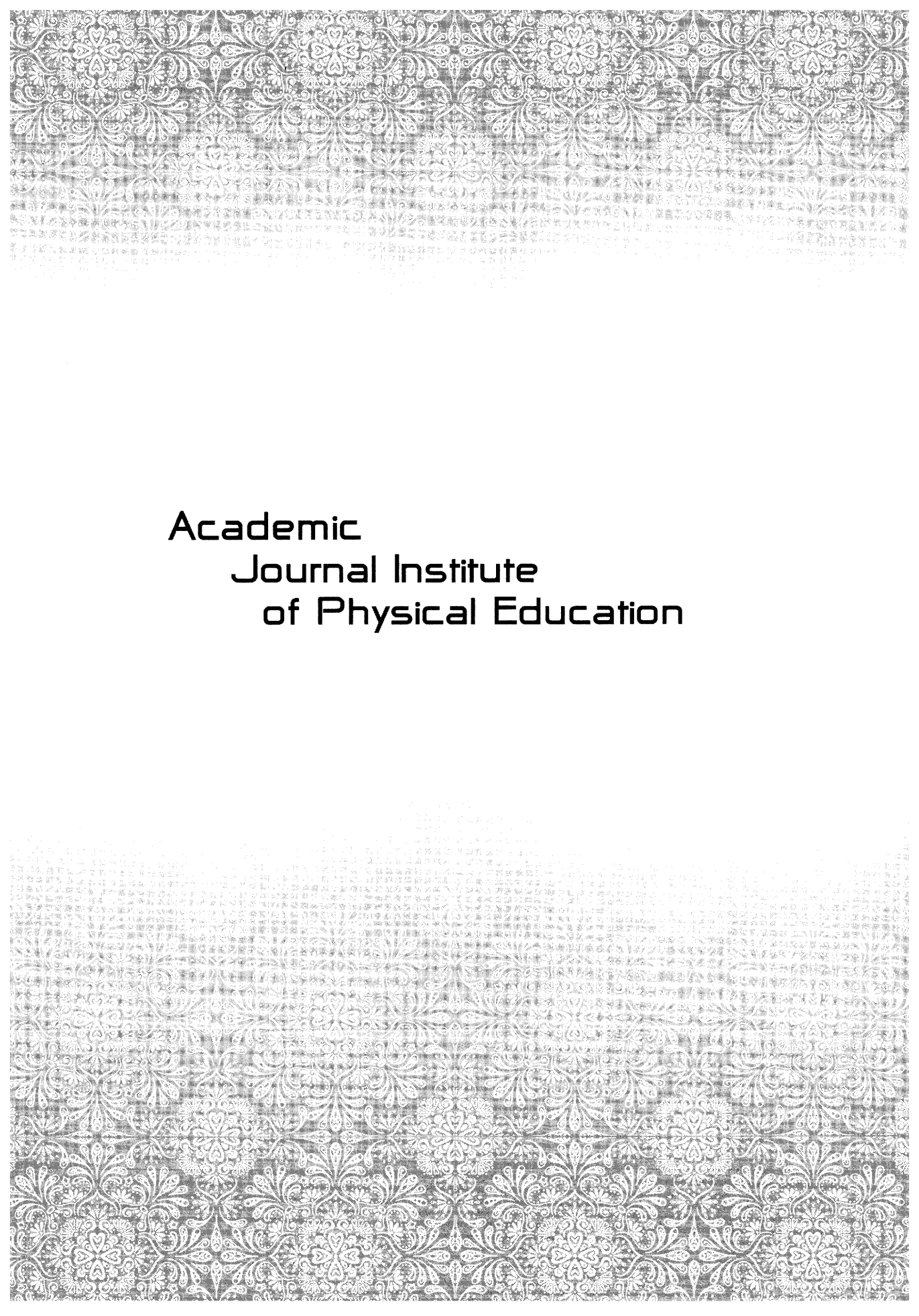
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้ระยะเวลาการ
ทดลองมากกว่า 3 เดือน เพื่อวัดประสิทธิผลของการ

คงอยู่ของพฤติกรรมการออกกำลังกายที่ชัดเจน และ
ควรมีการออกกำลังกายร่วมกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ
3 วัน

บรรณานุกรม

- นิชาภา เลิศชัยเพชร. (2553). พฤติกรรมสุขภาพกับภาวะน้ำหนักเกินของประชากรวัยแรงงาน : กรณีศึกษา
พื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี. การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งประเทศไทย 2553.
427-440. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2558, จาก file:///c:/users/wanida.p/downloads TPA 2010
มนตร์ธม์ ถาวรเจริญทรัพย์ และคณะ. (2555). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบในเชิงเศรษฐศาสตร์
และคุณภาพชีวิตจากโรคอ้วนในประเทศไทย, นนทบุรี 10
- วนิดา พันธุ์สอาด. (2555). โรคอ้วนในวัยทำงาน. วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา. 4(1):165-174
- ศักดิ์ชาย วรรณะจับ. (2557). กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อควบคุมน้ำหนักตัวของบุคลากรของ
มหาวิทยาลัยพายัพ. วารสารพยาบาลศาสตร์. 41(1): 85 – 95.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2554). สุขภาพคนไทย 2554 : เอชไอเอ กลไกพัฒนา
นโยบายสาธารณะเพื่อชีวิตและสุขภาพ. นครปฐม 76
- สมใจ วินิจกุล. (2554, กันยายน - ธันวาคม). ประสิทธิภาพการใช้โปรแกรมขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
การออกกำลังกาย ต่อภาวะอ้วนของประชาชนในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. วารสารรามายิบัติ
พยาบาลสาร. 16(3): 327-339.
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2554). สุขภาพคนไทย 2554. กรุงเทพฯ 76
- สำนักงานสำรวจสุขภาพคนไทย. (2554). รายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย
ครั้งที่ 4 2551-2552. นนทบุรี 130-131
- Prochaska JO, et al. The transtheoretical model of change HIV prevention. Health Education
Quarterly. 21(4): 471-486. [cite 2012 Feb 1]. Available from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/7843978>
- Prochaska JO, Velicer WF. (1998). The transtheoretical model of health behavior change.
America Journal Health Promotion. 12(1): 38-48. [cite 2012 Apr 15]. Available from
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10170434>.

The background of the entire page is a dense, repeating floral pattern. It features stylized flowers and leaves in a light gray color against a darker gray background, creating a textured, lace-like appearance.

Academic Journal Institute of Physical Education